

CH TCH LNG
an01 00:00 eng 24.7.89

5:tu
s 03: 1879 17: OTA 19: x
a 30: M 32.0 33.2

179
346
"BEZ/1879\$bROBA\$c1 (Samseddin, Sami)
~~lamy bey, \$d1850-1904~~ 17-327-770 ←

1\$bMihri[i]lan Ma[r]tba'asi\$c[1879]

nanasi, 'aded 12

kish

,UTLL:CAT

جیب کتب خانہ سی
Fraser, Ch. Sany b
عدد ۱۲

امثال Emṣāl

مجرری ش : - امی

—

معارف نظارت جلیاہ سنک رخصتیہ طبع اولہ دی

استانبول

(میزان) مطبعہ سی -- باب عالی جادہ سندہ نومبر ۲۸

۱۱۹۶

PN
6095.

T8S
1879

صاحب کتبخانه : مهران

تکرار طبعی دخی صاحب کتبخانه به عائددر .

افادهٔ مرام

—

بوندن اوچ درت سنه اول نشر اولنه رق، مظهر
اولدیغی توجه عمومی سله سنده اون آی قدر وطن
وامته واسطه خدمت عاجزانهم اولان « صباح »
عنوانلی کوچوچك بر غزنه خاطر لردن چیقماشدر ،
دامول ایدرم .

بو غزنه بی ، مستحق اولدیغی درجه ده ، توجه
عمومی به مظهر ایدن اسبابك بری و بلکه برنجیسی
« شوندن بوندن » قسمی ایدی . حقیقه ، بو عنوان
آلنده کی مندرجاتی هم او قویانلری اکنه دیرر ،
هم اخلاق ملیه مرزه خدمت ایدر ، هم ده چوق دفعه
— آنجق مفصل و یقیدیرجی بر بتله افاده اولنه یله .
جك — افکار و مطالباتی جامع بوتور ایدی .

« شوندن بوندن » عنوانی آلنده بو عنوانه
لایق اوله جق بعض معلومات و حوادث دخی درج

اولنیوردیسه ده ، اصل بو مندرجاتی رغبت عمومییه
 مظهر ایدن حکمیات قیامدن اولان فقره لاله لطائفه
 متعلق حکایات ایدی . بونلر اودرجه ده رغبت
 عامه یه مظهر اولمشیدی ، که بین الاحبا « شوندن
 بوندنجی » لقبیه تلقیبی ، ومؤخرأ ، « تر جان شرق »
 غزته سنک وظیفه تحریر به سنی در عهده ایتدیگمه ،
 بونک صحیفه لایق ده « شوندن بوندن » دن خالی
 بر اقامت لغم ایچون ، هر طرفدن ابرام و تکلیف لر وقوعی
 موجب اولدی .

بو وجه له کندی آرزومی خلقک آرزوسنه
 مطابق بوله رق ، آرزومی اجرا ایتکله برابر خلقک
 آرزوسنی استحصال ، و بو واسطه ايله اخلاق عمو-
 میه یه ایفای خدمت ایتکله موفق اولدیغدن ، کندیمی
 بختیار عد ایدیورم . آنجق - اخلاقه آچیق نصایح
 ومواعیظدن زیاده خدمتی مسلم اولان - بو کی فقره -
 لک - حکم واعتباری صباحدن اقشامه قدر سورن -
 بر غزته ده قلوب ، غائب اولسنی ار باب مطالعه
 تجویز ایتیه رک ، بونلرک جمعیله آریجه طبعی هر بار

اخضار ایتمکده اولدقنری کبی، نیت و آرزوی عاجزا-
نهم ده بو مرکزده ایدیه ده ، وقت مساعده ایتمه -
مشیدی .

بو دفعه - ذاتاً دیدیکم غزته لک ایکیسنده ده رفیقیم
بولنش اولان - مهران افندینک « جب کتبخانه سی »
عنوانیه نشرینه مباشرت ایتدیکی رسائل عددلری
ایچنده دیگر بعض آثار جدیدهٔ عاجزانه م صره سنده
بولنرک دخی نشرینی مناسب کوره رک ، حکمیاتی
« امثال » ، و حکایات مضحکه بی « لطائف » نامیه
جمع و تألیف ایتمه قرار ویردم .

بو امثالی نره ده بولوب ، نصل اویدوردیغی
مراق ایدن ذوات بولندیغی یلادیکم دن ، دفع شبه
ضمننده ، بو بابده ده برایکی سوز سویلیهیم :

بشقه سنک فکر و اثرینی کندی مالم عد ایتکی
هیج بر وقت اعتیاد ایتدیکم کبی ، بونده دخی بونی
قبول ، و بو امثالک جمله سی محصول فکر مدردیه ،
اقتخار ایده م . بونتری اوچ قسمة تقسیم ایده یلیبرم :
بر طاقی غرب و شرق حکما و ادباسنک اقوال

و افكارينك ترجمه لريد ، كه بونلردن بعضيسنده
 صاحبزينك اعمى ذكر اولمش ايسه ده ، بعضيسنده -
 ده ذكر اولنماشدر ؛ بر طاقى غرب حكما و ادبا -
 سنك اقوالنه نظيره صورتيله و اخلاق مليه مره
 تطبيقاً ترتيب اولمشدر ؛ ديكر بر طاقى ده صرف
 فكر قاعرا نهك محصوليدر ، كه بونلر مجموعنك
 نصفه قريب اولوب ، هله وقت و حالك احتياجه
 مطابق اولانلرك اكثريسى بوقبيلدنلر .

بوامثالك تصنيفنده غزته لرده كى صره يه اعتبار
 اولنمه رق ، كليشى كوزل طوپلانلش ، ورقارله
 تفريق اولنه رق ، اوچ بيكه تقرب ايتمشدر .

بواثرك ، ماملز وجهله ، رغبت عموميه يه مظهرى
 تقديرنده ، بوندن بويله دخى يكيمن بويله فقرات
 حكميه ترتيب ايده رك ، پيدى نشرينى وعدايدرم .
 استانبول ٧ شعبان ١٢٩٦ ش . سامى

امثال

—

۱. بيوك حكمتلر قيصه سوزلرده بولنور .
۲. كلامك اك كوزلى ساده و قيصه اولوب ،
قولاي آكلاشيلان ، ومعناسي ايسه درين و دقيق
اولان كلامدر .
۳. انساني حيات ابدى ايله معمر ايدن اثرلريدن .
۴. انسانيتنه باشليجه بورجيز : ييقمقسيزين
اوقومق ، اوشنكسيزين اوقوتمقدر .
۵. بيوك آدم عموم انسانلره بر نظرله باقهرق ،
بيطرفانه حركت ايدن ، وعمومى دوشونن آدمدر .
كندى منافعى دوشونن آدم عادى آدمدر .
۶. انسانيت و ظايفى آغر بر يو كدر ؛ عالمك ميل
ورغبتيله سوء اخلاق بر بيوك بتاقلقدر ؛ بويله بر
بتاقلقدن بويله آغير بر يو كى كناره چيقاره ييملك

ایچون ، صاغه صوله باقیه رق ، طوغری بورومک
لازم کلیر .

۷ هنر و درایت صاته جفکه ، اونلری قزانمغه
چالیش .

۸ اویقوی چوق سومه ، سنی آج براقیر ؛
کوزلری آچ ، که آج قالمیه سک .

۹ انسانلرقارینجه لردن درس آلملیدر : رئیسلری ،
ولیلری ، حکومتلری اولمدیغی حالده ، یازین متفقاً
چالیشه رق ، قیشین استراحت ایده رک ، انسانلردن
چوق ده ائی پکینیرلر .

۱۰ طوراق انسانلری فراح فراح بسلیه بیلیر ؛
آنجق ثروتک چوغی بیهوده یره صرف اولمدیغندن ،
انسانلرک چوغی آج قالیر .

۱۱ عالی حسناته ضبط ایتدیرمک ایچون ،
سیئات ایله جدال ایتلییر .

۱۲ علم و هنر و حسن اخلاق کسب ایتمک سنک
الکده در ؛ ثروت و مسند قزانمق بشقه لرینک انده ؛

الكده اولان شئي ترك ايدوبده ، بشقهلر يته مرا-
جعت ايمك حياقت دكيدر ؟

۱۳ برجعيك ، ثروتدن ، صنايعندن ، تجارتدن
اول ، اخلاقي دوشونمليدير ؛ چونكه حسن اخلاق
جعيات بشريه نك اساسيدر .

۱۴ علم و فن هر سنده انساني مشغول ايدر ؛
چو جقلقه تحصيل اولنور ؛ كنجلكدن عملياتي كو-
ريلور ؛ اختيارلعه تدريس اولنور .

۱۵ انسان كاماك قلبي دائما حزين اولور ،
يوزي هروقت كولر .

۱۶ انسان شرف و شان آرزوسنده بولنور ،
حيثيتسزلدن قورقار ، بونكله برابر سوء حرڪاتدن
احتراز ايمز ؛ بوايه رطوبتدن قورقوبده ، بتاقلخي
مسكن اتخاذ اتمكه بگزير .

۱۷ مأموريتلر نااهللر النده اولورسه ، عسكرك
النده سلاح بولمازسه ، زراعت ، صنعت ، تجارت
بضال قاليرسه ، يته ملكه زوال كلز ؛ لكن آمرل

قانون وحقانيته رعایت ایتزسه ، کوچك مأمورلر اطا-
عتدن آبريله رق ، آلدقلى امرى اجرا ایتزلسه ،
اهالى اخلاق حسنه یی ضایع ایدوب، سوء اخلاقه
مبتلا اولورسه ، اوقت سلامتہ امید یوقدر .

۱۸ کتاب او قومایان آدم کتابده او قودیی
هر بر شیئه اینانان آدمدن ایدر .

۱۹ یه-وک آدملرک برایی قباحتنی طوتوب ،
تعیب ایتیهک ، چونکه الماس ، نه قدر اکرى کسلش
اولسه ، اک کوزل شکلده کسلش بر عادى طاشدن
قیمتلیدر .

۲۰ حیاه کارک حیاه لینه طوغریلقاه مقابله ایدک،
چونکه هرشی ضدیله دفع ایدیلیر .

۲۱ طبیعت انسانلری مساوات اوزره طوتار ؛
تربیه آبریر .

۲۲ چوق کولنک سوزی کیمسه یی کولدیره مز-

۲۳ وقتی ابی اداره ایتلی ، چونکه عمر وقتدن
عبارتدر .

۲۴ استهزادن فناشی یوقدر ، چونکه فنا
آدملردن زیاده اِبی آدملری جرح ایدر .

۲۵ بدنه عارض اولان لکهلر صوایله ییقانیر ؛
روحه عارض اولان لکهلر هیچ برشيله ییقانه ماز .

۲۶ یوک آدملری سویشدیرن فضیلتدر ، عادی
آدملری ذوق واکلنجیه ، فنا آدملری چاپقینلق
وجنایت .

۲۷ فکرسنز آدملرله امتزاج ایتک چوق فکره
متوقفدر .

۲۸ صنعت فقره قارشى براستحکامدر .

۲۹ حدت اوزره برشی یاز ماملی ؛ چونکه ،
لسان ضربه سی قلیج ضربه سندن بتر اولدیغی حالده ،
قلم ضربه سنک نه اوله جغنی دوشونملى .

۳۰ ذهن بیهوده چالیشیر ، هیچ بر وقت قلب
حسیاتنک بولدیغی درجه یه بیتشه من .

۳۱ کلامک اک فصیحی اودر ، که نتیجه سی

برنجی جہلہ سندن آکلاشلیر ، و مضمونی آرالغندن
مقصود مجسم صورتہ تورینور .

۳۲ اوچ تقدیر ده غایت مقبول اوچ خصلت
وارد ر : فقر حالندہ محتاجلرہ امداد ایتک ؛ حدت
اوزرنده طوغری بی سویلک ؛ مجازات یا خود انتقامہ
مقتدر ایکن ، عفو ایتک .

۳۳ بر شئی تبدیل خصوصندہ زماندن زیادہ
دراستی کیسه یوقدر .

۳۴ برنااھلہ مسند و اعتبار ویرمک بر کیسه
اینجی بی مزبلہ یه آتغہ بکزر .

۳۵ خلقہ ایدہ یلہ جکک اک آغیر ہدیہ طاتلی
سوزدر .

۳۶ بر طماہ صود کیرہ دوشرسہ قوروماز .

۳۷ فیلی قتل ایتدیرن دیشنک قیمتی ، صد فی صید
ایتدیرن ایچندہ کی اینجیسی ، بلبل اسارتہ قویان سسی
اولدیغی کی ، انسانی ده اکثر یا فلاکتہ دوشورن
کندی دکریدر .

۳۸ يارىنى كونه كوونمە ، كېچىنىڭ نە طوغو -
رە جىغنى يىيازىڭ .

۳۹ چىن حكىمىسىز (لائۇ - چو) دېور كە :
خلقى آكلابان عارف صىيايلير ، كىندىنى آكلابان
حقيقە عارفدر .

۴۰ اتحادسىز نە افكار عمومىيە ، نە قوت بولمە -
يىلير .

۴۱ رەبرى حكمت ، رفيقى حسن اخلاق او -
لەدقچە ، حرىت ايلرى كىدەمىز

۴۲ دلسىزك دلى يالانچىنىڭ دلەندىن ايدىر .

۴۳ لسان قلىك يالان شاھيدىر . .

۴۴ تىزىناتى اقتدارك مادونىدە ايتلى .

۴۵ بدەنە تىمىرلك نىصل لازم ايسە ، روحنەدە
معارف اويلە لازمدر .

۴۶ ندامت حسن اخلاقك ايلك بهارىدر .

۴۷ (منغ - چو) دېور كە : افكار و افعلاللىلە
عالى حيرتدە بىراقش اولان حكىملر ، عالملىر ، يىسوك
آدملىر بىزم كى انسان دىگىلىدى ؟ نىچون اولىرە حيرت

واسـتـغـراب ايلـه باقـهـيم ؟ اونـلـر كـ يـاـپـدـيـغـنى ياـمـغـه
چـالـيـشـمـغـه بـنـدـه اونـلـر كـي اولـه مـازـمـى يـم ؟

۴۸ كـدر ايلـه سـوـيـنـجـك حـدى يـوقـدر . بـر آـدم
اـوفـق بـر مـسـنـده كـچـد يـكـيـچـون ، سـوـيـنـجـنـدن كـنـد يـسـنـه
نـزول اـصـابـت ايـدـه جـك اولـور ، صـكـرـه اـكـيـوك مـسـنـده
كـچـه مـديـكى اـيـچـون ، كـدر نـدن تـلف اولـور .

۴۹ اـحـبـابـك اـكـ دـكر سـزى ، اـحـبـابـى حـقـنـده
اـيـشـيـتـد يـكى بـر سـوزـدن طـولـايـى ، مـحـبـتـدن واز كـچـنـدر .

۵۰ مـيـخـانـه قـپـوسـنـده پـك چـوق اـحـبـاب بـولـور سـك ،
زـنـدان قـپـوسـنـده هـيـچ بـردـانـه !

۵۱ كـنـدى كـنـدى بـكـن آـدم كـنـدى كـيـسـه يـه
بـكـنـد يـرـه مـز .

۵۲ مـر اـجـه جـيـلـر كـ اـكـ بـتـرى مـدا هـنـدر ؛ قـار -
شـيـسـنـد كـيـنـك آـلـدـانـد يـغـنى كـور نـجـه ، اقـراض اـيـتـد يـكى
مـدا هـنـه نـك يـوز دـه بـشـيـوز فـائـضى آـلـسـه ، يـنـه قـنـاعـت اـيـتمـز ،
بـيـچارـه يـى صـويـمـغـه چـالـيـشـير .

۵۳ ز نكيناك چوقوقت حاقتك مرورتد كره سی
یرینی طوتار .

۵۴ اداره ایله قوللانیلان آرتوت اداره سز
خزینده لردن ائی برطوتار .

۵۵ ز نكيناك عقلاينك خدمتکاری ، احقك
افندیسیدر .

۵۶ عالمده بختیارلق شیشك شعله سینه بکزر ؛
برئانیه پارلامسی برقچ ساعت سووره جك بر فرطونه
کتیرر .

۵۷ ثروت ورفاهك چوققلغی امتلری سرخوش
ایدر .

۵۸ تصادف انسانی بخت وسعادت عربه سینه
بندیره بیلیر ؛ لکن او عربه بی سورمکه مقتدر اوله میان
یا یرندن اویناته ماز ، ویا خود دویرر .

۵۹ تعصبی ایجاب ایدن شی - غرضك ایجاد ،
قورقونك قبول ، حاقتك حفظ ایتدیکی - برطاقم
مصاللردر .

۶۰ زهرلوك الكمهلكى مداهنددر .

۶۱ چين حكما سندن (منع - چو) ديور كه :

هتر ولياقت اربابنى سووب ده ، خقلرنده ، لايق
اولدقلى درجده ده ، رعايت ايتمهك ، كنديلرينى
دعوت ايتدكن صكره ، قيوينى قمايوب ، قبول ايتمهكه
بكرز .

۶۲ تليت حكماي مشهوره سندن (پاسكيا - پانديتا)

ديور كه : روزگار معاونت ايتدجكه ، بريوك اور -
مانى ياقه مازسك (يعنى وقت و تصادف مساعد
اولدقجه بيوك ايشاره تشبث ايتمهلى .)

۶۳ طوغريلقدن آيرلماغه قرار ويرمدجكه ، دو -

لت مأموريتنى آرزو ايتمه .

۶۴ احبابك ايچون قرداشكله بوزوشما ؛ چونكه

احبابلق زائل اولور ، قرداشلق باقيدر .

۶۵ سرخوشلر و مسرفلرله آرقداش اولما ؛

چونكه چوق كچمه دن ، اعانه كه محتاج اولورلر .

۶۶ باش آشاغى اولان كبريتك علوى دها

کسکین اولدیغی کبی ، بدبخت وفلا کتدیده اولان
فاغلاک فضیلتی دخی دها زیاده عیان اولور .

۶۷ تفیض ایچون صداقت کوس سترنلر ، تفیض
بولدقدن صکره ، صداقته حاجت کورمز لر .

۶۸ حب وطنه برشی مقاومت ایدهمز ، معجز
قیلندن بر قوتله هر شیئه غلبه ایدر .

۶۹ بر امتک اصلاحی خصوصنده تربیه نک ایتدیکی
خدمتی قانون هیچ بر وقت ایدهمز .

۷۰ بر دلیقانلی بی ، علاقه سی اولدیغیچون ،
تعیب ایتک ، برخسته بی ، خسته اولدیغیچون ، تکدیر
ایتمکه بکزر .

۷۱ انتقامک الک طاتلیسی فنالغه قارشی ایلاک
ایتمکدر .

۷۲ جسم یورلورسه ، ذهن راحت ایدر .

۷۳ بری قازمغه صوچیقار .

۷۴ الک زیاده کار بر اقان تجارت سعیدر .

۷۵ علم اوزوندر ، عمر قیصه .

۷۶ کون قیصه در ، ایش اوزون .

۷۷ قورقاغك والدهسى نه اغلار ، نه كولر .

۷۸ وقت ، اينى اداره اولنورسه ، هرايشى كورمكه
كفايت ايدر .

۷۹ زمان يواش يواش يورويه رك ، هرايشى
كورور ، بيتيرر .

۸۰ عمر كك هر كونى ترجمه حالكك بر صحيفه -
سيدر ؛ اينى يازمغه دقت ايتلى ؛ چونكه بر صحيفه
تكميل كتابى تلويث ايدر .

۸۱ مكدرا اولان بر آدمك قارشيسنده كولمك ،
صوؤق هواده برينك اثوابنى چيقاروب ، چيلاق
براقغه بگز .

۸۲ دار وقتده نه كيمسه دن بورج آل ، نه كيمسه يه
بورج وير ؛ چونكه ، آليسك ، ويره مزسك ؛ ويرر -
سك ، آلهمازسك .

۸۳ سويليه جكك سوزك طويلامسنى استرميسك ؟
سويله ؛ ياپه جغك ايشك كورلمه مسنى ايسترميسك ؟
ياپه .

- ۸۴ بیوک مقصدلره موفقیت سری کتم ایتکله
حاصل اولور .
- ۸۵ فاسد اولان عالم باشی مجوهر بریلاندر .
- ۸۶ دلی ، لقردی سویلر سه ، عقلاییدن فرق اولماز .
- ۸۷ حکیم اولان آدم هر کسدن آدم درس آلمغه ،
برشی او کر نمکه چالیشیر .
- ۸۸ سنکوت بعض دفعه هر کلامدن زیاده
فصیحدر .
- ۸۹ سرینی صاقلایان حریتنی صاقلامش اولور .
- ۹۰ حق ایله قزانیلان آز برشی حقسنز اوله رق
قزانیلان چوق ثروتدن ایدر .
- ۹۱ کوله نك نتیجه سی بیقدی ، اغلامه نك ثمره سی
تسلیدر .
- ۹۲ انسانك کوزلاکی سویلیدیکی سوزك کوز -
للکندن عبارتدر .
- ۹۳ غیور فقیر یاغسنز فتیله بکزر .
- ۹۴ اویومازدن یتاغکی حاضرلا .

۹۵ قارىشمىش ايپاك عجله ايله آچماز .

۹۶ يوكى آغير اولانك آدىمى قيصه اولور .

۹۷ يوك آغيرلشدقجه ، آلنده كينك زياده قنبورى
چيقار .

۹۸ چين حكماسندن (شو - كينغ) ديور كه :
حكومت مأموريتنده بولان آدم كنديسندن صكره
پك چوق وقت باقى قاله جق ايشلر تسويه سنه سعى
ايتلى .

۹۹ اصحاب حسنات ار باب سيئاته اسير اولمغله
محكومدرلر .

۱۰۰ بختيارلق چوق وقت دوام ايتز ، بدبخت
اولان آدم هنوز بختيارلق عالنه كله مش - والده سنك
قارنده - برچوجقدر ؛ بختيار اولان آدم ايسه جان
چكيشمكده براختياردر .

۱۰۱ انسان ، حركانك جزاسنى كورمكجه ،
نادم اولماز .

۱۰۲ اداره دقت وانتظامدن تولد ايدر .

۱۰۳ انسان هر شئی بیلکه چالیشملى ، كندینی
بیلدیرمکه دكل .

۱۰۴ انسانك بیلدیكى ، بیلدیكنه نسه ، هیچ درجه -
سنده در .

۱۰۵ انسانلرك اك عارفی حسیاتی بلای ایتدیر -
میندر .

۱۰۶ نفسنه غلبه ایدنن بشقه کیمسه حکیم
صایلهماز .

۱۰۷ حکیم - فعلی قولینه ، قولى فکرینه اویان -
آدمدر .

۱۰۸ كندی قباحترینی کورن آدم خلقك قبا -
حترینی کورمکه وقت بولهماز .

۱۰۹ مصارفنى وارداتى نسبتنده طوته میان آدمك
ثروتى موقتدر .

۱۱۰ حسیس اولان زنکین بر آلتون کاسه نك
ایچنده یاتان فارویه بکزر .

۱۱۱ فقر تواضع واداره یی ، وتواضع ابله اداره

ایسه حسن اخلاقی موجب اولور ؛ حالبوکه
زنکیناک کبر واسراف ، و کبر واسراف ایسه سفل
هت وسوء اخلاقی انتاج ایدر .

۱۱۲ فکرینی صاقلایه میان آدم استحکامسز بر
قصبه یه بکزر .

۱۱۳ عاقل بیلدیکنی سویلز ؛ دلی سو یلدیکنی
بیلز .

۱۱۴ عتابه مستحق اولیق بر قباحقدر ، عتابی
تحمل ایدمه مک اوندن بیوک بر قباحقدر .

۱۱۵ ذکاوت بر مشعله رحانیه در ، که ضیاسی
اشیانک یالکز سطحنی دکل ، بلکه ایچنی دخی تنویر
ایدر .

۱۱۶ انسانترک الک قوتلیسی کندینی ضبط ایتمه
مقتدر اولاندر .

۱۱۷ سعادت کبر و اهمالی موجب اولور .

۱۱۸ عالم قورولهلی ، هیچ بر قادین سکو تندن
حقنی غائب ایتمه مشدر

۱۱۹ قادينلارك قىلچى لسانلريدەر ؛ بونك ايچون
پاسلىغى براقازلر .

X ۱۲۰ قادينلار ، صحتك و جمعيتك بوش يرتىنى
طولدىردقلى ايچون ، طباق و قىچانلارك آره لىنە
قونىلان صمانلارە بىكرزلر . بو صمانلر لزومسىز كى
كورىنورسەدە ، اونلرسىز بر صنديغك ايچىندە كى
قىچان و طباقلارك ھېسى قىريلوب ، بر دانە صاغلام
قالماز .

۱۲۱ پىشىن اقچەيلە آز آلىش ويرىش ويرىسى يە
چوق اخذ و عطادن ايدەر .

۱۲۲ طاغ بركانى طوغورور ، بركان طاغى
يىرتار ؛ آغاچ قوردى بىلر ، قورد آغاچى چوروتور ؛
انسان افكار حاصل ايدەر ، افكار انسانى بىك درلو
فلاكتە ، ونھایت ورم دوشكنە دوشورور .

۲۲۱ خستە اولمازدن ، كىندىكى طبیبە باقدیر .

۱۲۴ زھردن اولئىر پك آز اولدىغى حالەدە ،
ھركس زھردن قورقار ؛ سفاھت ھركون بىكلرلە

آدمی هلاك ايتديكى حالده ، هر كس سفاخته ميل ايدر .

۱۲۵ هر كس كندى نفسنى دوشونور ؛ يالكن

اهل دل اولان آدم هر كسى دوشونور .

۱۲۶ امت بنای دولتک تمليدر ؛ تملنه قدر محکم

اولورسه ، بنا او قدر چوق طيانير .

۱۲۷ برايشه باشلايوب ده ، ثبات ايتدمك ،

برقويو قازمغه باشلايوب ده ، ايكي اوچ قولاج

قازدقن صكره ، براقغه بکزر . انسان يوزيردن ايكيشر

اوچر قولاج قازسه ، برطماه صوچيقاره مز ؛ لکن

بريردن بش اون قولاج قازارسه ، البته چيقارير .

۱۲۸ برايشه باشلايوب ده ، موفق اولديغك

وقت ، مأیوس اولمه ؛ چونكه برنجى تشبده موفقيت

حاصل اولمازسه ، ايكنجيسنده ونهايت اوچنجيسنده

الته اولور .

۱۲۹ دوستك شمارندن قورقه ، دشمنك نواز -

شندن قورق .

۱۳۰ معارضكى حقلی کورورسهك ، تسليم اول ،

حقسنز کورورسهك ، سكوت ايت .

۱۳۱ ہر فکرده خطا ، هر حر کتده قضا اوله ۔
 بیلیر ؛ افکار زمان ایله تصحیح اولنور ، حرکات
 تجربه ایله ۔

۱۳۲ صباح اوندن چیقارکن ، اقشام تابوتله
 عودت ایتمه نك محتمل اولدیغنی خاطرینه کتیرن پك نادر
 قضایه اوغرار ۔

۱۳۳ عالمده روحلی ، روحسز ، هر نه وارسه ،
 جله سی انسانه دشمندر ؛ عقلی آدم هیچ کیسه یه ،
 هیچ بر شیئه امنیت ایتمه رك ، دائما تدیری طاور انیر ۔
 ۱۳۴ انسانك محتاج اولدیغنی شیلر يك ، ایچمك ،
 کینمك کبی جزئی شیلردر ؛ بو قدر ثروتلر ایسه کو ۔
 سترش یولنده صرف اولنیور ۔

۱۳۵ فناعربه یه قوشلش قوتلی برآت نه یاپه یلیر ؟
 ۱۳۶ انسانی انسان ایدن باشلیجه درت شیئدر :
 علم ، صبر ، قناعت ، حقانیت ۔

۱۳۷ صو حد ذاته صافیدر ، برطاق معدنلر
 وسائر شیلر ك قاریشمسیاه آجی و مکروه اولور ؛ انسان

صالح یارادلمشدر ، بر طاقم اغراض و اخلاق فاسده
عارضه لری کندیسنی فاسق ایلر .

۱۳۸ انسان چوق یاشامسنی ایسترده ، اختیار
اولسنی ایستمز .

۱۴۰ عالمده حکیم وارسه ، اوده حکم قدرک
اجراسنی قیدسزلقله سیر ایدندر .

۱۴۱ نه وقت هر کس عموم انسانلره قرداش ،
بشقه سنک مالنه طاش طوپراق ، حالندن بشقه
قاریلره والده همشیره نظریله باقرسه ، او وقت
عالمده رفاه و راحت ممکن اولور .

۱۴۲ کولکک حر اولسنی ایسترسهک آرزو-
لرینی اجرا ایتمه .

۱۴۳ هر کس بر راحت و سعادت نائل اولغه
چالیشیر ؛ لکن - علمنی بیلیرسه - بولندیغی حالده
مسعود اولوب ، راحت ایده بیله جکنی ، و - علمنی بیلمز-
سه - دنیایه مالک اولسه بیله ، مسعود اوله میوب ،
راحت ایده میه جکنی کیسه دوشونمز .

۱۴۴ یارینه براقه جغك ایشی بو کون ایشله ؛
او بر کون ایده جگك راحتیه ده بو کون ایت .

۱۴۵ حقکده کیمسه نك فنا سوز سویلمسینه سببیت
ویرمه ؛ لکن بدخواه لرك اغزینی قیامغه ده چالیشما ؛
چونکه کوپك کیمه وقتی یانندن کچن خرسزه فصل
حاولارسه ، ناموسلی آدمه ده اویله حاولار .

۱۴۶ بر آدمك فناغی سویلنیرسه ، آئیده هر کس
اینانیر ؛ ایلاکی سویلنیرسه ، کیمسه ایناناز . فصل
عالمده او قدر رواج بولشدیر ، که مدحك هیچ قیمتی
بو قدر .

۱۴۷ حسدجی ایله غرضکار ، دنیایه مالک اولسه-
ز ، ینه بختیار اوله مازل ؛ چونکه اونلرك بختیار
اولسی دنیانك خراب اولسنه متوققدر .

۱۴۸ تأهل سفالتله سعادت یئنده بر کوپریدر .

۱۴۹ جمعیت بشرک بقا و سعادت قادینلرك وجو-
دینه متوققدر . میدانی دیور که : قادین اولیان یرده
آغا جدن بر قادین هیکلی یایمق الزمدر .

۱۵۰ اوفق بر دليکدن بيوك بر فنالق كيره بيلير .

۱۵۱ فنالقندن ال چك ، كه اوده سندن ال

چكسين .

۱۵۲ بر فنالغى تقدير ايدن اونى ايشليندن فنادر .

۱۵۳ سعى ثروتى موجب اولديغى حالده ، كيمسه

سعيه رغبت ايتز ؛ ثروت غائله لري آرتيرديغى حالده ،

هر كس ثروتى آرزو ايدر .

۱۵۴ انسان ايچون اك كوزل اكليجه مطالعه ،

اك ابى آرقداش كتابدر .

۱۵۵ خلق ايله قونيشان عادى آدم لرله قونيشور ؛

كتاب مطالعه ايدن حكيم لره ، اديب لرله ، مشهور

آدم لرله قونيشور . بر سير يرينه كيدن عادى آدم لك

عادى حركاتنى كورور ؛ تاريخ اوقويان مشاهيرك ،

بيوك ذاتلك فوق العاده حركاتنى سير ايدر .

۱۵۶ محكوم اولميان حاكدر ؛ مأمور اولميان

آمر در .

۱۵۷ انسان زنكيتلرله الفت ايتكه رغبت ايدم .

رك ، فقرانك الفتندن چكينيڭ ؛ حالبوكه زنكىنلار
 وفقرالىق الفتله سىزىت ايدىن شىلردىن دكلدىر :

۱۵۸ مشكل وشبهه لى مسئله لره قرار و ىرمك
 خصوصنده عجله مضردر .

۱۵۹ تانى ايله اچيلن صـو دها زياده عطشى
 دفع ايدىر .

۱۶۰ بشقه سنك سويلدىكى سوزك حقيقتى
 آكلاميان آدم كندى سويلدىكى ده يىلن .

۱۶۱ هر كس زنكىنلارك احواليه مشغولدىر ؛
 بالىكز اهل دل اولان آدم هر وقت فقرانك حالى
 دوشونور .

۱۶۲ اختيارلى كنجلىرك ، ظالملىر عادللىرك ، خاينلىر
 شهيدلىرك مزارى ياندىن كچمه مليدىر ؛ چونكه اوللار
 طوپراغى بوللارك ىر يوزنده وجودىنى چكه مى .

۱۶۳ يىلانه رجم ايدىن انسانلره ظلم ايتىش اولور .

۱۶۴ چين حكماستندىن ىرى ديوركه : حكومت

مأموریتنده بولنان بر آدم اصلاحاتی ، سوینه رک ،
و مجازاتی ، نأسف ایدهرک ، اجرا ایتلیدر .

۱۶۵ حق اولوب اولدیغنی بیلدیكك شیئه
قاریشما .

۱۶۶ سودیكك آدمك هیچ بر قصوری اولماز ؛
سومه مکه باشلاده ، باق نه قدر قباحتری وار .

۱۶۷ مدح انسانك طوتدیغی یولدن کبری دونمه .
سنی ، و مؤاخذه ایسه یولنی ابی تحقیق ایدهرک ،
دوام ایتسنی موجب اولور .

۱۶۸ کلاه ایرمه مش بر امته حریت تامه و یرمک
درت آیلق بر چو جغی والده سنك قارندن دوشورمکه
بکزر .

۱۶۹ چوق وعدایدنك وعدینه امنیت اولماز .
۱۷۰ بر شیئك و یا خود بر آدمك هم لهنده هم علیهنده
بولنان آدمه امنیت ایت ، ملی .

۱۷۱ قوجه سنه خیانت ایدن بر قادیك دوستنه
صادق اولسی ممکنمی ؟

۱۷۲ کورلدیسی ایشیدیلوب ، اونی کورلییان
دکرمن نهیه بارار ؟

۱۷۳ اریتمک ایستمدیکک یاغی آتشه یناشدیرما .

۱۷۴ خلقه ایلاک ایتک ایچون وقت بکلیورسهک ،
هیج بروقت ایتیه جکسک .

۱۷۵ فقرایه مرحجت ومعاونت ایت ؛ لکن فقر
وضرورتلرینک سینی صورما ؛ چونکه احتمال که
سینی آکلارسهک ، مرحجت ایتمزسک .

۱۷۶ دشمن وغرضکارک قلبنده ، سنی یاقق
اوزره ، برآتش یانیور ؛ اوآتشی دهازیاذه پارلاتمغه
باقه ، ایسلکه سوندیرمکه چالیش .

۱۷۷ بوعالمده آکنان شی غائب اولور ؛ ویریلن
شی اوبرعالمده آتیر .

۱۷۸ ممنون اولان آدمه دیکن کول کورینور ؛
محزون بولسان آدم ایچون کل ایله دیکن بیننده هیج
برفرق یوقدر ؛ هرشیده برحزن ، برکدر کورور ؛
هیج برشیدن خوشلانهماز .

- ۱۷۹ محبت و اتفاقه بین قورو ا مکک کین و مخا -
 لغتله اولنان ضیافتلردن ایدر .
- ۱۸۰ آژ ثرو تله جمعیت خاطر غائله لراه قاریش-میق
 بیوک زنکینلکدن ایدر .
- ۱۸۱ سعادت کندیسنی آرامیالره کیدر .
- ۱۸۲ هرکس حکیم اوله ایدی ، عالم خراب
 اولوردی .
- ۱۸۳ کچی بی اوخ شاملی ، صکره صانغلی .
- ۱۸۴ مداهنه انسان اولامق ایچون بردوزا قدر .
- ۱۸۵ قابورک دلیکلی آره سندن کوره مین کوردور .
- ۱۸۶ حیاه هیچ بروقت طوغریاغ، غلبه ایده مز .
- داربول طولاشیر ، طولاشیر ، ینه جاده یه چیقار .
- ۱۸۷ هرایشک صوکی باشلا نغجندن ایدر .
- ۱۸۸ قیرینک تربیه سنی اهمال ایدن پدر کندی
 عارینی و دامادینک خراییتنی موجب اولور .
- ۱۸۹ ارککلرده کی نفوذ قادیلرده اوله ایدی ،
 عالم خراب اولوردی . ارککلرده کی هنر و معرفت

قادينلرده اوله ایدی ، بتون عالم مسعود اولوردی .
 ترقی ایتک ایستین جمعیت قادينلرک نفوذینی کسر ،
 تربیه لرینی تزئید ایدر .

۱۹۰ عالی اداره ایدن نه قوتدر ، نه قانوندر ؛
 آنجق حسن اخلاق و تربیه در .

۱۹۱ اخلاقی دوزگون بدوی بر قوم اخلاقی
 بوزوق مدنی بر جمعیتدن بیك فات اعلادر .

۱۹۲ عالمده محبت و حسن ائتلافدن بیوک سعادت
 یوقدر .

۱۹۳ بر آدمک شفقتی ، مروتنی ، حیثیتی و اخلا-
 صل مردانه بر حرکتی و یاخود انسانیتیه بر خدمتنی
 کوردیکمزده ، نأتردن دو کدیگرز کوزباشی قدر عالمده
 طائلی شی اوله ماز .

۱۹۴ حکیم مملکتک هر عادتیه تابع اولماز ؛
 عادات قبیحه یی همشهریلرندن بیه ازاله ایتکه چالیشیر .

۱۹۵ دنیا باغور آلتنده روزکاره قارشی بر میدا-

ندر ؛ بومیدانده غیرت وادر ک'شمعنی محافظه ایدوب ،
سوندیرنمین آدم حقیقهٔ حکیمدر .

۱۹۶ عاقل وایشمنده ثابت اولان آدم نه قدر
فلاکتله مبتلا اولسه ، ینه عقل و غیرته خلل کلز .
آتش آلت اوست اولغاه علوینه برشی اولماز .

۱۹۷ فقر وحقارت قورقوسی وزنکینلک ایله
شهرت طمعی انسانی کور ایده رک ، حقیقتی کورمسنه
مانع اولور .

۱۹۸ آج آدم یمکک قصورینی کوره مز ؛ غر -
ضکار ومنفعتپرست اولان آدم حق حقسن دن فرق
ایده مز .

۱۹۹ خاین ، کیمسه دن قوولمدیغی حالده ، تیلکی
کبی قاچار ؛ طوغری آدم ، عالم اطرافنی آلسه ، ینه
آرسلان کبی کمال تمکینله طوروب ، یرندن اویناماز .
۲۰۰ برقادینک صاچندن بر قیلک آلتی بیکیردن
زیاده قوتی واردر .

۲۰۱ بر قادینک ساده لکی بتون عالمک قادینلرنده
بولنان مجوهراتدن قیملیدر .

۲۰۲ بر اولكتملى چوروك ايسه ، ينه بر وقت
طايانه بيلير ؛ لکن ايچنده بولنان قاديئر يينده محبت
اولمازسه ، ييقيير .

۲۰۳ انسان يالكز كندى فکرنده بولنانلره
عاقل ديه بيلير .

۲۰۴ اصلاح دقتله اولور ؛ خلاق حرکاته
ايده چكى دقتى كندى حرکاته حصر ايدن آدمده
يك آز قصور بولور .

۲۰۵ قدين هيچ بر وقت مستقل اولمايدير ؛
قير ايكن باباسنك ، اولند كن صكره قوجه سنك ،
قوجه سى اولد كد نصكره اوغلارينك تحت اداره سنده
اولمدير .

۲۰۶ ايلك ايله فنالغك آزي ، چوغى اولماز ؛
وقت اولور ، كه آز ايلك چوق مقبوله كچر ، آز
فنالق چوق مضرتى موجب اولور .

۲۰۷ اختيار لك بختيار لى عالمه كتير دكلرى اولادك
اولاديني كورمكده در .

۲۰۸ انسانك بو علامده قوتى پك آزدر ؛ اولانجه
قوتنه غلبه ايدم جك يوز بيك موانع واردر .

۲۰۹ علامده كيمسه قباحتمسز اوله ماز ؛ حكيم
آدم اوغلنه « قباحتمه » ديز ، « آز قباحتم ايت »
ديه نصيحت ويرر .

۲۱۰ كرى قالان پك كوچ ايلري لر ، ايلري كيدن
كيتد كجه ايلري لر .

۲۱۱ هر كسه اويان آدم قيون قفاليدر .

۲۱۲ جسور كندى قوتندن بيوك بر قوته مقلا-
بله ايدن ، غيور تحمل اولنمه ج-ق مصيبتى تحمل
ايدن آدمدر .

۲۱۳ صاغره سوومك ، كورك آياغى او كنده
طاش قويغق چوجقار ك ايشيدر .

۲۱۴ بر سعاده نائل اولديغك وقت ، او سعا-
دتدن محروم اولانلرك حالى دوشونده ، سوينه ؛ بر
مصيبتنه اوغرا ديغك وقت ، او مصيبتك دها بيوكنى
خاطر كه كتي رده ، متسلى اول .

۲۱۵ انسانلرک اک آلچغی بر آلچق آدمه منت
ایدندر .

۲۱۶ قتیل یاغ ایله بانار ؛ لیکن باشی سربست
قالیوب ، یاغک ایچنه کیرسه آئیده سونر .

۲۱۷ عاقل آدم ایتدیکنی بیلیر ، بیلدیکنه قا-
ریشماز ؛ احقر هر خصوصده خلقه اویارلر . چو-
بان کوپکی ، برشی طویمدقجه ، حاولاماز ؛ سوقاق کو-
پکری ، بشقه لرنک حاولادیغنی ایشدکلی ایچون ،
حاولارلر .

۲۱۸ کندینه مخصوص برمسلاک انخاذا یتیموبده ،
بشقه لرنک مسلکمه سلوک ایدن آدم - او کندن
کیدن آرقداشنک اتکندن طوته رق ، یوروین -
کوره بکزر .

۲۱۹ عالمده هروجهله بربرینه مشابه ایکی فکر
بولماز ؛ اک بیوک حکمانک یاه هربر فکرینی قبول
ایدوب ، هیچ برینی جرح ایتین آدم فکر سزدر .

۲۲۰ برکوزل ایش بیک کوزل سوزدن زیاده
منفعتلیدر .

۲۲۱ حیات ، راحت ورفاه سعی ایله صاتین
آلایر؛ سعی چوق اولان آدم هیچ بروقت زحمت
وضرورت چکمز .

۲۲۲ چوجق آناسنک، باباسنک و سائر اوخلقنک
لسایله متکلم اولدیغی کبی ، اولرک اخلاقیه دخی
متخلق اولور .

۲۲۳ انسانی تربیه ایدن معلی دکل ، بلکه آناسی ،
دادیسی ، لالاسیدر . تربیه لی قالدین چوجغنی یا
کفدیسی تربیه ایدر ، یاخود تربیه لی برآدمه تسلیم
ایلر . تربیه سز قالدینک چوجغنی دنیایه ، بدبخت
اولق ایچون ، کلیر .

۲۲۴ علمسز فضیلت ایشه یاراماز ؛ انسانیت
محی اولوب ، علمی اولمیان آدم ناهل ؛ فنه مراقی
اولوب ، علمی اولمیان آدم موسوس ؛ ناموس و طو-
غریلقدن آیرلمدیغی حالده ، علمی اولمیان آدم احق ؛

جسور اولوب، علمی اولمیان آدم سرکش؛ ثبات
صاحبی اولوب، علمی اولمیان آدم بدلادر.

۲۲۵ مشورت مشکل 'یشلرک پرکلی (پرکا-
ری) در.

۲۲۶ اکلنجه لک، اویونلرک ذوقی جمعیتله،
مطالعته ذوقی ایسه وحدتده چیقار.

۲۲۷ انسان، فکرینک مطالعاتنی، قلبینک حسیا-
تنی بطلال ایتدیکجه، اکلنه مز.

۲۲۸ فکرک اکلنجه سی مطالعه، قلبک اکلنجه سی
حزندر.

۲۲۹ کورلیدین، پاتردیدین، عظمتدن، مدا-
هنه دن حظ ایدین روح و قلب دکلدر: انسانک
نه سیدر، بیله مم.

۲۳۰ برقصه ده خلقه رهبرلک ایدین دیگر بر
قصبه نک سوقاقلرنده غائب اولور.

۲۳۱ عالده انسانی ممنون ایده جک برشی وار
ایسه، اوده عمومک اعتبار و محبتنه مظهر اونسیدر.

۲۳۲ کوکل برچوجقدر ؛ هر آرزو ایتدینکی شی
اولور اعتقادنده بولنور .

۲۳۳ انسان یکمشه حسرتله ، کله جکه امیدله
باقعه محکوم اولوب ، هیچ بروقت حال حاضرندن
ممنون اولماز .

۲۳۴ عالمده یا سعادت یوقدر ، ویاخود وارده ،
کیسه اوکا نائل اولدی . انسان آرزو ایتدینکی هر شیئه
نائل اوله بیلیر ؛ لکن ممنون ومسعود اوله ماز .

۲۳۵ سعادت برطاغک تپه سی اوزرنده کورینن
آیه بکزر ؛ انسان : شو طاغک تپه سنه چیقار سده ،
آبی طوته جنم ، دیر ؛ حالبو که اونک کبی برقاچ طا-
غله ، برچوق اووه لر کچر ، بنه آبی اوکنده بولنه -
جق طاغک تپه سی اوزرنده کورور .

۲۳۶ امید عربه سیاه کیدنک منزلی فقردر .

۲۳۷ انسان امید آوجیسیدر ؛ امیدک آرقه سنه
قوشارکن ، چقوره دوشر ؛ امید ایسه اوچار ،
کیدر .

۲۳۸ ویرسی به صاتین آلان دائما غائب ایدر؛
چونکه ویرسی به صاتان تجار مالک قیمتک فائضی
ضمم ابتدا کن صکره ، ویرسی به ویردیکی شیلردن ،
هیچ اولمازسنده ، اوندی برینک پاره سنی آلمیه جغنی
یلدیکندن ، اونک زیانی دخی ویرلندن چیقاریر .

۲۳۹ بورج ایله انسان موقت بر ضرورتی دفع
ایده یلیرسه ده ، اوندن بیوک بر ضرورته دوچار
اولور .

۲۴۰ بالکز سعییه واسطه اولان بورج قولای
اوده نیر .

۲۴۱ مشاهیر حکمدان فرانقلن دیورکه : سعی
سعادتك واسطه سیدر ؛ سعی ایدنه جناب حق هیچ برشی
دریغ ایتمز . تنبلك اویقو ایله کچیردیکی وقتی سعی
ایله کچیرن هیچ بروقت آج قللاز .

۲۴۲ اسپانیوللرک بر ضرب مثلی : کندی باشکه
یا به یله جکک ایشده کیسه دن معاونت ایستمه .

۲۴۳ یووه سنده یاتان تلکینک دیشنه برشی دکز .

۲۴۴ تعجب اکثريا جهلدن تولد ايدر .

۲۴۵ هر بيلديکني بردن صرف ايتين آدم خلق
نظرنده هروقت عالمدر .

۲۴۶ انسان ايستيهرك ايتديكي قباحتمدن اوتا -
نمازسه ، ايستيهرك دخي قباحتم ايديهيلير .

۲۴۷ قارينجهيه حقارتله باقهرق ، ازمه ؛ چونكه
جاني واردر ؛ جان ايسه طاتليدر .

ميازار موري كه دانه كشت
كه جان دارد وجان شيرين خوشست
سياه اندرون باشد وسنگدل
كه خواهد كه موري شود تشكدل
(فردوسي)

۲۴۸ بوكون ياپيلان ايش يارين ياپيله-له-جق
ايشدن ايدر .

۲۴۹ بر ايشده قرار ويرهرك فنا نيجه چيقار -
مق ، قرار ويرميوپ تردده طور مقدن ايدر .

۲۵۰ چوق ايشلره كيريشن هيچ بريني كر كي
كي اجرا ايدمهز .

۲۵۱ چوق تعظیم بر نوع تحقیردر .

۲۵۲ کنجار بالکن حاللرینی ، کچکین آدملر ایسه
 حاللرندن زیاده ماضی واسـتقباللرینی دوشونورلر .
 بینلرنده کی فرق بوندن عبارتدر .

۲۵۳ کیمیانک (*) مفتاحی : کیسه به بر یول بو -
 لدقدن صکره ، وارداتک نصفنی صرف ایتک .
 ۲۵۴ اوده کی آرپه اککی پازارده کی خاص
 اککدن ایدر .

۲۵۵ داین رجایله مدیوننی صیقمقدن واز کچرسه ؛
 بالکن کچه ساعت اوچده و صباح ساعت اون برده
 مدیونک چکچی سسنی ایشتمکله واز کچر . بر داین
 مدیوننی بیلاردو او ینارکن کوروسه ، وای او
 مدیونک حاله !

۲۵۶ انکلتره حکماسـندن (استرن) دیورکه :
 فکرم آزعین بر آته بیتمش دلیقانی بر سواریدر ؛
 کچه کوندوز اوته به بری به قوشار ، یورولمبور ؛

(*) بومحله کیمادن مرادمن اسکیلرک زعم ابتدکاری کیمادرکه کویا هر
 تپئی آلتونه تعویل ایتمک علیدر .

جسمم بو سوارینک اختیار بر سایسیدر ؛ افندیسنک
آرقه سندن قوشمغه طاقتی قالمیهرق ، او یقوی ایجاد
ایدنک باباسنک جاننه رحمت او قویور .

۲۵۷ انسانلرک بر برندن فرقی باشلرنده در ، آبا-
قلرنده دکل .

۲۵۸ انسان شهرت و شان قزانقدنصکره ، ده
چوق یاشارسه ، قزانديخی شهرت و شانی غائب ایدر-
۲۵۹ انسان بیوک قباحترلر ایدن آدملردن نفرت
ایدر ؛ اوفق قباحترلر ایدنلره آجیر .

۲۶۰ انسان ، اوغرا دیخی مصیبت یاخود سفالتی
دکل ، بلکه غائب ابتدیکی سعادتنی دوشوندیجه ،
تأسف ایدر .

۲۶۱ کورلادی ایله ، پاتردی ایله هیچ بر ایش
اولماز . ایش کورن آدم غایت سا کمندر .

۲۶۲ سعادت انسانه چوق احباب قزانديرر ؛
مصیبت احبابلری محکدن کچیره رک ، پک آزینی برا-
قوب ، اکثریسنی طاغیتیر .

۲۶۳ دوستلق شیمشك ضیاسی کبدر ؛ اورتہلق
نہ قدر قرانلق اولورسہ ، اوقدر ابی فرق اولنور .

۲۶۴ انکلتَرہ حکماسندن بری دیور کہہ : اک
بیوک سعادتِ احبابہ چوق کورم ؛ اک اوفق زیانی
احبابہ چوق کورورم .

۲۶۵ صبر و تأمل ندامتہ برلشمز .

۲۶۶ بیوک چایلردہ بیوک بالیق بولنور ، لیکن
بوغللق قورقوسی وار ؛ اوفق چایلردہ کی اوفق
بالیقارلہ قناعت ایتک هپسندن ایدر .

بدر یادر منافع بی شمارست

اکر خواهی سلامت درکنارست

۱۶۷ اسپانیا حکماسندن بری دیور کہہ : انسان
اولنجہ یہ قدر سودیکی آدمی اولدکن صکرہ دہ سور ؛
چونکہ محبت روحک برخاصہ سیدر ، مادام کہ روح
اولز ، محبت دہ محو اولماز .

۲۶۸ انسان عالمده بالکنز کندیسسی ابی اوللق
ایستَر ؛ بونک ایچون کیمسہ کیمسہ نک مدحنی ایشیتک

جسمم بو سوارینک اختیار بر سایسیدر ؛ افندیسنک
آرقه سندن قوشمغه طاقتی قالیهرق ، او یقوی ایجاد
ایدنک باباسنک جاننه رحمت او قویور .

۲۵۷ انسانلرک بر برندن فرقی باشلرنده در ، آبا-
قلرنده دکل .

۲۵۸ انسان شهرت و شان قزانقدنصکره ، د
چوق یاشارسه ، قزانديخی شهرت و شانی غائب ایدر-
۲۵۹ انسان بیوک قباحترلر ایدن آدملردن نفرت
ایدر ؛ اوفق قباحترلر ایدنلره آجیر .

۲۶۰ انسان ، اوغرا دیخی مصیبت یاخود سفالتی
دکل ، بلکه غائب ابتدیی سعادتی دوشوندیجه ،
تأسف ایدر .

۲۶۱ کورلادی ایله ، پاتردی ایله هیچ بر ایش
اولماز . ایش کورن آدم غایت ساکندر .

۲۶۲ سعادت انسانه چوق احباب قزانديرر ؛
مصیبت احبابلری محکدن کچیره رک ، پک آزینی برا-
قوب ، اکثریسی طاغیتیر .

۲۶۳ دوستلق شيمشك ضياسى كيدر ؛ اورتهلق
نه قدر قرانلق اولورسه ، اوقدر ابي فرق اولنور .

۲۶۴ انكلتره حكماسنندن برى ديور كه : اك
بيوك سعادتى احبابمه چوق كورم ؛ اك اوفق زيانى
احبابمه چوق كورورم .

۲۶۵ صبر و تأمل ندامتله برلشمز .

۲۶۶ بيوك چايلرده بيوك باليق بولنور ، ليكن
بوغلق قورقوسى وار ؛ اوفق چايلرده كي اوفق
باليقارله قناعت ايتك هپسندن ايدر .

بدر يادر منافع بي شمارست

اكر خواهى سلامت در كنارست

۲۶۷ اسپانيا حكماسنندن برى ديور كه : انسان
اولنجه به قدر سوديكي آدمى اولد كن صكره ده سور ؛
چونكه محبت روحك برخاصه سيدر ، مادام كه روح
اولز ، محبت ده محو اولماز .

۲۶۸ انسان عالمده بالكنز كنديسى ابي اولمق
ايستر ؛ بونك ايچون كيسه كيسه نك مدحنى ايشيتك

ایستز . بر آدم مدح اولنورسه ، مجرد ، اونک مدحندن
دیگر بر آدمک ذمی آکلا شاق ایچون ، مدح اولنور .

۲۶۹ پدرک وظیفه سی اولادینی قباحتر یچون
تکدیر ایتک ، والده نک وظیفه سی اونلرک قباحتر-
ینی اورتمکدر ؛ آنجق نه پدر چوق شدت ، نه والده
چوق شفقت کوسترملیدر ؛ چونکه شدت و شفقتک
کثرتی تربیه یه مضر در .

۲۷۰ سهو و خطایک ایسی وارسه ، اوده احبابی
اولدقلرندن زیاده کمال صاحبی ظن ایتک خصوصیدر .

۲۷۱ احبابیکی فائب ایتمه مک ایسترسدک ، تفیضلر-
یچون دعا ایتمه .

۲۷۲ هدیه بیانجیلره ، خدمت احبابه یاقشیر .

۲۷۳ برزنکینک حسیله کی اوغلارینی چوجقلقده
هر فضیحه بی ارتکاب ایتکه ، و پدرلرینک وفاتندن
صکره قوندقلری میرائی بش اون کون طرفنده
سفاهتله صرف ایده رک ، عمرلرینی ندامت و سفالتده
کچیرمکه مجبور ایدر .

۲۷۴ امنیتى سوء استعمال ایتکدن بیوک قباحث

یوقدر .

۲۷۵ حدت او قدر فنا بر خصلتدر ، که سائر

فنا خصلتلرله بیله اتفاق ایده مز .

۲۷۶ بر احبابله بوزیشورسهك ، مؤخرأ بار یشه

ییلیرسك ، لکن احبابلق تکرار عودت ایتمز ؛ ایدر -

سه ، ده صورتا ایدر .

۲۷۷ انسانك بوینی - سرینه واقف اولان -

احبابنك اباغی آلتنده در .

۲۷۸ حاکم دشمنلرینی احبابندن دها قولای

محاکمه ایدر .

۲۷۹ بر احبابك صداقتی حقنده شبهه ایدر -

سهك ، اوكلاده حقنده شبهه ایتكه سبیت وبررسك .

۲۸۰ بختیار اولق ایستین تصحیح اخلاق ایتكه

چالیشمایدر .

۲۸۱ هر شیئك ذوقی بروقت وحاله مربوطدر ؛

یاغلی یمک خستدل ایچون ، چالغی مکرر آدمیر
ایچون دکلدر .

۲۸۲ بری برینه معاونت ایدن اوچ کشی آغیر-
لغی بری برینه براقغه چالیشان آلتی کشینک قالدیره-
میه جغی یوکی قالدیرر :

۲۸۳ قلب بر منجمدر ، که کشف ایتدیکی
احکام هیچ بر وقت یالان چیقماز .

۲۸۴ آسیلاه جغی بیلن آدم دار اغاجندن اورکز؛
مأمول ایتدیکی حالده ، بش کون ایچون حبس
اعلامنی کورن آدم دها زیاده اور کر .

۲۸۵ قابوغی اینجه اولان جویرک ایچی چوق
اولور .

۲۸۶ علاده حیله کارلرله ساده دللر اولیه ایدی ،
آوو قاتلر آجلقدن اوله جکدی .

۲۸۷ بشقه سنک بر کوزینی چیقارمق ایستین
ایکی کوزندن کور اولور .

۲۸۸ قیوقیو کزن قادین چوق سویلر ، وحقنده
چوق سویلرلر .

۲۸۹ عرك جاده سی استقامتدر ؛ جاده دن آیر-
یلوب ، دار بولاره صاپاملی .

۲۹۰ انسان یاشادقجه ، یکی بر شی کورور ،
ٹو کرنور .

۲۹۱ طرفدارنه مباحثه جائز دکلدر .

۲۹۲ عاقل آدم ، کندیندن و کندینه منسوب
شیلردن بحث ایتمز .

۲۹۳ چنوق اینانان آدمه مصال سویلمه ملی ،
چونکه صحیح ظن ایدر .

۲۹۴ عمومک منفعتی ایچون کندی مضرتی
اختیار ایدن انسان حقیقهٔ انساندر .

۲۹۵ وظیفه نه قدر اوفق اولورسه ، ینه آغیردر .

۲۹۶ عمرکده تجربه واجرا ایتدیکک بر وظیفه یه
خفیف نظریله باقه .

۲۹۷ آرقه سنده اوفق بر شی اولدیغی حالده ،
ایکی قات اوله رق ترایه ترایه یورومکده اولان حاله

کوله ، چونکه اوفاجیق کوردیکک شی سکسان
اوقه قورشوندر .

۲۹۸ چوق اوقوبان البته عالم اولور ؛ چوق
چالیشان البته زنکین اولور ؛ صحتنی کوزه تن البته
تندرست اولور ؛ اخلاقی کوزل اولان البته بختیار
اولور . بو شرطلرک جله سنی اجرا ایده ییلن آدم
حقیقه عالمده عمر سورمش اولور .

۲۹۹ سعی ثروتک صادق بر خدمتجیسیدر ؛
مهجور اولان ثروتی وطنه کتیرنجیه قدر چالیشیر ؛
ثروت ایسه ، کلیرکلز ، بو صادق امکداری قوه رق ،
یرینه تنبلکی قویار ؛ انجق تنبلک خائن اولدیغندن ،
پک آز وقت ظرفنده ینسه ثروتی قاچیرر ؛ او وقت
کوشمش و بر طرفه چکلش اولان صادق امکدارینه
مراجعت ایتمکدن بشقه چاره قلماز .

۳۰۰ انسانک عمری سعادت و مصیبتدن بو کلش
بر ایپلیکدر . یالکز مصیبتدن بو کلش اوله ایدی ،
چابق قویه جقدی ؛ یالکز سعادتدن اوله ایدی ، پک
سرت اولوب ، ایشه یارامیه جقدی .

۳۰۱ طایق تر بیه لی آدمی تر بیه سز ایدر ؛
وتر بیه سزك تر بیه سز لکنی آر تیرر .

۳۰۲ مصیبتلر - دشمنلری اولان انسانلردن
قورقدقلر یچون اولمایدلر - کلسدکلری وقت ، هب
بردن کلیرلر .

۳۰۳ باش کندی کندینه بریره کیده مز ،
آیاقلر اونی کوتورور ؛ لکن باشسز آیاقلر هیچ
قیلدانه مار .

۳۰۴ بویینی زنجیرده اولان آرسلانندن بر قیل
قوپارمق هنر دکدر .

۳۰۵ عون حقه استناداً ، ایشلنن قباحتلر ایدیلن
خیرلردن زیاده در .

۳۰۶ بر ایشده کندی نفسک ایچون طقوز
منفعت ، عموم ایچون بر مضرت کوردکمی ، اوایشه
کیریشمه ، چونکه طقوز منفعتی آز وقتک ایچنده
غائب ایدرک ، عمومه عائد اوله جق مضرتک ایشه ،
صاغ ایکن واولد کدن صکره ، سیئه سنی چکرسک :

- ۳۰۷ عالمده نعمت و سعادتک هيج بر طادی
یوقدر؛ آنجق کچدکن صکره طاتلی کورینور .
- ۳۰۸ عالمده ایمی وار ، جسمی یوق بر شی آرا .
نیلیرسه ، اوده خشنودلق وقناعندر .
- ۳۰۹ اسپانیوللرک بر ضرب مثلی دیور که : قاین .
والده شکردن بیله اولسه ، ینه آجیدر .
- ۳۱۰ قاین والده هيج بر وقت کلینلک زمانی .
خاطرینه کتیرمز .
- ۳۱۱ قاین والده و اورمجه سی اولیان قاین .
بختیاردر .
- ۳۱۲ آج یاتاق ، بورج ایله قازن طو یورمقدن .
ایدر .
- ۳۱۳ کوزل کوردیکک بنالردن چوغنک .
اساسی چورو کدر .
- ۳۱۴ سعادت ومصیتک صوکی واردر؛ بریسی .
چوق دوام ایدرسه ، دیمک که او بر ینک زمانی
یاقلاشمشد .

۳۱۵ طائده نه سعادتك كالى ، نه مصيبتك نهايتي

وارد ر .

۳۱۶ اور و جدن صكره بيرام اولور .

۳۱۷ كومس دن بغدادى اكسيك اولماز سه ،

كومس طاوقسنز قالماز .

۳۱۸ ضرورت دن اولن بر فقير ، ضرورت ني دفعه

مقتدر ايكن ، دريغ همت ايدنلرك مقتوليدر .

۳۱۹ حقسرلقاه قزانلش ميراثك هيچ بر وقت

وارثه خيري طوق نماز .

۳۲۰ دنيا بر دوزا قدر ، دانه سي اميدر .

۳۲۱ دواسي اولان بر درده تأسف اول نماز ؛

دواسي اولميان درده تأسف ايتك نه به يارار ؟

۳۲۲ صحتني اهمال ايدرك ، علم يا خود ثروت

تحصيلنه چالیشان - او ينك تملريني ييقيله جق بر

حالده بر اقدرق ، مفروشانك تز يينه حصر دقت

ايدن - آدمه بكرر .

۳۲۳ انسان ايچون كنديني تعيب ايتدير مه مك نه

قدر کوچ ایسه ، بشقه سنی تعیب ایتک او قدر
قولایدر .

۳۲۴ هر کون بشقه بر مرهم کورن یاره هیچ
بروقت ای اولماز .

۳۲۵ بیه چکک اتی پیشیرمه .

۳۲۶ بال اولما ، سنی سینکلریر .

۳۲۷ خیرک تأخیری شردر .

۳۲۸ آرزو و خواهش ایله چالیشانک خطاسی
ایستکسر چالیشانک اصابتندن ایدر .

۳۲۹ بو دار و کیر عالمده اکثریا طوغریلق
غائب ایدر ، حیمه قزانیر .

۳۳۰ هیچ بر اختیار یوقدر ، که بر سنه ده
یاشامسی ممکن اولسون ؛ هیچ بر کنج یوقدر ، که
بو کون اولسی محال اولسون .

۳۳۱ دلینک اولومنه دلیلک سبب اولدیغی کبی ،
اخلاقی بوزوق اولان آدمی ده کندی اخلاقی اولدیرر .

۳۳۲ سرخوشلق انسانی تغیر ایتز ، حدذاتنده

نه اولديغنى كوستير ؛ ثروت وسعادت انسانك
اخلاقنى دكشديرمز ، ظاهره چيقارير .

۳۳۳ غرضكارك سوزى كور كيدر ؛ طوقاند-
يغنى شئي ياقديغى وقت سياهلنديرر .

۳۳۴ دومانى چيقمیان اوک مطبخى يوقدر .

۳۳۵ زمان اك يسوك فلا كتلى اونوتدیرمغه
مقتدردر .

۳۳۶ مؤذنك سسى منارهك يو كسكلكنه كوره در .

۳۳۷ آتشك قدرى قيش كوننده ، قارك قيمتى
ياز كوننده بللى اولور .

۳۳۸ صحبتده جسورلق ، ميدان محاربه ده ظر-
يفلك پاره ايتمز .

۳۳۹ صدقه و برمكه كيسه بوشانماز . .

۳۴۰ اسراف جمعيت خاطرک دشمنيدر .

۳۴۱ برنجى مشترى ي قاجيران پشيمان اولور .

۳۴۲ كورك چكه مزسهك ، قايق قوللانما .

۳۴۳ بر امتك درجه مدنيت و اخلاقى شرقى
واويوترندن آكلاشيلير .

۳۴۴ بر قاچ بيك سنه اول ياپلش بنالز بو كون
دخی كوزل كورينور . بر سنه اولكى موده يه
تطبيقا ياپلش بر روبه بو كون نيچون او قدر چركين
كورينور ؟ كوزل اولان شی ، هيچ دكشمديكى
حالده ، يالكز زمان كچمكله چركين اوله ييليرى ؟

۳۴۵ بر شكل و صورتده يارادلمش اولان انسا-
نلرى - صوؤقدن محافظه ايچون كيدكلرى - روبه لى
او درجه ده تغير ايدركه ، سائر حيوانلرك ادراكى
وارسه ، انسانلرك بر جنس حيوان اولديغنه اينانه -
ميه جقلى بدييدر .

۳۴۶ حقيقت يردن چيقار بر صيحا ق صودر ،
كه اطرافنده بولنان قارلى ، بوزلى اري توب ،
كندينه تابع ايدرك ، كيتدجه ، چوغاير ، وهوانك
صوؤمسيله بوز اولور سده ، چوق كچمه دن ينه
اصلنه رجعت ايدر .

۳۴۷ آلتى اوشاق قوللانغه اقتدارك وار ايسه ،
اوچنى دنياده قوللان ، اوچنى آخرت ايچون براق ؛

يعنى اوچنه وبره جكك معاش وىكى فقرايه وبره رك،
يالکز اوچ اوشاق قوللان .

۳۴۸ انسانیت ایده یله جـكك فناغی ایتموب ،
ایده میه جكك اییلکی ایتمکه چالیشمقدن عبارتدر .

۳۴۹ طوپال مر کبله و بوش کیسه ایله بغداده
کیدلز .

۳۵۰ انسانك ایده جـکی ایلاک ایلاکدر ، لکن
ایتمش اولدیغی فناغی محو ایده مز .

۳۵۱ مدح صوکی انسانك اوزرندن کچر ، کیدر ؛
ذم ایسه یاغ کی - تمیزلنسی مشکل - برلکه براقیر .

۳۵۲ سوریدن آریلان کچی بی قوردیر .

۳۵۳ جاده دن آریلان آدم یولنی غائب ایدر .

۳۵۴ بر بیوک آغاجه آرقه ویرن آدم دائما کو -
لکده بولنور .

۳۵۵ قاری ایستر پیشیر ، ایستر کونشده قوروت ،
صودن بشقه برشی حاصل ایده مزسک .

۳۵۶ اوت دیمك یوق دیمكدن اییدر ؛ لکن

بعض آدمـلرك اوت ديمسى بعض آدمـلرك يوق
ديمندن فنادر .

۳۵۷ عالمده فنالق ا كثر يا پك آج يا خود پك
طوق اولانلردن كلير .

۳۵۸ هر كس بيوك آدمـلرى كورمكى آرزو ايدر؛
حالبو كه اثرلرينى كورمك اونلرى كورمك ديمكدن؛
چونكه فكر و درايـتلـرى يوزلـندن دكل ، بلكه
اثرلـندن بللى اولور .

۳۵۹ انسان ايچون اذيت چكمك نه ايسه بشقه سنى،
اذيته كورمك ده اودر .

۳۶۰ فنالغى توصيه ايدنك فنالغى ايشـلـينـدن
فرقى يوقدر .

۳۶۱ آه چكن آدمـ آهـنـك كيتديكى يره كيمده
بيله ايدى ، آه چكمزدى .

۳۶۲ قوزولـرنـك مله سندن زياده بلبلك سمنـدن
حظ ايدن چوبانك سوريسنه خيرى يوقدر .

۳۶۳ قودوز كوپك الك اول صاحبنی ایصیریر .

۳۶۴ قاینیان یاغه سینک قونماز .

۳۶۵ برقاج کشینک مشترکا مالی اولان مرکبی

قوردیر .

۳۶۶ قرداشیله اتفاق ایدهمین همشهریاربله هیچ

بروقت متفق اولماز .

۳۶۷ هرکسک یورکی طاشدندر : بریسینک

طاشدندر ، چونکه حس ایتدیکی تأثرات مؤلمه یه

طایانیر ؛ دیگرینک طاشدندر ، چونکه هیچ برشیدن

متأثر اولماز . بوبله اولیمه ایدی ، هرکس هروقت

متأثر ، و متأسف اولدقدن صکره طایانه میوب ، تلف

اوله جقبدی .

۳۶۸ انسان قانوندن قورقاملی ، خلأدن اوتانما.

ملی ، کندی وجدانندن قورقلی ، کندی وجدانندن

اوتانمایدیر .

۳۶۹ سوقاقده سویلیه میه جکک سوزی قادینه

سویله .

۳۷۰ عشق عمرک طوزیدر ؛ عشقسنز کچیریلن
عمرک هیچ برطادی یوقدر .

۳۷۱ مدحکده سویلن سوزی ، وجدانکه
حواله ایدرک ، صحیح اولوب اولدیغنی تحقیق
ایته دن ، قبول ایته .

۳۷۲ اسپانیوللرک برضرب مثلی : اک بیوک
دشمنک ایشلیدیکک ایشی ایشملکه مشغول اولاندر .
۳۷۳ نصیحتکی دیکله مدیکچون ، مشکل بر کر -
دابه دوشن آدمی تکدیر ایته ، یکیدن نصیحت ده
ویرمه ؛ بولندیغنی کردادن قور تاریرسهک ، اسکی
نصیحتلرکی اووقت قبول ایدر .

۳۷۴ پاره یه محتاج اولانه نصیحت ویرمه .

۳۷۵ انسان اولور کیدر ، ظن ایدرز ، حالبوکه
چوجقلمزی تربیه ایدن ، بزه بوقدر علوم وفنونی
او کرتن ، کچمش شیلردن خبر ویرن ، المزه بر کتاب
آلوب ، برکوشه ده تنها اوتوردیغمن وقت ، بزمه
قونیشان ، بزی ، صرهمسنه کوره ، کولدیرن ،
اغلاتان اولورلردر .

۳۷۶ ایکی احباب ، وایکی قرداش بیله ، مباحثه
ایدرکن ، و او یون اوینارکن ، بربرینک دشمنی
اولورل .

۳۷۷ دشمنه قارشى دوستى الترام ایتک ایچون ،
کندینی فدا ایدن بولور ؛ لکن کندی نفسنه قارشى
دوستى و یاخود قرداشنى کیمسه الترام ایتز .

۳۷۸ انکلتره حکماسندن (باقون) دیورکه :
اعتقادلى ضعيف اولانلر دینسز دکلدر ؛ اصل
دینسز دینک اک مقدس شیلرینی تقلید ایدهرک اولر
ایله استهزا ایدن مراثلردر .

۳۷۹ فکری بیوک اولان آدمیلرک قلبی غایت
نازک اولور ؛ اولرک قلبینی اینجیتمک ائی برآته دکنک
اورمغه بکزر .

۳۸۰ سکود اغاجندن یمیش ، حرما اغاجندن
کولکه بکلمه .

۳۸۱ مباحثه ملاحظه دن طوغار ؛ ملاحظه سز
اولنان مباحثه مباحثه دکل ، غوغادر .

۳۸۳ الدہ کینی غائب ایتھمک الدہ اولمیان قزا -
نمقدن ایدر .

۳۸۳ انتقام قباحتلرک الک وحشیسیدر . جنایت
قانونه قارشى برحرسزدر ؛ انتقام ایسه برزوربهدر .
۳۸۴ حریت قناعتہ مربوطدر ؛ طمع ، ثروت ،
شہرت انسانى اسیر ایدر .

۳۸۵ عالمده هیچ بر نعمت بادہوایه ویرلر ؛ اکثر-
یسنک قیمتی ده حریتدر .

۳۸۶ انکلتزه اعظم حکماسندن مشهور (نفتون)
اولزدن برقاچ کون اول دیمش که : خلقلک حقمده
نه نیه جکنى بیلم ، لکن بن کندیمی بحر محیطک
بر ساحلنده بونجوق طوپلایان چوجغه بکزیورم ؛
بو قدر چالیشمقله برابر ، بحر حقیقتدن آنجق ساحله
چیقمش بش اون بونجوق اله کچیره بیلدم .

۳۸۷ چین ملوک قدیمه سندن حکیم مشهور
(تای - چونغ) دیور که : کیلری بانیران دگیر ایسه-
ده ، دگیر اولسه ، کینک اسمی بیله اولماز ؛ حکمدار
ایله امت بیننده کی نسبت دخی بوکا مقیدر .

۳۸۸ بنه حکیم مشارالیه دیور که : تختنده مدت
مدیده بقاسنی آرزو ایدن حکمدار بقاسزدر ؛ بو
آرزویه اسیر اولیان ایسه امیندر ؛ بونک سببی بودر-
که : اونک تختنی دوشونمکه حصر ایتدیکی فکر
وهمتی بر یکی ملتنی دوشونمکه صرف ایدر ؛ حالبو
که ملت حکمدارینی تختنده ابقا و ادامه به مقتدر
اولدغی حالده ، تخت هیچ بر شیئه مقتدر دکدر .

۳۸۹ بنه حکمدار مشارالیه دیور که : هر کس
عقلای حکمدار ذوق وصفاسنه باقز ظن ایدر ؛
حالبو که اصل ذوق وصفاسنه باقان حکیم اولان
حکمداردر ، چونکه تبعه سنک رفاه و استراحتنه
چالیشه رق ، عمومک سعادتنی کورمکدن بیوک ذوق
وصفا اوله ماز . عالمده ذوق وصفاسورمین حکمدار
وار ایسه ، اوده ، ملتنی دوشونمکی ایچون ، یاشا-
دقجه ، قورقو وشبهه ایله یاشایان ، واولدکدنصرکه
دخی تاریخلرده نامی لغتله یاد اولنان حکمداردر .

۳۹۰ حکیم چینی (قونفوچیوس) دیور که : بر

حکمدارک اک اوله دوشونه چکی شی ذوق و صفا
 دکدر ؛ چونکه ذوق و صفاسنی دوشونورسه ،
 آجیسنی چکر . حکیم اولان حکمدار ابتدای امرده
 چفتجیلرک تارالارینی ~~ا~~کرکن چکدکاری زحمتی ،
 صکره اکیلرینی بیچرکن دوکدکاری تری دوشو-
 نور ؛ آنجق چفتجیلرک انبارلرینی طولدیروب ، رفاه
 حال ایله بیکده اولدقلرینی خاطرینه کتیرنجه ، سو-
 یذیر . ایشته ، حکیم حکمدارک ذوق و صفای
 حقیقیسی بوندن عبارتدر .

۳۹۱ حکیم (منع - چو) دیور که : حکمدار
 بالمله افعال و حرکاتی قانون و انصافه تطبیق ایتکه
 دقت ایتلیدر ؛ چونکه یالکز بر حرکتمده قانونه
 رعایت ایترسه ، مقربینی کندیسنی آچسدیغی یولدن
 مداهنه ایله چیقاروب ، اصلا قانون و انصافه رعایا-
 یت ایتیه جک بر درجهیه کتیررل ؛ و بو وجهله
 یواش یواش عدل ، ناموس ، انصاف حکمدارک
 سرایندن تبعدا ایتکه ، مأمورلر دخی کندی منافع

شخصیه و ذوقیاتی قیدیته دوشوب ، امتک بولاری
 بونلرک الله قالمغه ، کوندن کونه تدنییه یوز طو -
 نار . بو حاله کان بر دولت زوال بولمازسه ، جناب
 حافظ مطلقه پک چوق تشکر ایتک لازم کلیر .

۳۹۲ حکیم چینی (منع - چو) دیور که :
 حکمدار ارباب فضل و عرفانی یالکز نعمتیه متبعم
 ایدرسه ، بونلری آتاردن فرق ایتهمش اولور .
 حکیم اولان حکمدار ارباب معارفی قلباً سور ،
 و کندیلبینه حرمت و اعتبار ایدر .

۳۹۳ حکیم (قونفوچیوس) دیور که : حکمدار عادل
 ایله حکمدار ظالم بیننده او قدر فرق واردر ، که
 ایکسنی حکمدار عنوان مشترکیله تسمیه ایتک عین
 خطادر ، بری اللهک رحمتی ، و دیسکری اللهک
 غضبیدر .

۳۹۴ حضرت سلیمان دیور که : بر حکمدارک
 متقربى اولوبده ، طوغری نی کتم ایدن آدمدن
 بیوک خائن یوقدر .

٣٩٥ چين حکما سندن بري ديور که : بر حکمدا-
 رک تبعه سنده ايدہ جکی ايلک يالکز محتاج اولدقلى
 قوانين و نظامات و اصلاحاتدن عبارت اوليوب ،
 اخلاقجه دخی کنديلرينه نمونه امتثال اولميدر .

٣٩٦ ساعدی ديور که : حکمدار بر کويليدن
 بر بمورطه آيرسه ، رجالی کويلينک تکميل طاوقلريني
 غصب ايدرلر .

٣٩٧ عالده انسانک انسانيتني کيديرن باشليجه
 تخت و تاجدر ؛ تاجی کيوب ، تختہ اوتوردیغي حالده ،
 انسانيتني وقايه ايدن آدم نه بيوک آدمدر .

٣٩٨ حکمدار کنديني نه قدر آلچق طوتارسه ،
 او قدر بيوکدر . توارينخ و کتب ادبيه نك صميفه لريني
 تزيين ايدن ، صيت و شهرت ليله عالمی طولدیران ،
 اسملری دنيا طور دقجه خير ايله ياد اولسان بيوک
 حکمدارلر تبعه لرينک آلچق صنفلريله يسله لابلای
 ايدیلر ؛ عظمتلرينه خلل کير قورقوسيله ، تبعه لرندن
 کيرلتن حکمدارلرک وفاتلريله برابر اسملری ده اونو-
 دلشدر .

۳۹۹ کندینی تبعه سنه سودیرن حکمدار ، بتون
عالم علیه قالدیشسه بیله ، قورقاز .

۴۰۰ بر حکمدار ایچون تبعه سنک محبته مظهر
اولقدن بیوک نعمت یوقدر ؛ بو نعمتن محروم اولان
حکمدار تخت وتاجندن نه آکلار ؟

۴۰۱ انسان حظوظات نفسانیه سنی اجرا ایدر -
کن ، نفس کی بر دشمنک ذوقنه خدمت ایتدیکنی
اونو تاملیدر ؛ انسان ایچون ذوق صحیح آرانیلیرسه ،
روحك ذوقیدر ؛ روحك عالمده حظ ایتدیکی شی
ایسه اعمال و حرکاتك عموم طرفندن تقدیر و تحسین
اولندیغنی ، و کندیسنک عمومك محبت و حسن ظننه
مظهر اولدیغنی کورمکدن عبارتدر .

۴۰۲ بر عادی آدمك ایتدیکی ایش و یاخود
سویلدیکی سوز بر ساعتك ایچنده اونودیلور ، کیدر ؛
بر بیوک آدمك قول و فعلی ایسه عصرلرجه ، و بلکه
دنیا طور دقجه ، تاریخلرده و خلقك اغزنده طورور ؛
بناء علیه بیوک آدمک ذوق و صفادن صرف نظرله ،

سويليوب ياپه جقلريني دوش-ونمليدرلر ؛ چونكه ابي
ايله فنا بيننده كي فرق پك بيو كدر .

٤٠٣ حکمدارلغي بر نعمت صايمه رق ، اجراسي
ضايت آغير بر خدمت صايمان ، وبونكله برابر مجرد
انسانيته خدست ايمكه عالمده برنجي واسطه اولسي
اعتباريله ، ينه اللهك بر بيوك نعمتي اولديغني طا-
نيان حکمدارك هم تبعه سي هم كنديسي مسعود
اولور .

٤٠٤ حكيم چيني (قونفوچيوس) ديور كه :
مأمورين واهالي حکمدارلرينه تابعدر ؛ بر حکمدار
عادلک زمانده ظالم بر مأمور بولنه ماز ؛ حکمداري
اخلاق حيمده صاحبي اولان بر مملكتده سؤ اخلاق
كورلمز .

٤٠٥ اي حکيم ، بکمدیکک افکار عموميه سنک
فکر کدن پک چوق زياده صائبدر ؛ چونکه بر قاچ
مليون فکرك مجموعيدر ؛ سنک فکرك ايسه آنجق
اوج بش کشينک فکرينه معادل اوله يلمير .

۴۰۶ حضرت سلیمان دیور که : مشورت اتحاد
وقوتك آرتمسنى موجبدر ، مشورت اولمیان پرده قوت
بولنه ماز .

۴۰۷ چین حکما سندن بری دیور که : طو -
غری بی سویلر ، مداهنه بی سومز ، عقل وتدییر
صاحبی بر مشاور انتخاب ایده ییلن حکمدار حکمدار
اولغه لایقدر .

۴۰۸ دیگر بر حکیم دیور که : بر آدمك مشور -
تنده کذب واهانت واغفال اولسه ییله ، حسب
الانسانیه سهو وخطا اوله ییلیر ؛ بر حکمدارك مشا -
وری هیئت امت اولمیدر .

۴۰۹ حکمدارك هر یابدیغی ، هر دوشوندیگی
امته عائد ، و حکمدارلغی دخی امتك وجودیله مشروط
اولدیغی حالده ، تعجب اولنور که بعض حکمدارلر
امته اهمیت ویرمك ایستمه مشلدر .

۴۱۰ (قونفوجیوس) دیور که : مشورته رعایا -
یتله ، اخطارات واقعدی ، بعد المحاکمه ، قبول ایدن

آدم هر شيء مقتدر در ؛ كندينه كوه نهر ك ، مشورته
 رعايت ايتن ايسه ، عالمك اك بيوك - تكيمي اولسه ،
 ينه خطادن سالم اوله ماز .

۴۱۱ حضرت سليمان ديور كه : دلي به نصيحت
 ويرمك دليلكني آرتيرمقدين بشقه بر شيء پراماز ؛
 مفسده درس ويرمك اجراي فساد ايچون اينه بر
 آلت ويرمك ديمكدر . عاقللك نصيحتنه احتياجي
 يوقدر ، ديمه ؛ نصيحت وير ، كه او كرنديكني خيره
 صرف ايتسين .

۴۱۲ اسپانيا قرالارندن حكيم لقب اولان
 اوتيجي آلفونس تأليفات عديده سندن برنده ديور كه :
 حكمدار عظمت وطنطنه بي چوق اتمه مليدر ؛ چو-
 نكه چوق اولان شي چوق وقت دوام ايتز ؛ وچوق
 كچمه دن عظمت وطنطنه حقارت وسفالت مبدل
 اولور . حكمدار خزينه له ادخار اتمكه چاليشميه رق ،
 اينه كچن اقچه بي خيره صرف ايتليدر . بر حكمدار
 رك ادخار ايتديكي خزينه له حقسنزلق كيرمه مك
 ممكن دكلدر ؛ حقسنزلق باروت كيدير ، البته بر

کون آتش آلوب ، خزینه لاله برابر صاحبی دخی محو
ایلر . خزینه لر طولدیرمق قیدینه دوشن حکمدار
امتک حکمداری دکل ، خزینه لرینگ اسیریدر .

۴۱۳ اخلاق حمیده عالی اصلاح ، و اخلاق
ذمیه خراب ایتمک چالشی رسیده ، ایکی سنک قوتی بر
اولدیغدن ، هیچ بر طرف غالب کلمارک ، اونلر
منازعه ده اولسونلر ، عالمک حالی هیچ دکیشمز ؛
آتجق بر طرفی حکمدارک قلبنده یرلشیرسه ، در حال
اوبرینه غلبه ایله ، عالی اصلاح ، و یاخود خراب
ایده بیلیر .

۴۱۴ اک ییوک حکیم خطا ایده بیلیر ؛ افکار
عمومیه ایسه خطادن سالمدر . حتی افکار عمومی ده
استقبالده اوله جق شیئی استخراج ایتمک کبی بر قوه
معنویه بولندیغی دخی منکر دکلدر .

۴۱۵ انسان ایچون غائب ایتمش اولدیغی حریتنی
کری آلقدن بیوک سعادت اوله ماز .

۴۱۶ طوغری سوزی مداهنه دن فرق ایدن
حکمدارک تبعه سی مسعوددر .

۴۱۷ بر حکمدارک بیوکلی سیرایلرک، آنلرک،
عربهلرک، خدمه نك چوقلغیه اولماز؛ افکار عمومیه نك
حسن ظنیله اولور.

۴۱۸ حضرت سلیمان دیور که : مداهن بر
آوجیدر؛ دوزاغی مداهنه در؛ بو دوزاغه قوش
عقلی آدملردن بشقه کیسه دوشمز.

۴۱۹ اتفاق محال شیلری ممکن، نفاق ممکن
شیلری محال ایدر.

۴۲۰ مشورته احتیاج کورمین کیسه دن معاونت
بکلمه ملیدر.

۴۲۱ نصیحت قبول ایدن نصیحت ویرندن بیو-
کدر؛ چونکه نصیحتی ویرمک نه قدر قولای ایسه،
قبول ایتک او قدر کوچدر.

۴۲۲ حدیث شریفده وارد اولمشدر که : « انسا-
نلرک اک ایسی انسانلره ایلاک ایدندر. »

۴۲۳ انکلیر حکماسندن مشهور (فرانقلن)

دیور که : جناب خلاقه عبادت فرضدر ؛ عبادتلك
اك مقبولی ایسه خلقه ایلك ایتکدر .

۴۲۴ انکلتزه حکماسمندن بری دیور که : بر
حکمدار ایله بر چـوبانک بیننده کی فرق - بر چا -
موردن یاپیلوب ، بری بر قلعنهک برجنه ، و دیگری بر
قویونک دینه وضع اولمان - ایکی طوغله بیننده کی
فرقه بکزر .

۴۲۵ حکیم (ماقولای) دیور که : بعض سیاست
رجالی حریتی حسن استعمال ایده بتلك درجه سنه
کله مش اولان بر امته - حریت ویرمه مک فکرنده بو -
لیورل ؛ بو ایسه بر مجزونک یوزمک او کر نینجه
دکیره کیرمک ایستدیکنه بکزر .

۴۲۶ عالمده کوریلن فناقلرك چوغنی ایجاب
ایدن آلتوندر . طبیعت بو معدنک انسانیته ایده جکی
فناقلری بیلدیکچون ، اولمیدر ، که او قدر درین
دفن ایتشدرد ؛ آنجق هر دائم فناغه مائل اولان
انسانلر کرپی کی صوقیلوب ، ینه چیقاریرلر .

۴۲۷ قادينلر كنديلرينه اصلا تعلق اولميان بر
طاقم شيلري صوروب او كرنمكله كچيردكلري وقتي
ايش ايشلكله كچيره ايديلر ، عالم معمور اولوردى .

۴۲۸ كنديسى قزانوب ، زوجهسى صرفايدن
آدمك اوى آلتي سو كوك چواله بكزر ؛ كه ايچنه نه
قدر مال قونسه ، طولمهسى محالدر .

۴۲۹ ار ككلرك قزانديغي حام بر مالدر ؛ قادينلر
طرفدن تربيه وحسن اداره اولمديجه ، بر ايشنه
يراماز .

۴۳۰ يكي حوادث آلق ايچون ايشكى كوجكى
براقا ؛ آزوقت كچدكندن صكره اويكي حوادث
اسكيوب ، اوجوزلنه جق ؛ او وقت اوتوردىغك يرده
ايشيده يله جكسك .

۴۳۱ قورد اولايان كوپكك اجلى قوردك ديشند .

ندر .

۴۳۲ يوريلان آدمك استراحتي استراحتدر ؛
تنبلك استراحتي جان صيقنديسندن عبارتدر .

۴۳۳ یوقیش چیقان البته اینیش اینه جکدر .

۴۳۴ خواهشله باش-لانیلان ایش یاری یاپیش
دیجکدر .

۴۳۵ قباحترینی کوردیک آد دوستک دکدر .

۴۳۶ حقوقنی ابدی غائب ایتهمک ایستین کندی
رضاسیله حقوقنک بر آزینی ترک ایتلیدر ؛ چونکه
آغاجک دالیری کسلدیکه ، زیاده بیور .

۴۳۷ بر غدارک اجرای غدرینه آلت اولانلر
غدارک کنديسندن زیاده متهمدرلر .

۴۳۸ بر ایش یایق ایچون ، اولا دوشونملی ،
ثانیا مشورت ایتلی ، صکره ایشه باشلاملی .

۴۳۹ بر یرده طوران صو تعفن ایدر ؛ تمیز او-
لق ایچون ، حرکت ایتلیدر .

۴۴۰ مشهور (فرانقلن) دیورکه : آيا قارمن
چوراب ، پوتین ؛ اللرمز الدیون ، یوزک ؛ جسممن
چاشیر ، اثواب ؛ معدهمن یومی بو قدر بمکدر ایستره
اک مفید اعضامن اولان کوزلر ایسه ، اولسه اولسه ،

اختیارلقده بر کوزلاک ایسترل ، که اوده هیچ دیمکدر .
 ایسته ، کندی کوزلرمز بزدن بر شی ایستدیکي حالدہ ،
 خلقلک کوزلری بزی بو قدر مصرفه صوقیور .
 اوت ، چونکه بدن بشقه عالم کور اوله ایدی ،
 کوزل ویکی اثوابه ، یوزوکه ، قوردونه ، بیوکاوه
 وسائر بو قدر مصارف زائدهیه احتیاجم اولمازدی ؛
 هب بو مصرفلری خلقلک کوزلریچون ایدیورم .

۴۴۱ هر کسک حقنده بر دورلو معامله اولماز ؛
 چوقه بی فورچه ایله ، وقطیفه نی ال ایله تمیزملی .

۴۴۲ دیشسز اولوبده ، اوتوز ایکی دانه بوک
 الماسه مالک اولان آدم الماسلرینک هر برینی بر دیشله
 دیکشدرمز می ؟ کره نک بر ربعنه مالک اولوبده ،
 کوزلری اولمیان بر حکمدار ایکی ویاخود بر کوزه
 بدل تکمیل ماملکنی ویرمز می ؟ باقک طبیعتک نعمتلری
 نه قدر بیوکدرده ، قیمتلرینی بیلیورز .

۴۴۳ عیالنی طویورمقدن عاجز اولان آدم کوپک
 بسله ملیدر .

۴۴۴ آرزو آنجق امیدله ارضا اولنه بیلیر.

۴۴۵ سویلادیكك وقت الکی اویناتمه ، چونکه
ایش ایشلادیكك وقت ديلك الکه هیچ معاونت ایتمز.
۴۴۶ رمضان کونلرینک قیصه کورندیکنی ایستر-
سه کز ، اقشام نأدیه ایتک اوزره ، صباحلری بوج
آلک .

۴۴۷ بوج اوزرینه بوج ایدن یالان سویلمکه
مجبور اولور .

۴۴۸ ثباتده انسان طاؤقدن درس آلملیدر. ثبات
اولیه ایدی ، طاؤق جنسی عالمن قالقاردی .

۴۴۹ عالمده راحت یاشامق ایسترسهك ، هر
یلدیکی سویلمه ، هر کوردیکی محاکمه ایتمه .

۴۵۰ آلک بشقه سنك جبنه ، کوزك مکتوبنه
ایلیشمین .

۴۵۱ بیچاق کبی هر طوقاندیغی آدمی جرح ایدن ،
یعنی هر وقت عنف و شدتله لقردی ایدوب ، سو-
یلدیکنی ابی دوشونمین آدمه هر کس ، حتی نعمتک

محبوبی اولانلر بيله دشمن اولور ؛ کندیسنه صورتا دوست کورینلر بيله ، اعلان خصومت ایتک ایچون ، فرصت بکدر دشمنلر در .

۴۵۲ هر کسک افکارینی آکلایه بیلوب ، کندی فکرینی کیمسه به آکلایمیان آدم هر ایشده موفق او-له بیلیر .

۴۵۳ کتم اسراردن زیاده ایشه یارار خصلت یوقدر .

۴۵۴ عوام آکلایمدیغی شیئی تقدیس ایدر .

۴۵۵ الفتدن انسانه مادی ومعنوی چوق فائده یاخود چوق ضرر طوقانه بیلیر . بونک ایچون انسان دوست ایده جکی آدمی اولجه انتخاب و تجربه ایتیموب ، راست کلن ایله الفت ایدرسه ، چوق کچمه دن انسانلرک الفتندن متنفر اولور .

۴۵۶ دستی بی قیرمامغه دقت ایتلی ؛ چونکه دوکیلن صویک تامیله طویلانیسی محالدر .

۴۵۷ برشی ، نه قدر چوق اولورسه اولسون ،

مادام که هر کون بر آز آلتوب ، یرینه بر شی قونماز ،
عاقبت تو کنیر .

۴۵۸ شبهه حقیقتک محکیدر ؛ معاملاتده شبهه
ایدن ابدی آلدانماز ؛ علمیاتده شبهه ایدن حکیم اولور .

۴۵۹ عوام حواری عاده طمعکاریدر ؛ بالانه
طوغریدن زیاده ابنانیر . بر آدمک بر کونک ایچنده بر
قومه اینانیدر دیخی بر بالانی علم و فن آنجق بر قاچ
عصرده افکار عمومیه دن چیقاره ییلیر . بونکله برابر
ینه اثری قالیر .

۴۶۰ بر دانه بغدادی انباری طولدیره ماز ، لکن
طولدیران سائر دانه لره امداد ایدر .

۴۶۱ بر شیئی بهائی آلمق سخاوت دکلدر ،
احققلقدر .

۴۶۲ نه زنکینک مدیونی اول ، نه فقیرک دایی .

۴۶۳ آوجی ایله بالیقچی هیچ بر وقت زنکین
اولماز .

۴۶۴ فنا قاشدن ائواب ياپديران بره بدل ايكي
ياپديره جفني اونوتما مليه در .

۴۶۵ بر آدمك كندينه مخصوص بر يوك فكري
اولديفني كورورسه كز ، ياكز كه فكر مخصوصي
اوندن عبارتدر ؛ چونكه بر انسانك ذهني بردن
زياده فكر توليد ايده مز .

۴۶۶ اميدله ياشايان آجلقندن اولور .

۴۶۷ حكيمك بري ديمشكه : مراعي جنت
طريقيله جهنمه كيدر .

۴۶۸ دشمنلرك اك مهلكي ككنديني دوست
كوسترندر .

۴۶۹ خصومتك اك اغيري بر اوده ياشايان
آدملر ييننده كي خصومتدر .

۴۷۰ حزن و كدر ايله كچيريلن كونلرك عمر مز -
دن تنزيلي ممكن اولسه ، عالمده ، عمر سوردك ديه -
ييلرز ؛ آنجق او وقت عمر يك قيضه قالير .

۴۷۱ بر آدمك يوز بيك قنالغنى ايشيد يورسكز ،
 حالبو كه بو قنالقلرك ذكرىنى موجب اولان برايلىكىدر .
 او ايلكنى رفع ايدرسه كز ، هيچ بر قنالغنى ايشيتيه -
 جكسكز .

۴۷۲ حسد كې نانكور بوقدر ، چونكه بشقه -
 سنك ايلكندن طوغديغى حالده ، اونك قنالغنى
 آرزو ايدر .

۴۷۳ تىلكى اله كچيره ميه جكى طاؤغى دوشونه -
 رك ضعيفلار .

۴۷۴ حام تكليفه جواب ويرمك ايچون ،
 قليچدن ابي لسان اولدماز .

۴۷۵ دشمنه غلبه ايتك ايچون ، اك ابي سلاح
 يوركدر .

۴۷۶ بر جهانكيرك مزار طاشى اوزرنده شو
 عباره يازىلى ايدى : « بوراده ياتان ذاتك جهانى
 ققم ايتدكن صكره واصل اولديغى سرمزل بورا -
 سيدر . اى جهانكيرلك آرزوسنده بولتان آدم !

قطع ایده جکک اوزون و مشقتلی یولک سنی طولاً-
شدیروب طولاًشدیروب بورایه کتیره جکنی اونونما!»

۴۷۷ بر آدمک مزار طاشنه شو عباره یازلمشیدی:

« بوراده یاتان ذات اللهدن آلمش اولس دیغی روحی
اللهه ، طوپراقدن آلمش اولدیغی جسمی ده طوپراغه
تسلیم ایده رک ، بو ههمان سرای عالمدن کیمشدر . »

۴۷۸ دیگر بر آدمک مزار طاشنه ده شویله غریب

بر عباره یازلمشیدی : « بوراده یاتان ذات ایستیه رک
اولمشدر . »

۴۷۹ دیگر : « بوراده یاتان ذات صاغلمغنده ده

بشقه بر شی یاپمامشدر . »

۴۸۰ سعادتك انسانه قزاندر دیغی احبابی مصیبت

معاینه ایدر .

۴۸۱ احباب شرابه بکزر ، اسکیدکجه ایلشیر ،

بونک ایچون یکی احبابی اسکیلرینه ترجیح ایتمه ملی . .

۴۸۲ نه احباب سعادت کونلرنده آکلاشیر ، نه

دشمن مصیبت کوننده کیرلنه بیلیر .

۴۸۳ یونان قدیم معبد لاندن مشهور (دلف)
 معبدینک قبوی اوزربنه حکیم (کیلون) ك بواوج
 نصیحت حکیمانه سی یازیلی ایدی : « کندی نفسکی
 پیل ؛ چوق آرزو ایتنه ؛ بورجدن و مرافعه دن
 اجتناب ایت . »

۴۸۴ چین شعراسندن بری دیورکه : بر آدمک
 حقنده بر فنا سوز ایشیتدیگمده ، یورکه دیکنلر با-
 تار ؛ برینک حقنده بر ابی سوز ایشیتدیگمده ایسه ،
 اك كوزل چچكلرك قوقوسندن حاصل اولان لذته
 معادل بر لذت طویارم . (کاشکی بو طبیعت هر
 کسده اوله ایدی !)

۴۸۵ ایلیککزه قارشی فنالق ایدن سزك ایلککرك
 و کندی فناغنك نشرینه آلت اولور .

۴۸۶ بر آدمک بر قصورینی کورورسهك ، کند-
 یسنك بر فضیلتیه اورتیه ییلیرسك .

۴۸۷ بر ایسنه بر ایلاک ایدوبده ، مقابله ایلاک
 بکلمك ؛ بر کون دیکدیكك آغاجی ایرتسی کون قو-
 یارمغه بکزر .

۴۸۸ ایلک ایتدیك آدمدن فنالق کورورسهك،
ینه ایلک ایتمکدن واز کچمه ؛ ماده خائب ایدرسهك،
اخلاقچه چوق قزانیرسك ؛ حالبو که ایلکه مقابل
ایلک کورورسهك، کندی ایلککدن اوته کینک
ایلکنی بعد التنزیل دفتر اعمالده صفر قالیر .

۴۸۹ بر آدمی ضرورتدن قورتاران یکر می پا-
رهلق صدقه ضرورتی اولیان آدمه ویریلن بیک
لیرالق احساندن عندالله وعندالناس زیاده مقبولدر .
۴۹۰ بر چیوی بی دیواره صوقارکن ، چکیچک
قیریلیرسه ، باشکله اورملیسك .

۴۹۱ احبابکی تجربه ایچون ، یالاندن خسته
اولوب ، ایکی هفته یتاقده یات ؛ برنجی هفته هرکس
کلوب ، سنی کوره جک ؛ ایکنجی هفته بالکزصادق
احبابکله وارثلرک کله جک .

۴۹۲ فکرک قوتی قلیچک کسکینلکندن زیاده
ایشه یارار ؛ وقتنده قوللانق اوزره ، دائما کوزه-
توب ، حاضر طوتملی .

۴۹۳ جسم نه قدر قوتلی ، نه قدر کوزل
و شیشمان اولورسه ، ينه بر کون طوپراق اوله جقدر .
فکر ایسه ضعیف اولورسه ، انسانک صاغلغنده بيله
اثری کورلمز ؛ قوتلی اولورسه ، انسانک وفاتندن
صکره دخی صاغ قالیر .

۴۹۴ بعض آدمز هنوز تکمیل اولنماش و دو -
شمه مش بر بیوک بنایه بکزرلر ، که خارجدن بر بیوک
سرای کورینورده ، ایچی قورو دیوارلردن وتوزدن
طوپراقدن عبارتدر .

۴۹۵ انسانک کندی یوزینی کورمسی ایچون
آینه بولندیغی کبی ، فکرینی بیلک ایچونده بر آینه
بولنه ایدی ، هر کس کمدینک نه اولدیغی آکلایه -
بيله جکدی .

۴۹۶ عالمده چوق سورن اکلجه دن زیاده بیقندی
ویرر بر شی اوله ماز ،

۴۹۷ فکری تقویه ایدن محاکمه در . کیمسه طر -
فندن محاکمه اولنقسزین ، هر وقت قبول اولسان
فکر پک چابقی چورور .

۴۹۸ حکما دیورلرکه : انسان سودیکی آدملرک
قصورلرینی کوره مز ؛ بویله اولدیغی حالده ، نصل
ایسترلرکه انسان کندی قصورلرینی کورسین ؟

۴۹۹ انکلیر : مؤلفلرندن بری دیورکه : انکلیر
دیگر ، فرانسز سویلر ؛ انکلیرلرک ایچنده هم سو-
یلر هم دیگر آدم بوله ییلیرسک ، لکن فرانسزلرده
بوله مازسک ؛ فرانسز ایکی دقیقه سویلک نوبتنی سکا
براقیرسه ، ظن ایتمه که دیگر ؛ خیر ، سن لقردی بی
یتیردکن صکره ، سویلیه جکنی دوشونور .

۵۰۰ بر عاقله پدر ونسبنی صورمشلر ؛ « پدرم
قوللرمدر ، نسیم اثرلرم . » دیمش .

۵۰۱ دوز یولده یورویه مین آدمی طاغیه چیقار-
مغه قالقیشما .

۵۰۲ هر بر ایشده آز چوق منفعت واردر ،
یالکز چوق سویلکده ضرردن بشقه هیچ بر منفعت
یوقدر .

۵۰۳ خدمتچی قادینلر دائما حوادث طویلا یوب ،

حکایه ایتمکی، و او صاحبه لری بو حکایه لری دیکلمکی
سورل؛ معاذالله! او صاحبه ده بو حکایه لری دیکلمکی
تنزل ایدرسه، اوده سوزدن بشقه برایش اولماز.

۵۰۴ هر ایشیتدیکنه اینانان آدم بالانجیدر.

۵۰۵ قولایلقه و آز و قتده قزانیلان مالک هیچبر
وقت خیری کورلمز.

۵۰۶ قباحترینی صاقلایان چوغالتیر؛ اقرار
ایدن طاغیر.

۵۰۷ ایکی اوفق سوری برلشیرسه، بر بیوک
سوری اولور.

۵۰۸ ارکک اک اول کندی نفسنی دوشونور؛
قادین ایسه کندی نفسندن اول قوجه سنی، اوغلنی،
باباسنی، قرداشنی دوشونور.

۵۰۹ بر آدم چایلرک منبعلرینه طوغری آقدقلر-
ینه اینانیرسه، قاریسی دخی بوکا اینانمیدر؛ یوقسه
برابر یاشایه مازل.

۵۱۰ زنجیر ایله باغلی بر قیلانی بر چوجق
کوتوره ییلیر ؛ لکن زنجیر قو پدقن صکره ، عالمک
اک قوتلی آدمی بیله اولسه ، قیلانی طوته ماز .

۵۱۱ انسان آنجق بر احقلا قونیشدیغی وقت
عقلک قیمتی آکلار .

۵۱۲ منون اولان کوکل یوزی کولدیبر ؛
محزون کوکل عقلی ازر .

۵۱۳ قونف-وچیوس دیور که : هر کس کوزل
اولدیغی آرزو ایتدیکی قدر عالم اولدیغی آرزو
ایده ایدی ، عالمده جاهل بولمیه جقدی .
۵۱۴ اقچه اقچه ایله قرانیلیر .

۵۱۵ غفلت بر بوزدر ، که هر کیم اوزرینه
باصارسه ، ییقیلوب باشی قیرار .

۵۱۶ دکیزده بینجی ، قره ده کورجکی پاره ایتز .

۵۱۷ تانی و تأمل بعض دفعه نه قدر نافع ایسه ،
بعض دفعه ده او قدر مضردر . اصل تدبیر عجله
و تأنیک وقت لزومی فرق ایتکدر .

۵۱۸ چوق سويليندن چوق ايش بکلمه .

۵۱۹ چوق آدميره طائيشمق تصحيح رأى ايتك
ايچوندر ؛ يوقسه كندى رايى ترك ايدوبده ،
بشفه سنك راييله حرکت ايدن هيچ بر وقت تشبثده
موفق اولماز .

۵۲۰ نجر بهسى اولوب علمى اوليان آدم عالمه
طائيشمه نه قدر محتاج ايسه ، عالم دخی تجربه صاحبي
بر جاهله طائيشمه او درجه ده محتاجدر .

۵۲۱ برقاديندن انتقام آلق ايسترسهك ، او كنده
ديكر برقاديني مدح ايت .

۵۲۲ چين حكماسنندن (كا - بي) ميلاددن ايكي
عصر اول (ون - تي) نام حاكمه نصيحت يولنده
يازديغي بر كتابده ديوركه :

« قانون قباحترى ، اولدقدين صكره ، مؤاخذه
ايدر ؛ انتظام ايسه قباحترك اوكنى آلير ، ووقوعنه
مانع اولور . مكافات ابي آدملى جسارتله ديرر ؛
مجازات فنا آدملك جسارتنى كسر . اداره ملك

یا لکز بر شیئہ متوققدر : انتظام و معارف ایله ،
 حس و مشاهدہ اولمقسنزین ، اخلاق عمومیہ بی
 دوزلتمک ؛ چونکہ انتظام اخلاق فاسدہ نک کوکنی
 چوروتوب ، ظہورینہ مانع اولور ؛ معارف دخی
 اخلاق حسنہ بی بسلیوب ، بیوتور . »

۵۲۳ چینلیلرک بر ضرب مثلی دیورکھ : قیشک
 بعض صیجاق کونلرینہ آلدانه رق ، قیشلق البسہ بی
 چیقار ماملی ؛ کذلک بر آزتروت حاصل ایتکھ باشلار
 باشلاماز ، اسکی طرزی دکیشدیرمه ملی .

۵۲۴ تدیرلی اولانلر مصیبتی اوزاقدن کوروب ،
 صاقلانیرلر ؛ تدیرسز اولانلر مصیبتک یولی اوستندہ
 طوروب ، هلاک اولورلر .

۵۲۵ قویوبوشاندیغی وقت صویک قیمتی یلنیر .

۵۲۶ حکیم چوق علم بیلکله ، اپی قوماندان چوق
 عسکره قوماندہ ایتکله اولماز .

۵۲۷ فن - حاضر اولیوب ؛ بنی بشرک کوزندن
 خفی اولان - شیلری میدانہ چیقاریر ؛ صنعت ایسه
 یوقدن شیلر یاپوب ، میدانہ کتیرر .

۵۲۸ انسان بر شیئه قرار ویرر کن ، تهلهکه لینی
دخی دوشونملی ؛ آنجق قرار ویرد کدن صکره ، اجرا
ایدر کن ، هیچ بر شی دوشونمه ملی ؛ یعنی قرارده
قور قاق ، اجراده جسور اولملیدر .

۵۲۹ انکلتزه نك اعظم حکماسندن (باقون)
دیور که : قومانده ای دنك شرفی قومانده ایتدیکی
خلقك شرفی نسبتنده در ؛ بر سوری حیوانه قومانده
ایتمك بر شرف دکدر ؛ بر چوق اسیرلره باش اولمق
دخی دنی بر خدمتدر ؛ حرومتدن برامته قومانده ایتمك
بیوک بر شرفدر ؛ لیکن روح ، عقل ، ادراک ، قلب
کبی مواد مغنویه مقدسه یه حکیم ایدوبده ، ارادته ،
وبناء علیه کندی نفسنه مالک اولمق قدر بیوک شرف
اوله ماز .

۵۳۰ (باقون) کتبخانه بی « افکار موزه سی »
تعبیرله تعریف ایدیور .

۵۳۱ (فرانقلن) دیور که : کوزل ایش یامقده
هم فائده هم لذت واردر .

۵۳۲ انسانی عالمده ، موقتاً اولسون ، بختيار
ايدن ياپديغى ايشك بكنلديكى كورمكدر .

۵۳۳ قادينك برنجى سوزىنى ديكارسهك ،
ايكنجيسىنى ابدى ديكلمه .

۵۳۴ هر قادينه امنيت اتمه ؛ امنيت ايتديك
قادينه سركى سويله .

۵۳۵ دكيزده روزكار اوليه ايدى ، فرطونه
اولمازدى ؛ لكن نه فائده كه كى ده يورويه مزدى .
عالمده قادين اوليه ايدى ، كيمسه بدبخت اوليه جقدى ؛
لكن انسان ده بولميه جقدى .

۵۳۶ يهوده قادينك ايسنديكنه مانع اولمغه
چاليشما ؛ هر حالده سنى آلداتوب ، ايسنديكى ياپه جق .

۵۳۷ اسپانيوللرلك بر ضرب مثلى : قيرلىق ايسلمكدن
ايدر .

۵۳۸ عادللك غضبندن قورقا ، ظالمك سكوتنندن
قورق .

۵۳۹ حضرت سليمان ديور كه : قادينك اغزى
درين بر قويودر ؛ اللهك سومديكى آدم ايچنه دوشر .

۵۴۰ قونفوجیوس دیور که : بریسیله احباب
اولوق اخلاقجه اونکله عقد شرکت ایتکدر .

۵۴۱ انسان آرزو ایتدیکی شیئک یالکز ابی
جهتنی ، حاصل ایتدیکی شیئک ایسه یالکز فناجهتنی
کورور .

۵۴۲ جناب خلاقک دنیاده الک یوک سعادت ،
الک یوک نعمتی دخی درد والمه مزج ایتسی دنیانک
هیچ بر نعمت وسعادتته آلدانیوب ، سعادت ازلیه
ربانیه پی آرزو ایتکه مجبور اولقلغمز ایچوندور .

۵۴۳ صداقتک دشمنی مداهنه در . تأثرلی
محاکمه عقلیه لینه غلبه ایدن آدملرک توابعی صدا -
قتلرینه مداهنه قاریشدرمغه مجبور اولورلر ؛ حالبوکه
صداقت مداهنه ایله قاریشیرسه ، خیانت اولور .

۵۴۴ زنکینلاک استغنادن عبارتدر ؛ مستغنی
برفقیر طمعکار بر زنکیندن زیاده زنکیندر .

۵۴۵ آجی نصیحت طاتلی مداهنه دن ایدر ؛
ناصر باشکه کلش ویاخود کله جک اولان حالکه

آجیر؛ مداهن صورتا سنی ممنون ایدرسه ده، حقیقتده
سنگ مصیبتکی کندی بختیارلغنه آلت اتخاذا ایده رک،
سنگله اکایر .

۵۴۶ دلیلکک برنجی درجده سی کندی نی عاقل
ظن ایتمکدر .

۵۴۷ قونقوچیوس دیورکه : مرد کامل قرار-
نده ثبات ایلر؛ جماعتله ایی کچینیر، لکن کنیدیسی
جماعته داخل دکدر .

۵۴۸ ینه مشار الیه دیورکه : مرد کامل هر نه
ایسترسه، کندیندن ایستر؛ حالبوکه کامل اولیمان
آدم هر شیئی بشقه لرنن ایستر .

۵۴۹ ینه کنیدیسی دیورکه : مرد کامل عمرینک
کچدیکنی کوردکجه، خیری موجب اوله حق وایمنی
تأید ایده جک چوق شیلر براقه مامقده اولدیغنی
دوشوندکجه، مأیوس اولور .

۵۵۰ جسور برآدمه بخت الی اوزانیر .

۵۵۱ تمول یاخود تفیض آرزوسنده بولاندن

قورق ، از قضا طوندیغی یولک اوزرینه چیقارسهک
سنی یقوب کچر .

۵۵۲ فرصتی الدن قاچیران بختندن شکایت
ایته ملیدر .

۵۵۳ آدم وار که هیچ بر وقت کنج دکمش کی ،
کنج وار که هیچ بر وقت آدم اولیه جق کی کو -
رینور .

۵۵۴ هیچ بر فنا آدم یوقدر که بر قاچ کشی
طرفندن ایی آدم ظن اولنه رق ، دوست اتخاذ
ایدله مش اولسون ؛ هیچ بر ایی آدم یوقدر ، که بر
چوق کشی طرفندن فنا آدم ظن اوانه رق ، بغض
ایدلسین .

۵۵۵ بعض آدملر هر کسه ایلاک ایدرلده ،
کندی نفسلرینه ایده مزلر . بونلر - بر اوک دیوا -
رینک دیش طرفنه آویلوب ، اوک ایچنده کیلردن بشقه
هر کسه وقتی کوسترن - ساعنه بکرلر .

۵۵۶ کونش صباحکی لطافتی بتون کون محافظه

ایده مز ؛ هر شی مبتداسنده کی قوتی وقایه ایده میوب ،
 مرور زمان ایله غائب ایدر . بناء علیه هر وقت
 قوتلی اولدیغنی ایستدیکک شیئی لزومندن بر قاج
 درجه زیاده قوتلی باشلامه چالیشملی .

۵۵۷ قونفوجیه-وس دیور که : انسان کامل
 کوزل سوز سویلین دکدر ؛ سویلدیکنی یاپان ،
 یاپه یلدیکنی سویلیندر .

۵۵۸ ینه مشار الیه دیور که : علم وفن او قویوب ،
 کندی کندینه تفکر ایتین وقتنی یهوده صرف
 ایتش اولور ؛ کندی کندینه تفکر ایدوب ، علم وفن
 او قومقسنزین ، کشف اولمش شیلری کشف ایتکله
 اوغراشان یهوده ذهنی بورمش اولور .

۵۵۹ فن حقیقته انسانک بیلدیکنی بیلدیکنندن
 فرق ایتسیدر .

۵۶۰ فرانقلن دیور که : انسانلره چوق ایلک
 ایده ییله جک قدر ماله مالک اولمیان آدم مال ایله
 ایده مدیکی ایله کی سعی و خدمتله اجرا ایده ییلیر .

۵۶۱ بر کوزل یازی بی مشق انخاذایدن او یازینک عیننی یازمغه موفق اوله‌ماز ، لکن کندی یازیننی اصلاح ایدهرک ، نهایت مشقندن ده‌ا کوزل یازه‌بیلیر . کذلک بر بیوک آدمک اخلاق وحرکاتنه تبع ایدن اونک اخلاقیه‌متخلق اوله‌ماز ، لکن کندی اخلاقنی دوزلتیر ، و ، جبلیتی مساعد ایسه ، اخلا- قجه وفکرجه اونندن بیوک اولور .

۵۶۲ غیر مشروع صورتده قزانیلان منصبک نه خیری اولور ، نه بقاسی .

۵۶۳ طوپراق - کمال تکبرله اوزرینه چیقیش اولان - یوکسک بنالک اوزرینه چیقوب ، دیوارلرله متاعلرینی برباد ایتک ایچون ، روزکاره منتظردر .

۵۶۴ خسته ایچون ابی اولمق آرزوسنده و « ابی اولورم » فیکرنده بولمقده بر نوع دوادر .

۵۶۵ قضادن ، بلادن کندی قورتارمق ایستین آدم شوشیلردن اجتناب ایتلیدر : بیوکلرک غضبندن ،

كندی حدتندن ، كیما كر ایله الفتدن ، كنج طبییه
 امنیت ایتكدن ، درویشلر و قلندرلرله موانستدن ،
 قوجه قاریلرك نصیحتلرینی دیکلمکدن ، قادیلرك كوز
 یاشلارندن متأثر اولمقدن ، قوودییی بر خدمتجیی
 ینه خدمته آلمقدن ، تجارك یمینه اینانمقدن ، ترزینك
 وجداننه كوونمکدن ، یکی یاپیش اوده اوتورمقدن ،
 ضابطه مأمورلرله مباحثهیه کیریشمکدن ، دولتك بر
 خدمتمنده بولنالره دشمن اولمقدن ، طایمییی آدمله
 کوریشمك یاخسود بر مناسبتیه کیریشمکدن ، اورته
 ناموسلی قادینه علاقه ایتكدن ، الوهیه اینانمیلرله
 کوریشمکدن ، سرخوشله طعام ایتكدن ، قاربازله
 بر یرده بولنمقدن ، دولت دوشکونلرله مناسبت پیدا
 ایتكدن ، مسرفله یاتوب قالمقدن ، بدخواهك
 اغزندن ، محررلك قلمدن ، بورجدن ، دعوادن .

۵۶۶ حیات هر وقت اولوم کپی بر دشمنك قار-
 شیسنده بولنور . حیاتك هیچ بر استحکامی ، النده
 هیچ بر سلاهی اولمییی حالده ، اولومك مکمل سلاهی

حلمی وارد در ؛ حیاتک هر هانکی نقطه سینه هجوم
ایستاده ، مغلوب ایده جکی آشکار در .

۵۶۷ لسان شهیدلری قلیج شهیدلرندن زیاده در .

۵۶۸ یمشارک اک اییلری قوشلرک غاغه سندن
قورتله مدیخی کبی ، انسانلرک اک اییلری ده بدخواه
ومنافقلرک اغزنندن قورتله مازلر .

۵۶۹ انسان فضل و کمالک ذروه سینه چیقه ییلیر ؛
لکن بدخواه آباغنه ایپ باغلا یوب ، اورادن اشاغی به
چکر .

۵۷۰ عالمده راحت ایتک ایچون ، معدندن درت
شیئه احتیاج وارد در : بر طور به آلتین ، کومشدن بر
شمعدان ، تونجدن بر یوز ، دمیردن بر یورک .

۵۷۱ بکارلغه قرار ویرمش آدملرک آزدر ؛
بکار اولن آدملرک چوغی کندیلرینه مناسب برزوجه
انتظار یله اولمک و قتنی کچیرمش ؛ و صکره ایستیمه رک

بكارلق كې عمر دنياميه جك بر عمر سورمكه مجبور
اولمشدورل .

۵۷۲ بر مصيبتديده نك يوركي صو ايله طولو بر
طاسه بكرز؛ جزئي بر حركت طاشوب دوكلسي مو -
جب اولور .

۵۷۳ شان ايله اولان حياتني غائب ايدرسه ده ،
او كا مقابل نام قزانير .

۵۷۴ بر فيلسوف شا كرداني جمع ايدرك ،
عالمده انسان ايچون اك اي شي هانكي سي اولديغي
صوردى . برى : « عقل كاملدور » ، ديكرى :
« اي آرقداشدر » ، او برى : « اي قومشودر » ،
دها او برى : « تدبير و دور انديشلكدور » ديدى ؛
فيلسوف هيچ بر بني بكمندى . نهايت بريسي : « اي
يور كدر » دينجه ، فيلسوف : « اوت ، ديدى ،
چونكه بو اولنجه ، او برلنك ديدكلرى ده اولور . »

۵۷۵ انسان بختيارلغى كندى نفسنه حصر
ايمكه چالشمامليدر ؛ بر قادين كنجلكنده معشوقيله

ملاقات ایتش اولدیغی بر چشمه نك یانه کیتدیکنده ،
 اوبختیارلغی درخاطر ایتکله : « بوراده بن بروقت
 بختیار اولدیغم کی ، شمدی ده بشقه سی اولسون . »
 دیه .ك ، غایت آغیر قیمتلی بر یوزو کنی چیقاروب ،
 براقش .

۵۷۶ بر یوک آدمک خاطر یچون آقرانکله بوز -
 یشمه ؛ چونکه اوبیوک آدمدن آریلیرسهك ، بربرده
 ملجا بوله مازسك .

۵۷۷ اسمانیا محررلندن بری دیور که : انسان
 یکر می یاشنده طاوسه بکزر ، اوتوز یاشنده
 آرسلا نه ، قرق یاشنده دوهیه ، اللی یاشنده ییلانه ،
 آلتش یاشنده کوپکه ، یتش یاشنده میونه ، سکسان
 یاشنده هیچ بر شینه .

۵۷۸ اتسان کاملاک آز ، لکن بیوک قباحترلی
 اوله ییلیر .

۵۷۹ بیوک آدم لک کالاتنی ممنونیتله تقدیر ونشر

ایتملی ، نقایصنی نأسفله یاد ایده رک ، نشره
چالیشماملی .

۵۸۰ انسانک برقاچ قضوری کالنه خلل کتیرمز ؛
کونشک اوزرنده کی لکه لر نورینه هیچ برزیان ایتمز .
۵۸۱ انسانک کالی وفاتندن صکره آ کلاش-یلیر ؛
چونکه صاغلغنده حسد و غرض کبی دشمنلر کاللا-
تی نقایصه تحویل ایده-یلیرلر .

۵۸۲ حکما اولد کدن صکره نائل اولدقلری
شهرت و اعتباره ، صاغ ایکن ، نائل اوله ایدیلر ،
طامده حکیم قایمه جقدی .

۵۸۳ خولایا-سمده سرائیلر قوران آدم بر پاره
صرف ایتمکسزین ، - عالم خولایاده اولسون -
آرزوسنه نائل اولور .

۵۸۴ ضرورت هموزی اولدقجه ، عقل و غیرت
دیزکین آلهماز .

۵۸۵ ایتدکری جزئی عمل صالحدن طولایی کند .

یلرینی جنته مستحق ظن ایدنلر - صوصامش بر آده
بر بارداق صو ویردیکنه مکافه - بر چفتک طلب
ایده بکزرلر .

۵۸۶ اقوام عالمه دفته باقلسه ، هیچ بروحشی
قوم کورلر ، که آز چوق نزا کته و بعض
کوزل اصوللره مالک اولسون ؛ هیچ بر متمدن امت
بولنر ، که بر طاق عادات و حشیانه و اصول مضره -
دن مبرا اولسون .

۵۸۷ بر قادین دیگر بر قادینک هر بر قباحتنی عفو
ایدر ، بالکن کندیسندن کوزل اولق قباحتنی عفو
ایده مز .

۵۸۸ بر قادینک تربیه سی اولادینک تربیه سندن ،
درایتی ده اولادینک قیافتندن آ کلاشیلر .

۵۸۹ اداره لی قادینک اوی اوزاقدن فرق -
اولنور .

۵۹۰ حدت اوزرینه ویریلن قرار ایله حرکت

ایتمک فرطونه لی د کیرنده چوروک بر قایغه بیتمکه
بکزر .

۵۹۱ قوتنه کوونه مدیکی حالده ، هر کسه سرد
لقردی ایدوبده ، صکره دن ترضیه ورن آدمدن
آلچق یوقدر .

۵۹۲ کوردیکی تحقیرک ملائاسده انتقامنی آلفه
قالقیشان ایکی دفعه تحقیر کورمش اولور .

۵۹۳ فقیرده ناموس بوله ییلیرسک ، سفیده
بوله مازسک .

۵۹۴ حزن و کدرک اوغرامدیغی یره نادر
ناموس بولنور .

۵۹۵ ییلدیکنی تکمیل ، و ییلدیکنی تحصیل ایتمکه
چالیشان چوق او کرنیر ؛ ییلدیکنی ناقص براقه رق ،
بشقه شی تحصیلنه چالیشان ایسه برشی او کرنه مز .

۵۹۶ الندن بیوک ایش کله ییلن آدمی اوفق
ایشلرده قوللانمقدن بیوک خطا اوله ماز .

۵۹۷ اسکی وقبا البسه ایله کینمش اولدیغی حالده
غایت مطمئن بر او طهیه و فوق العاده قیمتی لباسلاره
کینمش آدملرک ایچنه کیروبده ، اوتانمیان بر آدم
وارسه ، حقیقتده حکیم اودر .

۵۹۸ اهیتملی شیئه اهمیت ویرمیوبده ، اهیتمسز
شیلری موضوع بحث ایتمکه اوشمین آدم انسان دینکه
لایق دکلدر .

۵۹۹ عقللی آدمک سوزی پک قیمتلیدر ، لزوم
کورمدکجه ، سویلر .

۶۰۰ سروی و قواق هر آغاچدن اوزون
اولور ، لکن یمش ویرمز .

۶۰۱ چوجق یدی یاشنده وارمده دن درس ،
وطوغدیغی کوندن تربیه کورملیدر .

۶۰۲ نباتاته صو نصل لازم ایسه ، انسانده
تربیه او یله لازمدر . آغاچ ، فدان ایکن ، صو کورمزسه ،
قورودییغی کبی ، انسانده ، کوچکلکنده تربیه کور-

مزنسه ، معناً قورور؛ چـونکه انسانیت یارایه جق
هیج بر ثمره سی کوربله مزن .

۶۰۳ عالمده بر آدمک بشقه سینه آجیه رق دو-
کدیکی کوز یاشندن طاتلی شی اوله ماز .

۶۰۴ بر قاچ چوجغک ایچنده هانکیسی بیوک
آدم اوله جغنی آکلامق ایچون ، جله سنی طویلایه رق ،
کندیلرینه مؤثر بر حکایه سویلی ، هانکیسی اغلار
سه ، بیوک آدم اوله جق اودر .

۶۰۵ قبلې تأثر دن عاری اولان آدمک سائر
حیواندن یالکز جنسیته فرقی واردر .

۶۰۶ ذوق صحیحی بر طاتلی حزن دن عبارتدر .
کولوب اوینامق بر قاچ دقیقه درد و غائله زنجیرندن
قورتلوب ، مجنون کی اوته یه بری یه قوشمق دیمکدر .

۶۰۷ انسانک اول تحصیل ایده جکی شی
جهلنک درجه سیدر .

۶۰۸ قونفوچیوس دیور که : عقل کامل و تجربه

صاحبی اولان آدم بر ایشه قرار ویرمک ایچون تانی
ایتمز؛ جسور اولان آدم هیچ بر شیدن قورقاز؛
انسانیتیه خدمت ایتک ایستینده کندی اقبال وادبا-
رندن متأثر اولماز.

۶۰۹ مشار الیه صورمشلر که : انسان خالقک
رضاسنی نصل حاصل ایده بیلیر؟ - « کافه مخلوقاتک
رضاسنی حاصل ایدن خالقک رضاسنی حاصل ایتمش
اولور » دیه جواب ویرمش.

۶۱۰ ینه مشار الیه صورمشلر که : اولوم نه
در! - « بکا حیاتک نه اولدیغنی آکلالتک ، اولومک
نه اولدیغنی سویلیهیم » دیمش.

۶۱۱ انسان بقا بولماز ؛ سویلدیکیه یاپدیغنک
بقا بولمنه چالیشمیلیر.

۶۱۲ ادراک اکثریا بالکن بشقه لرینک افعال
وحرکاتی محاکمه ایتکه یارار.

۶۱۳ وجدان ، جانلری تعذیب ایچون ، قد-
رندن کوندولمش بر مأموردور.

۶۱۴ انكليك برى هرزده بولسه، ماعه لك
آلنده، و پرده لك آرقه سنده جاسوسار وارد ر ،
و همنه تابع اولديغندن ، فوق العاده احتياطكارانه
سويلردى . انسانك قلوبك بر كوشه سنده وجدان
كې بر جاسوس اوتوروب ، هر سويلديكنى ، هر ياپد -
يغنى يازمقده اولديغندن ، و خصوصيله يازدقدن
صكره ، هر آن صاحبنه كوستروب ، باشنه قاقق
عادتى بولنديغندن ، انسان ظاهراً و باطناً قول
و فعلنده دائماً احتياطكارانه طورا نمليدر .

۶۱۵ نصيحت قبول ايتين امداد طلب ايتمه مليدر .
۶۱۶ ثروت قزانيلجه يه قدر چكيلىن مشقتى ،
محافظه سيچون لازم اولان دقتى ، و نهايت غائب ايد -
لدكدن صكره حاصل اولان نأسنى دكز .

۶۱۷ كسلنى آرزو ايتدكلى الى اوپنلر پك
چوقدر .

۶۱۸ خوليا آتنك مهموزى آرزو اولديغندن ،
بوات دائماً امكانك اوتنه طرفنه كچر .

۶۱۹ ناموس جانن عزیزدر ، چونکه انسان
وطن و انسانیت او غورنده جانی فدا ایدر ؛ لکن
ناموس هیچ بر شیئه فدا اولماز .

۶۲۰ تریه ایتک ایستدیکک چوجغی بر شیئدن
منع ایته ؛ هر شیئک فنالق و نهلهکه سنی آکلاتدقن
صکره ، حر کتنده سربست براق .

۶۲۱ سربست اولان قوش کندینی شاهینک
پنجه سندن قور تارمغه مقتدر اولور ؛ قفسدن قور -
تولان قوش ایسه بالکز قفسدن قاچمغی دوشونه رک ،
شاهینک پنجه سنه دوشر .

۶۲۲ اک بیوک آدملرک ترجمه حاللرنده دخی
یعض کوچکلر کوریلور . انسانک عمری مرمر
و چاموردن یاپیش بر بنادر .

۶۲۳ فرانقلن دیور که : انسانلر جمعیت تشکیل
ایتمزدن اول ، حال وحشته یاشادقلری زمان ،
وحشیلرک برینه دبه ایدیلر که : « قومشوکل بیکرله
قویونی اوله جتی ، لکن سن آج طوره جقسک ،

و شاید آچلغه طپانه میه رق ، قویونلرندن برینی طو -
 توب کسر سدهک ، قومشوک سنی کسه جکدر ، هیچ
 شبهه یوق که وحشیلغی بویله جمعیه ترجیح ایده -
 جکدی .

۶۲۴ انسانلرک آلتونی فرق ایتک ایچون بر
 محکری واردر ؛ لکن آلتون انسانلری فرق ایتدیر -
 مک ایچون کندیزی محکدر .

۶۲۵ عاشقی هر کس مجنون فرض ایدر ؛ لکن
 عالمده عاشقندن بیوک حکیم یوقدر . عاشق ایچون بر
 چوبان قیزیله بر پادشاه قیزی بیننده هیچ بر فرق
 یوقدر ؛ سودیکی چوبان قیزی ایسه ، اونک نظر ندنه
 پادشاه قیرندن بیوکدر .

۶۲۶ عقل ، حکمت ، علم کی مقدس صاییلان
 شیلر ثروت و شهرت و شان طبعیله بعض واهی
 آرزولره غلبه ایده مزله ؛ عشق ایسه هر شیئه غلبه
 ایدر . عشق فقری ، ضرورتی ، آچلغی ، اذیتی ،
 حقارتی ، الحاصل هر شیئی تحمل ایتدیرر . عشق

جهنمی جسته تحویل ایدر . عالم جسمانی-ده عالم
معنویدن برائر آرانلیرسه ، اوده عشقدر .

۶۲۷ خولیا هر شیئی اولدیغی کی دکل ، بلکه
اولق آرزو اولندیغی کی کوس-تردیگیچون ، عالمه
و عمره لذت ویرن یالکز خولیا در .

۶۲۸ بر آدمه ایلاک کوریشدیگک وقت ، سو -
یلدیگی دیکلمکه می ، یوقسه سویلدیگنی دیکلمکه می
چالیشدیغنی آ کلامغه دقت ایت .

۶۲۹ مکانه نك ادبی یالکز ایی سوز سویلمکدن
عبارت دکلدر ، فنا سوز سویلمه مک و سویلمه مک
دخی شرطدر .

۶۳۰ شوخ مشرب قادین بر کلدر ، که هر بر
یاپراغنی بر آدم قوقلار ، قوجه سنک حصه سنه دوشن
ایسه یالکز دیکملریدر .

۶۳۱ عادت کاملارک پابندی ، عوامک معبودیدر .

۶۳۲ استقبالی دوشونملی ، لیکن حالی ده استقباله

فدا ایتمه ملی. عاقل، یارین بختیار اولق ایچون،
بو کون بد بختلغی اختیار ایتز.

۶۳۳ داین کونلرک حسابی مدیوندن اپی ییلیر.
فرانقلن دیور که : دایندن اپی تقویم اوله ناز.

۶۳۴ وعده نك ختامندن بر ساعت صکره بور -
جی ویرن دایک امنیتی اخلال، و کندینی اضرار
ایدر.

۶۳۵ بورجی وقتنده نأدیه ایدن مدیون دایک
کیسه سنه متصرفدر.

۶۳۶ پروانه علوک ایچندن اوچمغی آرزو ایده -
رک، یانه جفتی فرق ایتدیکی کبی، انسان ده کندینی
یک درلو تهله که یه آنه رق، نتیجه سنک وخامتنی
کوره مز.

۶۳۷ آرنأؤدلرک بر ضرب مثلی : قفا یاپار،
قفا دوشونسون؛ یورک، سن نه یه ایکلیورسک؟

۶۳۸ سوز قورشوننی آغز آتار، دشمنک مقابله
آته جی قورشونه ایسه بیچاره قولاق سپر اولور.

۶۳۹ اغز حدودینی تجاوز ایدر ، بین تضمینات

ویر .

۶۴۰ یا کلام ایکی حکیم وارسه ، بری تجربه در .

۶۴۱ افندیسندن کوردیکی نعمتله مقابل ناسکور .

لق ایدن خدمتی نه قدر آلحق ایه ، خدمتچیسندن
کوردیکی صداقت قیمتی بیلین افندیده او قدر
مروتسزدر .

۶۴۲ قارغه بسلینک البته برکون کوزلی

چیقار یله جقدر .

۶۴۳ سنک اوکده بسلنوب قومشونک اونده یور .

طلیان طاوغک بوینی اورملی .

۶۴۴ آسالمش بر آدمک اونده ایپدن بحث اولماز .

۶۴۵ اسپانیا محررلندن بری انکیزسیون جمعیتی

حقنده دیور که : انکیزسیونک اسمی بیه بر علودر ؛

سویلینک اغزینی ، ایشیدنک قولاقلرینی یاقار .

۶۴۶ قورد بر قوزو بولدیغی یرده بردها آرار .

- ۶۴۷ انسان بشيکده آلدیغی طبیعتی تابوتده
براقیر .
- ۶۴۸ چوق یمکله راحت اویق-و بزیره جمع
اوله ماز .
- ۶۴۹ اسپانیوللرک بر ضرب مثلی : یمکک او -
لدوردیکی آدملر ابن سینانک ابی ایتدیکی آدملردن
چوقدر .
- ۶۵۰ چوق یمکدن اولنلر آچنقدن اولنلردن
زیاده در .
- ۶۵۱ چوق دوشونن نادر یاکلیر، لکن پک آز
ایش یاپه بیلیر .
- ۶۵۲ چوق سویلین البته یالان سویلر؛ چوق
اینان البته آلدانیر .
- ۶۵۳ جنایتلرک چوغی احتیاج و ضرورتدن
طوغار .
- ۶۵۴ وطن اوغورنده فدای جان ایدن آدم
اولور سده ، نامی باقی قالیر .

۶۵۵ وطن اوغورنده مالنی فدا ایدن ابدی
ضرورته قالماز ؛ چونکه وطن نانکور دکدر .

۶۵۶ انسانک اصل وارثی وطندر ؛ کیکری
بیله وطنک طور اغنه میراث قالیر .

۶۵۷ وارثلرینی وطنه ترجیح ایدن ، و بناء علیه
حالت نزعده اولدیغی حالده ، ماملکنی وطن اوغو-
رنده فدا ایتین احقدر ؛ چونکه وطن کندیسنه
اولنان ایملکی هیچ بر وقت اونوتماز ؛ وارث ایسه
میراثی آلدقن صکره ، صاحبک جاننه لغت
اوقور .

۶۵۸ غیرت ونحیت هر بلایه قارش بر استحکامدر .
۶۵۹ غیور آدمی قورشون اولدیرمز ؛ قورقاق
آدمی تفنک سسی اولدیره بیلیر .

۶۶۰ بر قاچ ملیون لیرایه مالک اولوبده ، تر -
وتنک نصفی وطن اوغورنده فدا ایدن بر زنکین
- وطن اوغورنده کندینی فدا ایدهرک ، میدان
جداله آتیلان - بر فقیر کوکلی قدر حیثلی دکدر .

۶۶۱ انسانك درجه سنی کوسترن حیثیدر .

۶۶۲ حیث بشقه در ، حیثفروشاق بشقه ؛
حیثفروش لزومسز بروقتده اغزیه حیث کوستریر ؛
حقیقه حیث صاحبی اولان آدم لزومسز یرده
حیثی اعلان ایتز ، وقتی کلدکده ، حیثی فعلا
کوستریر .

۶۶۳ حقوق مشترکه بی محافظه ایچون دشمنه
قارشو کوكس کره رك ، مجروح اولوب ، قان ایله
طوپراق ایچنده یووارلنان آدمی قالدروب ، یاره -
سنی سیمك ، وبو اوغورده سعی ایتمکده اولدیغی
حالده صوصامش اولان بر قهرمانه بر بارداق صو
یتیشدیرمك قدر بیوك مرآت ، بوندن بیوك شرف
اوله امار .

۶۶۴ كوچك ایشلاره اهمیت ویرمینك الندن
بیوك ایش كله مز .

۶۶۵ انسانلرك آلچخی یومشاقلغه قارشو
سردلك ، سردلكه قارشو یومشاقلق کوسترندر .

۶۶۶ انسانك احباب ظن ايتديكى آدملىك آنجق
يوزده برى خیر خواهی اوله بیلیر ؛ حالبوکه دشمن
ظن ايتديكى آدملىك نىصفى خیر خواهی اوله بیلیر .

۶۶۷ غیاباً سودىكك آدملىره مناسبت پيدا ایتمه ؛
حقارنده کی محبتکه خلال کله بیلیر .

۶۶۸ انسان ایچون عالمده شیطانندن اشر و اشنع
بر شخص وار ایسه ، اوده یوزینه قارشى دوستلق ،
آرقه سنده دشمنلك ایدن آدمدر .

۶۶۹ ایکی کشى ندامتدن خلاص بوله ماز : برى
بر آدمك دوستلغنه کوه نوب ، کندیسنه سرینی فاش
ایدن ؛ دیگرى — ولو قرداشیله — سندسز معامله یه
کیریشن .

۶۷۰ طرفدارلق حریت فکرك دشمنی ، فکرسز
آدملىك فکرىدر .

۶۷۱ مبالغه ابله حق ابدى امتزاج ایتز ایکی
دشمندر .

۶۷۲. انتظام کثرته غلبه ايدر .

۶۷۳ عوام زرده قوت کورورلوسه ، حق او-
راده ظن ايدرل ؛ حالبوکه حق ايله قوت پک نادر
برلشير .

۶۷۴ عوام حارق عاده شيلرك طمعکاريدر .

۶۷۵ برامت ، ضعيف اولورسه ، اسير ، قوتلی
اولورسه ، ظالم اولور .

۶۷۶ عوام عظمتی او قدر سورل ، که اوکا
اسير اولغی اوندن محروم اولمغه ترجیح ايدرل .

۶۷۷ اک محکم قلعه لی یقه جق طوب ، اک
ابی طوپلره طیبانه جق قلعه حب وطندر .

۶۷۸ مأموری حقانیت ، اهاالسی قوانینه رعایت
ایتن مملکتک زوالی بعید دکدر .

۶۷۹ مملکتلرک اک بختیاری حکومتک الی اک
آز حس اولناندر .

۶۸۰ زوالده بولنان برامتک پاسلانش اولان

مكارم اخلاقى جلالانغه باشلاديمى ، آئیده قهرمانلر
ظهور ايدوب ، عادتا معجزاتله امتى احيا ايدرلر .

۶۸۱ امتك عادات قبيحه سنى جبراً منع ايتكه
قالقيشقم امته اعلان حرب ايتك ديمكدر ؛ لازم
اولان شى امتى كندى كندينه عادات قبيحه دن واز
كچه يله جك بر درجه يه كتيرمكدر .

۶۸۲ بيوك آدمرك اقسوال وحركانى مملكت
وعصرلرينك ايجاباتنه كوره دكلدر ، هر عصر
ومملكتنه توافق ايده بيلير .

۶۸۳ انسانك رسم معنويسى مسلوكيدر .

۶۸۴ بيوك آدمرك بالكلز ممدوح اولان حركانى
تقليده چاليشملى .

۶۸۵ فكر ومسلك اتحادى جنسيت اتحادندن
قويدير .

۶۸۶ بر دولتى پايدار ايدن قوت دكلدر ، تبعه-
سنگ محبتيدر . تبعه سنگ محبتنه مظهر اولان حكمدارك

نه طوپه احتیاجی ، نه دشمنك طوپندن قورقوسی
اولور .

۶۸۷ اداره سنی بر فردہ تسلیم ایدن امت او فردك
هر حرکتنه رضا و تحمل کوسترمکه مجبوردر .

۶۸۸ بشقه بنالره طیامقسزین یاپیلان بنا ،
یوکسلدکجه ، مخاطره سی آرتار .

۶۸۹ ظلم قوته محتاج اولدیغی حالدہ ، دائمًا ضعف
ایله برلکده بولنور . حکیمک بری دیور که : ظلم می
ضعفی دعوت ایدر ، ضعف می ظلمی موجب اولور ؟
بیله م ؛ فقط اکثریا ایکیسنی برابر کورورم .

۶۹۰ قوته طیمانان ، قوتک قیرلمسیاه برابر ، یره
دوشر ؛ حالبو که حقہ طیمانان هیچ بر وقت ییقلماز .
بر بناء متینه آرقه ویرمش اولور .

۶۹۱ مخالفت قوت و آرزونك دشمنیدر ؛ لکن
مخالفت اولمسه ، نه قوت بلای اولور ، نه آرزونك
طادی قالیر .

۶۹۲ پولاتيقه نك اسرارى پولاتيقه يى چويرن آد -
 ملك اخلاق واطوارندن آ كلاشيه بيلير ؛ چونكه
 پولاتيقه ايم و ممالكك منافع عموميه سندن زياده ، بر -
 قاج شخصك منافع خصوصيه سنه تابعدر .

۶۹۳ تأسف اولنور ، كه عالم سياستده ناموس
 و حسن اخلاقه رعايت اولمق عادت اولماشدر .
 بر عادي آدم ، سوزنده ثابت طور مازسه ، اعتباردن
 دوشر ؛ بر دولتي اداره ايدن بر ديپلومات ، نه قدر
 زياده بالان سويلرسه ، او قدر زياده ديپلومات عد
 اولنور .

۶۹۴ زمانم زده هر كس احوال سياسييله مشغو -
 لدر ؛ بو مشغوليت كنجلره اكلنجه لر يني ، اختيارلره
 دردلر يني ، قاديملره اولرينك اداره سني ، عابدلره
 عبادتلر يني ، تجاره تمعلريني ، طبييلره خسته لر يني
 اونونديريور .

۶۹۵ بيوك فكرلر بيوك روحلرده حاصل
 اولور .

۶۹۶ بر دولتک ، مغلوبیتنه ، قبوله مجبور او -
 لدیخی معاهده برزنجیردر . دشمنی بویه بر زنجیره
 باغلایان بوزنجیرک قیرلامسنه دقت ایتملی ، و یاخود
 هیچ باغلاماملیدر ؛ چونکه زنجیری قیران آبی اک
 اول صاحبنی تپه لر .

۶۹۷ محاربه یه ختام ویرمک ایچون عقد اولنان
 معاهده نه غالی خوشنود ایده ییلیر ، نه مغلوبی .
 محاربه یه جرأت ایدن قوم یاتمامیه غالب ، و یاخود
 محو اولتجه یه قدر ثابت اولملیدر .

۶۹۸ مغلوبیتله قبول اولنان معاهده کسب قوتله
 منفسخ اولور .

۶۹۹ قوتلی متفق چوق دفعه دشمندن زیاده
 مخاطره لیدر .

۷۰۰ قوتلی متفق متفقنک صاحبیدر .

۷۰۱ بر اداره ظالمه دائما صوچسزلی مجازات ،
 جسارتی کسر ، ثروتی محو ، حریتی اضعاء ایتمکه
 فرصت آرار .

۷۰۲ بر ظالم اداره حقنه سويلن سوزلر او
ظلى متحمل اولان جمعيت سويلمليدر ؛ چونكه
اداره ظالمهك تحت جايتمده اولدقلى زمان ،
مداهنه دن بشقه شى دوشونمىوب ، يالكز ظلم كندي
شخصلرينه طوقنديغى وقت ، شكايته قالميشيرلر .

۷۰۳ اداره ظالمه حق يرينه قوته استناد ايتد-
يكندن ، بيوك قوته احتياجى واردر .

۷۰۴ اك ظالم اداره بيه آمالي دائما بر صورت
مشروعده كوسترمكه چاليشير .

۷۰۵ ظلمك اشعى فكر اوزرينه مسلط اولان
ظلمدر .

۷۰۶ بر اداره ظالمه قباحتملرينى ، آنجق محو
ايتديكى افكار عموميه به التجا ايتمكه محتاج اولديغى
زمان ، آكلار .

۷۰۷ ظالمك جزاسى ظالميه ديرتديكى مظلوملردن
قورققدر .

۷۰۸ ظلمه نك اشنعى مظلوميتده بيويندر ؛
چونكه ظلمى انتقام صورتنده اجرا ايدر .

۷۰۹ ظلم قورقودن طوغار ؛ تبعه سندن قورقان
حكمدار تبعه سنى قورقوتغنه مجبور اولور .

۷۱۰ حيدود حكومتدن نه قدر قورقارسه ،
ظالمدهار باب قلندن ، وخصوصيله مورخلردن او قدر
قورقار .

۷۱۱ بيوك غائله لرده كين ، حسد وانترينه لر محو
اولور ؛ مداهنه صاقلانير ؛ جسارت قليج الدهميدانه
چيقار .

۷۱۲ قورقو و اهميت غائله يي بيوتير ؛ غائله يه
خوار نظريله باقان دفعنه موفق اولور .

۷۱۳ شهرت و شان و عظمت طبعى روحى ضبط
ابتديكى وقت ، بشقنه هيچ بر حسه محل براقاز . بو
طبع اغزينى آچديغى وقت ، طبيعت سكوت ايدر .

۷۱۴ عدم موفقيت آرزو و جسارتى قيرار ،

لكن امحا ايده من ؛ بر بيوك مغلوبيتنه قيريلان جسارت
جزئی بر غالبیتله تعمیر اولنه بیلیر .

۷۱۵ بر دولت اداره ایدنلر افکار عمومیه نك
طالغه وفرطونه لرینه طیانمغه آلیشمی ، وفرطونه
لری تشدید ایتوب ، تسکین ایتکه چالیشمیدرلر .

۷۱۶ حقانیت و حریتنه قارشى قوه مسلحه
استعمال ایدنلرک اجلی او قوه مسلحه دندر .

۷۱۷ حریت طرفدارلرینی بعض دفعه محافظه
ایده من ؛ لکن قوه جبرییه کی کندی الیه اولدیر من .
۷۱۸ مداهنلرک بغض و ذم ایتدکلری آدمک
فضلنده شبهه اولناملیدر .

۷۱۹ مداهنلر مجلسنده سکوت بیوک بر جسار تدر .
۷۲۰ کبار واغنیاء عنندنه طوغریلق و جسارت
هیچ بر وقت مداهنه نك نائل اولدیغی اعتباره نائل
اولماز .

۷۲۱ عالمده درایت ، التماسه طیانمقسزین ، بر
آدیم آتہماز .

۷۲۲ ظالمك ظلمى بر قاچ شقى اولدير ميلير ؛
عادلک عدلى ايسه شقاوتك كو كنى قورودور .

۷۲۳ بشقه سنك قباحتنى عفو ايتك دكل ، اونو-
تمق لطفدر . اونودلقسنز ين عفو اولنان قباحتم
حذف اولماز ؛ قلىك اوزرنده حك اولنور .

۷۲۴ جاسوسلار و خفيه مأمورلى جسم دولته
آچيلان ياره لى قورتلانديرر سينهكلردر ؛ دنائتك-
رانه آلدقلى معاشى حق ايتك ايچون ، صوچسنز
وناموسلى آدملىر جاني ومتهم كوستيرلر .

۷۲۵ خسته ايلشتمك اميديله ير دكشديرمكى
سوديكى كې ، جمعيت دخى تمدن ايتك اعتقاديله
تبديل حال ايتكى آرزو ايدر .

۷۲۶ وطن ، برسوء اداره يه ترك واهمال اولنور-
سه ، بر چوق مصيتملره مبتلا اولور ، لكن نهايت
خلاص اميدىنى غائب ايتز ؛ حالبوكه اجنبيلرك
مواعيد كاذبه سيلاه منفعتيه مبنى حياه لى وطنى للابد
محو ايدر .

۷۲۷ تاریخ مشعلہ سی عدل و حقانیتک دائما صلح،
 و محبت و اعتبار ابلہ ھ. عنان بولندیغنی، و جهانگیرک
 طبعی، تعصب، عصیان، ظلم کی خصلتہ ترک۔ پک
 چوق زمان دوام ایدر۔ مصیبتلر براقہ رق،
 خلفلرک سفلرہ لغنتنی موجب اولدیغنی کوستربور.
 ۷۲۸ اک یوک حکمدارل، اک قوتلی جهانگیرل،
 تاریخ محکمہ سی حضورینہ چیقداقلرنده، سلطنتدن،
 دبدهدن، عظمتدن مجرد ایدرل. تاریخ محکمہ سی
 حضورنده بر پادشاھک بر دیلنجیدن اصلا فرقی
 یوقدر.

۷۲۹ تاریخ عصر حاضرک سیئئاتنی استیناف
 صورتیلہ اعصار آتیہ افکار عمومیه سنک محاکمہ سنہ
 حوالہ ایدر بر مضبطہ در ..

۷۳۰ انسان کندی یوزینی کورہہ دیکی کی،
 بر جمعیت دخی حال حاضرینی قولای کورہ مز؛
 تاریخلرده کی احوال ماضیہ بر آینہ در، کہ اونک
 واسطہ سیلہ احوال حاضرہ و مستقبلہ کوریلہ بیلیر.

۷۳۱ تاریخ یازان بیطرفلقدرد ؛ طرافدارلغك
یازدیغی تاریخ دکل ، مصالدر .

۷۳۲ صاغ آدمرك تاریخ وترجهء حالنی یازان
- ولو بحق - مدح ایدرسه ، مداهن اولور ؛ ذم
ایدرسه ، شتم ایتش اولور .

۷۳۳ تاریخلرده قیصه کچیریلن دورلی انسانلرك
اك مسعود بولنش اولدقلری دورلدر .

۷۳۴ ظالمك ظلمه عدل صورتنی و یرن تاریخ
یوزظالمدن اظلمدر .

۷۳۵ قوتك حقه ویردیکی امتیازلی هر کسك
ممنونیت و هیجانی دعوت ایدر ؛ ضعفدن غصب
ایتدیکی حق ایسه عمومك حدت و عدم امنیتنی موجب
اولور .

۷۳۶ بعض فکری ، مباينت و اعتراض کوردکجه ،
طویلور ، و کندی حاللرینه براقلدقلری کبی ، طویلماز
اولورل .

۷۲۷ افكار مستقيمه عمومك و، هيج اولمازسه ،
اکثریتك منافعه خدمت ایدر ؛ منافع خصوصیه
خدمت ایدن فکر ، نه قدر حقلي اولسه ، ینه انسا-
نیتنه مضر در .

۷۳۸ افکاری منافعدن آیرمق محالدر ؛ عمومه
ویا خود کندینه نافع اولدیغنی آکلامدقجه ، کیمسه بر
فکری الترام ایتمز .

۷۳۹ بر فکر ، نه قدر زیاده ممانعت کورور -
سه ، او قدر زیاده قوت بولور .

۷۴۰ هر کس افکاره مالک اولدیغنی ادعا ایدر ؛
حالبوکه منافعه قارشى اولان بر فکره خدمت ایدر
هیچ کیمسه کورلیور . عوامك افکاری منفعتلرینك
محافظیدر .

۷۴۱ بیوکلرک ثروت و عظمتی عوامك ضرور -
رت و سفالتی نسبتنده در . قومك فقر و ضرورت

ومغدوریتی نه قدر زیاده اولورسه ، او قومی اداره
ایدنلر او قدر زیاده زنکین وعظمتلی اولورلر .

۷۴۲ بر قومك فساد اخلاقی قانونك تعیین
ایتدیکی جزالک اغرلغندن آکلایشیلیر ؛ چونکه آغر
جزالری دعوت ایدن آغر قباحتردر .

۷۴۳ بر دولتك اساسی قانوندر ؛ قانون هم حاکی
هم محکومی ممنون ایدر .

۷۴۴ اقبالپرستلر درایتیه دشمندرلر ؛ - کندی
اقباللرینه واسطه اوله جق آدملردن بشقه - کیسه نك
کندیلرندن بیوک اولدیغنی ایستزلر ؛ حتی اقباللرینه
سبب اولان ولی نعمتلرینی دخی ، مقصدلری حاصل
اولدقن صکره ، اقبالدن دوشورمکه چالیشیرلر .

۷۴۵ افکار عمومییه نه قدر ضعیف اولسه ،
ینه اداره ظالمه بی قورقوتور . بو سببه مبنیدر که
اداره ظالمه افکار عمومییه بی قهر وافنا ایتدکن
صکره ، دسایسه آلداتمغه دخی قالقیشر .

۷۴۶ جسملری ازن قوه قهریه فکری ازه مز ؛

بالعكس، جسم از لدبجه ، فكر قوت بولور ؛ فكرك
غداسى ظلك دو كديكى قاندر .

۷۴۷ افكار عموميه صورتا ضعيف كورينور -
سده ، حقيقتده پك قوتليدر ؛ قوه ماديه نك غلبه
ايدمديكى بر قوته افكار عموميه پك قولاي غلبه
ايدر .

۷۴۸ افكار عموميه به قارشى قانونك حكيمى
اولماز .

۷۴۹ حريتك اساسى ، تربيه نك قوتى ، حكو -
مترك رهبرى آنجق افكار عموميه در .

۷۵۰ كرك فكر و كرك محكمه اشخاصى محاكمه
ايتليدر ، اجناسى دكل ؛ چونكه بر شخصك ايلاك
وياخود فنالغى جنسى افرادينه عائد دكلدر .

۷۵۱ عالمده بر مسلك مخصوص اتخاذ ايدنلر
پك آزدر ؛ اكثر خلقك مسلكى منفعتلرينه تابعدر ؛
كوچك ايكن ، حريت و مساوات ايستلر ؛ بيودكلر -
نده ، استبدادك اك خواهشلى طرفدارلرى اولورلر .

۷۵۲ اخلاق عمومیه سی بوزوق اولان بر مملکت
 اهاالینک اخلاق خصوصیه سی دوزکون اوله مار .
 ۷۵۳ امتک ذکاسی معارف ، قلبی اخلاق
 عمومیه در .

۷۵۴ بر مملکتده که انسانلر قانونه ، قوت حقه
 غلبه ایدر ، او مملکتک اضعیلالی مقرر در .

۷۵۵ تقلباتی افکاره دکل ، بلکه اشخاصه
 خدمت ایدن ، و منافع عمومیه بی منافع شخصییه
 نقاب کی قوللانان اداره دن خیر بکلمک عبدر .

۷۵۶ انسانی دوشورن پک ایلری به وپک چابق
 کیمک هوسی اولدیغی کی ، بر دولتی دوشورن دخی
 چوق یرل ضبط ایدوب جهانگیر اولوق آرزوسیدر .
 ۷۵۷ بر فکر عالی بر دولت تأسیس ، افکار عمومیه
 او دولتی تحکیم و تزین ، منفعت پرستلک ایسه تخریب
 ایدر .

۷۵۸ هر یرده عادت و عرف قانوندن قو-
 تلیدر . بونک ایچون ، اصلاحی مراد اولسان ملکک

قانونی تغیر ایتمزدن اول ، عرف و عادتلرینی لغو ایتمکه
چالیشلیدر .

۷۵۹ حریتی آکدیران ، سودیرن ، قوتلندیرن
اسارتدر ؛ حریتی ازمکه چالیشانلر قوتنی موجب
اولورل .

۷۶۰ مالمده ظم و اسارت اولیه ایدی ، حریتک
نامی بیله اولیه جقدی .

۷۶۱ برامتک افکارینه طلوع ایدن حریت آر -
زوسنی ازاله ایتمکه چالیشمق هوا ایله طولو برطلومی
صویه باتیزمغه چالیشمق کیدر .

۷۶۲ برانسانک صحت و مرضی فکرینه خلل
کتیرمدیکی کبی ، برامتک سعادت و نکبتی دخی افکار
عمومیه بی تغیر ایده مز .

۷۶۳ منافع عمومیه او کنده منافع شخصییه نك هیچ
حکمی یوقدر . عمومک منفعتیچون برمصیته اوغرایان
اغلاماملی ؛ عمومک منفعتیچون بر سعادتته نائل اولان
دخی او سعادتتی نفسیچون بختیارلق عد ایده رک ،

سوغمه ملی ؛ ایکیسی دخی کندیلرینی منفعت عامه یه
بر آلت عد ایتلیدرلی .

۷۶۴ ظلم اوزره مبنی اولان قانون افکار عمومیه یه
بغض و کین تخمینی اکوب ، ثمره سنی اقطاف ایدر .
۷۶۵ قونت (سکور) دیور که : بر دولتک
داخلی فساد واختلاللری بر باش اغریسنه و یا خود
بر معده فسادینه بکزر ؛ مداخلات اجنبیه ایسه مهلاک
بر قورشون یاره سیدر .

۷۶۶ دولت ، امتک آرزوسیه برلشیرسه ، قوتی
یوزقات اولور .

۷۶۷ غرور پک چوق دول و امتک خرابینی موجب
اولشدیر .

۷۶۸ دولتک بقاسی و امتک سعادت آنجق اتحاد
و مساوات ایله حاصل اولور ؛ دولتک رأس اداره سنده
بولتانلر بابالریله اوغللرینی سائر آحاد ناسدن فرق
ایدرلرسه ، دولت و امتک دشمنلریدر ؛ چونکه
بر جمعیت ایچون اک مهلاک زهر اولان نفاق و تفرقه یی
موجب اولورلی .

۷۶۹ یکی تشکل ایتمش بر دولتی جزئی بر سبب
محو ایده بیلیر ؛ اسکی بر دولتک ایسه ، پک قوی
سیبلر اولدقجه ، کیسه علیهنه قالقیشمغه جرأت
ایده مز .

۷۷۰ بر دولتک ، استبدادی و کیف مایشاء حرکتی
قوت بولدقجه ، قوتی آزالیر .

۷۷۱ قوهء عسکریه مخاطره لی بر علا جدر ؛ لکن
انتظام واسایشنه خلل کلمش بر ملک ایچون بوندن
بشقه علاج ده یوقدر .

۷۷۲ مساواتک زوالی حریتک محوینی دعوت
ایدر ؛ امتیازات ظلمک عونیه سیدر .

۷۷۳ حریت دائمی صورتده بر تلاش و حرکتده
بولنور ؛ ظلم و اسارت - ظلم و اسیرلرک اسایش
تسمیه ایتمک ایستدکلری - بر غفلت و بطالت ایچنده -
در . حریت حیاتدن ، ظلم و اسارت مماتدن بر نشاندر .

۷۷۴ حریت آرزوسی بر امتک قوتنی ایکی قات

ایدر .

۷۷۵ حریتی امحا ایدن دشمنلری دکل ، ا کثر اوقاتده طرفدارلرینک افراطیدر .

۷۷۶ حریت بشیکده ایکن ، دایهسی اعتدال اولمیدر .

۷۷۷ حریت اعتدالسنز یورویه من ، حسن اخلا- قسنز یاشایه ماز .

۷۷۸ روزکار مومی سوندیردیکی حالدده ، یانغینی زیاده شعله لنیدیردیکی کبی ، جبر دخی بر آدمک فکر- ینی افنا ایده ییلدیکی حالدده ، افکار عمومیه یی دها زیاده قیزدیرر .

۷۷۹ اعتقاد خالصده تعصب ، علم حقیقیده غرور بولماز ؛ ریاکارلر متعصب ، جرئی علمه مالک اولان جاهلر علملریله مغرور اولورلر .

۷۸۰ ایجابات دینه دن زعم اولنان اعتقا- دات باطله عوام عنندنه ارکان دیندن زیاده معتبر طوتیلور .

۷۸۱ انسان بر اعتقادک باطل اولدیغنی آکلا-

دقدن صکره، تبدیل فکرایدوب، یکیدن اوکاینامسی
محالدر .

۷۸۲ انسان قالبدن دکل ، روحدن عبارت
اولدیغی کبی ، امت دخی افراددن دکل ، افکار
عمومیهدن عبارتدر . افکار عمومیهسی اولمیان خلق
امت عد اولنه ماز .

۷۸۳ خیانت ، هر نه سببه مبنی اولسه ، ینه
خیانتدر .

۷۸۴ سوؤ نیت ، نتیجهسی ابی چیقمغله ، حسن
نیت حکمنه کچه مز .

۷۸۵ اعمال سیئه اصحابی اعمال حسنه نك وجو -
دینه اینانه مازلر .

۷۸۶ بر اداره ظالمه دورنده نه فضلانك
فضلندن ، نه فاسقلرك فسقندن بحث اولنور ؛
انسانلر اقبال وادبار اعتباريله تفریق اولنورلر .

۷۸۷ ظلم دورنده سکوت و اختفا ایدن فضل
وهنز، عدلك طلوعيله برابر، پارلامغه باشلار .

۷۸۸ عالمده صداقت مداهنه يه ، طوغريلق
دسيه يه ، اعتقاد خالص تعصب وريايه ، كمال ظاهري
كوسترشه مقاومت ايده مرز .

۷۸۹ حسن اخلاقه مالك اولميانلر بر امته خد-
مت ايده مرز .

۷۹۰ حسن نيتك انتاج ايتديكي فنالق سو نيتله
اولنان خدمتدن ايدرز .

۷۹۱ عادل بر آمرك يالكز وجودي مأمورلك
ظلمني محو ايدر ؛ ظلمك اوامر و تخويفات شديده سي
مأمورلك ظلمني آرتيرمقدن بشقه بر شيئه ياراماز .

۷۹۲ سو اخلاقه مبتلا اولمش بر قومك ايچنده
فضل بعض دفعه پارلار ، لكن اورته لغني پارلاته ماز .

۷۹۳ مبالغه ايديلن شي تزيف ايدلمش اولور .

۷۹۴ دنياده اك مهلك خصلت دشمنك قباحترلر-

يني بيوك كوروبده ، فضائلني كتم ايتمكدر .

۷۹۵ مبالغه قباحترلرمرزك اساسي ، كافه سيئاتمرزك

مصدرى ، خطايا وسهوياتمرزك منبعى ، كدرلرمرزك

موجبیدر . بزی بدخواه ، حریص انتقام ، غدار ،
بدبخت . ایده مدیکی حالده دخی ، مسخره ایدر .

۷۹۶ هیچ بر ایلاک یوقدر که ، افراط درجه-
سنه کنیرلد کده ، فنالغه منقلب اولسون .

۷۹۷ کنجلاز دائما اولومی استقبال ، اختیارلر
ایسه اولومی تعقیب ایدرلر .

۷۹۸ انسان اوله جکی زمان طمع ، آرزوی شان ،
هوس ، اقبال هپسی محو اولور ، یالکز حسنات
کندیسنه صادق قاهره ق ، یئاغنک اطرافنی آلیر .

۷۹۹ عالمده حیات ابدی یالکز ییوک اثرلله
اولور .

۸۰۰ طول عمر آثار و افکارک کثرت و وسعتندن
عبارتدر .

۸۰۱ مظلوملر ، ظلم زنجیرینی قیردقلری وقت ،
انتقام حرصی کندیلرینه چکمش اولدقلری ظلمک ایکی
قاتنی اجرا ایتدیرر .

۸۰۲ بر یوزنده هرشی تبدل ایدر ، آرتار ، کمال

بولور، اختیارلار، دوشر ونهایت بشقه بر صورتله
ینه میدانہ چیقار .

۸۰۳ حقیقتی قوتله مدافعه ایتک کن دیسنه
بطلان و کذب سلاحنی ویرمکدر .

۸۰۴ حقیقت زمانک قنادلری اوزرینه ییتمش،
متصل ایلری کیده رک، النیده کی مشعله ایله بطلان
ظلمتی او کندن قووار، واو کنه چیقهرق سوندر-
مک ایستین احققلری یاقر .

۸۰۵ عالمده طوغری سوزک جرح ایده میه جکی
آدملر پک آزدر .

۸۰۶ بیوکلرک او کنده طوغری سوز سویلکه
جسارت ایدن آدم پک نادر بولنور، بویله بر آدمک
وفاتی نوع بشر ایچون بیوک بر زیاندر .

۸۰۷ طوغری سوز جرح ایتدیکی آدمک
تعجب و هیجانی باعث اولور .

۸۰۸ ماضینک عودتی محال، استقبال چوق دفعه
برقور و امیددن عبارتندر، انسانک مالک اولدیغی زمان

يالکز حالدِر ؛ فقط - هيهات ! - حال جيوه کيدير ،
ضبطی محال ؛ بونک ايچون عمر اميد استقبالدن
عبارت قالير .

۸۰۹ زمانک مقداري و قتله دکل ، صورت
استعماليله اولچيله ييلير : بر ساعت ديدیکمز زمان
اويقوده بولئان ، اويانيق اولان ، ايش ايشلين ،
تنبل طوران ، ذوق سورن وزجت چکن آدملره
کوره بردکلدر .

۸۱۰ فقر و ضرورتک کثرتي حب وطن و آرزوي
حریت حسلريني محو ايدهرک ، ظلمک تحملني قوللا -
يلشديرر .

۸۱۱ کرک انسانلرده و کرک دولتلرده ثروت
و شان آرتدقجه ، طمع دخي اونسبتده آرتار .

۸۱۲ بيوک آدملرک جسملري فنا بولور سوده ،
فکرلري اثرلرنده تجسم ايدهرک ، حيات جاوداني به
نائل اولور .

۷۱۳ علم کچمش زمانلردن چالديغني عمر مزه ضم

ایده رک ، عمر انسانک تطویلنی موجب اولور . علم
سایه سنده در ، که کچمش زمانلرک الک یوک و فوعاتنی
کورمش ، والک یوک آدم لریله کوریشمش کبی اولورز .

۸۱۴ مداهنلرک تفیض اییدیکی یرده ناموسلی
آدم چورور .

۸۱۵ محویت کبرک ضدی دکل ، پیرویدر .

۸۱۶ تواضع و سادهلک بر نعمتدر ، که هر کس
بشقه سنک النده کورمک ایسترده ، کندیسلی اوکا
مالک اولمغنی سومز .

۸۱۷ اخلاق عمومییه دوزکون اولدقجه ، نظائ
مات و قوانینک مکملیتی هیچ بر شیئه یاراماز . الک
سربست قانون اخلاقی بوزوق اولان برامتک اسارتنی
آرتیرمقدن بشقه بر فائده بی منبج اوله ماز .

۸۱۸ نوع بشرک تربیه ایله اداره سی قانونله
اداره سندن چوق قولایدر .

۸۱۹ حقانیت نوع بشره اودرجه ده لایبدر ، که

ایشلیلین حقسنزلقارک کافه سی حقانیت پر ده سی
آلتده ایشلمنکه احتیاج کوریلور .

۸۲۰ عقل و فن چوق خطالری تصحیح ایدر ،
لکن حرص و طمعی احماییده مز ، بلکه جسارتلندیرر .
۸۲۱ قوت دشمنی مغلوب ایده بیلر ، لکن او نی مطیع
ایدن علوجنابدر .

۸۲۲ برامتک عادات و اخلاقی او امتک انقراضندن
صکره دخی چوق وقت باقی قایر .
۸۲۳ عادات ذمیهنک اک فتناسی حقیقته قارشی
چوق وقت طیانه بیلندر .

۸۲۴ موده بر حاکدر ، که اک غریب امرینه
بیله ابدی مخالفت اولماز ؛ کیسه حکمنه قارشی طو -
ره ماز ؛ سابقلامه لری معتبر بر قانون ، هوسلری
عین کرامت عد اولنور ؛ اخلاقی ایستمدیکی یولده
دکیشدیرر ، ایستمدیکی قابله قور ؛ حقیقته استهزا
ایدر ؛ حکمتله اکلمیر ؛ عقل دنیلن اختیار فیلسوفی
جنت نام زوزک چوجفک امرینه مطیع ایدر ؛ هر

کون بر نظام ، بر اصول چیقاریر ؛ چرکینلری
 کوزل ، احققلری عاقل ، شارلاتانلری متفنن ایدر
 حقانیتک امرینه ، عقل و حکمتک نصیحتنه ؛ و حتی
 بعض دفعه دینک احکامنه بیله فارشی کلیر ؛ مقصدی
 کندینی بکندیرمک ، ایشی صورت دکیشدیرمکدر ؛
 مکافات بر آلقشلایش ، مجازاتی بر استهزادن عبا-
 رتدر ؛ قوت و سلاحی ده بودر .

۸۲۵ موده ایرمقلرک یاغوردن حاصل اولان
 شدتلی طاشمه سنه بکزر ؛ اوکنه عقل و حکمتدن سد
 چکمهک چالیشماملی ، چونکه شدتنده ایکن ، ییقار ؛
 شدتک کچمسنی بکملی .

۸۲۶ مدحک اک مقبولی ممدوحک دشمنک
 اغزندن چیقاندر .

۸۲۷ عالمده اک بیوک قباحث حقسنزه طرفدار ؛
 حقلی به دشمن اولمقدز .

۸۲۸ اثنای استراحتده منکوب اولان درایت
 تهلمکه زمانده نظر اعتباره آکیر .

۸۲۹ یوک مصیتلر یوک درایتلره احتیاج
کوستیر .

۸۳۰ بر آدمه صوک نفسه لازم اولان شی ایمان،
بر امتک صوک وقتنده محتاج اولدیغی شی جسور
آدلردر .

۸۳۱ حکمت صاحبنی ملالته منجر اولیه جق
بر ذوقه ، بطاعتدن بری بر استراحتنه ، نکته منحول
اولیه جق بر سعادتنه نائل ایدر .

۸۳۲ حکمت حقیقه ، ظن اولندیغی کبی ، آجی
وعبوس دکلدر ؛ حکیم حقیقی اولان آدم انسانلردن
متفر اولماز ، کافه مخلوقاتنی سور .

۸۳۳ بر مؤلفی سون تألیفاتی سور ؛ خالق
سون مخلوقاتنی سور .

۸۳۴ بر مؤلفک تألیفاتی سون او مؤلفی سومش
اولور ؛ مخلوقاتنی سون خالق سومش اولور .

۴۳۵ طبیعتک اک کوچ ویردیگی شی حقکو -
لقدیر ؛ نک یوک آدلرده بیله نادر بولنور .

۸۳۶ حق منفعت و آرزو ايله پك نادر موافقت
ايدر .

۸۳۷ انسانك حق و حقيقت منزله واصل
اوله بيلسي ايچون ، يالكز بريول واردر ، كه اوده
كندی جهل و قصوريله حقسنز لغنی فرق ايتكدر .

۸۳۸ حكمت ، بزه انسانلرك حقسنز لقلريله طالعك
جورلرینی تحمل ايتك فتنی او كرتميه ایدی ، برشيئه
ياراميه جقدی .

۸۳۹ دين و حكمت نوع بشرك رفاه و سعادتته ،
انسانلر ايسه بونك عكسنه چاليشيرلر ؛ سعادت حسن
اخلاقه اولور ، ديرلر ، انسانلر يوزلرینی چويررلر ؛
ساده لركله اولورر ، ديرلر ، انسانلر ساده لركی تحقير
ايدرلر ؛ حقانيتله اولو ، ديرلر ، انسانلر حقانيتدن
اوزاق قاچغه باقرلر ؛ قریبکزی سومكله اولور ،
ديرلر ، انسانلر قریبلرینی محو ايتكه چاليشيرلر .

۸۴۰ خيالك بولديغی درجه يه حقيقت هيج
بروقت واصل اوله ماز ؛ بونك ايچوندر ، كه برر سامك

رسمنده ، بر شاعرك شعرنده كى حلاوت طبيعته
بولنه ماز .

۸۴۱ صنع انسانى طبيعته رقابت ايدر .

۸۴۲ فن و صنعت ، دشمنلى اولان تنبالاكن ،
عظمتدن وسفاقتدن انتقام آلق ايچون ، هيچ برشيئه
باراميان بر طاق شيلر ايجاد ايدرك ، اونلرله
زنگينلرك فضله ثروتنى آلوب ، محتاج اولان
صنعتكار و عمله يه ويرر .

۸۴۳ اختيارلقده سوريلن راحت كنجلكده
چكيلن زحمتلى اونو تدبيرر . كنجلكده سوريلن
ذوق و صفا زحمت و ضرورتله كچيريلن اختيارلغسه
بربار ندامت اولور .

۸۴۴ زحمتلى اختيارلق سفاقتله كچيريلن كنجلكك
نتيجه سي ، راحتلى اختيارلق سعي ايله كچيريلن
كنجلكك نمره سيدر .

۸۴۵ سفيهك اختيارلغى ، قباحترينك مجازاتى اوله-
رق ، برزنداندرك ؛ حال كنديسنى صيقار ، ماضى وجدانى
راحتسز ايدر ، استقبال مأبوسيتنى موجب اولور .

۸۴۶ باغچوان بتون قیش و ایلک بهار آیارنده
چالیشدیغی حالدہ ، یازین چیچکلر ویمشرطوپلامق ،
وباغچه یی کزوب تفرج ایتمکه مشغول اولدیغی کی ،
مرد صالح دخی اختیارلغنده عمرنده ایتش اولدیغی
ایلسکک ثمره لینی کورمک ، وائر همتی اولان خیراتی
سیر ایتمکه تلذذ ایدر .

۸۴۷ یوزی کور ، حالندن ممنون بر اختیار
کور دیککده ، عمرنده پک چوق ایلسکلر ایتش بر آدم
اولدیغنه حکم ایده ییلیرسک .

۸۴۸ عاقل آدمیر ، اختیارلدقجه ، عقل و تدبیر
و حکمتلری آرتار ؛ ساخته وقارلی آدمیر اختیار
اولدقلرنده ، چوجق ، فقط نازی چکلمز ، سولمز بر نوع
چوجق اولورلر .

۸۴۹ انساندن هر شیء آله ییلیر ؛ یالکز امید
رفع اولنه ماز ؛ بر آدمک امیدلرینی آرتیرمغله ماملکنی
آله ییلیرسک .

۸۵۰ بلاغت بعض کره شجاعتک قلیجی ،

يكنناھلرك سېرى اولديغى كې ، بعض دفعەدە
 حيلە و دسيسەنك رھبىر اولور .

۸۵۱ حكمت حقيقە انسانك قلىندىن اخلاق
 ذمىمە واغراضك كوكلىرىنى تىزىلەرك ، اخلاق جىدە
 و حسن نيت تىخىنى اكر .

۸۵۲ آرزو اولسان وقورقوبى موجب اولان
 شىلر انسانك كوزندە يودىكە يور .

۸۵۳ غرض و نفسانيت و عشق و اعتقاد انسانك
 كوزلىرىنى كور ايدر ، قولاقلىرىنى تيقار ، حكمت
 و حقيقتك قلىبە تىرەجكى يوللارى ضبط ايدر .

۸۵۴ انسانيتك اك يىوك دشمنلرى حەت ،
 انتقام ، حسد و كيندر .

۸۵۵ يىوكلك ، زىنكىنك ، شەرت و شان خو -
 لىلارى عىرك اوپونجقلىرىدر . چوچق اوپونجقسىز
 ايدەمدىكى كې ، انسان دىخى ، بويلە خىلار قور -
 مدقچە ، ياشايەماز .

۸۵۶ انسانلردە اك نادر ، و يالكز حقيقە يىوك

دینگه لایق اولان آدملرده بولنان خصـلـت برندن
کوردیکی ایـلـکی اونو تـمـاق خـاصـه سیدر .

۸۵۷ مالچناب آدملرک قباحتی ایتدکری ایـلـکـرک
اونودلیه جغنه اینانقدن عبارتدر .

۸۵۸ عالده کفران نعمت کبی فنالق یوقدر ؛
ایتدکری ایـلـکـره قارشـی ، هیچ اولمازسه ، بر تشکر
ایشیمک ، بر آز اعتبار کورمک امیدنده بولنان
انسانیت خادملرینه بر قیدسزلق ، بر نسیان ، وچوق
دفعه کین وخصومت و تحقیرله مقابله ایدهرک ،
انسان اولدقلرینه نادم اوللرینی موجب اولور .

۸۵۹ کفران نعمت خیر خواهری بدخواه ،
مالچنابلری خسیس ایتکه سبب اولور .

۸۶۰ هر کس حقنده حسن ظنده بولنان آدم
بر چوق دفعه آلدانقدن صـکـره ، هر کس حقنده
سوء ظنده بولمنغه مجبور اولور . بو ایکی خصـلـتک
برنجیسی صاحبک نادم ، وایکنجیسی محجوب ،
اولسنی موجب اولور .

۸۶۱ برنجی کور شده سویلن آدمک محبتی چوق

سورمز .

۸۶۲ دشمنلرک اک مخاطره لیسى دوستدن

دشمن اولان ، دوستلرک اک خالصی دشمندن
دوست اولاندر .

۸۶۳ کفران نعمتک بالکز عقل و علم دکل ،

طبیعت ییله علیهنده در ، چونکه حیوانلرده پک نادر
بولنور .

۸۶۴ سقراط حکیمه معاصرلندن بی ادبک بری

شتم ایتش ؛ تلامذه سی سقراطک جواب ویرمدیکنی
کوره رک ، سبینی صور دقلرنده ، « بر کوپک
آباغکزی ایصیررسه ، سزده می اونک ایاغنی ایصیره -
جقسکز ؟ » دیه جواب ویرمش .

۸۶۵ ماهیتی خلق نظرنده تعین ایتش سفهانک

معامله سنه مثلیله مقابله ایتک اوسفیهک رذالتنداشترک
ایتک دیمکدر .

۸۶۶ سرقتک اک مکروه ومضرى شهرت وآثار

سرقیتدر ؛ دیکرلک آتاریله کسب شهرت ایتک
ایستینر برکون اولور ، که کسب ایتدکاری شهرتی
غائب ایتدکدن صکره ، کاذب و ساخته کار شهرتی دخی
قزانیرلر .

۸۶۷ چوق بیلک ادعاسنده بولنان آدم هر وقت
مخجوب ، بیلدیکنی اخفا ایدن دائما تحسینه مظهر
اولور .

۸۶۸ کندینه مخصوص بر مسلکی اولیوبده ،
بشقه سنک مسلکینی مسلک ایدینن مسلکسنز ، فکرسنز
بر آدم دیمکدر .

۸۶۹ خرسزلق حد ذاتنده مذموم بر صفت
اولدیغی حالده ، کعبه اللهک پو شیده سنی چالمق
هرقباحتدن اشنع اولدیغی کبی ، ساخته کارلق دخی
هرخصوصده مکروه ایسهده ، ادبیاتده ساخته کارلق
اکره برقباحتدر .

۸۷۰ انسان وجداننک تقخریله مباهیدر ، بشقه -
سنک آثار و کمالی غصب ایدنلر خلقی بدرجه یه قدر

آلدانه ییلیرلر ، لکن وجدانلرینی نصل آلداتیرلر ؟

۸۷۱ بر شیئک کنهنه واقف ، وحق ویاخود
باطل اولدیغنی آکلامغه مقتدر اولقسزین ، لهنده
ویاخود علیهنده بولنق عادتا زوزکلکدر .

۸۷۲ خلق بر آدمک حقنده حاصل ایتدیکی توجه
و حسن ظنی برافترا ایله بوزماز ؛ خلقک نفرتی
قزانش آدم ، بر خدمت ایتسه بیله ، کیسه نک مقبولی
اولماز .

۸۷۳ بر آدم بر آدمک حقنده یا کلیش بر ظنده
بولنه ییلیر ؛ لکن افکار عمومیه نک ظنی یا کلیش اوله ماز ،
ویا کلیش اولسه بیله ، چوق کچمه دن ، کندی کندینه
تصحیح اولنور . بونک ایچون خلق عنمنده مذموم
اولان آدمه لغت جائز دکدر .

۸۷۴ خلقک توجهنی قزانانک فضلنده شبهه
اولماز .

۸۷۵ مدبر دوسته بر سلام ویرن ، صدق
و محبت قانوتجه ، مقبل دوستیچون جانی فدا ایدندن
بیو کدر .

۸۷۶ اقبالده قزانیلان احبا اقبالک زوالیله
برابر غائب اولورلر ؛ ادبارده پیدا اولنان دوستلر ،
ادبارک اقباله تحولدن صکره ، اونودیلور .

۸۷۷ بر آدمک فرصتی بولوب ، جانی ، مالنی ،
عرضنی غصب ایتک مقصدیله ، صورتا کوستریلن
دوستلقه منفعت و غرضه مبنی اولان دوستلغک
بیننده اصلا فرق یوقدر .

۸۷۸ دوستلق روحک بر خاصه معنویه سیدر ؛
اونی سفلیات دنیویه معلق منافع و اغراضله تلویث
ایتک نه بیوک قباحندر .

۸۷۹ ادبار و مصیبتنده کوردیکی مروته ، او
ادبار و مصیبتک رفعندن صکره ، انسانیتسنز لکله
مقابله ایدن آدم کافه مخلوقاتدن ادنادر .

۸۸۰ منفعتنه مبنی اولان دوستلق ، شیخ قیا-
فتنده اولدیغی حالده ، پروتستانلغی نشر ایتکه
چالیشان بر میسونره بکزر .

۸۸۱ مزورک ابرامنه آلدانوب ، سفره سنه ال

اوزاتمه ؛ چونکه آله جفك بر لقمه يه بدل بك چوق
شی ویرر ، و بلیکه قاشیق خرسزلخی بهتانه
او غرارسك .

۸۸۲ قیاس نفس بلا سیدر ، که ابی آدم لره فنا
آدم لری ابی ، فنا آدم لره ابی آدم لری فنا کوستریر .
۸۸۳ محبتدن بحث ایدن دوستکدن واز کج ؛
چونکه صاحبی طرفندن بیان اولنان محبت یا بر
منفعت و یا بر غرضه مبنیدر .

۸۸۴ اسپاتیا مؤلفانندن (فیو) دیور که : بنم
فکرجه مخلوقاتک اک حقیری عالمده هیچ بر خدمت
و منفعتی کوراین انساندر ؛ بویله بر آدم نه قدر
زنکین ، مرتبه سی نه قدر بیوک اولورسه ، او قدر
زیاده فقیردر .

۸۸۵ دوشونمکسزین ، سوز سویلک ، نشان
آلمقسزین ، تفنک بوشانغه بکزر .

۸۸۶ اجراده خطا ایتک قرار ویره مه مکدن

ایدر .

۸۸۷ یولجی یه برکون یوروک بر ساعت کری
دونمکن قولای کلیر .

۸۸۸ حسد و رقابت بر خرده بیندر ، اک اوفق
شیلری بیوک ، ظن و شبهه لری صحیح کوسستریر .

۸۸۹ انسان بر کوزل اثر میدانه قویغله عمومک
تحسیننی قزانه بیلیر ؛ لکن بدخواه لک تعریضندن
آنچق اغزینی آچماغله قورتله بیلیر .

۸۹۰ جاده ده آو اولماز ، شمدی یه قدر اولنان
کشفیات علم وفنک دار یوللرنده طولاشانلر طرفندن
بولنمشدیر .

۸۹۱ بر ائرك اهمیتی فائده سیاه متناسبدر ؛ طالده
هیج بر فائده سی کورلین ائرك هیج بر اهمیتی یوقدر .

۸۹۲ قصور و قباحتلرمزی اورتمک ایچون ،
ایتدی کمز غیرتی او قصور و قباحتلری اصلاح ایتک
یولنده صرف ایده ایدک ، جمعیت بشر بو حالده
بولمازدی

۸۹۳ یارینکی کون تنبارک چالیشه جقلری ،
دلیرک بیوک آدم اوله جقلری کوندر .

۸۹۴ كونده لزومسز اوله رق ايكي غروش صرف
ايدن سنه ده آلتی لیرا ، كه بوده یوزلیرانك قائلی
دیمك اوله جغتدن ، سرمایه سندن یوزلیرا غائب ایتش
اولور .

۸۹۵ ای ، اختر کی آکلامق ایچون ، یهوده
کوکله باقان انسان ! قلبکه باق ، قلبکه .

۸۹۶ فرانقلن دیور که : عالمده برنجی قباح
بورج ایتك ، ایکنجیسی یالان سو یلمکدر ؛ برنجیسی
ایکنجیسی انتاج ایدر .

۸۹۷ هر مؤسسك مقصد اصلیسى خبره مبنیدر ؛
لكن تصادف ایتدیكى مشكلات وقوللاندىغى آدملىك
حرکاتى بعض دفعه صواب یولندن خطا منزلته
کوتورور .

۸۹۸ تاريخك از صحيفه لینی طولديران حکمدارلك
تبعه لیرينك رفاه و اسایشنی حاصل ایتش اولدقلرینه
شبه اولناملیدر .

۸۹۹ ادارهء ملك عنانی کندى الینه آلوب ،

کیمسه نك نفوذینه تابع اولمیان حکمدار خواصی دلکیر
ایده بیلیر سده ، اساس دولت اولان عوامی خشنود
ایدر .

۹۰۰ اداره امور و وظیفه سی سویلن آدلره
دکل ، درایتلری تقدیر اولانان آدلره تفویض
اولمیلیر .

۹۰۱ آنجق شدت احتیاج زماننده درایت تو -
جهدن زیاده مقبوله کچر .

۹۰۲ کچمش زمانلرک عودتی ممکن اوله ایدی ،
اوزمانلر او قدر طاتلی کورنیه جکدی .

۹۰۳ اسپایا حکماسندن (لوپ - ده - وضا)
دیور که : باغچه مده کی ایکی اوچ چپک ، و او طه -
مده کی ایکی اوچ رسم ایله قناعت ایدوب ، طمع ،
امید و قورقو کی اوچ ظالمک یداسارندن
قورتلشم .

۹۰۴ بندن خدمت ایستلیدیکی حالد ، علیهمده
سویلن سوزلرک هیچ حکمی اولماز .

۹۰۵ او یور صویه پارمغکی بیله قومه .

۹۰۶ بر ایکنه و قتیله و محلنه قونیلیرسه ،

دمیردن بر دیرك اولور .

۹۰۷ انسان شکایتدن او قدر خوشالانیر ، که

چوق دفعه ، شکایت ایده ییلک ایچون ، باشنه کلن

بلا و مصیبتی بر نعمت عد ایدر .

۹۰۸ دنیا لذایذی پک بهالی ، و غم و کدری

باده وایه ویردیکی حالدّه ، دائما غم و کدری سورمکه

چالیشیر .

۹۰۹ انسان ذوقنی سویلکدن متلنذ اولدیغی

قدر ذوقدن اولماز .

۹۱۰ سعادت ، دوشونلیدیکی وقت ، ویردیکی

لذتی ، حاصل اولدیغی وقت ، ویره مز .

۹۱۱ وقارلی آدمی یالکز وقارلی آدملر سور .

۹۱۲ وقار ایله مداهنه بریره جمع اولنماز .

۹۱۳ نیجه وقارلی آدملر واردر ، که ذلیلاره

نسبت ایدیله رك ، تکبرله اتهام اولنور .

۹۱۴ جسورک آياقلىرى طيئىق ، وقور قانغك
آياقلىرى قاچق ايچون ، يارادلىشدر .

۹۱۵ مسلح كزن آدم جسور ظن اولنامليدر .

۹۱۶ كوپك دائما آرقداشلىرىنى كرى قالانى
ايصير .

۹۱۷ بز قپو قيمانيرسه ، الله ديكرينى آچار .

۹۱۸ ديورژن ديوركه : حریت اولومى دو-
شونوبده قورقامقندن كلير .

۹۱۹ ينه بو حكيم ديوركه : حقيقتاً حر اولان
آدمى اسارت آلتنه آلىق بر باليغى قرهيه چيقارمغه
بكرز .

۹۲۰ كوپكك چوجغى يمه مسى چوجغك كو-
يكدن قورقامسندن ايلرى كلير .

۹۲۱ قلى اغراض و آمالدن آزاده اولان آدم
اك شدتلى اسارتك ايچنده حرياشار ؛ بونك عكسى
اولان آدم ايسه حریت محضك اورته سنده بولنسه ،
ينه اسارت آلتندهدر .

۹۲۲ خلقك سكا رعایت و افعال و افكار كه
امثال ابتدیكنی كورمكله افتخار ایت؛ سندن قور -
قدقلرینی مدار افتخار عد ایتمه . اسکی زمانده رو -
ماده سیمیه مخصوص بر معبد و ارایدی، كه هر كس
کیدوب، قربان كسردی؛ بو ایسه سیمته نك قدرینی
بیونمكدن بشقه، مضرتنی اثباتله، ماهیتنی كوستیر -
۹۲۳ انسان هر حریتی غائب ایدرسه ده، حریت
افکاری محافظه ابتدیكنی تقدیرده، ینه حردر .

۹۲۴ جسمی اسارته صوقان ثروت، روحی
اسارت آلتنه آلان ایسه سوء اخلاقدر . اولوم
انسانك جسمنی اسارتدن قورتاریر؛ لیکن روحنی هیچ
بزشی قورتارهماز .

۹۲۵ ایدیلن ایلاک چوق دفعه اونودیلیر؛ لیکن
فنالق هیچ بر وقت اونودلماز .

۹۲۶ فنا خویلك اك آلچنی بر آدمك واقف
اولدیغك بر عینی و یاخود بر سریتی نشر و افشا
ایتمكدن .

۹۲۷ واقف اولدیغمن اسرار قلمزده امانه
اللهدر؛ انسانلره غرضاً اللهك امانتنی سوء استعمال
ایتمه ملیر.

۹۲۸ فرانقلن دیور که : چیندن چای، یمندن
قهوه، هنددن شکر، آمریقادن توتون، کتیرمک
ایچون ملیونلره صرف ایدیورز؛ حالبو که اجدادمن
توتون و قهوه ایچمه دن، بزدن ایی وزیاده یاشارلردی.

۹۲۹ سوسك جمعیت بشریه بر فائده سی
وارسه، اوده هر کسی، سوس ایده بئلك ایچون،
سعیه مجبور ایتسیدر؛ لیکن نه فائده سی وار که اجبا.
ریله اولنان سعیك ثمره سنك بر قاچ مثلی او سوسك
اوغورنده صرف اولنیور.

۹۳۰ سفاهته آلیشیمان بر قومی سفاهتدن محبا.
فضله ایتك يك قولای، لیکن سفاهته آلیشان برامتی
سفاهتدن قورتارمق يك کوچدر.

۹۳۱ ایپکدن معمول روبه ل و قیمتی کورکلر
مطبخك آتشی سوندیرر.

۹۳۲ چوق آدملر، اوستلرینی تزیین اچچون،
قارلرینی آج براقیرلر .

۹۳۳ عالمده اك اپی دیکیش ما کینه سی قادیندر .

۹۳۴ بر امتك سلامتئ بش اون خیر خواهك،
وبر عائلهك سعادتئ تربیه لی بر قادینك وجودینه
موقوفدر .

۹۳۵ انسان كرك جسمك و كرك روحك
خسته غنی، او خسته لق کندیس-نی تلف ایتمه یقین
کلدیکی وقت، آکلایه یلبر .

۹۳۶ بر شی غائب ایتین بر شی قزانمش اولور .

۹۳۷ بکمدیکك سوزه قولاغکی صاغیر ایت .

۹۳۸ حقهده فنا سویلینلره ایلاک ایتمه چالیش،
که فکرلرینك باطل اولدیغنی آکلا سینلر .

۹۳۹ آجی اولمیان حب یالديزلانماز .

۹۴۰ انسانك اسارتی ایستدیکی شیئ بوله میوب،

ایستدیکی شیئ قبوله مجبور اولمیدر . بونك ایچون

طالبه الكيوك اسارت حصولی مشکل برشی آرزو سنده
بولمق، و كندی حالندن ممنون اولماق خصوصلریدر.

۹۴۱ قورقو ایله امید مظلومك قلبنده - ظالمه
منسوب - ایکی محکم قلعه در .

۹۴۲ خلقی قورقوتان کندبسی ده قورقار؛ قور-
قیاندن کیمسه قورقاز .

۹۴۳ اسیر اولانلر حریتلرینی غائب ایتمه مش،
بلکه بر نعمته قارشی صائممشلردر؛ او نعمت نه قدر
یوک اولورسه، حریتدن او قدر زیاده ویرلشدر،
وقزانیلان اسارت او قدر آغیردر .

۹۴۴ چوق آدملرك امرینه تابع اولمق برینك
اسارت مطلقه سی آلتنده بولمقدن ایدر .

۹۴۵ فرصت غیور آدم ایچوندر؛ بطئی وتنبیل
اویقودن بشقه بر شی یایمغه فرصت بوله ماز .

۹۴۶ اوزون سوزده قیسه مأل اولور .

۹۴۷ چوق سوز سويلك اکثریا مقصده دی آز
سوزله افاده ایده مه مکدن ایلری کلیر؛ بعضی آدملرك

بر ساعت سویلدکری سوزلردن ایکی کله ایله افاده
اولنه بیلهجک مال بیله آکلاشیلهماز .

۹۴۸ سوزه هر دقیقه، و شرقیه ایسه آیده،
یلده بر کره لزوم کورلیدیکی حالده، انسانلر شرقی
او کریمکه ویردکری اهمیت سوز سویلمکه ویرمز لر .
۹۴۹ بر منتار بولدیغک یزده بردها آرا، بزطو-
غری سوز ایشیتدیگک یرده بردها ایشیتک ایچون
یورلما .

۹۵۰ الده کی یورطه چارشیده کی طاؤقله
دکیشدیرلز .

۹۵۱ ویریلن بر لیرایه آجینماز، غائب ایدیلان قرق
پارمیه آجینیر .

۹۵۲ انسان، طمعه اسیر اولمدقجه، همجنساریه
اسیر اولهماز .

۹۵۳ بر قیودان قرق سنه قوللانیدیگی کیسینی
بردقیقه دقتسزلقله باتیره یلیر . انسان مدت عمرنده

قزاندیغی ناموس و شهرت و شانی بردقیقه ده، ناروا
برحر کتده بولمغله، ویاخود فنا برسوز سویلکله،
برباد ایده بیلیر .

۹۵۴ هر کس کندی نفسنه ناموس، اعتبار،
عقل، اخلاق کبی آلتوندن، الماسدن قیمتی شیلرله
طولو برکی نظریله باقه رق، اونی ای اداره، وحدت،
غرض، کین کبی عوارض نفسانیه فرطونه لرندن
محافظه ایتکه چالیشمیلیر .

۹۵۵ شفقتسنز پدر بد خواه قومشودن بتردر .

۹۵۶ انسانک حریتنه مسلط اولان اک بیوک ظالم
اولا کندی نفسنده، ثانیاً کندی اونده، ثالثاً قصبه-
سنده، ورابعاً مملکتنده اولان ظالمدر . حجاج و
چنکیز، هر کسک داخلنده اجرای ظلم ایدن اغراض
نفسانیه نسیبه، ظالم لک اهو نلیردر .

۹۵۷ دانهیه طمع ایتین قوش دوزاغه دوشمز؛
ثروت و جاهه طمع ایتین آدم اسارنده یاشاماز .

۹۵۸ سعیه مانع اوله جق برعسذری اولمیان

دیلنجیاره رحم ایتک دیلنجیلکک ترو بجنه چالیشمقدور.
 ۹۵۹ انسان کنجلاکمنده اختیارلخی، صاغلاغنده
 خستهلخی دوشونمایدور.

۹۶۰ عمر سعی ایچون برفرستدر.

۹۶۱ چالیشقان آدم ایچون سعیک اک طاتلی
 نمره سی سعیک کندیسیدور.

۹۶۲ ارباب سعیک یمک واویقوده بولدقاری
 لذتن تنبلار محرومدور.

۹۶۳ بر فقیر ایچون نفیس یمکله قارنی طو -
 یورمق بر ذوقدر؛ بر زنکین ایسه سفره یه اوتوروب،
 یمک یمکی ده برایش عدایدور؛ واقعا فقیر بو ذوقه نادر
 نائل اولور، لکن زنکین بوندن بسبتون محرومدور.

۹۶۴ حریت هر کسک حرکتنده سربست او -
 لمسندن دکل، حق وقانونک سربست، وهر کسک
 جبر و تجاوزدن مصون اولمسندن عبارتدر.

۹۶۵ حراولان آدم کیسه نک اسارتی آلتنده اولمادیخی
 کی، کیسه بی ده اسارتی آلتنده طومتغه راضی اولماز.

۹۶۶ حریت بالکز انسانلرک دکل، اخلاق و میلیاتک دخی حکمی آلتنده بولنماقدن عبارتدر .

۹۶۷ عالمده فلان شیئه نائل اولورسه، راحت ایده جکم دیمه؛ راحت یاشامق ایسترسهک، مالک او - لدیغک شیئه قناعت ایدوب، چوق آرزولره اسیر اولما .

۹۶۸ حریت جناب حقک اویله بر نعمتیدر، که انسان کندیسى ایستمدجکه، کیسه لندن آلهماز .

۹۶۹ عالمده اک زیاده ظلم ایدن آدم دخی ظلمک علیهنده وعدلک لهنده بولنور؛ هر کسک وجدانی بردر، لکن وجدانلرک اکثریسی میلیات دینه واغراض نفسانیهک تحت اسارتنده در .

۹۷۰ بازارده چیچکده صاتیلیر، دیکنده؛ او - طهسنی تزین ایتک ایستین چیچکی، مرکبی بسلامک ایستین دیکنی آلیر. عالمده سویلن و یازیلان فکرلرک برطاقی طوغریدر، برطاقی یالان؛ عاقل طوغریلرینی، واحق یالانلرینی قبول ایدر .

۹۷۱ انسان ط-وتديغى مسلكك طوغريلغنه
مطمئن اولدقدن صكره، كيمسه نك حر كتنه تقليد
ايتيهرك، و كيمسه طرفندن جايديرليه رق، مسلككند
دوام، و مسلككنه خلل كتيرر هر بر حر كتنن اجتناب
ايتليدر .

۹۷۲ انساني انسان ايدن ايكي شيئدر : برى
وجدان، ديكرى مسلك . حر بر وجدان و طوغرى
بر مسلك صاحبي اولان آدمك النى اوچلى .

۹۷۳ فقرايه ايديله جك خدمت فقر حالنده
سهولته ياشامدلىنه سبب اولق دكل، بلكه فقردن
قور توللرینه بر چاره بولمقدر .

۹۷۴ مداهنه ظلك رهبريدر .

۹۷۵ مظلومك دو كديكى كوز باشى بر ياغمور -
در، كه ظلم آغاچنك ياپراقلىرى تازهلنديررسه ده،
كوكنى قوروتور .

۹۷۶ جبنده پاره سى اوليان، خرسزدن قور -
قدنيچون، شرقى سويليه رك كيدر .

۹۷۷ د کیزه دوشن آدم دکنکی یدکجه، قارننه
 طولدیردیغی صنوبی ویردیکی کبی، کویلی دخی اوینه
 طولدیردیغی ثمرات سـعینی ویرمکه او واسـطه ایله
 اجبار ایدیلیر .

۹۷۸ کویلی وعدینی اجرا ایدر، لکن پک نادر
 وعد ایدر .

۹۷۹ تهلکه به طوغری تانی ایله، وتدیره طو -
 غری عجله ایله کیتلی .

۹۸۰ حکیم اولان آدم قضا وقدرک یاخود
 خلقک یاپه جغنی دوشونمیه رک، کندیسـنک یاپه جغنی
 ایشی دوشونور . بزم جزئی بر کدرمز اولسه،
 ایشمزی، کوچزی براقیرز؛ سقراط اعدام اولنه جغنی
 کون زندانده قصیده لر - وبو حالی اصلا ایما ایتمز
 قصیده لر - انشاد ایدردی .

۹۸۱ انسان جسم وروحدن مر کب اولدیغی
 کبی، عالمده نائل اولدیغی ویاخود اوله یلـدیکی
 نعمتـلرکده بعضیسی جسمه، وبعضیسی روحه هاندر

جسمك نعمتلى چوغالدقچە، روحك نعمتلى آزالير،
وجسمك نعمتلى فوت اولورسه، روح قزانير .

۹۸۲ بر پارچه صمان هوايه آتيليرسه، روز-
كارك نه طرفدن كلديكنى كوسترديكى حالده، برطاش
ياخود بر پارچه دمير كوستره مديكى كې، تأليفاتك
دخى جدى واغير اولانلىرى عصرلر نيك افكارىنى
كوستره مديكى حالده، شرقيلىر، مصاللىر وسائر بويله
خفيف شيلر پك اعلا كوستير .

۹۸۳ كيلر قره لر ييننده اختلاط ومناسبتى موجب
اولوب، بر مملكتك اشيا محصولاتنى ديكر بر مملكتنه
كوتوردكلى كې، كتابلر دخى عصرلر ييننده
اختلاطى موجب اولوب، بر عصرك فكرينى ديكر
بر - وبللكه بر قاچ - عصره نقل ايدرلر .

۹۸۴ زنكىن مالئك بكجيسيدر؛ راحت اويقو
اويويان آنجق فقرا در .

۹۸۵ حقسزلق وجور واذاواستهنزابى الكحدثلى

آدم دخی بر ایکی دفعه تحمل ایده بیلیر، لیکن تکرر
ایدرسه، اک حلیم آدم پیاه صبر ایده مز .

۹۸۶ بریسه بر حقسنزلق ایدوبده، قارشیلق
کورمزسهك: بو تحملنی فرصت اتخاذا ایدوب، حر-
کتکده دوام اتمه، چونکه یتش اوقه لق یوکی قالدیران
بیکیر یوز قرق اوقه لغنی قالدیره ماز .

۹۸۷ جسارتك اك یوکی صبر و تحملدر .

۹۸۸ صووق هواده یاغان یاغور کوزل چیچك
چیقارماز .

۹۸۹ ادبه مغایر سوزلر سویلنن مجلسلرده بولما؛
از قضا بولنورسهك، سوزه قاریشماغله قناعت
ایتیوب، همجنسلرکی اسكات اتمکه چالیش، مقتدر
اوله مازسهك، یانلرنده طورما .

۹۹۰ انسان ادبسنزلره قونیشه قونیشه، فرقنده
اولمقسزین، ادبسنز اولور .

۹۹۱ انسان بر حکیمه قونیشورکن، سویلیه جکی
سوزلك حکیمك فکرینه نسیبه يك آشاغی قالمسیله،
حقارتی داعی اوله جقلرینی دوشونهرک، قورقوب

اوتانسی طبیعیدر؛ لکن جاهل بر زنکینک یاخود
عقل ودرایتجه کندیسندن دون اولان بر صاحب
مسندك حضورینه چیقہ جغی وقت، نیچون دیزلری
دبتر ؟

۹۹۲ اکثر خلقك معبودی ایسکدن معسول
وصیرمه ایله مزین مفروشاندن؛ حضرت عیسیای
سوقاقده بر پوستکینک اوزرنده کوروب، رعایت
ایتمیلر، مر کبی مزین بر اوطه ده کورسه لر، هیچ
شبهه یوق که اوکنده سجده ایدرلر .

۹۹۳ زنکین و مسند و حیثیت صاحبی اولدیغی
وقت، هر کس طرفندن عقل مجسم عد اولنان آدم،
ثروت و مسندی غائب ایتمکله برابر، عقل ودرایتی ده
غائب ایدیورمی، که بویله آدملرک اکثریسنده عقل
وادرا کدن اثر کورلیور ؟

۹۹۴ حقیقتده ییوک اولان آدم ظاهرده
کوچکدر .

۹۹۵ ایشدم افراط و شدت لازم دکل، دوام

لازم؛ زراعتہ یارایان بر ایکی ساعت سورن شدتلی
یاغور دکل، اینجه اینجه یاغ-وبوده، بر قاچ کون
متمادیا یاغان یاغورلدر .

۹۹۶ انسان بر محکمه به کیرمزدن اول، بر دفعه
کندینی وجدانی محکمه سنده محاکمه ایتلیدر .

۹۹۷ بر آدمه کندیکی سودیرمکه چالیشدقجه،
نقرتنی قزانیرسک؛ سنی سون آدملرک محبتنی وقایه
ایتمکه چالیشیرسک، احبابلرک کوندن کونه چوخالیر .

۹۹۸ بر یره کیده جکک وقت، قپوی آچییه -
جقارینی ویاخود فنا معامله ایده جکارینی دوشون،
ا کر بونکله برابر کیتک لازم کلیرسه، کیت، یوقسه
وقارکی پایمال ایتدیرمه .

۹۹۹ کندیکه ویاخود کندی ایشکه متعلق
خاطر که کن سوزلرک هپسنی سویله، چونکه خلقلک
سنک ایشکله سنک قدر مناسبتی اولدیغندن، سنک
ا کلنجه کی موجب اولان سوزلر بشقذرینک جانی
صیقار .

۱۰۰۰ انسان هر وقت ذهني سالک اولديغي
 فله اشغال ايتلي؛ آخج بشقه ليله قونيش-وركن،
 اوندن بحث ايتمه ملي. ديپلومات، معمار ايله قونيشور كن،
 معمار لقدن، و معمار، چوبانله قونيشور كن، قويونلاردن
 بحث ايتليدر .

۱۰۰۱ احبابي اكلنديرمك اچيون، مقلدك
 و تحلق ايدن آدم احبانه ايتديكي بو ايلكه قارشي
 تحقيره مكافاة كوردكن بشقه، چوق دفعه كند-
 يلرني اينجيتوب، وريدكي اكلنجيه يي بورنلرندن
 چيقارير .

۱۰۰۲ صادق بر دوست ايسترسهك، احبابي آز
 اولان آدمه دوست اولمغه چاليش .

۱۰۰۳ چوق سويلين آدمه ايشه كيريشمه .

۱۰۰۴ سوزي ايش و ايشي سوزدن عبارت
 ظن ايدندن بر شي اووما .

۱۰۰۵ آرزو بر نوع خسته لقدر، كه بر قاچ
 ساعت، بر قاچ كون و نادراً بر قاچ آي دوام ايدر؛

پر آرزوده بر سینه دوام ایدن آدمز عالمده پک نادر
بولنور .

۱۰۰۶ میلیات نفسانیه کلوب کچر، لکن اثرلی
باقی قاهره، انسانک عمرینی لکه لمدیر .

۱۰۰۷ عشق طاتلی ایسه ده، نتایجی پک آجیندر .

۱۰۰۸ کندیسنه تابع اولانلری اولدیرر بر قو-
ماندن وار ایسه، اوده عشقدر .

۱۰۰۹ انسان بر آدمک اوکنده بر سوء حر کتده
بولمغه اوتانیرده، تاریخ وانسانیتک اوکنده اسمنی
لکه دار ایتکدن احتراز ایتز .

۱۰۱۰ حقیقتده حقلی و مستحسن اولدیغنی،
و آنحق خلقت نظرنده فنا کورندیکنی بیل-دیکک
بر فکر و حرکتکی صاقلاما؛ سنی او کون تعیب
ایدرلر سده، بر کون کلیر که تحسین ایدرلر .

۱۰۱۱ خواصک عوامه تابع اولسی لازم کله
ایدی، انسانلر هیچ بر وقت ضلالتدن قور تلمزدی .

۱۰۱۲ بو کون عقل و حکمت وانسانیته ایتد -
 کلری خدمتله بزی خیرنده براقان اسلافدن معا -
 صرلینک محبت و تقدیرینه مظهر اولمش پک آز آدمیر
 واردر .

۱۰۱۳ سقراط و غالیله کبی افکار عالیله اصحابینک
 مجازاته سبب روح و فکرلی اولدیغی حالده، مجا -
 زات ایدنر بونلرک جسملرینی قالدیرمغله، روح و عقلار -
 ینه بیوک بر خدمت ایده رک، ناملرینی تقدیس، و افکار
 عالیله لینی تأیید ایده جکلرینی دوشونمیدلر .

۱۰۱۴ حکمدان انتقام آلمق ایستین ارباب نفوذ،
 اولنری ازرلر سه، مقصدلرینه خدمت ایتش اولورلر؛
 نائل نعم والتفات ایتلیدرلر، که اخلاقلرینی افساد،
 و ناملرینی برباد ایده رک، کندیلرندن انتقام آلمش
 اولسونلر .

۱۰۱۵ سوز آلتون کبی سسندن آکلاشلماز؛ ابی
 و طوغری س-سوزلر اکثریا سرت، فنا و دسیسه آمیز
 سوزلر ایسه پک یموشاق اولور .

۱۰۱۶ کوزل کورینه جک صورتده دکل،
چرکین کورغمیه جک صورتده زینت ایتلی .

۱۰۱۷ بیوک بر مسند یاخود ثروته نائل اولان
فرومایه نك نه اقرباسی اولور، نه احبابی .

۱۰۱۸ میلیات نفسیه انسانك قولاقلرینی تیقا -
دقلمچون، بو حالده بولسان برآدمه نصیحت اصلا
تأثیر ایتمز .

۱۰۱۹ انسان تحصیل علم و فن و کسب کمال
ایدنجه قیصه قدر عمرینك یاریسی کچر؛ قالان عمریده
تردد و قرار ویرمه مز لکله کچیریرسه، علم و کمالنك
ثمره سنی اولد کدن صکره می کوره جک ؟

۱۰۲۰ ملاحظه و تذکر اجرا آتک تملیدر؛ انسانك
عمری قیصه اولدیغندن، قراری بطئی اولانلر عمرلرنده
یالکز برایکی تمل آتوب، هیچ بر بنا تأسیس ایده مزلر .

۱۰۲۱ انسان آرزو ایتدیکی شئیك آرقه سنه
قوشارکن، اولوم چوقورینه دوشر؛ منزل مقصود -
دینه واصل اولوب ده، آرتق هیچ بر آرزونك

آرقه سنه دوشمکسزین، راحتله اولومه منتظر اولمش
هیچ کیسه یوقدر .

۱۰۲۲ انسان ایچون تمامیه مقصوده نائل اوله -
جق بر ساعت وارسه، اوساعتمده ده اجل یتیشوب،
مانع اولور .

۱۰۲۳ لیمان فنارینک کیلره نه قدر منفعتی طوقا -
نیرسه، حکیم، مدبر و خیر خواه بر آدمک ده وطندا -
شالینه او قدر خیری اولور .

۱۰۲۴ بوش برقاب آلدیغنی یاریسنه قدر بشقه
برشینه طولمش اولان برقاب آلهماز . اصلزادهک
وزنکینلکی مدار تقخر عدایدن اغنیا و کبار چو -
جقارینک مدار تقخر عداوله جق هرشیدن خالی اولان
فقرا چو جقاری قدر علم تحصیل ایدمه مملری بوسبیه
مبیدر .

۱۰۲۵ سنه نک یاریسی صوؤقدر، یاریسی
صیجاق؛ صوؤق و صیجاغی بهانه ایدوبده چالیشمیان
آج قالیر .

۱۰۲۶ کثرله قزانيلان شی ينه اويله صرف
اولنورسه، او قزانمه نك نه فائده سی اولور ؟ آلتی
دلیك بردستی ابدی صو ايله طولماز .

۱۰۲۷ قزانديغنی بین قزانمش اولور .

۱۰۲۸ کوزل البسه کین ترزی دکدر .

۱۰۲۹ یر کن ترلین چالیشیر کن دیترو .

۱۰۳۰ صیغیر بویوزندن، انسان دیلندن باغلانیر .

۱۰۳۱ سوز ویردیك آدم وفات ایدرسه،

سوز کده طور مق وظیفه سی برقات دها مقدس اولور .

۱۰۳۲ زنکینه برشی وعد ایتمه، فقیره وعد

ایتدیکیکی ویر .

۱۰۳۳ انسانك طمعنی جلب ایدن منصب ورتبه

دکدر، خلقك منصب ورتبه یه اولان اعتباریدر .

۱۰۳۴ فکر صایي ايله دکل، تارتی ايله آکلا -

شیلیر؛ بیك جاهلک فکری بر حکیمك فکری ايله مسا

وی اوله ماز .

۱۰۳۵ سوارینک دوشونديكى شى بشقه در، آتنگ
دوشونديكى بشقه .

۱۰۳۶ غروردن شيشن البته برکون پاتلار .

۱۰۳۷ کچ طوغان چوجق چابق يېنم قالير .

۱۰۳۸ تحقير کورن آدم ايچون برنجى سعادت
انتقام آلىق ، و ايکنجيسى تحقيره شايان اولمديغنى
اثبات ايتکدر .

۱۰۳۹ اون بش کونلک المكى يمک ايچون،
يکرمى کونلک آجلىق لازم .

۱۰۴۰ طوغرى يولده يايابورومک پک قولاي،
لکن صرب يرده حيوانله يورومک کوچدر .

۱۰۴۱ اسپانيا مؤلفلرندن قونت لوقاتور ديور که:
ناموسله صلح و قايه ايديله ييلديكى حالده، حربى تر حېم
ايمک کوزل برهواده دکيزده کينک ديرکلرينى کسمکه
بکزر .

۱۰۴۲ ير طوتوب راحت اوتوران آياغه
قالقملى .

۱۰۴۳ حرب بیر تیجی حیوانلردن انسانلره
کچمشدر؛ صلح انسانلرک خصلت طبیعییه سیدر.

۱۰۴۴ راحتله یین برلقمه اکنک کورلدی ایله
یین بر مکمل ضیافتدن اییدر.

۱۰۴۵ اونده یورطه بوله میان مسافر بولدیغی
برده طاوق ایسته ملیدر.

۱۰۴۶ احباب ییننده کندیلرینی صیقیمه جق،
یباخیلر آره سنده کندی وقار که خلل کتیرمیه جک
سوز سویلکه چالیش.

۱۰۴۷ احباب ییننده چوق، یباخیلرک اوکنده
آز سویله.

۱۰۴۸ طالده هیچ بر عنوان یوقدر، که بر
وظیفه سی اولمسون. انسان اولدیغیچون، هر کس
انسانیت وظایفیله موظف اولدقدن صکره، اولی
اولورسه، زوج وظایفی، اولادی اولورسه، پدر
وظایفی، مأمور اولورسه، مأموریت وظایفی ده حائزدر.
آدمک صفت و عنوانلری نه قدر زیاده اولورسه،

وظایفی او قدر زیاده در. انسان هرشی اولغی ایستر،
لکن وظایفک اجراسنی دوشونمز .

۱۰۴۹ عالمده طمعسز آدم یوقدر، لکن کیمی
ماله، و کیمی حیثیت و شهرته طمع ایدر؛ کیمی پاره
قزائغ ایچون، هر دنائی ارتکاب ایدر؛ کیمی حیثیتنه
خلل کتیرمه مک ایچون، آجلاقدن اولور .

۱۰۵۰ کندی قدرینی بیلین آدمک کیمسه عنندنه
قدری یوقدر .

۱۰۵۱ زنکین اولق، بیوک منصبلره کچمک
وسائر بو کبی نعمتلر انسانک النده دکلدیر؛ حریا خود
اسیر باشماق النده در؛ عالمده ایستین حر، و ایستین
اسیر یاشایه بیلیر .

۱۰۵۲ حکمای قدیمه دن آغرینه-وس دیور که :
عالمده راحت یاشماق ایستین کندی کندی نه بار
اولما ملیدر .

۱۰۵۳ ویریلن آز بر شیئی قبول ایتمک طلب ایله
چوق شی قزائغدن ایدر .

۱۰۵۴ قوشى يىك ايسىتىن ابتدا طويلر نى چىقار يىر .

۱۰۵۵ كىنجىلىكده اولنان استراحت اختيارلقده

سعى، و كىنجىلىكده اولنان سعى اختيارلقده استراحتى
ايجاب ايدىر .

۱۰۵۶ يا كلىش بر فكرده بولمق عيب دكلدىر،

لكن او فكرك يا كلىش اولديغنى آكلادقدن صكره،
اصرار ايتك بيوك قباحتىدر .

۱۰۵۷ مدافعه نفس حقوقك راسيدىر .

۱۰۵۸ كوزل حركانى چركين سوزلله تلويت

ايتمه مىلى .

۱۰۵۹ مال ويرمك بر نوع سماحتدىر، لكن

اصل سماحت كوكل ويرمكدىر .

۱۰۶۰ قيصقانچ عاشقلا طمعكار زنكىن عالمده

راحت ايدىمىزلىر .

۱۰۶۱ هر فناشى فنادر، لكن شينك تقليدى

دها فنادر .

۱۰۶۲ فضل و کمال بابادن او غلنه میراث قاله
ایدی، حسب و نسب حقیقه مقبول اوله جقدی .

۱۰۶۳ یکیدن قزانلیسی ممکن اولان بر شیئک
غائب اولمشیه افتخار ایتک حاقندر . هر کس کسب
کمال ایتکه مقتدر ایکن، نیچون اجدادینک کمالیه تفخر
ایتسین .

۱۰۶۴ دعوتسز کلن رخصتسز کیدر .

۱۰۶۵ آلدیغی امری اجرا ایدن ایله او امری
ویرن ایکیسی بر وظیفه اجرا ایتش اولورلر .

۱۰۶۶ الاک فرصتک صاچنه کچرسه، براقا،
بر دها الله کچمز .

۱۰۶۷ حکیم آدم فرصتی بکلر؛ درایتلی آدم
فرصتی ایجاد ایدر؛ فعال آدم فرصتدن استفاده
ایدر؛ کوشک آدم فرصتی الدن قاچیرر .

۱۰۶۸ عالمده سوز نه قدر اوجوز ایسه، ایش
او قدر بهالیدر .

۱۰۶۹ نه کیمسه به طوقانلی، نه عفسوینی ایستلی .

۱۰۷۰ او یاندقدن صکره هر کس صو کتیرر .

۱۰۷۱ ارباب کال ایچون ثروت تحصیلی نه قدر
مشکل ایسه، اغنیا ایچون دخی تحصیل کال او قدر
کوچدر .

۱۰۷۲ انسانی مضطرب ایدن فقر دکل، طمعدر؛
رفاهنی موجب اولانده ثروت دکل، قناعتدر .

۱۰۷۳ ییلان بر آلتون قاب ایچنده اولغله
طبیعی دکیشمز؛ دنی و مفسد اولان آدم نه قدر
جاه و ثروته نائل اولسه، ینه دنائت و مفسدندن
قورتلماز .

۱۰۷۴ اوکی ذی قیمت مفروشاتله و رسملر،
چیچکلرله طسونا ته جفکه، ناموس و اعتبار و حسن
اداره ایله تزیین ایت .

۱۰۷۵ او جانندن قیمتی میدر، که اولومزی متنوع
زینتلرله تزیین ایتدیکمز حالده، روحلرمزی اشد
احتیاج ایله محتاج اولدقلری حسن اخلاق، حریت
و حقانیت کی زینتلردن عاری براقیوزر ؟

۱۰۷۶ چوجق - ایچنده جويز وانجیر بولنور -
 آغزی دار بر سیت کوردیکنده، النی صوقوب، آله
 یلیدی قدر طولیدردقن صکره، چیقاره مینجه،
 اغلامغه باشلادیغی، و اوقدر چوق آلمیوب ده آز
 آلدیغی حالد، بو کوچلکدن قورتله جغنی دوشو -
 نمدیکی کبی، انسان دخی چوغه طمع ایدوب، استحصال
 ایده مدیکندن، آز ایله قناعت ایتکی دوشونمکسزین،
 مایوس اوله رق، فلکدن شکایت ایدر .

۱۰۷۷ فرانقلن دیور که : اختیارلدقجه، کندی
 فکر مه امنیت ایتمه مک، و بناء علیه، بشقه لینگ فکرینه
 رعایت ایتکه مجبور اولیورم .

۱۰۷۸ حقک کوچ ویرلمسی، احسان و یاخود
 رشوت صفتیله دکل، حق صورتیله ایستلیدیکندندر .

۱۰۷۹ قومشو اولان ایکی فاملیا بیننده کی حقوق
 و مناسبت، قومشو بولمان ایکی دولت بیننده دخی
 بولنق لازم کلیر .

۱۰۸۰ فنالق یامق ایله وظیفه دن اولان ایلیکی
 دریغ ایتک بر در .

۱۰۸۱ اولرینی و جسملرینی تزیین ایتکه حصر
 همت ایدوب ده، قلب و فکرلرینک تزییننی اهما
 ایدنلر، و چفتلرک لرینی، اوشاقلرینی، عربهلرینی تزیید
 ایتکه چالیشوب ده، علم و معلوماتلرینی تزیید ایتکی
 دوشونمیلر، عقل و علمک صرہ سی کلنجہ، کندیلر-
 ینک نائل اولدقلری نعمتلرک هپسمدن محروم اولان
 بر فقیردن کری قالدقلرینی نیچون چکه مزل؟ عقل
 و علم غبطه ایدیلہ جک برشی ایسه، نیچون چفتلرک لری،
 اوشاقلری، عربهلری اونلرہ ترجیح ایتدیلر؟ حالبوکه
 تحصیل علم ایله تزیید عقل ایتک و سایطی کندیلرنده
 موجود ایدی :

۱۰۸۲ انسان بر چفتلک، بر مسند یاخود محتاجی
 اولدیغی بر آدمک توجهنی غائب ایدرسه، کندینی
 بد بخت عد ایدرده، اونلری قزانمق ایچون، ناموس،
 وقار، تواضع، ساده لک کبی نعمتلری غائب ایتدیکنک
 فرقنده ییله اولماز.

۱۰۸۳ غائب اولمان بر ثروت یکیمدن قزانیلہ

بیلیر؛ لکن اخلاقجه غائب اولسانک تکرار قزانلمسی
محالدر .

۱۰۸۴ قادینلرک الدن کله مز اوچ شی واردر :
برموده دکاننک او کندن کچوب ده، طورمامق؛ بر
داتله کوروب ده، فیاتنی صورمامق؛ بر اوفق
چوجق کوروب ده، اوپمه مک .

۱۰۸۵ امنیت ایله ایش کوردیرمک ایسترسهک،
بر یکی خدمتچی بی بر اسکی امکدار که ترجیح ایت؛
چونکه صو حوضه یکی دو کلمکه باشلادیغی وقت
بر شی یاپه ماز، لکن طولقدن صکره، حوضک بر
طرفنی یقوب، دو کیله بیلیر .

۱۰۸۶ بر قومک عندنده آشجیلق فنی نه قدر
زرقی ایدرسه، او قوم او قدر زیاده اوبور اولور .
۱۰۸۷ احتیاج اختراعاتک والده سی ایسه، فن
وسعی دخی اولنلرک پدیردر .

۱۰۸۸ انسان سرخوشلغنده کندی حالتی
کوره بیله ایدی، طالده کیمسه سرخوش اولمازدی .

۱۰۸۹ حضرت خالقك انسانه ویردیکی آباغی
بطلال ایدوب، انسانلر طرفندن او قدر کلفتله یاییلان
واو قدر کوچملکله استعمال اولنان بر غربه قوللانمق
نعمت حقیقیه نك قیمتی بیلمه مکدر .

۱۰۹۰ بر شی نه قدر کوچ حاصل اولورسه،
او قدر قیمتی کورینور؛ حصولی محال اولان شی
هر شیدن زیاده آرزو اولنور .

۱۰۹۱ بر محکمه مأموری نه زنکینک هدیه لینه،
نه مداهنك مداهنه لینه، نه قوالك سوزلینه، نه
یالانجینك یمینلرینه ونه ده فقیرك اغلایوب صیرنملر .
ینه آلدانملي؛ خلقك حق ایله نا حقه چکدکری
بو پرده لری شق ایله، حتی بولوب، میدانه
چیقارملیدر .

۱۰۹۲ بر محکمه حاکی قانونك تعیین ایتدیکی
جزانك اغرلغنی تمامیه محکومك اوزرینه بر اقیوب،
بر آز تخفیف ایتلی؛ آنجق تخفیفه سبب التماس و یا خود
هدیه اولیوب، رحم و شفقت اولملیدر .

۱۰۹۳ فعلاً مجازات اولئان آدمی شتم و آجی
سوزله دخی مجازات ایتک قانونک خارجنده برحقسنز-
لق وانصافسنز لقدر .

۱۰۹۴ منه مک مجازاتسنز قالمسی بیکنماهلرک
مجازات کورمسندن ایدر .

۱۰۹۵ نادر بولئان شی عزیزدر؛ حقانیت ایسه،
عزیز اولدیغیچون، نادر بولنور .

۱۰۹۶ اونودیلان قباحتر تکرار اولنور .

۱۰۹۷ انسانک باشنه کلن فنالقاری بیوک کوسترن
قلب وفکرینک ضعفیدر؛ آنسزین کلن فنالق بیوک
کورینه-ور، اوزاقدن کورینه-رک، حکمت پرکاربله
اولچلمش فنالق هیچ حس اولماز .

۱۰۹۸ انسان فنالغه مائلدر؛ عادی آدمئر، کند-
یلرینه دوست ظن ایتدکلری ویاخود ایلاک ایتش
اولدقلری آدمدن بر فنالق کوردکلری وقت، حیرته
قالیرلر؛ انسانک طبع لئیمنه عارف اولان حکیم ایسه،
آنجق بر ایلاک کوردیکی وقت، تعجب ایدر .

۱۰۹۹ مصیبت دخی سعادت کبی انسانک کوزلر
ینی کور ایدر؛ مصاب اولان آدم اک ضعیف برامیدله
آلدانه پیلیر .

۱۱۰۰ طالده حقیقهٔ مصیبت دینیه جک ایکی شی
واردر : بری انسانک طالده اک زیاده سودیکی بر
آدمی، ودیکری وجدانک راحتنی غائب ایتسیدر .
قدرت ازلیه برنجیسنک تسلیسنی زمانه، وایکنجیسنک
دفعنی ندامته حواله ایلشدر .

۱۱۰۱ مصیبت مقدس بر شیدر، مصیبتدیده یه
اک عزیز احباسمندن، اک زیاده سودیکی آدم لردن
بشقه کیسه یناشمالیدر؛ خصوصیه بر مصابک یاننده
مصیبتندن سوینیر آدم لرک بولمنسی مصیبتنی ایکی قات ایدر .

۱۱۰۲ انسانک بور جار یله کناهلری دائمًا حساب
ابتدیکنندن زیاده در .

۱۱۰۳ بختیار آدم کندی سعادتیه مشغول اولان
دکل، سعادتنی قدره حواله ایله، وظایفنی اجرایه
چالیشندر .

۱۱۰۴ آری هر سنه بال چيقارديغي، و آصمه هر
سنه اوزوم و يردیكي كي، انسان دخی، بر ایلک ایتد
کدنص-کره، تفخر ایدوب ط-ور ماملی، او ایلدی
هر وقت تکرار ایتکه چالیشملی .

۱۱۰۵ لسان بر کوردرد، اوکا یول کوس-ترن
ادرا کدر .

۱۱۰۶ منافع عظیمة عمومیه او کمنده شخصیات
محو اولور .

۱۱۰۷ تاج بر نعمت دکل، آغ-بر بر باردر؛ تاج
کینک تخته غبطه ایتدملی، عمومک منفعتیچون بویله
بر بار کرانی تحمل ایدنک غیرت و موفقیتنه دعا ایتلی .

۱۱۰۸ عصای عدالتی سیف جلادتندن زیاده
پارلیان حکمدارک تبعه سی مستریح، دشمنلری مقهور
اولور .

۱۱۰۹ بر هیئتک اداره سی باشنده بولناک برنجی
وظیفه سی ایش ک-وردیره جک آدم لرك صورت
انتخابیدر .

۱۱۱۰ بر امتی بختیار ایدن رئیس‌لرینک یالکز
عقل و تدبیری دکل، باشلیجه خلق و طبیعتیدر .

۱۱۱۱ بر قومک سفاهت و اخلاق فاسده سنک
کوکنی قوروتان رئیس‌لرینک صلاح حالیدر .

۱۱۱۲ بر دولت پک چوق غائله‌لی، بیوک مغلو-
یتلری تحمل ایده‌یلیر؛ بر اختلال آتشی ایسه‌اوفق
بر مغلویت سوندیرمکه کافیدر .

۱۱۱۳ قوت اختلال‌لری باصندیریر؛ عدل
و مرحمت بر دها تکرر‌لرینی محال حکمنه قور .

۱۱۱۴ اختلالدن صکره تسکین اولنان اهالی‌ی
دولت متبوعه‌لرینه ایصندیران دولتک بونلرک
عصیان‌لرینی اونوده‌رق، کندیلرینه صادق نظریله
باقسی و اوصورتله معامله ایتسیدر .

۱۱۱۵ اختلاله شدت و عنادله باشلانیلیر، لطف
و ملامتله ختام ویریلیر .

۱۱۱۶ بر قومی طادات قبیحه‌سندن واز کچیرمکدن
کوج، و بونکله برابر اوندن خیرلی شی یوقدر .

۱۱۱۷ بر قومی اصلاح ایتک ایستین اول امرده
او قومك محبت و حسن ظنی قزانغه چالیشمیلیدر .

۱۱۱۸ فساد اخلاق امك اورته سندن آقارشدتلی
بر نهردر، كه اخلاق حمیده و حسن اداره سدرلیله
نحافظ ایتین امی س-ور و کلیوب، منصی اولان محو
وهلاك دگیرینه کونورور .

۱۱۱۹ دبده ثروتك، شهرت و شان طمع حریك
قوردیدر .

۱۱۲۰ بر قومی سهولته اداره و خوشنود ایتنهك
طلسمی : مأمورله و جنكاورله - حسب الدرايه -
رتبه، زراعه اكك، تجاره حایه، ادبا و حکمایه حریت
و یرمك، وارباب علم و هنره اعتبار ایتكدن عبارتدر .

۱۱۲۱ لسان، اخلاق و قانون اختلافی امی بر
برندن آیریر؛ طمع بینلرنده خصومتی موجب اولور؛
بالکن تجارت امی برلشدیرمكه چالیشیر .

۱۱۲۲ بر فسادك دفعی طرفدارلرینك آزماسیله

اولور؛ بونلرك آزالمسی ایسه عدل و حقانیت اجرا -
سیله پك قولای حاصل اوله بیلیر .

۱۱۲۳ فساد عقرب کبی مولدینك قارنی بیرتار .
۱۱۲۴ عدل و حقانیت ادعاسیله بر فساد قار -
یشانلر بر جیفهك اوزرنده حاصل اولان قوردلره
بکزرلر، که فسادك دفعی و عدل و انتظامك عودتیه
نابید اولورلر .

۱۱۲۵ بر هیئتک بر قسمی، هیئت مجتعه دن ایرلق
ایچون، اجنبیلرک امدادینی قبول ایدرسه، منافع عمو -
میه بی منافع خصوصیه سنه فدا ایتدکن صکره،
منافع خصوصیه سنی دخی اجنبیلره ترک ایتش اولور .
۱۱۲۶ قورقو و ضعیفلرک کندی اختیارلریله
قویله اسیر اولسنی موجب اولور .

۱۱۲۷ قورقو و داتنده مضر ایسه ده، قانوندن
وافکار عومیه دن قورقق افراده و هیئت جمعیه
مقیددر .

۱۱۲۸ بر حکومت، که ناموسلی آدملری راحت

وسر بىست براقديغى حالده، ناموسسىزلى قورقو -
 دهماز، وضبط ابدەمز، حكومتسىزلىككن بىك كره
 بتردر؛ چونكه ناموسسىزله برابر ناموسلىلرك عليهنده
 بولنور .

۱۱۲۹ طمعك سرمنزلى بيوك آدملىك مزاريدير .

۱۱۳۰ طمع عظمتك كولكه سيدر .

۱۱۳۱ ضعف قلبه دلالت ايدن شى قورقودن

اميده، واميددن مأبوسيته انتقال خصوصيدر .

۱۱۳۲ عادى آدملىر حقارنده سويلنن هزلياته

قىزارل؛ بيوك وعالى فكرلى آدملىر، هزلياتك كند -

يلرينه طوقانه ميه جغنى بىلدكلىچون، هيج اهميت

ويزمز .

۱۱۳۳ مداهن مزاجه جيلرك اك انصافسىزيدر؛

قارشىسندە كىنك آلدانديغنى كوردى مى، بول بول

مداهنه اقراض ايدەرك، فائىض مقامندە التفاتلر،

نعمتلر، منصبلىر، رتبه لىر، نشانلر آلمغله طويماز .

۱۱۳۴ هر كسك ترجه حالى ذهنك ضحيفه لرنده

مسطوردر؛ آنجق بو صحیفه لری قاریشدیروب، کوز-
دن کچیرمکله تلنذ ایدنلر پک آزدر.

۱۱۳۵ یالکز تجربه انسانه درایت، اقتدار، حقله
نیت، حسن اخلاق او کرتمکه کافی اوله ایدی، تیاترو-
لرده کی اقتورلر عالمده برنجی آدملر اولوردی.

۱۱۳۶ انسان جسمنک علتلرینی تشفییه ایتمکه
چالیشیرده، فکرینک علتلرینه تداوی ایتکی هیچ
دوشونمز.

۱۱۳۷ سعی بورجلری اودر، مایوسیت آرتیرر.
۱۱۳۸ عمر بر شجره نعمت ایسه، اولوم اونک
ثمره سیدر، عمر بر سلسله محنت ایسه، اولوم اونک
صوکیدر.

۱۱۳۹ سومک بر سعادت، بغض ایتک بر
غدا بدر؛ محبت جنتدن، خصومت جهنمدن برنشاندر.

۱۱۴۰ حسن اخلاقدن سوء اخلاقه، حریتدن
اسارتیه ایتک پک قولای، لکن تکرار چیقماق کوچدر.

۱۱۴۱ انسان، آنجق یر یوزنده صیقلدیغی وقت،
وزینی کو که طوغری چویرر .

۱۱۴۲ بعض مشکل حالر واردر، که اونره آنجق
صدق، حیت و درایت صحیحه ایله غلبه ایدیله بیلیر، عادی
یقتلرده قزانیلان شهرت کاذبه او وقت برپاره ایتمز .

۱۱۴۳ طالده اصلاحاتک کاغد اوزرینه ترتیبی
اپه بیلنلر پک چوقدر، لکن اصلاحاتی اجرا ایتمکه
مقدر آدملر پک نادر بولنور .

۱۱۴۴ انسانلرک سوء حرکت و قباحتلرینک
حزاسی اوله رق، نوع بشر عصرلری خونریز محاسن
لر، اختلاللر، فسادلرله کچیربور؛ بر کون ترقی
یلدرسه، ایرتسی کون تدنسی، بر قسمی معمور
ولورسه، او بر قسمینک خرابیتی مقرردر .

۱۱۴۵ استبداده حریت، خوشنودسنز لقله اساس
ش، ناقص قانون ایله انتظام ابدی برلشمز شیلردندر .

۱۱۴۶ ناموس ایله پنجه لشن حیمه پک نادر مغلوب
لور .

۱۱۴۷ طالده اك بيوك آدم كنديني مغلوبلرينه
سوديرن آدمدر . .

۱۱۴۸ مغلوبلره ايديله جك معامله يي بيلك بيوك
بر خصلتدر .

۱۱۴۹ حریت عدم اطاعت وانتظام سزلغي
موجب اوليه جق درجه ده، دیانت تعصب سز، اعتقاد
هر مصاله اينانیه جق قدر، حکمت الوهیت اعتقادینه
خلل کتیرمیه جك صورتده، مساوات فسادى داعی
اولیه جق قدر، استبداد ظلم سز، اطاعت اسارت
رنکنى آلمیه جق صورتده، صلح ضعف سز، استراحت
بطائس سز اولورسه، مقبولدر .

۱۱۵۰ مداهنه لرك نیتی ترغیله خواب غفلته
وارانلر عقل ودرایت طالنده چوجقدرلر .

۱۱۵۱ عمومی بر خدمتده بولمان، خدمتندرن
عمومی مستفید ایتک ایچون، فوق العاده عقل ودرای
ته محتاج دکلدن؛ آرزو و اقدام عقل ودرایتک کوره
میه جکی ایشاری کوره بیلیر .

۱۱۵۲ بعض فیلسوفلرک فکرنبه انسانک عالمده
درت وظیفه سی وارددر: بر بنا تأسیس ایتک، بر آفاج
دیکمک، بر کتاب یازمق و بر چوجق دنیایه کتیرمک.

۱۱۵۳ اسپانیامؤلفلرندن (سرواندس) دیورکه:
بر امتک سعادت حکمدارینک حسن نیتنه متوققدر.

۱۱۵۴ حکومتک برنجی وظیفه سی محاکمه
حقسزلق اولامسنه دقت ایتکدر.

۱۱۵۵ محاربیه کیدنلرک هپسی قوتلیدر؛ لیکن
بعضارینک قوتی اللرنده، و بعضارینک کی آیاقلرنده در.

۱۱۵۶ عالمده فکردن کوچ مغلوب اولور برشی
یوقدر.

۱۱۵۷ بر مشکلاته راست کلزدن اول، فوق العاده
جسارت ابرازایدنلر، اکثریت اوزره، داره کلدکلری
کبی، سلاحلرینی تسلیم ایدرلر.

۱۱۵۸ انسان کندیندن زنکین اولانلری دوشو-
نهرک، دائما فقیر، و کندیندن فقیر اولانلری دوشو-
نهرک، هر وقت زنکیندر.

۱۱۵۹ ایلاک پک آز وقتده پک سهولته اولور؛
 فنالق پک چوق وقتیه، پک چوق کلفته محتاجدر،
 واکثریا تهلیکه دن خالی دکدر؛ بونکله برابر انسا-
 نلرک چوغی فنالق ایتمکی ترجیح ایدرلر.

۱۱۶۰ عقل سلیم ونیت خالصه کرامتن خالی
 دکدر.

۱۱۶۱ انسانک بینی دلال دکانه بکزر؛ بیچاره
 انسانه جمعیت خاطر نصل میسر اولور؟

۱۱۶۲ حراولان امتلر حکمدارلرینی سورلر، اسیر
 اولانلر حکمدارلرندن قورقلرلر.

۱۱۶۳ ثروتدن استغاده ناموسلیقله، بیوکلک
 عدل و حقانیتله، سعادت حسن اخلاقله اولور.

۱۱۶۴ نزا کت انسانک، مجرد بشقه سنی آلداتمق
 ایچون، قلبنده اولیان برطاقم یالان و مداهنهکارانه
 سوزلر سویلمسی دکدر؛ حقیقتده نزا کت انسانک
 کندینی سائرلر دن آلچق کورمسیله، برابر یاشامقده
 اولدیغی آدملرک احتیاجاتی آکلایوب، اونلرک دفعنه

چالیشمندن عبارتدر . نزاکت تربیه ایله اولهاماز،
طبیعی اولق لازم کلیر .

۱۱۶۵ دوستک قباحترینی صایمغه چالیشما،
چونکه بو خدمتی دشمنلری مع الاقتحار اجرا ایدرلر .

۱۱۶۶ قومنک عادات قبیحه و اعتقادات باطله -
سنک بیکده برینی رفع ایتکه موفق اولان آدم عالمده
پک بیوک خیر ایتش اولور .

۱۱۶۷ قوت و درایتله طالع بیوک بر مملکت فتح
ایده بیلیرلر؛ لکن او مملکتی عدل و حقانیتدن بشقه
رش و قایه و اداره ایتکه مقتدر اولهاماز .

۱۱۶۸ جناب خالقه عبادت انسانیک اک برنجی
وظیفه سیدر؛ لکن یالکز عبادته حصر اوقات ایدوب،
خلق عالمه ایلاک ایتکه چالیشماق بر آعاجک کوزل
چیچکلر، پیراقلر چیقاروب ده، ثمره ویرمه مسنه
بکزر .

۱۱۶۹ عبادت لک مقبولی خلقه ایلاک ایتکدر .

۱۱۷۰ کور طوغان آدمک آتشک نه اولدیغنی

ذهنده تصور ایتسی محالدر؛ بونکله برابر طالده
آتش دیلیر بر شئیك موجود اولدیغنی ییلیر و آتشك
ایصیتدیغنی حس ایدر. كذلك انسانك دخی خالقنی
ذهنده تصور ایتسی محالدر، لكن بر اللهك موجود
اولوب، بوكائاتی حکمت ازلیه سیله اداره ایتکده
اولدیغنی حس ایدر.

۱۱۷۱ فکرینك خطالینی آکلایوب، تصحیح،
وقلبنك ضعفنی ییلوب، تقویه سعى ایدن بیوك آدم
اولور.

۱۱۷۲ تربیه ده کوستریلن شدت تربیه سی مراد
اولنان آدمك ذهنی ازر.

۱۱۷۳ قصداً کیمسه یه فنالق ایتین آدم بحق
انسان دینکله لایقدر.

۱۱۷۴ تربیه و حسن اخلاق صاحبی اولان آدم،
هرنه حالد، بولنورسه، ینه انساندر؛ بو ایکی نعمتدن
محرم و اولان آدم عالده هرشی اوله ییلیر، یالکز انسان
اوله ماز.

۱۱۷۵ علم و فن انسانك اليه بر سلاح ويرر؛
 تربيه و حسن اخلاق او سلاحك استعمالنى تعليم
 ايدر . سلاح استعمالنه مقتدر اوليان آدم، اليه بر
 سلاح ويرلد كده، كندىنى و آرقداشلىرىنى اوردىغى
 كى، تربيه سز و اخلاق فاسده صاحى بر عالم دى
 عليه هم كندىنى هم ابنائى جنسى متضرر ايدر .

۱۱۷۶ زنكىنلىكك اك ابى نقطه سى فقردن نه پك
 اوزاق نه پك يقين اولاندر .

۱۱۷۷ عالمده زنكىن آدم ثروته احتياجى
 اولياندر .

۱۱۷۸ حكماى قديمه دن تاليس ديور كه : چوق
 ثروتى اولدىغى حالده، ضرورت آجيسىنى چكمن
 عائله نه بختيار عائله در !

۱۱۷۹ بومدرسه عائده اك بيوك درس مشكلا .
 تدر؛ تشبثده مشكلات كورمين موفق اوله ماز .

۱۱۸۰ خير ايشلك خيرى فرق ايتك قدر قولاي
 اوله ايدى، عالمده قلبه لك هپسى سراى اولوردى .

۱۱۸۱ آیاغیله یورون بر کویلی دیزله یورون
بر بکزاده دن ایدر .

۱۱۸۲ فرانقلن دیور که : دیلموماتلق سویلنه -
جک برشی اولدیغی وقت، برچوق شیر سویلک؛
وسویلنه جک شیر چوق اولدیغی وقت، برشی
سویله مکدن عبارتدر .

۱۱۸۳ حیات دینانک باشلیجه کدرلی غائله
چکمک، اختیارلق و اولمکدر . ثروت بودردلک
هیچ برینه دوا اوله مدقندن بشقه، بونلرک آرتمسنی
موجب اولور؛ انسانک غائله لینی آرتیر، چاباق
اختیارلاتیر، وقتسنز اولومنی دعوت ایدر .

۱۱۸۴ زنکینلرک چوغی آجینه جق صورتده
مسکیندرلر؛ ثروتلرندن نه کندیلری استفاده ایدرلر،
نه کیمسه یه استفاده ایتدیررلر .

۱۱۸۵ زنکینلرک سعادت مالک اولدقلری ثروتک
مقدارینه دکل، بلکه ایده بیلدکلری ایسلکک درجه -
سنه کوره در .

۱۱۸۶ كەندى اعتبارىنى بىلەك كىسە اعتبارىنە
طوقانەماز .

۱۱۸۷ كەندىنى بىلەك ظن ايدىن خلقى كوچك
كورور .

۱۱۸۸ جىمەك حرەكى بىلەك قىوتى آر تەردىغى
كې، دوشونەك دىخى فەكرى قوتلەندىر .

۱۱۸۹ چوق دوشونەك ھەر تەشبەتە موفقىيەت،
آز دوشونەك نەدامەتى مەجب اولور .

۱۱۹۰ انسان ەملى كەمىكلەندىن چوق زىادە
طەيانىر .

۱۱۹۱ انسانەك ھەر ياپىدەنەك، ھەر سەويلەيدىكەنەك
كەندەندىن سەكرە دىخى باقى قالەجەنى خەطرەندىن
چىقارمايلىد .

۱۱۹۲ اك يەھودە سەرف اولەنەن زەمان كەدر ايلە
كەچىرىلەن سەعتەردە .

۱۱۹۳ و كەلخەرجەك تروتى افەندەسەنەك خەراپەتە
مەناسەدەر .

۱۱۹۴ بر شی ویرمک پک قولای، بریسندن بر
شی ایستمک پک کوچدر؛ بونکله برابر ایستینلر پک
چوقدر، ویرنلر پک آز.

۱۱۹۵ انسان آغاچلردن اوتانماید؛ نه اوزرلرنده
اسکان ایتمکلی قوشلرک، نه کولکه لرنده یاتان
آدملرک، نه ده ویردکلی یمشکرک حسابی طوتارلر.

۱۱۹۶ انسان ایچون اک بی-وک بختیارلق غائب
ایتمکلی حریتنی کری آلمقدیر.

۱۱۹۷ انسان - ای اولسون فنا اولسون -
کندی آدملرندن آیرلما لیدر.

۱۱۹۸ عیجه هر حالده قاین پدردن اییدر،
چونکه او قلباً سور، بو ایسه منفعتیچون.

۱۱۹۹ نظام واداره ثروتک هیچ بر وقت حاصل
ایدهمدیکی استراحت و سعادت حاصل ایدر.

۱۲۰۰ انتقام ایکی طرفدن کسر بر قادر، که
انتقام آلمق ایستین آدمک قلبیه دشمنک قلبی آره سنه
وضع اولنور.

۱۲۰۱ عالم بر قارخانه در، که ایچنده اوینسانان
اویونلرده ماهر اولانلر عجمی اولانلری صویانلردر.

۱۲۰۲ بر امتی تشکیل ایدن باشلیجه اخلاقیدر.
۱۲۰۳ «روح القوانین» صاحبی مونتهسکو
دیور که : تریه ابله حاصل اولان شیئی قانونله
اجرایه چالیشماملی.

۱۲۰۴ اخلاق حمیده انتاج ایتدکلری سعادتله
تقویه اولنور.

۱۲۰۵ سومش اولان قلبك بدبختلخی عالمده عشق
ومحبتك برینی طوته جق بر نعمت بوله مامسندن عبارتدر.
۱۲۰۶ عشق دار و گیرنده آنجق متار که اوله -
بیلیر، مصالحه ممکن دکلدر.

۱۲۰۷ قلبك مبتلا اولدیغی هر بر درد عقله
چوق قباحترلر ایتدیرر؛ لکن عشق هپسندن زیاده
عقلی منه ایدر.

۱۲۰۸ قوانینك اجرایی حکمدارك حسن ارا -
هته متوقفدر.

۱۲۰۹ ناموسلی آدمك سوزی صاحبنه پك او -
جوز دوشر، لکن عموم ایچون چوق قیمتلیدر.

۱۲۱۰ ناموسلی آدمك سوزی ناموسسزك
یمیتندن، سندنن زیاده معتبردر.

۱۲۱۱ ناموسلی آدمك ییننده اك قوی سمنه
سوزدر.

۱۲۱۲ قلبی اولیه رق، اجبار نفسله کوستریلن
صداقتله خیانت ییننده پك آز فرق وارددر.

۱۲۱۳ یوكل اغیرلغی جسمی یوردیغی کبی،
قوروندینك چوقلغی ده ذهنی یورارد.

۱۲۱۴ سفاهتك هر نوعی تجربه ایدوب، هر -
پرندن متضرر اولانلر نیچون بردفعه ده حسن اخلاقی
تجربه ایتمزل؟

۱۲۱۵ عالمده بر آز راحت وارسه، اوده عادی
عقلی آدمكده بولنور؛ اوفق تفك سوبنجلره آلد -
نهرق، بیوك بیوك فائله لی، مصیبتلری اونودورلر.

۱۲۱۶ حیه کارل عالی حیه کار ظن ایده رك،

مقابله دن قورقیه ایدیلر، عالسده چوق قنالقار
ایده جکلردی.

۱۲۱۷ حیلہ کارلر کندی مهارتلی سایه سنده
دکل، خلقل ساده دلایکی سایه سنده یاشارلر.

۱۲۱۸ ساده دللک و چابلق اینانمقلق استحکامسز،
عسکرسز بر شهردر، هر کون بر غالبک حکمی آلتنه
کچر.

۱۲۱۹ امنیت بر خلق افرادینک رابطه اتحادیدر.

۱۲۲۰ انسانک بر خطاسنی اعتراف ایتسی ذهنتک
طریق ترقیده بر خطوه آتدیغنه دلالت ایدر؛ چو -
نکه کندیسندن صدوری محتمل اولان خطارک برندن
قورتلدیغنه علامتدر.

۱۲۲۱ آلدانق انسان ایچوندر؛ لکن آلداند -
ندقدن صکره متنبه اولماق دلیلکدر.

۱۲۲۲ تنبلک اختیاری بر اولومدر، چو -
نکه ایشسز طورمغه یاشامق دینز.

۱۲۲۳ طبیعیون هر شیئی طبیعتده بولورلر؛

يالكز طبيعتك اونسز اوله ميه جغى بر وجود ظاهرى
بولمقدن عاجز درلر .

۱۲۲۴ ولى نعمتلىرىنىڭ نعمتلىرىنى انكار ايدن كافر
نعمتلىرى انسانيت نظر نده منفور اولدقلىرى حالده،
يا كافه موجوداتك سبب وجودى اولان بر ولى النعم
مطلقك يالكز نعمتلىرىنى دكل، وجودىنى بيله انكار
ايدن آدملىره نه نظره باقلىق لازم كلىر ؟

۱۲۲۵ قوجه سنى، هيچ اولماز سه كونده بر دفعه،
اولنديكنه نادم، و بكارلره غبطه كش ايتيه جك قادين
يك نادر بولنور .

۱۲۲۶ آلتون محبتى عالمده متنوع قابله كيره .
رك، يك چوق اسملره تسميه اولنور .

۱۲۲۷ منفعت پرست بر مقلددر؛ منفعتك ايجا.
بنه كوره، دوست اولسور، دشمن اولسور، ناصح
اولور، واعظ اولور، اغلار، كولر، الحاصل هر نه
ياپارسه، منفعتيچون ياپار؛ هيچ بر حركتى صادق
دكلدر، هر بر حركتمده مختفى بر منفعت شخصيه سى وارددر .

۱۲۲۸ زوجينك راحتسز ياشامسني ايجاب ايدن
 سبيلرك برنجيسي حين اتخابده قير زوجي اوله جق
 آدمك كنديسنه دقت ايتك ايتديكي حالده، والده-
 سنك يالكز مالنه كوز ديكمه سيدر .

۱۲۲۹ ازدواجده طرفينك بربرينه محبتي آرا-
 نيموب، طرفينك مشركا بخت و طالعك توجه-ني
 قزائمش اولسنه اعتبار اولنيور .

۱۲۳۰ عمرلي بر منازعه ابدیه اولان زوجينك
 مماتي حياتلرينه مرجحدر .

۱۲۳۱ بر آدمي کرکی کبی سومك ايچون، قد-
 ريني بيلك لازم .

۱۲۳۲ نشئه سزلكله چوق نشئه ليلك ايکيسي
 دخي اداره يه مضر در .

۱۲۳۳ اداره و تصرف هر کسك الك زياده محتاج
 اولديغي واک آز ياپه بيلديکي برشيدر .

۱۲۳۴ ازدواج-دن اولکي محبت ازدواج-دن

صكره دوام ايده ايدي، طالده پك چوق مسعود آدمير
بولنه جقدی .

۱۲۳۵ زوجك زوجه يه اولان حقي حياه و
محبتهن عبارتدر؛ زوجه سنك حاكی اولق ایستین
زوج زوجلك صفتندن چیقار .

۱۲۳۶ قارینك ماننه طمعه ازدواج بر تجارتدر؛
حسینه طمعه ازدواج بر سفاقتدر؛ اقرباسنك بیو -
كلكنه طمعه ازدواج بر اسارتدر؛ ناموسنه طمعه
ازدواج بر توكل وقناعتدر . ازدواج حقیقی طرفینك
انتخاب ومیلله اولمان ازدواجدر .

۱۲۳۷ طالده بختیار وار ایسه، زوجنك نظرنده
مثلی معدوم عد اولمان زوجه ایله زوجه سی طرفندن
هرکسندن زیاده بکنیلن زوجدر .

۱۲۳۸ زوج زوجه سنی یالکز سومكله قناعت
ایتمهرك، اونی محبتندن تأمینله، سوؤ ظنه محل بر اقامغه
چالیشمیلیدر .

۱۲۳۹ سویلن قاری قوجه طالده پك ایی عمر

سوره جگر دی؛ آنجق انسانلری بختیارلقدن اوزاق
طوتمغی وظیفه ایدنمش اولان فلک بونلرده قیصقا -
نجلق، سوؤظن وعدم امنیتی مسلط ایتشدیر .

۱۳۴۰ قاریسنه یارامیان ارکک بعض دفعه
اولادینه یارار؛ لکن قوجه سنه یارامیان قاری او -
لادینه هیچ بروقت یاراماز .

۱۳۴۱ ناموسلی قادینک هر قباحتی قوجه سی
نظرنده معفودر .

۱۳۴۲ سرکشک سرکشکنی آرتیران قارشیسنده -
کینک عدم شدتی، مطیعی اطاعتدن چیقاران
قارشیسنده کینک شدتیدر .

۱۳۴۳ سرکشه شدتله، مطیعه لطفله معامله
اولملیدر .

۱۳۴۴ حلیمک حلنی، مطیعی اطاعتنی فرصت
اتخاذله، تجاوزده بولمق اونلرده کی حلم واطاعتی
ازالیه سبب اولمقدیر .

۱۲۴۵ جزا جرمك او كنى آلمق ايچوندر، مجر -
مدن انتقام آلمق ايچون دكلدر .

۱۲۴۶ بر جرمدن انسانيتته ترتب ايدن فنالغك
عينى وياخود دهايو كنى موجب اوله جق بر جزا
تعين ايدن قانون قانون دكل، بر منتقم عموميدر .

۱۲۴۷ بر آدمك قباحتي نه قدر بيوك اولور ايسه
اولسون، قانون اونك مدار تعيشنى الندن آلماز .

۱۲۴۸ قانون نظرنده قباحتي يالكز بعد المحاكمه
تعين ايدن قباحتمدر؛ محاكمه ايله تعين ايتين قباحتي
اسناد، سوء ظن، ياكليشلق دخی اوله بيلير .

۱۲۴۹ بر آدمك چوروك ديشنى چيقاره جق
ايكن، صاغلامنى چيقاران ديشجى او آدمى نه درجه -
ده اضرار ايدرسه، مجرملرى مجازات ايتك وظيفه -
سيله موظف ايكن، بر قباحتمسزى مجازات ايدن
محكمه دخی انسانيتى او درجه ده اضرار ايدر .

۱۲۵۰ بر قباحتمسزك مجازات كورمسندن ايسه
يك مجرمك جزاسز قالمسى خيرليدر .

۱۲۵۱ مجرملری مجازات ایتمین حاکمه مهمل
دینله ییلیر؛ لکن قباحتمسزلی مجازات ایدن حاکم
کندیسی مجرم وجانیدر .

۱۲۵۲ کونش میدانده اولدیغی حالده، کوندوز-
در دینه بالانجی دینله ییلیرمی ؟

۱۲۵۳ غایله، کونشک ثابت و کره نک متحرک
اولدیغی سویلدیکچون، عمرنده خیلی اشکنجه چکدی؛
لکن مؤخرأ دعواسنده صادق اولدیغی آکلا-
شلدیغی کبی، کندیسسی چکدیکی هر بر اشکنجه-یه
بدل یوزیک تحسین قزاندی؛ کندیسسی مجازات
ایدنلر ایسه دنیا طوردقجه عالمک لغت ونفرین-نی
جلب ایتکده در .

۱۲۵۴ قباحتمسزلی مجازات ایدن حاکم کندی
نام وشهرتی تلویث ایدر .

۱۲۵۵ انسان اوفق بر شیدن متأثر اولور،
اوفق بر شیئله ده تسلی بولور .

۱۲۵۶ کشفیات وقنون عصردن عصره ترقی
ایدر؛ لکن ایلمکله قبالق دائما بر قرارده در .

۱۲۵۷ انسان بولنديغي حالدن هېچ بر وقت
ممنون اوله مديغندن، جناب حق، انساني بختيار ايتك
ايچون، اميد و خوليياي و ير مشدر .

۱۲۵۸ بولمده انسانلر ك حالي - بر زندانده
زنجيرلر ايچنده بولنوب، جله سي قتل ايله محكوم اولان،
وهر ك-ون بر قاچي او برلرينك كوزي او كمنده
كسيلوب، ديكرلري نوبترلرينك ياقلاشمقده اولديغي
كورن - بر جماعتك حاله بگز .

۱۲۵۹ اكر هر كس بشقه لرينك كنديسي حقنده
غيابنده سويلدكلريني بيله ايدى، مالمده ايكي احباب
بولنميه جقدى .

۱۲۶۰ عوام غمندده مرعى اولان عادات
واعتقاداتك هر برى بر حكيمته مبنيدر؛ لكن اولمالري
اولملرندن زياده نافعدر .

۱۲۶۱ رايده ا كثرته رعايت اولنمسنه سبب
ا كثرته حق اولمسي دكل، قوت اولمسيدير؛ اسكي
قانولره يكيدين زياده رعايت اولنمسي دها طوغرى

اولدقلرندن دكل، دها قولای قبول اولندقلرندندر.

۱۲۶۲ رأی و انتخابله تشکل ایدن حکومت خلقی مسعود ایدر، لکن آز وقت دوام ایده ییلدی کیچون، مؤخرأ ضرری کوریلور؛ قوتله تأسس ایدن حکومت ایسه چوق وقت پایدار اولور.

۱۲۶۳ قوت عالمک پادشاهی، فکر ایسه اونک وزیریدر.

۱۲۶۴ اعتبار ثروت و مسندله اولمیوبده، فکر و درایتله اوله ایدی، کیسه کیسه نك مادوننده اولمغه راضی اولمیه رق، پك چوق نزاعلر اوله جقدی.

۱۲۶۵ بشقه لینگ الی یاشلرنده ابراز ایتدکلی دریاتی و قزاندقلری شهرتی یکر می یاشنده ابراز و اظهار ایدن آدم عمرندن اوتوز سنه قزانمش اولور.

۱۲۶۶ ذکاوت طبیعه لریله قناعت ایتمش اولان بعض جاهلر علملری ناقص اولان بعض مدعیلر - دن ایدر.

۱۲۶۷ برشی حقنده اولان مبیانت افکار هر -

كسك او شىئك بر جهتي كوردىكندن نشأت ايدر؛
 بونك ايچون تصحيحى مراد اولنان فكر چورودليوب،
 ايشك او بر جهتي دخى كوستريلورسه، فكر كندى
 كندينه تصحيح اولنور .

۱۲۶۸ طيب حاذق بر خسته نك حقنده هم اميد
 هم قورقو طرفنى دوشونور . قورقو طرفنى دوشو-
 نه رك، تدابير مانعه ده بولنور، اميد طرفنى دوشونه-
 رك، تسريع افاقته چاليشير .

۱۲۶۹ انسانلرك قانى وطنلرينك محصولى، ونباء
 عليه وطنلرينك حقيدر .

۱۲۷۰ انسان دشمندن امين اوله مديغى كي،
 ميليات نفسيه سندن دخى امين اوليه رق، دائما احتراز
 اوزره بولمليدر .

۱۲۷۱ حسيات نفسيه اويورسه، حق و حقيقت
 اويانيق بولنور .

۱۲۷۲ طول قالان متأهلاكدن قورتلور، زوجه-
 سنى تطليق ايدن ايسه ناهل عالمدن منى صاييلير .

۱۲۷۳ زوجه سی اولمش اولان زوج و زوجی
باشامیان زوجه بربرلندن طلاقه آیرلش اولانلردن
زیاده بختیاردلر .

۱۲۷۴ انسان الماس کبیر، لکسی نه قدر آز او-
لورسه، قدر و قیمتی او قدر زیاده اولور .

۱۲۷۵ قیرک تربیدسنی اهما لایمک باباسنک عارینی
وقوجه سنک بد بختلغنی دعوت ایتمکدر .

۱۲۷۶ قادیلر هر مملکتده برکونه معامله کو -
رورل، بعض برلده معاملات رسمیه ده ارککلره
تقدم دخی ایدرل، لکن حقیقتده ارککلرک اسارتدن
هیچ بروقت قورتله مازلر .

۱۲۷۷ یونان حکمای قدیمه سندن (ایسوقرات)
دیورکه : عالمده دوستلری چوق اولوب، دشمنلری
اولماسنی آرزو ایدن آدم هرکسه لطف ایله معامله
ایتملی، و آنجق حسن اخلاق اصحابیه لا ابالیانه کو -
ریشملیدر .

حافظ شیرازینک شو بیتی دخی بونی تا کید

ایدر :

آسایش دوکیتی تفسیر این دو حرفست :
با دوستان تلافی، با دشمنان مدارا .

۱۲۷۸ لا ابالیلاک یالکز اقران یتمنده اولور؛
کندیندن بیوک آدم لرله لا ابالی اولان محقر اولور؛
کندیندن کوچک آدم لرله لا ابالی اولانک اونلرک
عمندنه حیثیتی قالماز .

۱۲۷۹ طاله ایلاک ایتک آرزوسنده اولوب،
کیمسه نک قصورینه باققسزین، هر کسک قباحتنی
عفو، و هر کسه لطفله معامله ایدن حکیمدن بشقه
طالده کیمسه بختیار اوله ماز .

۱۲۸۰ سعادت حسن اخلاقسز اوله مدیغی
حالده، هر کس مسعود اولغی آرزو ایدرده، کیمسه
حسن اخلاق پیدا ایتکه چالیشماز .

۱۲۸۱ اک ناموسلی قادین حقنده سوز سویلیمیندر .

۱۲۸۲ طبیعت لغتمده اسارت کلمه سی یوقدر .

۱۲۸۳ سـكوتله دعواسنى غائب ايتش قادين
يوقدر .

۱۲۸۴ ناموسله سـاده لك قادينلرك ايكي صفتيدر؛
كه برى اولمقسىزىن، ديكرى پك نادر بولمور .

۱۲۸۵ اكثر قادينلرك ذكاوتى عقلارينك دكل،
بلكه جنتلرينك آرمىنى موجب اولور .

۱۲۸۶ ناموسك قپوسنده حسن اخلاق وديانت
نوبجى اولميدر .

۱۲۸۷ سـاده لك قادينلرك برنجى كوزلكيدر،
چونكه نادر بولمور .

۱۲۸۸ قادينلر اولميه ايدى، عمرك ايكي اوجى
امدادسىز، واورتهسى لذتسىز اوله جقدى .

۱۲۸۹ قادينلره باش اغرىسى ويرن كنديلرى
اوستنده اولميان قوقولردر .

۱۲۹۰ بر قادينك قلىبنده ناموس و حسن اخلاق
اسكان ايتلى، قياقتى سـاده لككه مزىن اولملى، دودا-
قلرندن لطافت آقلى، اللرى ايش ايله مشغول بولملى .

۱۲۹۱ طاله قادين عالم ارکک درجه سنی بوله ماز؛
جاهله قادين جاهل ارککدن ایدر .

۱۲۹۲ ارککک قادينلره ایتدکاری حق سزلغک
برنجیسی دوشوندکارینی سویلمه ماری، وایکنجیسی دو-
شونم دکارینی سویلمه لیدر .

۱۲۹۳ ارککک قادينلرک خفیقلکنندن شکایت
ایدرلر، لکن آغیر مشربلی قادينلردن حظ ایتزلر .

۱۲۹۴ ناموسلی واداره لی قادين اوینک زینتی،
قوجه سنک سعادت، قادينلرک مفخریدر .

۱۲۹۵ ارکک ملت ووطنک، قادين ايسه يالکز
اوینک اصلاحنی دوشونم لیدر .

۱۲۹۶ ای کورنمک قیدنده اولانلر پک نادر ای
کورینورلر .

۱۲۹۷ فنا آدملردن یوز چویرمک لازم کلیرکن،
هر کس حاجز آدملردن یوز چویرر .

۱۲۹۸ حاکمک حاکمیتده مبالغه سی حکمنک ازا-
له سنه سبب اولور .

۱۲۹۹ ظلمه قارشى كوستريلن اطاعت ظلمك
 قانون حكمنه كيرمىنى موجب اولور .
 ۱۳۰۰ مصيبتى تحمل ايتك اتلاف نفسله قور -
 تلمقن قولايدير .

۱۳۰۱ ايلك نه قدر اوفق اولورسه، ينه بر
 فدا كارلغه متوققدر .

۱۳۰۲ بر شيئك زينتى نه قدر چوق ايسه،
 فائدهسى او قدر آز اولور .

۱۳۰۳ مداهنه بالان ايله اجبار نفسدن مر كيدر .

۱۳۰۴ كندىنى تحقير وتذليل ايدن آدم يوكلكرك
 توجهنى قزانير .

۱۳۰۵ حيت سوزله اولماز، ايشله اولور؛ سوزله
 حيت فروشلق ايدن ساخته كاردر .

۱۳۰۶ چوق انتظار اولنان نعمتك، حاصل او -
 قده، قدرى اولماز .

۱۳۰۷ ايللك ثمرهسى خاطرده قالان يادكاريدر .

۱۳۰۸ بر قباحتمدن طولاي اولنان تکدير بعض
دفعه او قباحتمدن بيوک بر قباحتمدر .

۱۳۰۹ ریا کارلک صدقه سندن تنهالقه و یا خود
قرانلقده بولنان ديلنجی به خير يوقدر .

۱۳۱۰ بشقه سندن کوريلن ايلک ديندر ؛ کور-
ديکی ايلکه قارشى ايلک ايدمهين انسانيت مفلسيدر .

۱۳۱۱ انسانک ايجی « بن » دينلن شئله مملودر ؛
هر وقت دوشونديکی بولکه نك مفهوميدير .

۱۳۱۲ ریا ايله ايديلن ایلک صاحبنی چابوق
بيقدیرر .

۱۳۱۳ انسان کویه بکزر ؛ بوش اولورسه ، سسی
دها زیاده چيقار .

۱۳۱۴ انسان کندى کندینه دوشونديکی وقت
اکثريا کندى ترقى وسعادتی دوشونور .

۱۳۱۵ انسان بر مهندسدر ، که عمر بناسنک
هر کون بر پلاننى چیز ، حالبو که معمار ازل بوند

چېرندېكى پلانرك هېچ برينه رعايت، هېچ بريني
اجرا ايتديكى حالده، بوزوزك مهندس پلانر ياپمقدن
واز كچمز .

۱۳۱۶ انسان آرزو ايتديكى سعادته قورندي
ايله نائل اوله ميه ايدى، عالمده كيمسه بختيار اوله -
مازدي؛ چونكه بر سعادتك قورندي سي حصولدن
ايدر .

۱۳۱۷ قورندي ايله زنكين اولان آدم مالنك
حسابنى طوتمق كلغندن آزاده در، ابدى زيان ايتمز،
مالنى كيمسه غصب و سرقت ايتمز؛ الحاصل زنكينلكك
بالكز ابى جهنمه نائل اولوب، ديكر جهنملرندن
آزاده بولنور .

۱۳۱۸ عالمده مناسبسىز كولمكدن زياده طاتسىز
برشى يوقدر .

۱۳۱۹ انسان قوردىغى سعادته نائل اوله دن
راحت ايتكه چاليشماز ايسه، راحت ايتمكدن اولور .

۱۳۲۰ تكدير دائما اوني ايجاب ايدن قباحتك

مادوننده اولمیدر، تا که تکدیر ایدن قباححت ایدندن
زیاده قباححتلی اولسون .

۱۳۲۱ ساده لك طبیعت و کمال صاحبی اولانلرك
زینتیدر .

۱۳۲۲ ساده لکی هر کس سور؛ بعض آدملر
تحسین ایدر؛ آز آدملر اجرا ایدر؛ هیچ کیمسه آرزو
ایتمز .

۱۳۲۳ بر دردك دواسنی اودردی موجب اولاندن
بکله مک حاققدر .

۱۳۲۴ رحم نه قدر طاتلی ایسه، استرحام او قدر
آجیدر .

۱۳۲۵ جسمك لکه لرینی زمان یا خود بر مقدار
صو تعمیر لیه بیلیر؛ لکن روحك لکه لرینی نه عصرلر
ونده نه هرلر یقابه بیلیر .

۱۳۲۶ حسیسه محتاج اولمقدن، دنی ایله مناسبتده
بولتمقدن مشکل شی یوقدر .

۱۳۲۷ طرفدارله مباحثه اولماز؛ چونكه طو -
تديغي طرفك لهنده بولنورسهك، مباحثه باشلانمازدن
اول بيلتر؛ عليهنده بولنورسهك، غوغا ايتك لازم
كلير .

۱۳۲۸ ديللاريني ديكله مدن، بر قضيه يي رد
ايدنه مباحثه جائز دكلير .

۱۳۲۹ انسانلري اصلاح ايتك ايچون، كنديلر -
يني ايقاظ ايتلي، چونكه نقصان و خطا آنجق جهل
وغفلتنن كلير .

۱۳۳۰ حالزي اصلاح ايدمه مين شي بزي بختيار
ايدمه مز .

۱۳۳۱ هر سويشن آدميره صادق دوستلر
ديته مز؛ اصل صادق دوستلر محبتله برابر فكر و
مسلکجه دخی متحد اولانلردر .

۱۳۳۲ بر آدمي، اخلاق واحـ والني تحقيق
ايتدن، كنديلرينه دوست ايدنلر، وجودلرينه كلوب
كليجهكني تجربه ايتمه دن، اثواب صاتين آلانلره بكرز؛

شو قدر فرق واردر که یاراماز دوست بچمسز
لباسدن زیاده مضر در .

۱۳۳۳ فضا آدم لره الفت ایدوبده، ابی آدم
اولق، کور حاللخی ایدوبده، تمیز طورمغه بکرز .
۱۳۳۴ عرض محبت ایدن هر آدمک محبتنی قبول
ایتمه ملی .

۱۳۳۵ یکیدن آدم تجربه ایتمکدن ایسه، اطوار
واخلایق مجرب آدم لره مناسبت پیدا ایتمک خیرلیدر
۱۳۳۶ لسان وجودک برعضویدر، که طبییله
اوندن جسمک، و حکیملر عقلک صحتنی آکلارلر .

۱۳۳۷ کرچکدن کوز یاشی کرچکدن مصیبتله
ایچون دوکیلن کوز یاشیدر .

۱۳۳۸ بشقه شنی و خصوصیه عمومی مستقیمه
ایتمن فدا کارلق فدا کارلق دکل، حاققدر .

۱۳۳۹ عالم بر انسانیتکاهدر، انسانلر دکیشیر
لکن انسانیت دائما باقیدر .

۱۳۴۰ مرحت و حسنه مالك اولان آدم كوز
باشندن آكلاشيلير؛ هر كسك دو كديكي كوز ياشي
بر دكلدر .

۱۳۴۱ حقيقي اغلامق تنهالقهده اولور؛ خلق
نظرنده اغلايان بر مرئيدير، كه كوزلوي، ما كينه
كي، ايستديكي وقت، كوز ياشي دو كرلر .

۱۳۴۲ عاشق ايچون معشوقه سنك اليه سيلنن
كوز باشندن طاتلي شي يوقدر .

۱۳۴۳ انسان حائر اولديغي درايك بر جزئي
اونو تعلميدر، كه دهها درايكلي اوله بيلسين .

۱۳۴۴ كنديني چوق درايكلي ظن ايند آدم
هيچ بر وقت ايتديكندن ممنون اوله ماز؛ چونكه قور-
ديغي درايك كندي فعلنده هيچ بر ائريني كورمز .
۱۳۴۵ اقراندن دهها درايكلي اولق ابي برشيدر؛
لكن كنديني دهها درايكلي كوسترمك پك مخاطره لي
بر حر كندر .

۱۳۴۶ هر شيئي كندي . كندينه كوروب؛

آكلامق، وبونكله برابر ارباب وقوفك اخطارات
ونصايحني ديكلمك بيوك بر درايتر .

۱۳۴۷ بر مصيبت دوجار اولان آدم بشقه سنك
دخي اويله وياخود دها بيوك بر مصيبت دوجار
اولديغني كورمكه متسلي اولور. آكلايك انسانلرك
طبيعتني !

۱۳۴۸ مصيبت يك نادر يالكرز كلير .

۱۳۴۹ اھميتسز بر شيئہ كدر ايتك عمر كي
بر نعمت عظمائي سو استعمال ايتك ديمكدر .

۱۳۵۰ مكددر اولان آدملرك حياتي بر نوع
اولومدر .

۱۳۵۱ تربيه طبيعتہ غالبدر، چونكه انسانك
قلبنی طبيعتك قومش اولديغي اخلاق فاسده دن
تيرليهرك، اخلاق حيده ايله طولديرر .

۱۳۵۲ كدر لمزي موجب اولان باشليجه منفعت
وطمعدر .

۱۳۵۳ حزن روحه قوت ویرر، لکن بیوجک
بر مصیبت جسمدن زیاده روحی ازر .

۱۳۵۴ حریت روح وعقلک مابه الحیاتیدر؛
حریت اولیان یرده عقل وروح صوسز نباتات کبی
رور .

۱۳۵۵ اک فنا مسلاک مسلکسز لکدر .

۱۳۵۶ عالمک طولواولدیغی اخلاق ذمییه وافکار
سقییه بی تحمل ایده مدمک ابی بر خصلت دکادر .
تجار هر وقت آلتونله معامله ایده مز، بعض دفعه ده
قاصه سنی باقیرله طولدیر مغه مجبوردر .

۱۳۵۷ اخلاق حمیده وعقل سلیم صاحبی اولان
ادم وطنداشارینک مدار اقتخاریدر .

۱۳۵۸ فنا آدم بر چینی کاسه سنه بکزر؛ قولای
قیریلیر، کوچ یاپیشدیریلیر .

۱۳۵۹ بعض فنا اخلاق واردر، که انسان
کیمسه دن آلیوب، طوغدیغی کوندن کندینده بولنور؛

آجق بو اخلاقی حسن تربیه محوایده بیلدیکی حالده،
سوء تربیه تقویه و تزئید ایدر .

۱۳۶۰ تربیه کورمش بر آدمله تربیه کورمه مش
بر آدمک بیننده کی فرق غایت مکمل صورتده تزیین
اولمش بر باغچه ایله اصلا انسان الی کورمه مش بر قیر
بیننده کی فرقه بکزر .

۱۳۶۱ فنالغک تصویر حقیقی سنی کوره بیله ایدک،
انسانلرده فنالق بولنیه جقدی .

۱۳۶۲ اخلاق سیئه انسانک بر دشمنیدر، که
اعلان حرب ایتمه دن، ملکنه کیروب، خرابیتی
موجب اولور. کیرد کدن صکره، اخراجی پک مشکدر؛
کیرمزدن اول حدودی ایی محافظه ایتمکه دقت
ایتملی .

۱۳۶۳ اداره انسانک کندینی اولدیغدن زیاده
فقیر فرض ایتمیه اولور .

۱۳۶۴ سونج اوفق بر شیدن حاصل اولور؛
لکن صیقندی و دوشونمکه کله کپیریلن بر عمری دکر .

۱۳۶۵ جسمه غذا نصل لازم ایسه، روحه ده
تربیه او یله لازمدر.

۱۳۶۶ تربیه انسانك، عری اولدقجه، کیه جکی
بر لباسدر؛ کرکی کبی اولسنه دقت اولنماید.

۱۳۶۷ انسانك حسنات و سیئاته اولان میلی
کثرا مساویدر؛ آنجق الفت و تربیه بر طرفنی
ضعیفله رق، دیگر طرفنی قوتلندیرر. انسانك طبیعی
اولان سیئاتی تربیه ايله محو ایتك قولاید؛ لکن سؤ
تربیه وفنا آدم لرله اولنان الفتك انسانك قلبنه کو -
کلشدر دیکسی سیئاتی دفع ایتك محالدر.

۱۳۶۸ تربیه بعض دفعه نقابه بکزر، انسانك
قصورینی اورتر، لکن محو ایتمز.

۱۳۶۹ انسانلر ایچون اك بیوك نعمت حریتدر؛
بونکله برابر انسان - دوشه ییلیر، یانه ییلیر، الینه کچن
بر چوب پارچه سیله کندی کوزینی چیقاره ییلیر، طاشله
بشقه سنك باشنی قیره ییلیر، کوردیکنی قوپاروب،
ییرتوب بوزه ییلیر، ساعته لرجه اغسلار، باغر -

بر چوجق اولديغندن، بعض مریلرک ید اسارتنده
بولنسی ضرور یدر. لالاسنک ید اسارتندن قورتلق
ایستین چوجق اوصلاغغه چالیشمیدر.

۱۳۷۰ بر امت ایچون حریتدن اول تربیه وکال
لازم؛ فقط - هیات! - اکثریا اسارت حریتی
تولید ایده جک یرده، یلیدیکی تربیه وکاله ده مانع
اولور.

۱۳۷۱ چوق آدملر، اعتبار و ناموس قزانغغه
چالیشیرکن، اعتبارلرینی غائب ایدرلر.

۱۳۷۲ ناموس سزقله پریشانلق آره سنده بولما -
نلردن لازم کلن طرفی ترجیح و انتخاب ایتکه مقتدر
اولانلر پک آزدر.

۱۳۷۳ عالمده خلقی انتقادن نفرت ایتدیره جک
متقیار واردر.

۱۳۷۴ عالمده بر ایشه یارامیانلرک چوغی، متسلی
اولق ایچون، زهده صاپارلر.

۱۳۷۵ زهد ایله ذکاوت بیننده بو قدر مناسبت

وارد در، که ایکی سنک چوغیله هیجی بر کیدر؛ مقبولی
اعتدال اوزره اولانیدر .

۱۳۷۶ ظلم ایله رحم او قدر مبین ایکی خصلتدر،
که ظالمک دخی رحیم کی انساندن معدود اولدیغنه
تعجب اولنور .

۱۳۷۷ منسوب اولدیغی امتی سومین و خیانت
ایدن بر آدم او امتدن صایلمدیغی حالده، انسانلری
سومیوب، ظلم و غدر ایدن آدمک نوع بشردن معدود
اولسی بالکز دیگر بر جنس حیواندن عد اولنه مد -
یغندن ایلری کلیر .

۱۳۷۸ حلم انسانی هر کسه سودیرر .

۱۳۷۹ ساخته حلم هر خصلتدن قنادر؛ صاحبی
هر کسه سودیره جکنه، هر کسی اوندن نفرت
ایتدیرر .

۱۳۸۰ حلم، آنجق عقل و درایتله برابر بولندیغی
وقت، مقبولدر .

۱۳۸۱ حلم صاحبڼه شهرت وټروتن بشقه هر-
شی قزانديره بيلير .

۱۳۸۲ ملايمت بعض دفعه قوتدن زياده قزانير .

۱۳۸۳ ضعفدن حاصل اولان حلم پك قولای
حده تحول ايدر، قوتله برابر بولنان حلم باقي
ودائيمير .

۱۳۸۴ انسان خلقك قصورليني سويلكه آليشد-
قدن صكره، هنرليني كوره مز اولور .

۱۳۸۵ سوز آره سنده هر كسك قصورليني او-
نودوب، فضلني سويلي؛ لکن ايشه كلنجه، هرا دمك
فضلني برطرف ايدهرك، قصورليني درخاطر ايتلي
ده، اوكل كوره كنديسيله بر ايشه كيريشملي .

۱۳۸۶ فنا خويلر اغز قوقوسنه بكرز، كه صا-
حي طرفندن حس اولنديغي حالده، خلقى تعجيز
ايدر .

۱۳۸۷ حب نفس خويلر مزي صاقلایه رق، بزه
تحمل ايتديرر؛ لکن او خويلرك برى بزه بشقه سي

طرفندن بیان اولاندقدن صکر، حب نفس جاسوس
کسیلوب، اوخویدن شکایت ایده رک، وجدانمزی
راحت براقاز .

۱۳۸۸ چوق دفعه انسانی بر بیوک سعاده نائل
ایدن خصلت مؤخرأ او سعادتدن محرومیتنی موجب
اولور .

۱۳۸۹ بشقه لنده اولدقلری وقت، یزه او قدر فنا
کورینن، خویلر یزه اولورسه، پک ایی کورینور؛
چوق آدملر بشقه لینی ذم ایدرکن، کندیلرینی
تصویر ایدرلر .

۱۳۹۰ ندامت نه قدر اول اولورسه، انسانی
او قدر یهوده ندامت لردن قورتاریر؛ نه قدر کج
قالیرسه، او قدر بیور، او قدر فائده سز اولور .

۱۳۹۱ ندامتی دعوت ایتش حرکتلرک هربری
انسان ایچون بر نمونه عبرتدر .

۱۳۹۲ بر خطاده بولنوب ده، صکره نادم اولمق
او خطاده بولنمقدن ایدر؛ چونکه او خطایی

ایدوب، نادم اولاتک بردها اوخطاده بولمسی محالدر؛
 حالبوکه اوخطایی ایتمین ایلریده ایده بیلیر .

۱۳۹۳ ندامت اخلاق حمیده نك ایلک بهاریدر .

۱۳۹۴ ندامت اکثریا برخطانک جریانندن دکل،
 اوخطانک نتیجه سنک قورقوسندن تولد ایدر .

۱۳۹۵ ندامت برحسدر، که انسانک کافه حسیلا-
 تنه غلبه ایدر .

۱۳۹۶ ندامت ناملار قراردن طوغار .

۱۳۹۷ برکویلینک قبا حرکتنده بعض شهریلرک
 ناز کانه معاملات رسمیه سندن زیاده روح واردر .

۱۳۹۸ معاملات رسمیه انسانی فکر وعقل کی
 خواص انسانیه دن تبعید ایدرک، یالکز کوردیکی
 یاپان میونه یاقلاشدیرر .

۱۳۹۹ نزا کت باشلیجه انسانک کندی قصور -
 لینی سترایله، کندینده اولمیان فضل وهنرلر کوستر-
 مکه چالیشمسندن عبارتدر .

۱۴۰۰ نزاكت كذبدين مبرا اوله‌ماز؛ قباليق
ديديكمز شي طوغري بي سلمه السلام سويلمكدن بشقه
برشي دكلدر .

۱۴۰۱ بر قومك عندنده نزاكت عد اولنان بر
حركت ديكر بر قومك عندنده قباليق اوله ييلير .

۱۴۰۲ قليك فراحلغي قيشك اك فنا كوني ايلك
بهارك اك كوزل كوننه ترجيح اولنه‌جق برحاله
كتيرر؛ قلبي مغموم اولان آدم ايچون ايلك بهارك
اك كوزل كونلرنده هيچ بر كوزلك يوقدر .

۱۴۰۳ نزاكت برابرياشامقده اولديغمز آدملرك
نظرنده كنديمزي اي كوستروب، كنديلرينه سو -
ديرمك آرزوسندن عبارتدر؛ بيوكلرمز اطاعتزدن،
اقرانمز كنديلرينه ايتديكمز رعايتدن، كوچكلرمز
كوسترديكمز حسن معامله‌دن خوشنود اولورسه، بر
شيدن قورقامل يز .

۱۴۰۴ معاملاتده كوستريلن نزاكت پك آز
سرمايه محتاجدر .

۱۴۰۵ اونده ایشسز دوران قادینلری بسله مک
ایچون چالیشان ارکک هیچ بروقت فقر و ضرورتدن
قورئله مار؛ انسانلرک محتاج اولدقلری شیلرک یاریسی
ارککلرک سعیله حاصل اولورسه، یاریسی ده
قادینلرک سعینه متوقفدر؛ ارکک قادینی بسلرسه،
قادین ده ارککی کیدیرملیدر .

۱۴۰۶ اوجوز بولدقلری هر شیئی صاتین آلانلر
مؤخرأ الزم اولان شیلردن محروم قالیرلر . انسانی
برشیئی صاتین آلمغه سوق ایدن احتیاج اولملی، تصاد
دف دکل .

۱۴۰۷ لزومسز شی نه قدر اوجوز اولسه،
بهالیدر، ضروری اولان برشیئه ویریلن پارهیه
آجینماز .

۱۴۰۸ صندوقله سفره بر ترازینک ایکی طرفیدر؛
بری یوقارییه قارقارسه، او بری اینر .

۱۴۰۹ چالغیجی ابله میخانه جیلرک قراندقلرت

آقچه نهك قاربازك قزانديغي آقچه نه دن پك آز فرقى
وارد ر .

۱۴۱۰ برادرينك آچلقدن جان وپرديكنى كور -
ديكى حالده، سفره سنده اون بش يمك بولنديران؛
برادري چاديرده يانوب قالدیغی حالده، مكمل اولان
اوينى بر درجه ده 'تزيين ايدن، برادرينك قرانلقده
اولديغی بيلديكى حالده، اوينك ديوار ليله ياغچه لر -
يني قنديلارله دوناتان آدم لر نوع بشردن عد
اولنامليدر .

۱۴۱۱ قادينلر مقاص وايكنه يرينه پيـانو او -
كرنمكه باشلايه لي، ار ككلر زو كور تلمشكده در .

۱۴۱۲ يكي برفس آلمق پك قولايدر، اما اويكى
فس پالتونك دخى يكيلىمسنى دعوت ايدر .

۱۴۱۳ الزم اولان آز بر شيئي اسير كين بيوك
زيانه او غرار؛ اوينك چـورومش اولان بر دير كنى
دكيشدير مين، چوق كچمه دن، يكي دن بر او يامغه،
وبريرنه بيك ليرا ويرمكه مجبور اولور .

۱۴۱۴ آج ياتمق صبا حلين بورجلى طرفندن
اويانديرلقدن ايدىر .

۱۴۱۵ هر كون قزانديغلك بر مقصداريني
بر طرفه قورسهك، باقيرى آلتونه تبدىل ايتك
اكسيريني بولش اولورسك .

۱۴۱۶ هر كون قزانديغنى بين خسته لغنده
استقراضه مجبور اولور؛ واپى اولدقدن صكره، ديتك
قائضى ويرمك ايچون، چاليشه رق، آج قالير .

۱۴۱۷ ايكي اوجاق ياپديرمق بريني صبحاق
طوتمقدن قولايدير .

۱۴۱۸ صادق خدمتچى ايستين كندى خدمتى
كنديسى كورمليدير؛ چونكه كنديدن زياده كند-
يسنه صداقله خدمت ايده جك كيسه بوله ماز .

۱۴۱۹ ذكاوتى فوق العاده اولان چوجقلر
چوق دفعه تربيه ده ذكاسى اوسط اولانلردن كرى
قاليرلر .

۱۴۲۰ اکثر انسانلر نیچون یارادلدقلرینی
 بیلیرلر؛ کیمی زنکین اولمخی آرزو ایدر، حالبو که
 راحتنی فقیرلکده بوله بیلیر؛ کیمی هر کسک ایشنه
 قاریشمق ایستر، حالبو که کندنی ایشنه باقسه دها
 ایی اولور؛ کیمی پادشاهک سراینده اولمق هوسنه
 دوشر، حالبو که چفت سورمک ایچون دنیایه
 کلشدر؛ کیمی اداره عومیهیه قاریشمق ایستر،
 حالبو که کندینی اداره ایتکدن عاجزدر؛ کیمی
 هر دائم سویلک و بحثه قاریشمق ایستر، حالبو که
 سکوت و مجانبت کندیسنه دها الویر بشلیدر؛ کیمی
 خلقه عقل او کرئمکه قالقیشیر، حالبو که کندیسینی
 خلقدن عقل او کرئمکه محتاجدر. ایشته، هر کسک
 بویله کندنی ماهیتنی بیللمه سی جمعیت بشریه یه پک یوک
 مضرتی موجب اولور.

۱۴۲۱ قادینلر، سوسارینک قصورلرینی کوروب،
 اکیال ایتک ایچون، اکثر اوقاتده اللرنده برر آینه
 طوندقلری کبی، بر جمعیت دخی علم و فن آینه سنی

کوزینک او کندن آرمیه رق، کوردیکی قصورلی
اکاله چالیشمیدر.

۱۴۲۲ امکمز، اتمز، صوغانمز اولورسه،
تجره بی قومشودن ده آله بیلیرز.

۱۴۲۳ فنا آرقداشدن تنهالق چوق دها ایدر.

۱۴۲۴ خواجه اوینارسه، چوجقار نه یامازل؟

۱۴۲۵ مزور دائما ای آدملره تقرب ایدر؛
چونکه کندینه بکزه یئلدن برشی قزانهماز.

۱۴۲۶ هر ظالمک بر روز جزاسی واردر.

۱۴۲۷ مفسد کور چوانله بکزر؛ دیشی سیاه،
ایچی دها سیاهدر.

۱۴۲۸ مفسد ایله کندیک بیننده چوق آراق
براق.

۱۴۲۹ خلق عالم بر آینه در، انسان نه معامله
ایدرسه، اونی کورور.

۱۴۳۰ دنیاده مجرد وطن ویاخود انسانیته

خدمت مقصديه اولنان حركتلر پك آزدر؛ انسانلر
منفعت شخصيه نك اسير ليدر؛ وطن اوغورنده
ايتدكاري فداكارلق دخی حقیقتده منافع شخصیه -
لینك منافع وطنیه به مربوط اولسی سبینه مبنیدر .

۱۴۳۱ بر مقصده خدمت ایدن بر جاعتك هر بر
فردی او مقصده بشقه بر صورتله خدمت ایدر؛ و
جاعتك افرادی نه قدر چوق اولورسه، مقصد دخی
او قدر قسمه تقسیم اولنور .

۱۴۳۲ اتفاقله بر مقصده خدمت ایدنلردن هر
برینك مقصدی بشقه بر یولده اولسی، او مقصد عمو-
مینك حصولدن صکره، اغراضك میدانله چیقمسایله
یینلرنده تفرقه دوشمه سندن آ کلا شیلیر .

۱۴۳۳ منفعتپرست، بر یورطه پیشیرمك ایچون،
قومشوسنك اوینی باقار .

۱۴۳۴ ثروت، صاحبك خواهشنه کوره،
طلده گاه خیری، و گاه شری باعث اولور .

۱۴۳۵ قوت و نفوذ قزانوب ده، ابنای جنسنه

خدمت ایدنلر پک آزدیر؛ اکثر خلق، محضاً ابنای
جنسارینه مسلط اولمق ایچون، قوت و نفوذی آرزو
ایدرلر .

۱۴۳۶ ساعتده برمجیدیه قزانه ییلن آدمک برسا -
عت ایشسنز طورمسی طوغریدن طوغرییه اونک
کیسه سندن، وبالواسطه ثروت عمومیه دن، برمجیدیه نی
دکیره آتمقدیر .

۱۴۳۷ انسانک کاله ایردکن صکره کی عمری
کنجلیکنده ایتدیکی خطالک قهرینی چکمک، و حاصل
ایتمش اولدیغی افکاری تبدیل ایتمکه چالیشمغله کچر .

۱۴۳۸ فرانقلن دیورکه : بورج ایتمکه کی دنله
کندینی دکیره آتمغه کیدن ییننده فرق یوقدر .

۱۴۳۹ عالمده شهرت و شان طبعی اولمیه ایدی،
انسانلرک چوغی اولومی حیاته ترجیح ایده جکلردی؛
آنجق مزار طاشلارینه اولسون شهرتلرینی باعث
اوله جق برشی یازلمسنى ایستیه جکلردی .

۱۴۴۰ انسان ایچون اک بیوک مأیوسیت اقرانلر -

بىڭ حىثىت واعتبار وياخود جاھ و منصبده كىندىنى
 ئچىدكلىرىنى كورمىكدىر؛ آنچىق بو مابوسىتىڭ بىرتىسلى
 وىر آرقداشى واردر، كه اوده - كىندىسى غىندىده
 مىشكوك اولىيان - درايىتى سايەسىندە اقرا نلىرىڭ ھېسنى
 تفوق ايدەجىكى اميدىدر.

۱۴۴۱ حسود، حسد ايتدىكى آدملىك آياقلىرى
 او كىندە آچىلىش قىيولى تصور ايتىمە ايدى،
 چاتلايه جىقدى .

۱۴۴۲ طبعىت سىنىنىڭ ھىر بىر فصلىندە بىشقه
 بىر صورت پىدا ايتدىكى كىي، حقىقت اشيا و اخلاق
 دىخى عىرك ھىر بىر مومىنىدە بىشقه بىر صورتدە كور.
 بىنور. بونىكچون بىر چىو جىڭ كىندى كوزلىنىمە
 و وجداننىمە اينانمىوبدە، كوردىكىڭ بىستون عىكىسى
 اولان پىدر وياخود مرىسىنىڭ نصىحتلىرىنى دىكلەسى
 مىشكلىدر. ھانەيا چو جىڭلىك فكر و وجداننىمە كىروب،
 او صورتلە نصىحت وىرە پىلىر بىر مرىي !

۱۴۴۳ جىسمە كورە صحت نە ايسە، عقلا كورە

ده صلابت و سرعت انتقال اودر. صحتی یرنده اولان
جسم هر ایشی کوروب، هر زحمته طباندیخی کبی،
صلابت و سرعت انتقالی اولان ذهن دخی هر مشکله
تدیر بولوب، هیچ بر وقت عاجز قالماز.

۱۴۴۴ انسان اختیار لدقجه، جوشقونلغی تزايد
ایدرسه، او جوشقونلق جنتدن پک اوزاق دکدر.

۱۴۴۵ اسراف وارثک، مالنی چالوب، امحا ایدر؛
حست مالی صاحبندن چالوب، وارثنه ویرر؛ ایکسی
بینده معتدل بر طریق اختیار ایتلی.

۱۴۴۶ اداره سائر فضیلتلر کبی پارلق بر شی
دکدر؛ صاحبنه شهرت و اعتبارده قزانديرماز؛
آنجق اسراف ایله حسست کبی ایکی اوچورومک
اورته سنده یوروین انسانی دوشمکدن وقایه ایده رک،
منزل مقصوده ایصال ایدر.

۱۴۴۷ اداره حستمک قیر: قرداشیدر، برلشمه -
ملرینه دقت ایتلی.

۱۴۴۸ اداره سز ثروت حاصل اوله‌ماز، ودوام
ایده‌مز .

۱۴۴۹ هستله بر قاچ سـنه وقایه وتزید اولنان
ثروتی اسراف بر کونده محو ایدر .

۱۴۵۰ هستدن طوغان ثروتک اجلی اسرافدندر .

۱۴۵۱ آمر مفید بر شی امر ایدرسه، مأمور
دخی امرک فائده‌سنی آکلایه‌رق، آمرله برابر کنندی
نفسنه او شیئک اجراسنی امر ایدر . مجرد آمر لکنی
اجرا ایتک، و یاخود کوز بویامق ایچون، امر ایدنک
امری کیسه‌نک مسموعی اولماز .

۱۴۵۲ هر وقت حـق قزائمق ایستینلر همان
هر وقت حقسزدلر .

۱۴۵۳ هر کس وطنه بلا مکافاة خدمت ایتکله
موظفدر؛ وطنه خدمت ایدهرک مکافاة کورنده
تقیح اولنه‌ماز؛ لکن استفاده شخصیه ایچون وطنی
تهلکه‌یه قویمقدن بیوک دنائت اوله‌ماز .

۱۴۵۴ عالمده اک عزیز شی عرض و ناموسله

وطندر. استفاده شخصیه به حب وطنی فدا ایدنلر
عرض و ناموسلرینی دخی فدا ایدرلر . .

۲۴۵۵ وطنه سو قصد ایدن وطنك اولاد-
اغندن چیققدن بشقه، اك بيوك دشمنی حکمنه کچد-
یکندن، بو دشمنندن تبعیدی واجبدر .

۱۴۵۶ الهی ! وطن و وطنداشلر اوغورنده
جانی فدا ایدنلرله منفعت شخصیه اوغورنده وطن
و وطنداشلرینی فدا ایدنلر کی بسبتون مبین طبیعتده
ایکی مخلوق نیچون انسان صفت مشترک سیه
یاراندک ؟

۱۲۵۷ طالده اك منفور بر کافر نعمت آرانیلیرسه،
برنجی درجه ده الوهیتی انکار، ایکنجی درجه ده وطنه
خیانت ایدندر؛ چونکه انسانك حقیقتده ولی نعمتی
الله، وظاهرده وطندر . دیگر ولی نعمت دنیلسلر
نعمته آنجی بر وسیله درلر .

۱۴۵۸ حب وطن ایماندندر؛ بناء علیه وطنی سو-
مین ایمانی ده، الهنی ده سومز .

۱۴۵۹ شری خیره ترجیح ایدن، انسانتری
 سومین، وطنک سعادتتی ایستین آدم متدین اوله‌ماز؛
 النده تسبیخ کورورسه‌ک، مرائی، یعنی دینک دشمن
 منقوری اولدیغنه حکم ایت .

۱۴۶۰ منافع شخصیه‌سندن برشی فدا ایتین وطنه
 خدمت ایده‌مز .

۱۴۶۱ وطن خدمتی انسانی شخصاً دخی مستفید
 ایده بیلیر؛ لکن استفاده شخصیه طبعیه وطنه خدمت
 ایدیه‌مز؛ یعنی فرق نیتمده‌در : خدمتی نیت ایدن
 استفاده ایده بیلیر؛ استفاده‌بی نیت ایدن خدمت
 ایده‌مز .

۱۴۶۲ خاش خدمتچی، قیش کوتنده ایصمق
 ایچون، افندیسنک اوینک طوتیشدیغنی ایستر؛ صادق
 کوپک افندیسنک قاطری اولوسنی یمز .

۱۴۶۳ خاش ابله صادقی فرق ایده‌میوبده، بالکز
 مداهنه‌یه قایلانلر بالاخره نادم اولورلر، ویاخود
 ندامتی میراث یرینه وارثلرینه براقیرلر .

۱۴۶۴ صادق، صداقت کبی بر سرماییه مالک
اولدیغیچون، مداهنهیه احتیاج کورمز؛ مداهنلرک
هپسی خائدر. مداهنهیه قاپیلان آدم قوردک سوزینی
دیگلهین قوزویه بکزر.

۱۴۶۵ صداقت و محبت انسانک قلبنده محفوظ
بر قوشدر؛ اغزندن چیقارسه، اوچوب غائب اولور.
۱۴۶۶ دقت و اهمیت علم و درایتدن زیاده ایش
کورور.

۱۴۶۷ آرزو اولنان ایش کندی کمینهده حاصل
اولور. خواهشسز چالیشانلرک مرامی نه قدر قولای
اولسه، ینه حاصل اوله ماز.

۱۴۶۸ چوق آدملر، هرشیئی قولای او کره
ییلدکریچون، برشی او کره نه مزلر.

۱۴۶۹ الک او جوز اکلنجه مطالعهدر، امتداد
ایتدکجه، انسان یقیدیره حق یرده، دهه زیاده
اکلندیرن اکلنجه ده آنجق بودر.

۱۴۷۰ حکیم آدم لر کویلی و چوبانلرک صحبتندن
اوصانمازلر، چونکه، اونلرک هر بر سوزندن بر چوق
شیلر او کرندکلری حالده، مدنی کچین شهریلرک
پایاغان کبی از برلش اولدقلری رسمی سوزلندن
بر شی آکلایه مازلر .

۱۴۷۱ انسانی - آغزیی آچار آچماز نه سو -
نه سویلیه جکی معلوم اولان - آدمک سوزی بقدر -
دیغی قدر بر شی بقدره ماز .

۱۴۷۲ سوزدن مراد دیکله ینلرک بیلدکلری
واو کرمک یا خود دیکله مک ایستدکلری بر شی
سویلیکدر . بویله ایکن عالمده سویلن سوزلرک یوزده
طقسان طقوزی مجرد سویلینک سویلمک ایستدیکندن
سویلنیور .

۱۴۷۳ قانونک مکملیتی امنیتی، امنیت سعیی، سعی
ثروت و مدینی تولید ایدر .

۱۴۷۴ نوع بشرک رفاه و سعادت مکمل بر قانونک
وجودیله کرکی کبی اجرا سنه متوقفدر .

۱۴۷۵ اعتذار کذب من خالص اوله ماز؛ ابي حل او۔
 لنور سه، کذب و مداهنه دن مر کب اولديغي کوريلور۔
 ۱۴۷۶ بشقه لينك قباحتلري بزمكيلرك تصحيحنه
 سبب اولور۔

۱۴۷۷ انسان اختيارلدقجه، کنجلك اكلنجه۔
 سيله اكلنه مديكي كي، علم و فضلي زيادد لشدكجه دخی،
 عوامك معاملاتندن خوش لائماغه باشلار۔ بونك
 اچوندر كه بر عالم ياديك بر عالمه و يا خود طبيعتك
 بر جزء ناطق حكمنده اولان كويلي و چو بيانلرله
 قونيشمغي سور۔

۱۴۸۸ عالمده ايديلن بر ايلك درين بر مغاره يه
 آتيلان بر طاشه بکزر؛ كه کيتديكي كي، بردها
 بولنماق اوزره، غائب اولور سه ده، خيلى وقت
 سسي اطرافه عكس ايدر۔

۱۴۷۹ مدسس و بدخواه آدمك آغزندن چيقان
 انسانيت و خير خواهلق سوزى انساني بيلان فيشلد۔
 يسي كي اور کوتور۔

۱۴۸۰ تخويف ايدن دشمندن قورقا؛ طرف
رحايندن كورينن دشمندن صاقين .

۱۴۸۱ دشمنكه كوريشن دوستكدن قورق .

۱۴۸۲ دشمنك ياپه مدیغی شیئی بعض دفعه
دوست ياپار .

۱۴۸۳ هر شیئه قاپیلان هیچ بر وقت ندامتدن
قورتلماز .

۱۴۸۴ بعض آدمئر اخلاق حمیده وانسانیتی،
مجرد آغزلینه آغله ثلویت ایده یلیرل امیدیه، مدح
ایدرل .

۱۴۸۵ مکارم اخلاقك اك كوزل تعریفی مکارم
اخلاق اصحابك سر گذشتلریدر .

۱۴۸۶ اخلاق فاسده، عمرك جاده لرینی اولیه
بر ضبط ایتشدیر، كه اخلاق حمیده یه آنجق بر دار
و قرانلق سوراق قالمشدر .

۱۴۸۷ اك صاغلام ثروت هنرله خلق حمیددر .

۱۴۸۸ منفعتپرست کندی نفسندن بشقه کیمه یی
سومدیکندن، کندینی دخی کیمه سومز .

۱۴۸۹ کندینی سومک بشقه لینی سومه مک،
بشقه لینی سومه مک کیمه طرفندن سوله مک، کیمه
طرفندن سوله مک کندی کندینی سومه مک دیمکدر .

۱۴۹۰ انسان هر کسدن سولدیکنی کوردبجه،
کندی نفسنه اولان محبتی آرتار؛ هر کسک بغضنه
اوغراسه، کندی کندینه دخی بغض ایتکه باشلار .
۱۴۹۱ اختیارلق عمر صایلماز .

۱۴۹۲ اختیارلق مقبول اوله جق چوق خاصه-
لی واردرد؛ آنجق هستله حدت بو خاصه لی محو
ایدر .

۱۴۹۳ بزی ممنون ایدن شیلرک چوغی حقه
مغایردرد .

۱۴۹۴ خیانت عدم امنیتی دعوت ابتدکی کی
چوق دفعه ده عدم امنیت خیانتی تولید ایدر .

۱۴۹۵ چوق شیلر ایستینه هیچ برشی ویرمه ملی.

۱۴۹۶ قومشوک اوکک بر پنجره سنی قیاتدیروب،

اوکی قرانلقده براققدن صکره، احتمال که قپوسنی ده قیاتدیروب، چاتیسنی ده یقیدیرمغه قالقیشه جقدر.

۱۴۹۷ کوپکی اسکی پوتینلری یمکه آلیشدیرر.

سهك، بر کون یکملرینی ده ییوب، سنی یالین آیاق براقه جغنده شبهه ایته.

۱۴۹۸ بر طلبك عدم قبولی بشقه طلبه محل

براقاز.

۱۴۹۹ بر آدمك یاخود بردولتك حقوقنی محافظه

ایدن قوت دکل، جسارتدر.

۱۵۰۰ جسارت انسانی آرسلا نه غالب ایدر.

۱۵۰۱ حتی اولمدیغی حالده، برشی طلب ایدنك

مرا می سنکله قاوغه ایتکدر؛ صاقین ایستدیکی شیئی ویرمه، چونکه اونی آلدقدن صکره، بشقه بر

وسیه بوله جق؛ وبو وجهله هم ویردیك. شیئی

فائب ایده جکسك، هم نهایت ایستدیکی اوله جقدر.

۱۵۰۲ طیاغی یدکدن صکره، جسارت اداسنده
بولنان یدیکی طیاقله طویمدیغنی کوستر .

۱۵۰۳ تربیه ایتک ایستدیکک آدمی، قباحت و
مغلوبیتنی اقرارله، بردها یامامق اوزره، امان ایستمد-
بجه، وبو باده تأمینات ویرمدبجه، براقا؛ یوقسه
صکره سنی دوودیکنی ادما ایده جکنده شبهه ایتمه .

۱۵۰۴ ناموسلی آدم، بر طیاق یرسه، بر سینه
میدانه چیقغه، ویاخود آغزینی آچغه اوتانیر؛ نامو-
سسز آدم، طیاغی یدبجه، جسارت واداسی آرتار .
۱۵۰۵ یتاغکده بولدیکک عقربی یره آتما؛ ینه
یتاغکده چیقوب، سنی زهرلیه ییلیر .

۱۵۰۶ ییلانی کورورسهک، قفاسنی از؛ سنی
خافل بولورسه، امان ویرمز .

۱۵۰۷ حریت هرکسک محتاج اولدیغی، لکن
اکثر خلقلک ایستدیککی بر نعمتدر .

۱۵۰۸ حریتله قوه قهریه بر یره کله مز .

۱۵۰۹ مالده ایشلنن جنایتلرک، اولنان

وحشيلكرك اڭ يېـ وڭكرى حریت نامنه ايشلنلردر:
۱۵۱۰ عالمده اڭ يېوك فنالق ايلك زعيمه ايشلن
فنالقدر .

۱۵۱۱ رحم ايله قوتك بريره جمع اولسى عدل
وحریتی دعوت ايدر .

۱۵۱۲ حقانیت ترازيسنده ضعيف اولان دائما
خفيفدر .

۱۵۱۳ بر ادعاده بولنان، حق قزانق ايچون،
هيچ اولمازسه، صورتا وموقه ادعاسنی تصديق ايدر
حرکتده بولنمليدر .

۱۵۱۴ اسارتده بيوين آدم حريتک قدريني
يله مز؛ حريتده بيوين آدم اسارتی چکه مز .

۱۵۱۵ حيت فروش اولانلرده حيت کورلمزسه،
تعجب اولماز؛ چونکه حيتلرینی صاته صاته البته
توگمشلردر .

۱۵۱۶ عالمده اڭ مسعود آدم کندی سعييله ياشا .

یوب، کیمسه یه منتدار اولیان و همجنسارینه آز چوق
ایلاک ایده پیلندر .

۱۵۱۷ چفتجینک یدیکی مصر اتمکی ابوازک
یدیکی باقلاوه دن طاتلیدر .

۱۵۱۸ هرکس کندی و حائله سنی بسله مک
ایچون، سعی ایدر، لیکن سعیله همجنسارینی مستفید
و ناموسنی وقایه ایدله عمومک مضرتنی ایجاب، و
کندی ناموسنی پایمال ایدن سعی یننده کی فرق
کو کدن پره قدر واردر .

۱۵۱۹ انسان نه قدر فقیر اولورسه، احتیاجاتی
او قدر آز اولوب، ثروت پیدا ایتدیکه، احتیاجاتی
چو خال دیغندن، و بو وجهله هر وقت مضایقه ده بو -
لندیغندن، غنائک انسانلری مسعود ایتک باندی پک آز
مدخلی واردر .

۱۵۲۰ نکبتنده حیثیتدن دم اورانک فکری،
سعاده نائل اولغله، دکیشیز .

۱۵۲۱ نکبتنده دوستک اولان آدمک سعاده .

نائل اولديغنى كورورسهك، دوستلغك دوام وعدم
دوامنى كنديسنك رآينه حواله ايت؛ ودها طوغر-
يسنى ايسترسهك، اونك يرينى طوته جق نكبتزده
بر دوست بول .

۱۵۲۲ تعزيتە كلنلرك ايچنדה حقيقي احباب
بولنه ييلير، اما تهنيته كلنلرك ايچنדה يك نادر .

۱۵۲۳ بيوك بر مسنده بولنان بر آدمك باش
آغريسنه آغلایان چوق بولنور؛ لکن مسنديني غائب
ايتد كدن صكره، وفاتنه ييله آغلایان اولماز .

۱۵۲۴ كتاب، چوق وقت آچيلوب اوقونماز-
سه، صحيفه لى بر يرينه ياپشوب بوزلديغى كې،
انسانك قوه، حافظه سنده قالان يادكارلى دخی، آره
صره خاطر دن كچيرلرسه، اونوديلور .

۱۵۲۵ قيصقانچ آدمك قارىسى قوجه سنى خسته
فرض ايدوب، يتاغى باشدن آيرلماغه چاليشمليدر .

۱۵۲۶ قيصقانچلىق عشقك تور تيسيدر .

۱۵۲۷ قوجه نك قيصقانچلىغى قارى يى بيقديرر؛

قارينك قيصقانچلىغى اكثر يا قوجه يى ممنون ايدر .

۱۵۲۸ قیصقا بخلق عشق ایله برابر کلیر، عشق
ایله برابر کیتیز .

۱۵۲۹ برچوجغك كیمی سودیكنی آكلامق ایستر-
سهك، كندیسنه برهدیه ویروب، کیمه کوسستر دیکنی
کورورسه، اونی سودیكنی آكلار؛ قادینك کیمی سو-
دیكنی آكلامق ایسترسهك، بونك عكسنى تجربه ایت .
۱۵۳۰ قادین كندی سننى پك چاباق اونودور؛
لكن طانیدیغی قادینلرك ایچنده قاج یاشنده اولدیغی
ییلدیكى یوقدر .

۱۵۳۱ بوغلغه کیدرسهك، البسه کی چیقار؛
قاریكك ایکنجی قوجه سی کییر .

۱۵۳۲ اداره لی قارینك قوجه سی، نه قدر مسرف
اولسه، مدیون اولماز .

۱۵۳۳ قادینك اوك ایچنده كندی ایله یاپدیغی
بش پارهلق برایش قوجه سنى یوز غروش صرفدن
قورتاریر .

۱۵۳۴ چالیشقان وناموسلی قاری قوجه نك
بربرینی سومه سی محالدر .

* ۱۵۳۵ عشق چوق دفعه سويشن ايكي كوكلى
برلشديرر؛ لكن چوق كچمه دن براقوب كيدر؛ او
وقت اخلاق حسنه، ناموس وسعي امداده يتيشمزرسه؛
عشقك يرينه محبت قائم اولميوب، منافرت و مفارقتك
ظهوري طبيعيدر .

۱۵۴۶ آز تريه كورن قادينلر اوڭ اوفق تفك
ايشاريله مشغول اولمغه تنزل ايتزلر؛ لكن حقيقه
تريه لي اولان قادينلر برنجي وظيفه لري بو اولديغني
بيليرلر .

۱۵۴۷ چاليشقان فقط جاهل اولان قادينك قو-
جه سي اونده بر لذت بوله ميوب، ديشاريده وقت
كچيرمكه مجبوردر؛ بونكله برابر رفاه و راحتله ياشار .
عالمه فقط ايش كورمز اولان قادينك قوجه سي ايسه
اونده دائما قونيشه جق و صحبتندن خط ايده جك
بر آرقداش بولور، لكن صيرتنده نومديني اونار .
بر النده كتاب و بر النده ايكنه اولان قادينك قو-
جه سي نه بختيار آدمدر !

۱۵۴۸ وفاسز آدمك وفادار احبابي اوله ماز .

۱۵۳۹ طالده اك بختيار آدم خلقه ايلك ايتكه
چالیشاندر؛ بشقه لرينك كدرل يله دائما مكدر ايسه ده،
ايتديكي ايلككر بو كدرله پك طاتلي بر صورت
ويرر .

۱۵۴۰ جنبده كي پاره يي بر فقيره ويروبده،
آچ ياتان بتون كيجه كوزل رؤيالر كوره رك، ايرتسي
كون كنديندن پك ممنون قالقار . قار اوينا يوبده
غائب ايدن ايسه بتون كيجه او يويه ميوب، ايرتسي
كون خسته قالقار .

۱۵۴۱ خير خواهلقدن زياده نادر بولنور برشي
يوقدر .

۱۵۴۲ كنديندن ممنون اولان خلق ده ممنون
ايده بيلير .

۱۵۴۳ ايله ايتاك رقبه قلري عفو ايتك خا-
صده سي سعادتك طلسميدر .

۱۵۴۴ نكبت انسانك فضلني اكال ايدر؛ يالكر
قوه حافظه سني ضعيفلا دير .

۱۵۴۵ بالانجی طوپالدن قولای طوتیلیر .

۱۵۴۶ انسان ایچون اک کوزل آینه قصورلینی
سویلر بر دوست قدیمدر .

۱۵۴۷ خلقك قباحترینی دیو آینه سنده، کندی
قباحترمری ایسه اونك ترسندہ کورورز .

۱۵۴۸ حکیمک بری کوکلره بسلنه جک درجه ده
فقیر و ضرورته دوچار اولوب، بر کون طویلا -
دیغی کوکلری صوبه رق، یمکده ایکن « ریم ! طالده
بندن فقیر آدم وارمیدر ! » دیر دیمز، کوزلرینی
چو یروب، فضل و کمالجه کندیندن پیوک بر حکیمک
بونك صویدیغی کوکلرک یره دوشن قبوقلرینی طو -
پلایوب یمکده اولدیغی کورمش !

۱۵۴۹ فنی ترقی ایتدیرمک ایستین رسام اک
مشهور رساملرک آثارینی تقلیده مجبور اولدیغی کبی،
اخلاقجه کسب کمال ایتک ایستینلرک دخی فضل مجسم
مقامنده اولان ذوانک حرکانه تبعیت ایتلری لازم
کلیر؛ آنجق، هیهات ! بویله آدملر طالده عنقا

حکمنده اولدیغیچون، ادبا بر طاق موهوم شخصلره
وجود ویره رک، بو قدر حکایه ل یازمشلردر .

۱۵۵۰ هیچ بر شی، یکی ایجاد اولمقدده، مکمل
اولماز؛ اسکیدجکه، الدن اله کچدجکه، اکمال اولنور .

۱۵۵۱ انسان ادبسنزک نه دوستی نه دشمنی
اولمیدر .

۱۵۵۲ او کوزک اوکنده، قاطیرک آرقه سنده،
ادبسنزک ایسه هیچ بر طرفنده طورما .

۱۵۵۳ ایلاک کورینلی، لکن کوسترلله ملیدر .

۱۵۵۴ انسانک عمرنده ایشلیدیکی شیلرک الک ایسی،
دوشوندجکه، کندیسنی ممنون ایدن حرکتدر .

۱۵۵۵ انسان ایلاک ایده جکی آدمک کیم اولد -
یعنی صورمادن، اییلکی ایتلیدر .

۱۵۵۶ دشمنکه بیله الکن کلیرسه، ایلاک ایت؛
چنار آفاجی کولکه سنده ایی آدملری یاتیردیغی کبی،
قاتل و خرسزلری دخی یاتیرمقدن چکینمز .

۱۵۵۷ مەسلىك قىلىندە قورولش بر دار آغاچى

واردر .

۱۵۵۸ رهبرى اميداولان آدمك آرقداشى فقردر .

۱۵۵۹ اميد انسان ايچون بر غدادر ، ليكن دائما

قورقو زهريله قاريشيق بولنور .

۱۵۶۰ اميد آدمك ، اويانيق ايكن ، كوردىكى

رؤيادر .

۱۵۶۱ صحبت دردلك اشترا كندن عبارتدر .

۱۵۶۲ عالمده اك ابي واردات ادارهدر .

۱۵۶۳ انسان كندىنى پك بيوك ظن ايدر ، ليكن

كندىجه تصور ايتدىكى بيـوكلكك يوزده برىنى

بشقە سنك اغزندن ايشيتسه ، اونلكه قناعت ايدر .

۱۵۶۴ انسانلر يىنىده اك زياده اعتبارله تداول

ايدن اقچه مداهندر . انسانك مداهندن يالكز شوـ

قدر فائده سى اولور ، كه كندى حقنده حائز اولمديغى

صفتلك تنسينى ايشييدهرك ، او صفتلرى كرچكدن

قزانمغه چاليشير .

۱۵۶۵ تجویز اولنه بيله جك مداهنه وارسه،
اوده بد بخت و يا خود بر نقصان طبيعى ايله ناقص
اولانلره تسلى ويرمك مقصدينه مبنى اولان مداهنه در.

۱۵۶۶ مواد مهمديه دائر اولان محرراتده عباره
تزيناتى بغدادى تارله سنده بيتن كلين چيچكنه بكرر، كه
ترلابى سير ايدنلرك نظر نده يك كوزل كورينور سده،
تارله صاحبي ايچون مضر در.

۱۵۶۷ دنياده امنيت انسانى محو ايدر؛ اك كوزل
رهبر امنيت سزلكدر.

۱۵۶۸ عالمده اك زياده احق بر آدم آرانلر سه،
فكرينى صورانلره تماميله و اولديغى كبي سويلين
آدمدر.

۱۵۶۹ انسان، حر ياشامق ايچون، مقدار كافى
نقدى يوقسه، بر فن، بر صنعت يا خود بر چفتلكه
مالك اولمليدر. مأمور اولانلر ايسه حر ياشايه مدقن،
وغانلهدن قورتيله مدقن بشقه، آلدقنلرندن زياده
بوزمغه مجبور اولدقنلرندن، كنديلرى ضرورت
چكسه لر بيله، اولادلرينك چكه جكنده شبهه يوقدر.

۱۵۷۰ کندی ضعفارینی کوره مینسلر دائما ذم
و تقيح اولور؛ لکن قوتلرينك فرقنده اوليانلرده
مدحه شايان دکلدر . قوتلی ايکن، کندینی ضعیف
ظن ایدن، تارله سسنده آلتون معدنی بولنديغی حالده،
بیله مینه بکرر .

۱۵۷۱ زنکینک ايکی شیئه متوققدر : «سعی»
«اداره» . وقتنی واقچه سنی يهوده يره صرف
ایتمن البته زنکین اولور .

۱۵۷۲ طوغریلق انسانی چوق بلاره دوشو -
رورسده، نهایت سلامتی موجب اولور .

۱۵۷۳ مناره نك ایچریسندن یوقاری چیقان
اینرسه، ینه مردیوندن اینر؛ لکن طیشاریسندن طبر-
مالیه رق چیقان تاشریفه نك آلتنه واردقن صکره،
بیقیلوب دوشمکله، تلف اولور . سعادتک ذروه
بالاسنه صداقتله چیقان آدم ایله - اقتداری اولمديغی
حالده - دسیسه ومداهنه ایله چیقان آدم پیننده کی
فرق دخی بویله در .

۱۵۷۴ بر اسیری اسارتدن قورتاران صداقتدر .
بنده نك خيانتی صاحب نك ظلمی تزید ایدر .

۱۵۷۵ انك لره حكما سندن (استرن) دیور كه :
جناب حقه تشكر ایدرم، كه بكا بوندن زیاده ثروت
ویرمدی ؛ كیه جك بر كوملكه بیه جك بر كاسه
سودم و بونلره برابر جمعیت خاطر م اولدیغی حالد،
ثروتك اسیری اولمغی نیچون آرزو ایده جكم ؟ لغت
او ثروته، كه صاحبی، او كا سجده ایتك ایچون، دیز-
لونی چاموره باتیرر !

۱۵۷۶ اك ماهر معمار لك یاپدقاری بنالی برقاج
سنه، برقاج دور ونهایت برقاج عصر سوره ییلیر؛
مزار جینك یاپدیغی مزار ایسه یوم قیامتیه قدر
باقیدر . بوده دنیانك فناسیه اخرتك بقاسنه بر
علامتدر .

۱۵۷۷ انسان هر طرفی اوچوروم بر تپه ده، دو -
شمكه حاضر قیالی آلتنده بولنور؛ بر خطادن صاقینیر-
كن، دیگر بر خطایه دوشر؛ بر بلادن قورتلدیغنه
متشكر ایكن، باشنه اوندن ییوك بر مصیبت كلیر .

۱۵۷۸. معارف و مدنیت امتلر بیننده خصوصیت
و منافرتی دفع ایدر . مدنی امتلر ام سائره نك دخی
قدرینی بیلیرلر، وحشی قوملر کندی قومیتلرینه
منسوب اولیان آدملره حیوان و یا خود جانوار نظرله
باقرلر .

۱۵۷۹. ارباب حکمت - ولو که بر پرینه دشمن
ایکی قومیته منسوب اولسونلر - قرداشدرلر .

۱۵۸۰. ناموس و حیت صاحبی اولان آدم کندی
نقصانلرینی بیلیر، لکن اغیاره قارشى سويلیوب،
ستر ایتکه چالیشیر .

۱۵۸۱. جسور و عالی همت اولان آدم دشمنی
تحقیر ایتمز، و دشمننك فضل و هنرینی تسلیم ایتکدن
چکنز .

۱۵۸۲. بر آدمدن کوردیکك اییلکه قارشى، او
آدمه بر اییلک ایده مزسهك، نوع بشردن دیگر بر
شخصه ایت .

۱۵۸۳. علم جاهلری تحقیر ایدوب، غرور حاصل

ایتمک ایچون دکل، بلکه جاهلاره آجیق، واونلری
ممکن مرتبه ده تعلیم، و هیچ اولماز سه کندی علمکدن
مستفید ایتمک ایچوندر .

۱۵۸۴ حیسیلرک اک بتری علم حیسی یعنی
ییلدیکندن کیمسه بی مستفید ایتمک ایستمندر .

۱۵۸۵ انسان ایچون اک ابی شی غم و سرورینه
بشقه لرینک اشترا کنی کورمکدر .

۱۵۸۶ انسانلری بربرلینه دشمن ایدن حسد و
غرضدر؛ اک فنا یورکلی آدم یله، برنجی دفعه
اوله رق، کوردیکی آدملرک فناغنی ایسته مز .

۱۵۸۷ احباب، بولندقلری حالده طور دقجه،
احبابدرلر؛ بر سعاده نائل، و یاخود بر مصیته
دوچار اولانلر احبابلق دائره سندن چیقارلر، و یا
خود چیقاریلیرلر .

۱۵۸۸ اک طاتلی یمش انسانک کندی الیه دیکدیکی
آخاجک یمشیدر .

۱۵۸۹ انسانک عمری برغم و کدر مجموعه سندن

عبارتدر؛ جناب خالق، انسانی بوآغیر یوکلک آلتنده
ازدیرمه مک ایچون، اک بوش، اک اهییتسنز شیلره
آلدانوب، سونک خاصه سنی ویرمشدر .

۱۵۹۰ قادینک بری « اختیارلغه باشلادیغی
آکلابورم، چونکه کیسه هر وقتدن زیاده کنج
اولدیغی سوبله میور » دیمش .

۱۵۹۱ فقیرک سخاوتندن خلق چوق استفاده
ایده مز، لکن کم دیسی سخاوتندن استفاده ایده
بیلیر؛ چونکه هر کسی ممنون ایدن ویریلن شیئک
چوقلغی دکل، بلکه ویرلسنک صورتیدر .

۱۵۹۲ ذکاوت واقتدار حسن نیت وخیر -
خواهلقله برابر بولمازسه، بر شیئه یارامدقن بشقه،
یک چوق مضرتی دخی موجب اولور .

۱۵۹۳ جوهر، هر زرده بولنسه، جوهر ایسه
ده، دیلجینک پارمغنده اولدیغی وقت، کیسه جوهر
اولدیغنه اینانماز؛ فکر صائب دخی، بر فقیرک ییتندن
چقیارسه، کیسه نك اعتبارینی قزانماز؛ بر زنکین
ومتحیرک قفاسندن چیقمسی شرط عد اولور .

۱۵۹۴ عالمده اک فنا خصلت انسانک کندی
قباحتنی بشقه لرینه، وبشقه لرینک هنرلرینی کندی نه
عطف ایتسیدر .

۱۵۹۵ هر نعمت مقابلنده کی زحمت و کلفتک
مکافاتیدر .

۱۵۹۶ هیچ بر حکیم حکمتک قوتیه اه میلیات
طبیعیه سنه مقاومت ایده مز؛ آنجق میلیات طبیعیه سنی
حکمته منافی اولمیان آدم حکیم اوله بیلیر .

۱۵۹۷ احبابی چوق اولان آدمک بر صادق
دوستی بولماز .

۱۵۹۸ قادینلرده کی قصورلر ار ککلرده دخی
بولندیغی حالد، قادینلرده کی فضیلتلر کندیلرینه
مخصوصدر .

۱۵۹۹ قادینک قلبی، ار ککک فکری غالبدر .

۱۶۰۰ عوام نظرنده ناموس ثروتک، ونامو -

سسزلق فقرک ایجاب ایتدیردیکی معاملهدر .

۱۶۰۱ عالمده ناموسلی آدم یوقدر دینک ناموسی
شبهه لیدر .

۱۶۰۲ انسان، درجهٔ فضل و عقلنه کوره،
بر آلتین، کومش، باقیر و یاخود دمیر معدنیدر؛ رتبه
و حیثیت دولتک بر تمغاسیدر؛ که بو معدنلرک هربری
اوزرینه باصیله بیلیر؛ لکن هیچ برینک جنس-نی
دکیشدیره مز .

۱۶۰۳ انسانلرک رحم و سخاوتی بولندقلری
جمعیتک احتیاجنه تابعدر . هوتل بولنمیان مملکتک
اهالیسی مهمانوازددر؛ فقیرخانه بولنمیان شهرک اها-
لیسی فقرایه صدقه ویرر .

۱۶۰۴ اکثر آدملرک دشمنلری کندیلرینه برشی
ویرمینلردر .

۱۶۰۵ سنک ایچون جانی فدا ایدنک اوغورنده
مالکی فدا ایتسک، چوقیدر ؟

۱۶۰۶ بر ییوک خاٹله ایله مشغول اولان آدم
یه جکنی، کییه جکنی دوشونمه ملیدر .

۱۶۰۷ ثروتمنز و جسممز وطن دنیلن بر مقدس
 طوپراغك محصولیدر. وطنك ویردیكى نعمتی وطنك
 سلامتی او غورینه فدا ایتمهك نه بیوك كفران نعمتدر.
 ۱۶۰۸ طوپراغك سلامتیچون ویرمدیكى اقچه پی
 طوپراغك ایچنه کومن حسیسه انسان عنوانی لایق
 دکلدر.

۱۶۰۹ طوپراغی او غورینه بر طمله قان دوکین
 ویاخود بر پاره ویرمین آلچق و حسیسك او طوپرا -
 غك ایچنه کوملکه حتی یوقدر.

۱۶۱۰ انسان اولان آدمی همجنسك وخصو -
 صیله وطنداش و قدداشك صوؤقده بولمنسی فکری
 او قدر او شوتیر، که یوز صوبه یاقسه ایصینه ماز.
 ۱۶۱۱ قدداشك چبلاق اولدیغنی کوروبده،
 بش کورکله قناعت ایتمین آدم هانکی جنس حیوا -
 ندن معدوددر؟

۱۶۱۲ ماملکنك نصفنی ویرن فقیرله ثروتك
 بیکده برینی ویره مین زنکینك هانکیسی زیاده
 زنکیندر؟

۱۶۱۳ حسیس اولان زنکین حستک خزینه داریدر.

۱۶۱۴ حسیس مالی صرف ایتین دکل، خیره
صرف ایتیندر؛ مسرف مالی صرف ایدن دکل، بیهوده
صرف ایدندر.

۱۶۱۵ حسیسه مسرف ماللرندن استفاده ایتد-
مکده مشترکدرلر.

۱۶۱۶ رحان ایچون بر پاره صرف ایتینک
مالی شیطان آلیر.

۱۶۱۷ جناب حق انسانلری مسعود ایده جک
هر بر شیئی ویرمشد؛ آنجق انسانلر کندی قبا-
حتلریله بو سعادت قائب ایدرلر.

۱۶۱۸ انسان کندیندن ویر یوزنده اولان
همجنس لرندن شکایت ایده جکنه، فلکدن شکایت
ایدر.

۱۶۱۹ مقدرات الهیه دن اولان مصیبتلر پک
جزئیدر؛ کندیملرک دعوت ایتدیلمز، ویاخود
همجنسلر مزن کوردیکمز فناقلر اولیه ایدی،

بو مصیبتلری تحمل ایتک کوچ بر شی اولیه جقدی.
۱۶۲۰ قدر ویردیکی مصیبتک تسلیسنی ده برابر
کوندیر .

۱۶۲۱ انسانلر، همجنس لرندن، واکثر یا احببا-
لرندن برینی ازمک ایچون، آیاغنک قایدیغنی بکلرل .
۱۶۲۲ ایلك ايله فنالق انسانک النده در؛ ایستد-
یکنی بطلال ایدر .

۱۶۲۳ ایلك ايله فنالق بر تارله نك محصولیدر؛
ایستین برینی طویلار، ایستین دیکرینی .

۱۶۲۴ حضرت خالق انسانه او قدر بیوک
بر نعمت ویرمشدر، که بونک قیمتی بیلیوبده،
شکایت ایتسنه تعجب اولنور؛ او نعمت ده ایلك ایتک
اقتداریدر؛ قولسز آیاقسز، کور بر دیلنجی دخی
طالده ایلك ایده بیلیر .

۱۶۲۵ فعل قولدن اییدر، لکن طائلی سوز
هر اییلکدن اییدر .

۱۶۲۶ انسان فکر، حرکت، آرزو، نفرت، کبی

النده اولان شيلرك صاحبي؛ حيات، ثروت، شهرت،
حسن كبي النده اولميان شيلرك اسيريدر.

۱۶۲۷ عالمده انساني ممنون ايدمك خيال وقو-
رونئيدن بشقه برشي يوقدر، بناءً عليه، بر قورونتي بي
غائب ايتكده ضايعاتدندر.

۱۶۲۸ صولز يردن چيقوب، طاغلرك، قيالرك
ايچندن، طاشلرك اوزرندن كچركن، واوچ-وروم
يرلردن آشاغي دوشركن، تادكيره واصل اولنجيه
قدر طورميوب، فغان ايتدكلى كبي، انسان دخي
والده سنك قارندن دوشوب، مزاره كيرنجيه قدر
بر دم غم وكدردن، آه وفغاندن خالى قالماز.
طوغديغي ساغت آغلار، بشيكده فغان ايتدن، كوز
ياشي دوكمكدن خالى اولماز، چوجقلغنده هيچ برحر-
كتده حر اولميوب، هر كسدن تويخ وتكدير كو-
كورور، كنجلكنده قلبنسك حسياتيله متالمدر، عمر
اوسطى غائله لاله كچيرر. الحاصل راحت محض
اولان بحر موته واصل اولنجيه قدر بركون راحت
كورمز.

۱۶۲۹ خولیا اوپله بر سحاردر که قیالری اووه،
قوملق بادیه لری بوستان صورتنده کوستیر .

۱۶۳۰ برشی خاطر که کلدیکی وقت، اول امر -
ده « سن خولیا سک » دهرک، چکیل، صکره او -
زاقدن معاینه و تحقیق ایدهرک، صحیح اولدیغنی
آکلارسهک، یناش. یوقسه سنی غافل بولوب، ضبط
ایدرسه، بر چوق وقت بیهدوده یورمدقجه،
براقاز .

۱۶۳۱ آرزو ایتدیکی شیئه نائل اولهمیان آدم
بدبختدر؛ قورقدیغنی شیئه دوچار اولان آدم
مصا بدر . عمرنده بدبخت و مصاب اولق ایستمرسهک،
نائل اوله بیله جکک شیئی آرزو ایت، و قورتیله بیله -
جکک شیئدن قورق، بیوک رتبه و مسنده نائل اولق
ایسترسهک، هر وقت بدبختسک؛ خسته لقدن و اولو -
مدن قورقارسهک، مصیبتدن قورتلهمازسک؛ لکن
سفاهتدن قورقارسهک، چیتی آرزو ایدرسهک،
بختیار اولورسک .

۱۶۳۲ وسایط و آلاتك نقصانی آرزویه فارشی
طوره ماز .

۱۶۳۳ حسن وعقلدن ویرکی آلتنه ایدی،
تحصیلداره حاجت اولمیوب، هرکس بو ویرکی بی
بالذات کوتوروب، ویره جکدی . اك غریبی شورا -
سی که ویرکی بی حسن وعقلاری اك آزا اولانلر هر -
کسدن اول ویره جکلردی .

۱۶۳۴ هرکس فعلنك بشقه لوی طرفندن تقلید
اولندیغنی ایستمز، لیکن بونك هرکس ایچون وخصو -
صیله صانعلر ومحررلر ایچون پك بیوک فائده سی
واردر . چونکه انسان کندی اثرینك خطالری
کوره میوب، تقلیدنده کورورسه، آکلار . خصو -
صیله که مقلدك تقلید ایتدکلری شیئی مبالغه ایتک
عادتلری اولدیغندن، تقلیداً یاپیلان شی خرده بین
حکمنده اولوب، اصلك خطالری پك ای کوستریر .
۱۶۳۵ یاپیلان برشی، مکمل یاپیلازسه ، پك آزا
ایشه یارار . بش جلدن عبارت اولوب، قیمتی بش

لیرا اولان کتاپک بر جلدی ناقص اولورسه ، قالان
درت جلدی بر لیره بیله ایتمز .

۱۶۳۶ طالده کوکل باغلادیغک شیئک خاصه -
لرینی خاطر کدن چیقارما : بر جام سورسهک ،
قیر یله جغنی ، بر آدم سورسهک ، اوله یله جکنی خاطر کده
صاقلا ، که بویله برشی اولدیغی وقت ، غافل بولنوب ،
تأسف ایتمه سک .

۱۶۳۷ اقربا و احبانک اولمه مسنی آرزو ایتمک
حکیم ازله قارشى عصیان ایتمک ، خدمتچینک اصلا
قباحت ایتمه مسنی آرزو ایتمک نقصان و خطانک مالمن
قالق مسنی ادعا ایتمک دیمکدر .

۱۶۳۸ ارککلر تاریخده کوردکلری بر ایکی
اوچ قادینک فسادینی علی العموم قادین قسمنه ، ملیو-
نلرله ارککلرک حبائتنی ایسه یالکز یاپانلره ، و -
ایستدکلری وقت - قدره (!) حمل ایدرلر .

۱۶۳۹ قادینلر پک نادر فئالق ایدرلر ؛ اکثریا
ارککلرک فئالقلرینه سبب و یاخود واسطه اولورلر .

۱۶۴۰ انسان ایچون سعیدن بیوک اکلنجه

یوقدر .

۱۶۴۱ سعی ایچی غایت مزین، خارجی غایت .

چرکین بر بنادر . خارجدن کورن کیرمک ایستمز؛

کیرن راحتنی بولوب، چیقماق ایستمز .

۱۶۴۲ ایشلنه جک ایش انسانک آرقه سنده بیوک،

ایشلمش ایش انسانک آلتنده بر شلته در .

۱۶۴۳ اک ماهر قوماندان کندینی قوللانادر .

۱۶۴۴ اولوم اولیه ایدی، عمر بر اولوم دیمک

اوله جق دکلیدی ؟

۱۶۴۵ فقیر ناموس پرده سیله مستور اولمیدر .

۱۶۴۶ فقر مصیبتیچون ناموسدن بیوک تسلی

یوقدر .

۱۶۴۷ ناموس ایچون اولئر واردر، فقط نامو-

سسزلقدن اولئر زیاده در .

۱۶۴۸ حیاتی ناموسه، ثروتی حیته ترجیح

ایدنلر ایکی کونلک بر مسافرك خاطر یچون دائمی
احبابلرینی غائب ایتمش اولورلر .

۱۶۴۹ شرق ادباسنك جسمی تحقیر ایتملری
محضاً روحی تقدیس ایتمك، و جسمی بسله مك طمعیله
اولدیرنلری بو حرکته دن واز کچیرمك ایچوندر؛
یوقسه جسم روحك محافظه و بو عالمده منزلی او -
اولدیغندن، جسمه رعایت انسانك اك برنجی
وظیفه لرندندر .

۱۶۵۰ بعض ادبا قادینلرك علیهنده بولنه رق،
دیمشار که : قادینلر هیچ بر قوت و نفوذه مالک دکل
ایکن، عالمده بو قدر فناقلر ایتدکلری حالده، یا
کندیلمنده ارککلرده کی نفوذ و اقتدار اوله ایدی،
نه لر یایمیه جقلر ایدی ! - بزده دیه یلایرز که : ار -
ککلر بو قدر علم و تجربه صاحبلری ایکن، عالمده
بو قدر فناقلر ایتدکلری حالده، کندیلمنده قادینلر -
ده کی جهالت و تجربه سزلک بولنه ایدی، نه لر
یایمازلدی ! - و یاخود : ارککلرده کی نفوذ و اقتدار

وعلم وتجربه قادینلرده اوله ایدی، عجبا عالمده بوقدر
فنالقلر اولورمی ایدی؟

۱۶۵۱ انسان ضعیف بر طوغری آدمدن آیز
یلوب، قوتلی بر مزورله بر لشمه ملیدر؛ چونکه
ضعیف اولان طوغری آدم ایلك ایتکه مقتدر
دکسهده، قوتلی مزور هر فناخی ایتکه مقتدردر .
۱۶۵۲ انسان کندینده اولان فضیلتله افتخار
ایدوب، کندیسيله مناسبی اولانر فضیلتيله افتخار
ایتمه ملیدر . کوزل ایسهك، افتخار ایت، کوزل بر
آتك وارسه، آت ویاخود طبیعت افتخار ایستین .

۱۶۵۳ منارهیه چیقانه غبطه اولماز، چیقوبده
کوزل برصدا ایله اذان ویرنلره غبطه اولنور . بر
یوك مأموریت الانه بختیار دینز، آلدیغی مأموریتی
حسن ایفا ایدنه بختیار دینور .

۱۶۵۴ انسانك ثروتی، اعتباری، حیثیتی آرتدقجه
یوك رتبه لر؛ مأموریتلر آلدقجه، دها زیاده اسارت
الته کیرر؛ حریاشامق ایستین استحصالی النده او .
لیان شیلره حقیر نظریله باقلیدر .

۱۶۵۵ اك زياده اسارت آلتنده ياشار بر آدم
وارسه، اوده حسود ايله غبطه كشد.

۱۶۵۶ انسان النسن كلنى اجرا ايدوب، النده
اولميانك اجرا ايدلديكنى كال يقيدى ايله كورمليدر.

۱۶۵۷ انسان ايكي شيمدن مر كيدر : برى
جسم، كه سائر حيوانلره مشتركدر؛ برى ده روح،
كه عالم معنويدين مستعاردر. انسانلرك بعضيسنده
ايكنجى تركيب غالب كلهرك، كنديلرنده برحس
عالي كوريلور؛ بعضيسنده برنجى تركيب غالب كله
رك، كنديلرنده برطاقم حسيات دنيه بولنور؛ بولنر
حيوانلره تقرب ايدهرك، كيى آبي يه، كيى ميمونه
و كيى تليكي يه بگز.

۱۶۵۸ انسانك سائر حيوانلردن فرقى حس وادراك
و فضل و كال ايله اولور. بر آدمك سائر حيوانلردن
نه قدر زياده فرقى اولورسه، او قدر دها انساندر.
۱۶۵۹ بر آتك اوچه مامسى دكل، بلكه ابي يو -
رويه مامسى، بر كويكك لقردى سويليه مامسى دكل،

بلکه قوقویی حس ایده مه می قباحه عد اولنور .
 بر انسانک آرسلا نره غالب کله می دکل، بلکه
 ناموس و عار دن، حقانیت، انصاف، صداقت و خیر
 خواهلقدن محروم اولسی قباحتر .

۱۶۶۰ دشمنک قولاغنه واردیغنی ایستدیکک
 شیئی دوستکه سویلله .

۱۶۶۱ سر قالدیغنی ایستدیکک شیئی، ممکن ایسه و
 کندیک ده اونو تمغه چالیش .

۱۶۶۲ بر آدمک کیفته تابع اولق اسارتدر؛
 بر قانون وقاعده به تابع اولق حریتدر . طبیعتده هر نه
 وارسه، جو سواده کی اجرام سماویه نیک کافه سی بر قانون
 وقاعده به تابعدر لر .

۱۶۶۳ قانون جمعیات بشریه نیک موازنه سیدر .

۱۶۶۴ قویونلری بر کون صکره قیرپارسه ک،
 چالیلره بر قاچ اوقه یوک قزاندر رسک .

۱۶۶۵ صوؤق صوایله ییقانان شیئه صابونی

صرف ایتمه .

۱۶۶۶ نسبه رعايت ايتك بر عصر اول يانان
بر قنديل ايله او طه يي تنويره چاليشمق كيدر .

۱۶۶۷ جمعيت بشريه يه اك زياده مضر بر آدم
آرانيليرسه، كنديسى ايشلمديكي چفتلكرك واردا-
تيله، وياخود اقراض ايتديكي اقچه نك فاضيله تعيش
ايدنلردر .

۱۶۶۸ انساني شرفلنديرن فعل وحركتيدر؛
هر كس كندى عملنك اوغلي اولوب، نسي بويدرينك
ماهيته كوره در .

۱۶۶۹ نسبه مفتخر اولانلر نسي فضل وكمال
ترجيح ايتك ايستلر؛ حالبو كه كنديلرينك باعث
افتخاري اجدادلرينك فضل وكماليدر . بر فاضلك
توروني بر فاضله ترجيح اولنه ييليرمي ؟

۱۶۷۰ آلچق آدم ايچون بر بيوك ثروت وياخود
مسند وحيثيته نائل اولمق، آلچقغني كوسترمك
ايچون، النده بر مشعله طوتمق ديمكدر .

۱۶۷۱ کفران نعمتک اک چرکینی ایملکی کور -
مش اولان بر آدمک ایملکنی قبول ایتمه مکدر .

۱۶۷۲ اکثر مؤلفلرک یازدقلری شیلر بر نوع
الهامدر؛ چونکه کندیلرله کوریشلسه، کتابلر -
نده کی لطافت سوزلنده کورلر .

۱۶۷۳ اثرلرله ابقای نام ایتمش اولانلرک بلکه
کندیلرندن زیاده ذکی وعالم قومش-ولری وارایدی؛
لکن اونلر اثر بر اقادقلرندن، کیسه کندیلرینی
ییلر .

۱۶۷۴ اثری کورلین عقل ودرایتک هیچ بر قیمتی
یوقدر .

۱۶۷۵ بر خیر ایتمن ماقل ودرایتلی آدمی طو -
پراغک ایچنه کوملش بر آلتین کوپنه تشبیه ایتمه ملی،
چونکه آلتین نه وقت بولنسه، ینه فائده سی کوریلور،
لکن انسان اولد کدن صکره، هیچ بر فائده سی اولماز .

۱۶۷۶ بر ایشه تثبث ایده جکک وقت، تصادف
ایده جکک مشکلاتی دوش-ونمه؛ چونکه نیت قطعیه

ایله آرزو هر بر مشـکله غالب کله رك، سـنی منزل
مقصوده کوتورور .

۱۶۷۷ مشکلات پك نادر انسانك همتنه مانع اوـ
لور؛ لکن مشکلات قورقوسی هر وقت انسانی
تشبثدن آلیقور .

۱۶۷۸ بیوك آدمـلر دشمنـلریـله ظالمـلردن کوردکـلری
اذیتلردن شکایت ایتزلر؛ عادی آدمـلر قدرك احکامنـدن
دخی شکایت ایدرلر .

۱۶۷۹ انسان هر وقت بیوك ثروتلره، بیـوك
مسندلره نائل اولسنی دوشـونـمیوب ده، بعض دفعه
دیلمك درجه سـنده ضرورتـده قالمـسیله، حبس ویا
اعدام ایدلمـسنی خاطرینه کتیررسـه، نه اولعـمـلـرـك
او درجه ده آرزو کشی اولور، نه مصیبتـدن قورقار،
بولندیغی حالـدن ده ممنون اولور .

۱۶۸۰ تیاتروده هر آقـتـور کندی رولنی تعین
ایتمکـده سربست اولمیوب، کندیسنه ویریلن رولی
ای اجرا ایتمکـه چالیشدیغی کبی، انسان دخی بو عالم

تباروسنده قدرت طرفدن کندیسنه ویریلن رولی
 بحق اجرا ایدوب، بشقه رول اوینامق ایسته مه ملی،
 یعنی بولندیغی حالدده وظیفه سنی اجرا ایدوب، حالی
 تبدیله چالیشماملیدر .

۱۶۸۱ غالب اولق ایچون، بشقه سنه محتاج او -
 نازسهك، غالب اولدجفكده شبهه ایته .

۱۶۸۲ اجرا ایده میه جکی بر وظیفه بی درعهده
 ایدن، او وظیفه بی اجرا ایده مدکن بشقه، اجرا
 ایده بیله جکی وظیفه بی ده اجرا ایتمز .

۱۶۸۳ بر یوکی قالسیرمازدن اول، قوللرکک
 قوتنی یوقلا .

۱۶۸۴ انسان بر مسلکه سلوک ایده جکی وقت،
 الی النهایه او مسلکده ثبات ایده جکی دوشونملی،
 و المندن کلزسه، دیگر بر مسلک آراملیدر؛ چونکه
 دون حریت ایچون فدا کارلق کوسترمشکن، بوکون
 کندی رضاسیله اسارت آلتنه کیرن آدم انسان
 صایلاز .

۱۶۸۵ بر شیئی ابی ظن ایدوب ده، التزام ایدن
معذوردر؛ لکن فناغنی بیلدیکی بر شیئی التزام ایدنه
انسان دیمک عین خطادر .

۱۶۸۶ اکر ثروته، مسنده، رتبهیه وحیثیه
رغبت ایتدیگمز قدر ناموس وعقل وعلمه رغبت ایده
ایدک، جلهمز بختیار اوله جقدق .

۱۶۸۷ ناموس وعلم وعقل بر نعمتدر، که اوندن
هم صاحبی استفاده ایدر، هم عموم عالم مستفید
اولور؛ مسند واعتباردن ایسه صاحبی بیه استفاده
ایدهمز .

۱۶۸۸ مسند واعتبار بلوط کیدر، که اوزا -
قدن بر جسم کشیف کی کورندیکی حالده، یانسه
وارلدقده، بر دوماندن عبارت اولدیغی آکلاشیلیر .

۱۶۸۹ هر کس حتی التزامه چالیشیرکن، عالمده
کوریلن بو قدر حقسنز لقلرو حتی التزامه چالیشانلر
ییننده کی مبادت نه دن حاصل اولیور ؟

۱۶۹۰ ایگیزده حتی مدافعه ایچون بینزده نزاع

ایدیورز، هر برمن حتی مدافعه ایتک بر انسانیت
 وظیفه سی اولدیغی دوشونورز؛ لکن مدافعه
 ایتدیگمز شیلرک حق اولوب اولدیغی ایجه تحقیق
 ایتسهک، البته بری حق اولورسه، دیگرینک حقسنر
 اولدیغی آکلاشیمله جغندن، نزاعه ختام ویرمش
 اولور .

۱۶۹۱ بر دولتک آلتین وکوش سکه سی دشمنک
 ملکنده دخی معتبر اولدیغی کبی، بر آدمک طوغری
 فکری و طوغری سوزی دخی کندیسنی سومینلرک
 عندنده بیله مقبول اولمایدیر .

۱۶۹۲ عقل، علم، ناموس و حسن اخلاقی اولمیان آد-
 مه، مجرد انسان شکلنده اولدیغیچون، انسان دیمک، مجرد
 لمایه بکزدیکچون، بر پارچه بال مومنه الما دیمک کبیدر .

۱۶۹۳ کندیلرینی تهلسکه یه القا ایدنلر ایکی شی
 ایچون چالیشیرلر؛ یا کندیلرینی یاشادقجه خدمتی
 کبی قوللانه حق، ونهایت جنازه لرینی دفن ایده جک
 بر مقدار آلتین، ویاخود خلقی کندیلرینه دشمن
 ایده جک بر شهرت و شان قزانمق ایچون !

۱۶۹۴ چوچقار، یره آتیلان جو یزلی طوپلا -
 مق ایچون، بربرلینی ایتسه رک، قوشش دقلری وقت،
 بیوک آدم لر اوزاقدن باقرلی، ویالکز اللرینه بر دانه
 دوشرسه، اون یزلی . بونک کبی مادی آدم لر
 بر منصب آلق ایچون، عالمی تعجیر ایتدکلری حالد،
 ارباب حکمت و وقار اوزاقدن باقوب، آنجق کند -
 یلرینه ویریلرسه، قبول ایدرلی .

۱۶۹۵ تیاترو او یونلرینک برنجی فصلارنده دائما
 زنکینلر، حاکملر، ضابطلر، ارباب نفوذ قزانیرسه،
 صوک فصلارنده اکثریا فقیرلی، دیلنجیلر، مظلوملر
 و معصوملر قزانیر؛ دنیاده ده بویله در .

۱۶۹۶ انسان هر هانکی صنفده بولنورسه،
 برایلک ایده یلیر، بر بیوکلک کوستره یلیر، وقت کلیر که
 بر دیلنجی بر حکمدارک ایدمه جکی خیری ایتکه
 موفق اولور .

۱۶۹۷ خلقه اییلاک ایتک ایچون، زنکین
 اولمغی بکرسهک، دیمک که اییلاک ایتک نیتند دکلک .

۱۶۹۸ انسان اويله بر مسلك طوتمليدر، كه هر وقت و هر پرده محافظه سنه مقتدر اوله بيلسين؛ و اويله بر حر كتمده بولتمليدر، كه هر كيمك ياننده بو - نورسه، او حر كتمده بولتمقدن اوتانماسون .

۱۶۹۹ البسه جه، يكمجه، مسكنجه و سائر بويله شيلرجه روح و جسمك احتياجاتنك دفعيله قناعت ايديلوب، سوس و كوسترشه اهميت و يرلمسه، كيمسه بو احتياجاتي دفع ايتمكدن عاجز قالماز .

۱۷۰۰ سوسلي روبه كيمك ايچون، چيلاق، و لغتلي يمك يمك ايچون، آج قالانلر پك چوقدر .

۱۷۰۱ انسانلر بيننده سويلنن سوزلوك ياريسي بربرلرينك مدح و ذمندن، و ديكر ياريسنك ده قسم اعظمي هوايه، صويه، يمكه و سائر بويله اهميتسنر شيلره دائر يهوده چكه يورمقدن عبارتدر . ايشه دائر اولان سوزلوك ده ا كثريسي لزومندن زياده و فائده سزدر .

۱۷۰۲ انسان، سويليه چكي سوزدن بر فائده

یاخود تلنذ حاصل اوله جغنی آ کلامد قجه، سویله -
ملیدز .

۱۷۰۳ مجلسز سویلن ای بر سوزدن زیاده فنا
سوز یوقدر .

۱۷۰۴ سفره نك اوزرنده کتاب، یازی ماصه -
سنگ اوزرنده یمك بولناملی .

۱۷۰۵ برزنکینه تقرب ایده جککه، بر حکیمه
تقرب ایت؛ زنکینك حستی سکا اونك نعمتدن استفاده
ایتدیره مز؛ حکیمك حکمتدن ایسه هر حالده مستفید
اوله جغکدن بشقه، آبرویکی ده دوکز، و بلکه سرف
قزانیسك .

۱۷۰۶ بشقه سندن مال طلب ایتمك عیب ودنا -
عندر؛ عقل وتدیر طلب ایتمك شرفدر .

۱۷۰۷ مالک اولدیغك شیئی محافظه ایتمک چا -
لیشوب، بشقه لنده کینه کوز دیکمزهك، هر حالده
بختیارسك .

۱۷۰۸ قزاندیغك شیئی غائب ایدرسهك، تأسف

ایتموب، تکرار قزانمغه چالیش؛ عطیه الهیه اولان
برشیئی غائب ایدرسهك، غائب ایدم، دیمیوب، کری
ویردم، دی .

۱۷۰۹ انسانی طوغری یولدن کیمسه چویره مز؛
اولدیررلسه، طوغری یولدن کیمسه چویره مز؛
یادکار براقیرلر .

۱۷۱۰ ملکی ومدنی قانونی خلق عندنده مرغی
طوتدیرمق ایچون، حکومت دینیلن بر قوت اولدیغی
کی، قانون اخلاقی دخی اجرا وتنغیز ایده جک
- وجدان دینیلن - بر قوت واردر؛ بوقوته
تابع ومطیع اولمیانلر عالم اخلاقده اشیادن معدوددرلر .

۱۷۱۱ طبعی آرتیران روتدر؛ انسان زنکین
ولدقجه، دهاز یاده طمعکار اور .

۱۷۱۲ یوریمه مك ایچون، برآت ایدنك هوسنده
اولان آدم، آتی ایدندکن صکره، بر عربه تدارك
اتمك احو . کیمه اویقو اویوماز .

۱۷۱۳ بختیار اولق ایچون، ثروتی آرزو اید-
یورز، حالبو که زنکین اولیوبده، بختیار اولانلر
نه قدر چوق ایسه، بدبخت زنکینلرده او قدر
چوقدر .

۱۷۱۴ اسراف وسفاهتله کچن عمر - چامورلر
وطاشلرله قاریشیق اوله رق، ویک کورلدیلر ایده -
رک، آقان - یاغور اقتدیلرینه بکزر که بر قاچ ساعت
اوله آقوب، بر چوق زیانلری دخی موجب اولد -
قدن صکره، بستیون محو اولور؛ حالبو که اعتدال
واداره ایله کچن عمر دائمی صورتده بر قرار اوزره
آقان براق بر ایرمغه بکزر، که - خصوصیه حسن
اخلاقده قاریشق اولورسه - هر کسی مستفیدایدر .

۱۷۱۵ عالمده هیچ برشی، مقابلنده برشی
ویرلمدن، استحصال اولماز . بدلسز استحصال
اولمش ظن اولمان شیلر حریت، ناموس، وقار کی
بیوک بیوک قیمتله صاتین آلمشد .

۱۷۱۶ اسیرلک صاحبی نه قدر بیوک اولورسه،
اسارتلری او قدر قوتلی اولور .

۱۷۱۷ بر خصوصده بشقه لړنك سكا ترجيخ
 و تقدیم اولنديغنی کوردیکک وقت، دوشون که :
 بورججان اولنرك سندن زیاده فضل ودرایتلری
 اولدیغندن می، یوقسه بونك عكسندن می کیر ؟ فضل
 ودرایتلرندن ایسه، وطنکده سندن زیاده فضل ودرای-
 یتلی آدم لر بولنديغنه سونخلیسك؛ بونك عكسی ایسه،
 اورججانی بر دنائت وبر حرکت غیر مشروعه ایله
 قزانش اوله جقاری درکار اولدیغندن، اولردن
 مستناطوتلدیگه تشکر ایتلیسك .

۱۷۱۸ هر کس چارشیدن بر شی آلدیغی حالده،
 سن آلازسهك، آلا نره غبطه ایته، چونكه اولنرك
 ویردکری آچه ده سنك جبکده طوربور. هر کس
 التفات ومنصبه نائل اولدیغی حالده، سن محروم قالیر-
 سهك، نأسف ایته، چونكه اولنرك ویردکری آب
 روی ده سنك یانکده کار قالدی .

۱۷۱۹ بخت و طالعه قباحت بوله، حاللرینه
 غبطه ابتدیك آدم لرك بر دفعه احوال و صورت

تعیشلرینی اییجه تفتیش ایتدیك كې، طالعکدن ممنون
اولورسك .

۱۷۲۰ انسان حر طوغار، کندی آرزو سیه
اسارت آلتنه کیرر .

۱۷۲۱ انسانلر حریت ادعاسنده بولنورده، اسا -
رتدن خوشلانیرلر .

۱۷۲۲ اسکی قهرمانلر غایت مددهش دیولرله،
ییرتیجی حیوانلرله کولشهرک، وقاوغه ایده رک،
شهرت قزانمشلردر. هر کسک قلبنک ایچنده کی وسیع
اورمانلرده نیجه دیولر، نیجه ییرتیجی حیوانلر وار
در، اصل قهرمان بولنره غلبه ایده رک، قلبنی تصفییه
ایده ییلندر .

۱۷۲۳ عالم اسارت طوزاقلریله طولو بریمیداندر؛
آرزو ایتدی کمز شیلر دوزاقلرک دانه لیدر .

۱۷۲۴ انسان بیوک آدملرک یاننده بالکز کند -
یلرینی منن ایتکه حصر دقت ایتیب، کندی
ناموس و حیثیتنه خلل کتیره جک حر کتمده بولنماغه

دقت ایتلیدر؛ چونکه اونلرک نزدنده ناموس و حیثیتی
قالدقدن صکره، بردها کندیلرینی ممنون ایده میه -
جکندن بشقه، یانلرینه دخی واره میه جقدر .

۱۷۲۵ مداهن آدم بتون کیجه محتاجی اولدیغی
برذاتک اوشاقلرینه حرمتده قصور ایتدم می؟ کند -
یلرینی ممنون ایتیه جک برحر کتمده بولندم می؟ دیه
دوشونه رک، اویقو اویویه ماز . ناموسلی آدم ایسه
عجبا احتیاجات دنیویه بنی ناموسمه یاقیشمیه جق بر
حر کتمده بولندیردی می؟ دیه دوشونور .

۱۷۲۶ کوچک آدملرده علم و عقل و فکر صا -
بله، و بیوک آدملرک اینچنده جهل و حق و فکر سز -
لکله شهرت بولش پک آز آدم وار، و یاخود هیچ
یوقدر . کیسه نک قبول ایتدیک ی بر فکر بر صاحب
نفوذک آغزندن چیقجه، هر کسک مقبولیدر .

۱۷۲۷ فقیرک حقنی، عاجزک عقلنی کیسه تسلیم
ایتمز .

۱۷۲۸ قادینلر یوزلرینی اولدیغی کی کوسترن

آینه‌ای قرارل؛ انسانر کندی عقل و اخلاق‌لرینی
اولدیغی کبی یوزلینه قارشی سویلینلری، اللرندن
کلیرسه، اوکلرندن قووارل، یوقسه، بردها کند -
یلرله کوریشمز .

۱۷۲۹ حیوانلرده جوهر ولیاقت آرانیلرده،
انسانلرده آرائماز! آخوری مزین، آرپه و اوقی
چوق، اگری صیرمه‌لی فقط فنا یورور، یاخود باباسی
غایت کوزل یورور کن، کندسی پک فنا یورور -
برآت - چبلاق ققط غایت ای یورور - برآته
ترجیح اولماز؛ حالبوکه جاهل و الندن برشی کلز بر
زنکین و یاخود بر اصیل عاقل و فوق العاده درایتلی
بر فقیره ترجیح اولنور !

۱۷۳۰ لیاقت و درایتی اولدیغی حالده، آرزو
اولنسه جق بر منصب و یا بر نعمته نائل اولمش بر آدم
کورور سفاک، بختنه غبطه ایده جک یرده، او نعمتی
استحصال ایچون، ارتکاب ایتش اوله جغی دنائتلی
درخاطر ایده رک، اونک یرینه سن اولدیغکه تشکر
ایت .

۱۷۳۱ انسان شو درت شیئی خاطر دن چیقار -
 مازسه، هیچ بر وقت خطاده بولماز: «هانکی شی
 بنذر، هانکیسی دکل؟»، «هانکی شیده حقم
 وار، هانکیسنده یوق؟»، «هانکی شیئی یاملیم،
 هانکیسنی یاماملیم؟»، «هانکی شی طوغریدر،
 هانکیسی اگری؟»

۱۷۳۲ اکثر خلق وحدتده کندی فکرلینه،
 وجعیتده جماعتک فکرینه تابع اولورلر؛ لکن بیوک
 آدم نه وحدتده جماعتک فکرینی اونودور، نه جمعیتده
 کندی فکرندن واز کچر.

۱۷۳۳ اجنبیله اظهاری محبت ایدن آدم کره
 ارضک اهلایسندن اولدیغنی، و قلبنک منفرد براوطه
 اولیوب؛ ملک قلوبک هر طرفیه مناسبتی اولان بر
 مملکت وسیعه اولدیغنی اثبات ایتش اولور.

۱۷۳۴ متواضعه کیسه دشمن اولماز؛ متکبرک
 یك آز دوستی بولنور.

۱۷۳۵ تواضعک یالکز بر تهلبهکسی واردر،

اوده افراط درجه سینه واروب ده، ذلته تحول
ایتمیدر .

۱۷۳۶ تواضع کیسه بین ذلت سواحله بدن
صاقینلیدر .

۱۷۳۷ ریادیانتک تقلیدیدر؛ لکن او قدر ماهرانه
بر تقلیددر، که اصلی بیلینلر تقلید اولدیغنی فرق
ایده مزله .

۱۷۳۸ اصل مرئی تقوی خرقه سی آلتنده فساد
کیرلین دکل، خفیف بر فساد پرده سیله آغیر بر فساد
ستر ایدندر .

۱۷۳۹ کثرت تقوی کوسترمک مرئیلکدر .

۱۷۴۰ انسان نه فضل وهنرینی اظهار ایتلی،
نه قصور و قباحترینک نشرینه چالیشملی؛ چونکه
بوایکی خصلتک برنجیسی مذمومدر، ایکنجیسه نه
بر محسمات یوقدر .

۱۷۴۱ مرئیلک بعض دفعه بشقه سمنک فکر و
حسیاته طوقانقدن احتراز اولمقدن طوغار .

۱۷۴۲ افکار الماس کبیدر؛ بولنسی نه قدر
کوچک ایسه، تربیه سی اوندن دها کوچدر .

۱۷۴۳ بر آدمک بر خصوصده جهلنی کوره رک،
تعیب ایتمه ملی؛ اوله بیلیر که دیگر بر خصوصده سندن
عالم اولسون . یینجیلکده تعیب ایتدیکنک آدم سنی
یورومکده تعیب ایده بیلیر .

۱۷۴۴ اولوم اولیه ایدی، عالم خراب او -
لوردی .

۱۷۴۵ اولوم طبیعی اوله ایدی، یعنی انسانی،
بنای عمرینی تکمیل ایتدکن صکره، آلوب، کیمسه
کنج اولیه ایدی، شمدی کبی منفور اولیوب، عاداتا
ایدی بر اویقو نظریله باقیله جقدی .

۱۷۴۶ مادام که انسان اولومی بیلز، عمرک قیمتی
تقدیر ایده مز؛ قیشک صووق کونلری اولیه ایدی،
ایلاک بهارک کوزل کونلرینک قیمتی بیلنمه جکدی .

۱۷۴۷ انسان، اولدکده، عمرکده ایش اولدیغی
ایلاکلری دنیاده یادکار بر اقیز؛ ایتدیکی فناقلری ایسه
برابر کوتورور .

۱۷۴۸ اولوم انسانلرك بعضيسنى جنتك، و بعضيسنى جهنمك يازى يولنده بولور .

۱۷۲۹ عالمده اك بيوك آدملىر بيوك اثرلى براقانلر در؛ اك بيوك اثرلى نوع بشره بيوك فائده يي موجب اولانلردر .

۱۷۵۰ شهرت كاذبه اصحابى بر اوطه نك تزيينه قوللا نيلان چين فغفور يارينه بكزرل؛ كه كورنيشده يك كوزل كورينورل سده، ايچلرندن توز و اورو - محكدن بشقه برشى يوقدر .

۱۷۵۱ دامك اوزرينه بر پارچه قار دوشرسه، آينده اريوب، محو اولور؛ لكن بر ايكي كون متمادياً قار پارچه لرى دوشرسه، دامى يقارلر . كذلك انسان بر اخلاق سيئه و فساد نمونه سى كورورسه، اوندن نفرتله يوزيني چويروب، قلوبنده هيچ بر تاثيرى اولماز؛ لكن اخلاق سيئه اصحابيله ائتلاف ايدوبده، هر كون هر كون نمونه لرينى كورورسه، قلوبى تميز قالمق ممكن دكلدر .

۱۷۵۲ عادات ابتدا بر اورومجک ایپلکی قدر
ضعیفدر، لکن او حالدہ ایکن، قویارلسنہ دقت او-
لنمازسہ، یواش یواش بر ایپلک، بر غیطان، بر ایپ
ونہایت بر زنجیر حکمنہ کچر، او وقت نصل
قویاریلیر؟

۱۷۵۳ بر بولجی ابتدا یولہ چیقدیغی وقت البسہ-
سنہ صحرایان زیفوسلری تمیزلکہ چالیشدیغی
حالدہ، یول اوزادقجہ، وزیفوسلر چوخالدقجہ،
باشدن آیاغہ قدر چامورہ غرق اولنسہ بیلہ، اہمیت
ویرمدیکی کبی، فنا آدملرلہ الفت ایتمکہ باشلایان
بر کنج دخی ابتدا اولنرک هر بر اخلاق وحرکتندن
صاقندیغی خالدہ، مؤخرأک بیوک جنایتلرندن بیلہ
احتراز ایتمکہ باشلار.

۱۷۵۴ بر قاچ عصرلق بر چنار آغاجی صانع
طبیعتک الندن چیقمش آثار عتیقہ دن معدوددر.

۱۷۵۵ فرانقلن دیور کہ : هیچ بر جنس حکو-
مت یوقدر، کہ کرکی کبی اجرادہ بولندیغی خالدہ،
اھالی ایچون مفید اولسون.

۱۷۵۶ بر حکومتك قوتى تحت اداره سنده بولنان
اهالىنك حكومت حقنده كى حسن ظن و محبتلىرى
نسبتنده در .

۱۷۵۷ انكلتره حكما سندن برى ديور كه :
كندى كنديمه بر كوچك عالم تشكيل ايتكه چاليشير-
كن، خياله بو عالم ماديدن بيوك بر عالم بوليورم؛
كه بوده، بزده - ارض و سما يارادمازدن اول
موجود بولنش اولان - بر نورك شعاعى بولند-
يغنه دلالت ايدر .

۱۷۵۸ انسان حيواندن معسوددر؛ لکن -
فكرى زمان و مكانله محدود اولميان، كره نك اك اوزاق
محللرينه و بلكه كره نك خارجنه و اجرام سماويه
قدر تمديد فكر ايدن؛ كوزيني چويرهرك، تا ابتداى
خلقندن برى جريان ايدن احوالى، او كنه مد نظر
ايدهرك، بيكلره سنه لردن صكره ظهور ايدهرك
تبدلاتى كوره يلن؛ كوزينك كوردىكى احواله قناعت
ايتمهرك، هر شئيك اصلنى، حقيقتنى، سببى آ كلامغه
چالیشان، مواد جسميه ابله قناعت ايتمهرك، عالم ارواح

و معانی به دخی مد نظر ایدن، هر کون خطا اردن
 بر قاجنی تصحیحله، کسب کمال ایدن - بر حیوانله -
 کوردیکی وحس ایتدیکی مواد جسمیه حقنه آنجق
 سطحی بر فهمه مقتدر اوله ییلوب، کچمشه، کله جکه
 و کوزینک کورمدیکی شیئه عقل ایردیره مین بر حس
 طبیعی ایله اداره اوله-ان - حیوانلر بیننده نه قدر
 فرق واردر !

۱۷۵۹ بیوک شهرلده کندی اولرینه چکیلرک،
 و آز آدم لرله کوریشه رک، او بیوک شهرک ایچنده کند-
 یلرینه مخصوص بر کوچک وطن تشکیل ایتینلر کچه پی
 کوندوز، ذوقی بر مشغولیت حالته قویه رق، ذهنلر -
 نده بر اختلال، بر قور ققلق حاصل ایدرلر؛ صحبت
 و ماللری ایسه بو حاله طیانه میوب، پک آز وقتک ایچنده
 بوزیلور .

۱۷۶۰ دنیا انسانا صیر ذیردقن صکره،
 شرابه قومش اولدیغی آفیونی کوستیر،
 لکن او وقت بیچاره انسانک قالقوب، کیمکه مجالی
 یوق .

۱۷۶۱ اسپانیا مؤلفرندن بری دنیا حقننده
 دیور که : دنیا بر خطیثات کردابی، یولی بولنماز
 صوسنر بر بادیۀ واسطه، وحشی جانوارلرله طولو
 صیق بر اورمان، بر باتاقلق، بر دیکنلک، صارب بر
 طاغ، طاشلق بر اووه، ییلانلرله طولو بر چار،
 برغم چشمه سی، بر کوز یاشی نه ری، بر مصیبت و
 ضرورت دیکرنی، ثمره سنر بر سعی، کورلر بر زهر،
 یهوده بر امید، یالاندن بر سونج، توکنز بر کدردر.

۱۷۶۲ انسان بر قاچ دفعه ای بر حر کتده بولمغه
 آلیشیر؛ آلسدقن صکره اوخر کتده لذت بولور؛
 لذت بولدقن صکره اوحر کتده دها زیاده دوام
 ایدر؛ دوام ایتدکجه عادت حکمنه کچر؛ عادت ایسه
 طبیعت قدر قوتلیدر . ایشته، بووجهله، انسان ای
 حر کتده بولنه بولنه، طبیعتنی دخی دکشیدیرمه
 موفق اولمغه، مکمل بر انسان اولور، لکن، هیهات !
 اکثر خلق بو عملیاتی ایحر کتدرده اجرا ایده جکیرینه،
 فنالنده ایدرلر .

۱۷۶۳ جناب خالق انسانک محتاج اولدیغی

هر برشی ایچون قلبنده طبیعی بر میل و بر محبت ویر-
مشدر. عمرینی بو واپور قزانی باشنده پکیرمکه مجبور
اولان بر چرخچینک محبوبی واپورک قزانیدر.

۱۷۶۴ سنده فضله اولیه ایدی، بنده ضرورت
اولازدی.

۱۷۶۵ ناموس ایله ثروت بینلرنده محاربه ایتسه لر،
ایته ثروت غالب کلیر.

۱۷۶۶ هر صنف آدمک ایچنده یالکز ساده دل
اولانلر کندی سغیلرینک محصول مشروعیله تعیش
ایدرلر.

۱۷۶۷ هر کس بحقر کندی منافعی دوشونسه،
عمومک منافعی دوشونلش اولور.

۱۷۶۸ قزانمق ایچون، یاشا، که یاشامق ایچون،
قزانه ییله سک.

۱۷۶۹ انسانک راحت و سلامتی، تنها یاشابوب،
پک آز آدملردن طانلق، و آز آدم طانیقده در؛ بونکله
برابر انسان - نه دندر، ییلمسه مز - دائما شهرت

قزاق، وچوق آدم طانیق قیـدنده اولوب، هر
 جمعیتده کندیسـنک لقر دیسی اولدیغنی ایستـر؛ بیلز که
 اسمنی یاد ایدن آدمـلرک یوزده طقسـان طقوزی علیهنده
 بولنوب، آنجق بری لهنده بولنه بیلیر .

۱۷۷۰ آله جغکی بر ساعت اول آلمغه چالیش ،
 یوقسه غائب ایدرسـک؛ ویره جککی ویرمکده عجله
 ایتمه، احتمال که ویرلمه سی لازم کلیر .

۱۷۷۱ دنیانک عمری پک قیصه در بیوک آدمـلر
 دنیاده یاشایه جقلری قدر یاشادقـدن صکره، تاریخـلر
 صحیفه لرنده دخی عصر لرحه یاشارلر .

۱۷۷۲ کیجه راحت ایچون، کوندوز چالیشـمق
 ایچون یارادلشدر، کیجه چالیشـان بیچاره لر جمعیت
 بشرک مغـدورلیدر، کوندوز چالیشـیمان تنبللر
 جمعیت بشرک خرسز لیدر .

۱۷۷۳ سعادتـی آرا، مصیبتـی بکله .

۱۷۷۴ بر تجار یاخود بر صراف آلدیغنی آقچه نی
 بز چوق وقت باقه دن، یره اوروب، سسـنی دیکله .

مدن، الحاصل بر چوق وقت معاينه ايتمه دن، قبول
ايتديكي حالده، انسان نيچون ايشيتديكي بر فكر
باخود حوادثك حق و بطلانني وصحت و كذبني
آكلامق ايچون، اصلا اتعاب ذهن ايتمز؟ پاره
چكجه سي افكار محفظه سندن قيتلي ميدر؟

۱۷۷۵ حكمدار (سيجيسيون) ه بر دولتك ادا-
ره سنه كيمك مقتدر اولهيله جكني صور مشلر؛ «بخت
و ذولته افتخار ايتين وعدم موفقيتدن مأبوس او-
ليان آدمدن بشقه كيسه مقتدر اوله ماز» ديمش .

۱۷۷۶ فرانسه قراللرندن در دنجي لويي سوقاغه
يالكرز چيقوب، كزمكي عادت ايدنديكندن، و كلاسي
بو حالتي بكنيه رك، معيتنده ياورلر آلسني اخطار
ايتدكلرندن، «هر كسه ايلاك ايدوب، كيسه به فنالق
ايتديكم حالده، كيدن قورقه جغم» ديمش .

۱۷۷۷ فرانسه حكما سندن مشهور (ميرابو)
ايله (سبيس) بيوك آدملاك فضايلندن بحث ايد-
يورلدي . (ميرابو) كندينه مخصوص بر لسان

بلاغتله سقراطك، اسكندرک، قيصر (سزار) ك
 قاتونك وسائر مشاهيرك بيوكلكمندن دم اوريوردى؛
 (سييس) بر چوق وقت ديكله دكلدن صكره،
 «عالمده اوسنك صايدىغك آدملىردن بيوك نېجه
 آدملىرواردى، كه اسملىرىنى بيله بىليورزا!» دىنجه، مىرابو
 تعجبيله: «بن بو قدر توارىخ، بو قدر كتب ادبيه او-
 قودم؛ عالمه كلش اولان بيوك آدملىك كافه سنى
 بىلىرم» دىر. «خير، دير اوتەكى، اك بيوك آدملىرى
 بىلمىزسك، عالمده بيوك آدم ايسترسەك، ميدان مح-
 ربەده بر قورشون يىوب قانلىر، طوپراقلىر اوزرىنه
 دوشن، بر عربيه آتيله رق، صارصيله صارصيله
 جاني اغزىنه كلن، ياره سنى باغلايه جق بر جراح،
 كندىنه بر صوو يره جك بر آدم، تسلى ايده جك احباب
 بوله مىهرق، آندان بايادن، افرىادن اوزاق، حسر-
 تله جان وىرن بر عسكر نفرى - كه صاغلغندن، اولو-
 مند، نامندن، نىشانندن كيمسەنك خبرى اولماز - بويله
 بر نفر اوسنك صايدىغك بيوك آدملىردن بىك كره يو-
 كدر!» مىرابو كمال تهورله تصديق ايدىر.

۱۷۷۸ بر كوشه سی یقیبلان دیوارك بر آی
 صكره تكرار یقلمنی ایستزسهك، تملندن یقوب،
 یكیدن یاپ .

۱۷۷۹ قانغن اولان عضوی، علت دیگر
 عضوله سرایت ایتمزدن اول، كسمك ایجاب ایدر .
 ۱۷۸۰ خطا، وقوعی زماننده مضردر، لكن
 استقبال ایچون نافعدر .

۱۷۸۱ انسان ایچون خطادن بیوك مربی
 یوقدر، اونكله تربیه اولنمیان آدمك تربیه سمندن
 امیدکی كس .

۱۷۸۲ انسان ایله ییلان ییئنده بر مشابعت
 واردر، كه اوده ایكیسنك مستقیم القاه اولمسیدر؛
 بر مباینت دخی واردر، كه اوده انسانك سر كشانه
 باشنی هوایه قالدیره رق، و ییلانك ایسه متواضعانه
 برله برابر یوریمسیدر؛ انسان سر كشلی سایه سنده
 ییلانه باصه ییلیر، فقط ییلان تواضعی سایه سنده
 انسانك آباغنی ایصیروب زهرلر . متواضع دائماً سر-
 كشه غالب کلیر .

۱۷۸۳ یکیتلاک ایکی یرک برنده ظم-ور ایدر :
یا قلیجده، یا دیلده .

۱۷۸۴ درایت ایکی شیئک برنده کورینور : یا
ایشده، یا سوزده .

۱۷۸۵ محبت ایکی محلاک برنده کورینور : یا
قلبد، یا اغزده .

۱۷۸۶ هیچ بر شیئی بکنمه مک هر شیئی بکنمکن
ایدر .

۱۷۸۷ طوغری سوز، سویلندیکی وقت، آجی
کلیر سده، صکره دن طاتلیلغی حس اولنور؛ مداهنه
طاتلی کورینور سده، صکره دن هیچ بر شمله زائل
اولماز بر آجیلغی چیقار .

۱۷۸۸ طوغری سوز دائما انسانی جرح ایدر،
لکن انسان دائما طوغری سوزده حرمت و رعایت
ایدر؛ مداهنه دائما انسانی اوخشار، لکن انسان دائما
مداهنه یه اکراه و حقارتله باقر .

۱۷۸۹ ارتکاب جهلدن، طرفدارلق عدم درا-

یتدن قنادر، جاهل ددرایتسز اولدیغی حالده، طو-
غریلقدن آیرلیان آدم - طالم ودرایتلی اولدیغی
حالده، ارتکاب یاخود طرفدارلق ایدن - آدمدن
چوق دها ای ایش کورور .

۱۷۹۰ کل اولمیان فسنی چیقارمغه اوتانماز .

۱۷۹۱ بر چالینک اوینامسی خرسزک اودینی
پانلادیر، طوغری آدم ایسه هیچ برشیدن قورقاز .

۱۷۹۲ شیطانہ تابع اولان شیطاندن قورقار؛
اللہدن قورقان بشقه برشیدن قورقاز .

۱۷۹۳ انسان کامل جناب حقدن قورقدیغیچون
دکل، جناب حق سودیکچون، فنالق ایشلر .

۱۷۹۴ کیمسەدن قورقق ایستمرسەك، کیمسەینی
قورقوتە .

۱۷۹۵ هر کسی سونی هر کس سور .

۱۷۹۶ تواضع واعتدالدن بشقه برشیه اقتخار
اولناملیدر .

۱۷۹۷ قوتيله افتخار ايدن آدم ضعيفلديغى،
 كوزللكيله افتخار ايدن قادين اختيارلديغى وقت،
 افتخار ايده جك برشى بوله ماز . عقليله افتخار ايدن
 آدم ايسه هر كون تكذيب اولنهرق، محبوب قالير .
 ۱۷۹۸ طالده يالكز عقلنك درجه نقصاتنى
 آكلایان آدمه قائل دینه بيلير .

۱۷۹۹ يکيت آدم کندى قلیچنك نه قدر کسه
 یکنی بیلیر؛ دیپلومات ايسه - کندى قلیچی اولد-
 یغندن - قارشيسنده کینك قلیچنك کسکینلکنى بيلك
 اقتضا ایدر .

۱۸۰۰ حدندن باشنى دیواره اورانك حدتنی
 باشنك آجیسی کسديرر .

۱۸۰۱ جامعك طامنه چيقان آشاغی به باقرسه،
 کندینی کوکده صانیر، اویستنده کی مناره یه باقدیغی
 وقت، نروده اولدیغی آکلار .

۱۸۰۲ الی باغلی اولان آدمه توقات اورمق
 مردلک دکدر .

۱۸۰۳ سعادته اغترار، واد بارله نمسهکن ایدن
آدمدن آلچق یوقدر .

۱۸۰۴ ثباتسز آدمک نه محبتنی آرزو ایتلی،
نه خصومتندن قورقلی .

۱۸۰۵ بر کوریشله سون بر کورمیشله اونودور .
۱۸۰۶ صاغره نصیحت ایتک احقلقدر .

۱۸۰۷ بو کون مدح ایتدیکی آدمی یارین ذم،
ویو کون ذم ایتدیکنی یارین مدح ایدن آدم عقل
و قلبدن محروم، و بالکز اغزه مالک بر حیواندر .

۱۸۰۸ کورنمین شی مدح و ذم و توصیفه محتا -
جدر؛ کورینن شئی هر کس عقلجه محاکمه ایده -
یله جکندن، اونی مدح و یا ذم ایله اوغراشقی بیهوده
یورلقدر .

۱۸۰۹ بنا ایله اوغراشدیغک وقت، مهندسک
سوزینی دیکلمکه مجبورسک .

۱۸۱۰ فکر بر ایره قدر، که جریان سربست

براقيليرسه، يواش يواش آقوب كیدهرك، كچديكى
اراضیده اثری آنجق حس اولنور؛ حالبو که سد
اولنور ایسه، چوغالدقجه، قوت کسب ایدهرک،
نهایت بر کون اوسدی بیقدقن صکره، اوکنه
کلن هر شیئی ده آلوب کوتورور .

۱۸۱۱ سربست براقلدیغی حالد، بر ایکنه یی
اویئاتمغه قدرتی اولیان بخار، تضییق اولندقد،
عقلاره حیرت ویره جک بر قوت کسب ایدوب،
ملکت قدر واپورلی، - انبارل کاروانی دینکه
سزا اولان - بر سوری واغونی فوق العاده برسر -
عقله تحریک ایدر .

۱۸۱۲ خیر ایله کیدنک اوکنه چیقما، سنی
یقوب، کچر؛ آرقه سندن قوش، که طوردیغی یرده
طوته سک .

۱۸۱۳ انسانک قلبی خصمایه مسدود براردو -
کاھدر؛ لکن سوزی، کوزی و حرکتی خصملرینه
جاسوسلق ایدرلر .

۱۸۱۲ قلبکده کی نیتدن قارش-میکده کینک خبری
 یوق، سانما؛ هر کسک حقنده نیتک نه ايسه، اونک
 ده سنک حقکده نیتی البته اویولده در.

۱۸۱۵ خدمتچیسندن امین اولان آدم خرسزدن
 آز قورقار.

۱۸۱۶ دوست ایله دشمن بر خوردن معمولدر؛
 انسان دنیلن خوردن اخلاق حیده صاحبی دوستلر
 و اخلاق ذمیه صاحبی دشمنلر یاپار.

۱۸۱۷ ایشیتدیکک شیئی بیلدیکک شیئیدن مقدم
 طوتما.

۱۸۱۸ هر سویلدیکک س-وزی تصدیق ایدن
 اولنرک هیچ برینی قبول ایتمز.

۱۸۱۹ حقیقت طویله تفنکیله یورور بر اردو-
 در؛ افکار ناس بو اردویی. اوزاقدن کورنجه،
 دروازه لرینی قیایوب؛ بر چ-وق وقت مقاومت
 ایتزدن، تسلیم اولماز؛ کذب ايسه بر جاس-وسدر،
 زه دن کیردیکی هیچ بللی اولماز. لکن بر دفعه

افکاره کیردکن صکره، حقیقت کندینی تقویه
ایدوب، بردها چیقماز؛ کذب ایسه هر ساعت
مخاطره ده در .

۱۸۲۰ فنا آدم لری تربیه ایچون، عالمده حبسنا -
نه لره، زنجیر لره، پرانغه لره صرف اولنان اقچه
انسان لری فنا لره صایدیرماق یولنه صرف اولنه
ایدی، عالم بشقه حالدده یولنوردی .

۱۸۲۱ انسان لرده کوریلن تربیه سزاکلرک
چوغی - تربیه ظنیه - بابالری، آنالری و مریه لری
طرفندن کندیلرینه زور ایله قبول ایتدیرلمشدر .

۱۸۲۲ تربیه انسانی طبیعتدن چیقارماق دکل،
طبیعتک ایچنده اخلاقی بسلیکدر .

۱۸۲۳ عقل و ذکاوتی محدود اولان آدمده
تربیه ضایع اولماز؛ لکن تربیه سی اولیان آدمده عقل
و ذکاوت ضایع اولور .

۱۸۲۴ تربیه لی خصم تربیه سز دوستدن زیاده
سویلیر .

۱۸۲۵ ياپه ميه جغك ايشى اوزر كه آله؛ ياپه -
 مديغك كوريلورده، ياپه يپه جگك ايشلورده قار -
 يشديرمازلر .

۱۸۲۶ مشترك اولان يي-وك بر مصيبت كوچك
 خصوصتلى اونوتديرر .

۱۸۲۷ باباسنك جنازه سي او كنده طورديغي
 حalde، قرداشيله اوزلشميان آدم دكلدر .

۱۸۲۸ ايكي كشي بينلرنده جدال ايدر كن، بر
 ييلان كورسهر، بينلرنده كي جدالى براقهرق، دشمن
 مشترك اولان ييلانى تپه لكده سلاح آرقداشى
 اولورلر .

۱۸۲۹ بشقه سنك سوزينه كوونهرك، كيسه يه
 طوقات آتما، قارشيلق اولهرق سن طوقاتى يپه جگك
 وقت، مشوقك اوزاقدن باقىي محتملدر .

۱۸۳۰ سومديكك آدمك ايلكنى قبول ايمه؛
 چونكه يا قلبكى اجبار ايدهرك كنديسنى سومكه،
 وياخود كفران نعمت ايمكه مجبورسك؛ برنجى صو-
 رت محال، و ايكنجيسى آلچققدردر .

۱۸۳۱ مسموعات اوزره نه کیمسه بی سو، نه
کیمسه به بغض ایت؛ انسانک قلب و عقلی اوقدر اینجه
ونا ز کدر، که یقیندن کورلبدجکه، وبرزمان تجربه
اولمقدجکه، آکلاشلماز .

۱۸۳۲ هر کسک کندینه مخصوص بر طریق
ومسلکی وارد؛ زیدک بکنوب سودیکی آدمی عروک
بکنیوب سومه مسی ممکندر .

۱۸۳۳ عالمده هر شیئک بر خریداری وارد؛
هیچ کیمسه یوقدر، که کندیسنی سور، واطوار
واخلاقی بکنیر بر آدمی اولسون .

۱۸۳۴ بر شرابک یکر می سنه اسکیمکله قزانه جغی
خاصه بی فن بر کونده قزانیره رق، بر سنه لک شرابی
یکرمی سنه لک شرابه تحویل ایدر . کذلک بر انسانک
آلتش سنه لک تجربه ابله قزانه جغی مهارتی علم و فن
وتربه بر ایکی سنه نک ایچنده قزاندریر .

۱۸۳۵ تجربه ایتزدن، الترام ایتدیك آدمدن
متضرر اولورسک؛ وینه تجربه ایتزدن، علیهنده

بولنديغك آدمدن، بر كون كلير، محجوب اولورسك.

۱۸۳۶ قارنك آجيقمازدن، يمكى پيشير .

۱۸۳۷ ياپغه مجبور ايديله جككى بيلديكك ايشي،

مجبور ايدلزدن اول، كنديلككدن ياپ .

۱۸۳۸ بر ايشي ياپماغه قرار ويرمك، ياپغه

قرار ويروبده، ياپماقندن ايدر .

۱۸۳۹ قرار قطعي حسن نيته رفيق بولورسه،

هر مشكله غالب كلير.

۱۸۴۰ ياپه جغني بيلينه بيلديكني ياپميان بينده

بر فرق يوقدر .

۱۸۴۱ سويله دن ياپق سويليوبده ياپماقندن

ايدر .

۱۸۴۲ اون يالانك ايچنده بر طوغري سويلكدن

ايسه يالكن او بر طوغري بي سويلكله اكتفا ايتك

دها ايدر .

۱۸۴۳ يوز ويرمينه يناشما، التفات ايدني تصد :

بعدن اجتناب ايت .

۱۸۴۴ احبابك چوق اولديغنى ايسترسهك،
كنديلرينه ايلك ايت، كنديلرندن بر ايلك ايسته .

۱۸۴۵ مرور زمانله دوستنى اونودان دوست
دكلدر؛ كرچكسدن دوست اولان، زمان كچسدكجه،
دوستنى زياده سور .

۱۸۴۶ بر آدمك دشمنك اولديغنى ايسترسهك،
كنديسيله آشيري درجهده لابلالي دوست اولما .

۱۸۴۷ ادبارله مأيوس اولق ايسترسهك، سعا
دئله مغرور اولما .

۱۸۴۸ صوكى ادبار وياخود موت اولان سعادتله
اغترار ايتك بيوك احقلاقدر .

۱۸۴۹ قالدده راحت ياشامق ايسترسهك، نه
كيمسيه محتاج اول، نه كيمسه سكا محتاج اولسون .

۱۸۵۰ احبابك بقاي محبتنى ايسترسهك، كند
يلريله آليش و يریش ايتمه .

۱۸۵۱ جسارتله حربى قزانه ميان خدعهيه تشبث

ایتمین ده نه یاپسین ؟ فن معارضه یه توفیقاً دعوایی
قرانه میان سفسطیه کیریشمین ده نه یاپسین ؟

۱۸۵۲ شاعر مشهور مولیر دیور که: تحقیر
بر حیدر، که پک قولای یوتیله ییلیر، لکن یوزی
یوریشدیر مقسزین چیکنمز .

۱۸۵۳ حاکمیره عدالت، ضابطلره جسارت
ویرن دائما حقانیت و وطن محبتی دکل، اکثریا ترفیع
رتبه آرزو سیدر .

۱۸۵۴ حسرت پر هیره بکزر، صاحبی یمک ایستر،
فقط قورقار، وقور قدقجه، جانی ده ازیاده ایستر .

۱۸۵۵ مسرفک پاره بوز مقده طویدیغی لذتی
اداره سنی ییلن آدم پاره بی بریکدیر مکده طویار .

۱۸۵۶ آج باتوبده، صباح ییه جکنی ییلن آدم
قارنی طوق اولوبده ایرتسی کون ییه جکی اولیه .
غنی ییلن آدمدن چوق ده راحت او یور .

۱۸۵۷ بو کونکی عقم بش کون اول بنده اوله
ایدی، بو کون بشقه درلو یاشاردم .

۱۸۵۸ دون ياپديغك ايشیدن بو کون نادم او-
لديغك حالده، يارين ندامتكی موجب اوله جق برايینی
بو کون ياپما .

۱۸۵۹ کچن ذاتا کچمشدر، حال کچمکده در،
دنياده دوشونيله جک بر شي وارسه، اوده استقبالدرد .
۱۸۶۰ ماضی يه نأسفله، استقباله اميد وتلاشله،
حاله مأيوسیتله باقیورز .

۱۸۶۱ انسان کندینده اولان بر قباحتی بشقه
سنه عطف ایدرسه، کندیسنه اویو کدن قور تلمش
کبی کلیر .

۱۸۶۲ چوق دفعه ادبار انسانه اقبالدن زیاده
باعث تسلی و ممنونیت اولور .

۱۸۶۳ بشقه سنک بد بختلغنی موجب اوله رق
بختیار اولمقدن ايسه، بشقه سنک بختیار لهیچون بد بخت
اولق دها ایدر .

۱۸۶۴ هر کس کندی قصور وقباحتی اصلاح
ایتمک ایستر؛ حالبو که هیچ کیمسه قصور وقباحتی

کورمک وایشیتک ایستز؛ کورلین وایشیدیلین شیتک
اصلاحی ایسه محالدر .

۱۸۶۵ سودیکمز آدملردن آیرلق بزم ایچون نه
قدر مشکل ایسه، سومدیکمز آدملردن آیرلق دخی او-
قدر کوچدر .

۱۸۶۶ چوق دفعه بر آدمی اکندیرمکه چالیشیر-
کن، هم کندیمز صیقیلیرز، هم اونی صیقارز .

۱۸۶۷ عقلای آدمی دلی ایده جک شیر واردر،
لکن کندیسنی هیچ برشی احق ایده مز .

۱۸۶۸ انسان بالکز کندیسنی تقدیر ایدنی خالصا-
ه مدح ایده بیلیر .

۱۸۶۹ کوچک فکری آدملر کوچک شیاردن
متأثر اولورلر، بيوک فکری آدملری آنجق بيوک شیلر
متأثر ایده بیلیر .

۱۸۷۰ انسانیتی اولمیا نه نصل انسان دینیر ؟

۱۸۷۱ کندی منفعتنی غائب ایتک قورقوسی او-
لیه ایدی، کیسه بشقه سنک منفعتنه رعایت ایتیه جکدی .

۱۸۷۲ هر کس ناموس و حیثیتنی، مالنی سو دیکي قدر، سوه ایدی، ناموسسز آدم بولمیه جقدی.
 ۱۸۷۳ هر کس راحتی سو دیکي قدر چالیشمغی سوه ایدی، کیمسه زحمت چکیمیه جقدی.

۱۸۷۴ دنیاده انسانك سعادتنی موجب اوله جق ایکی شی واردر : برنجیسی چالیشمق، ایکنجیسی کیمسه یه فنالق ایتموب، الدن کلدیکی قدر ایلك ایتمك.
 ۱۸۷۵ انسان سودیکنك قباحترینی قولای عفو ایدر؛ قباحترکی عفو ایتمینك سنی سومدیکنده شبهه ایتمه.
 ۱۸۷۶ انسان سودیکندن جفا کورورسه، بیقوب، محبتدن واز کچر.

۱۸۷۷ ذهن کسکینلکی قادینلرك عقلنی آرتیره - جق یرده اکثریا شیطنترلرینی آرتیرر.

۱۸۷۸ کنجلك طور پیرانه سی پك مقبول اولد - یغی حالده، اختیارلك طور جوانانه سی هیچ چکیمیه مز.

۱۸۷۹ انسانك حالده بلا غرض سودیکی ایکی شی واردر . بری والده سی، دیکری وطنی .

۱۸۸۰ بالکز نیچون سودیککی بیله مدیکک آدمی
حقیقه « سورم » دیه بیلیرسک .

۱۸۸۱ انسان برشیئه نائل اولغی جدی صورته
آرزو ایدوب، اونک اوغورنده هرشیئی فدا ایدرسه،
البته اوشیئه نائل اولور .

۱۸۸۲ ایستدیکک وقت قالدیروب آتمیه جغک
شیئک حصولی آرزو ایته .

۱۸۸۳ شهرت و شان قزائقی ایچون، ملک و مالنی،
و ملک و مال قزائقی ایچون شهرت و شانی فدا ایتمک
اقتضا ایدر .

۱۸۸۴ حال و تصادف بزی بالکز احبابمزه دکل،
کندیمزه دخی طانیئتیر .

۱۸۸۵ هر نباتک طیجه تصادفله کشف اولور
بر خاصه سی اولدیغی کبی، هر آدمک دخی انساننیجه
- آنجق تصادف و تجربه ایله میدانه چیقار - بر
خاصه سی واردر . بو خاصه کرک نباتده و کرک انسا-
نده گاه دوا، و گاه زهر اولور .

۱۷۸۶ اعتدال قلب و فكرك ميرانيدر .

۱۸۸۷ هر بر فنالق منفعت شخصيه جه حل او -

لنور، حالبو كه ايلكلرك چوغى ده بو اساس اوزرينه
مينيدر .

۱۸۸۸ الكدن ايلك كلدجه، كيمسه نك سكا

كفران نعمت ايتديكى كوره مرزك .

۱۸۸۹ ساده لك و تواضعك ممدوحيتي بودر، كه

بيوك آدملى غرور و تكبر خسته لغندن قورتارير،
و كوچكلرى تسلى ايدر .

۱۸۹۰ دقت و اعتنا و ثبات كوزل شيلر ايسه ده،

انسان عمرنده اوله بعض احواله راست كلير، كه
آنچق قيدسزلقه ايچندن چيقه بيلير.

۱۸۹۱ بعض آدملك هيچ بر قباحتى، و بعضار -

ينك هيچ بر فضيلتى كورنمه مسنك سبي ايكيسنك دخی
احوالی ایجه تحقیق اولمديغندن، و يا خود قباحت
و فضيلتلىرىنى كوستره جك فرصت بوله مدقلرندندر.

۱۸۹۲ انسان باشنه كلن بر وقعه بی اللى سنه ده

اونونماز، فقط او وقعہ یی بر آدمہ اولیسی کون سو-
 یاش اولدیغنی اونودهرق، ایرتسی کون تکرار
 سویلر .

۱۸۹۳ کندی احوالزدن بحث ایتکی سورز،
 فقط مخاطبمیزک دخی کندی احوالہ دن بحث ایتسینی
 دیکلیه میوب، اونک ده بزم احوالزدن بحث ایتدیکنی
 آرزو ایدرز .

۱۸۹۴ هر آدم کندی عالمک نصفی قدر فرض
 ایدیور .

۱۸۹۵ قلبی ضعیف و قورقاق آدمک ایچنہ
 بر محب صادق آراما .

۱۸۹۶ حیاتنه و ملک و مالنه فوق العاده محبتی
 اولان آدم کیمسه یه محب صادق اوله ماز، چونکه
 صدق و محبت دوستک اغورنده مالی، ولزوم ایدر -
 سه، جانی تهاکه یه قویغله اولور .

۱۸۹۷ ایلاکی کورمش بر آدمدن کفران نعمت
 کورمک مشکل برشی دکلدز؛ فقط ناموسسز و آلحق
 بر آدمہ بورجلی اولوق پک مشکلدز .

۱۸۹۸ بر حیدود طرفندن اولدیرمک، بر حیدود
طرفندن قورتارلمقدن قولایدر؛ چونکه بو ایکنجی
تقدیرده، کفران نعمت ایتمهک ایچون، عمرکی قورتا-
رانک حرکات شنیعه سنی تقبیح ایتمهک، وعلیهنده بو-
لنیهرق، نو عا ما ش-ناعتمه شریک اولمقلغک اقتضا
ایدر .

۱۸۹۹ انکلتزه مؤلفلرندن (اسفویفت) دیر -
مش که : اجدادلرله افتخار ایدنر پاتاتسه بکررلر، که
ایشه یارار جهتی یز آلتنده در .

۱۹۰۰ انسانک بر وقت سود کدن صکره سومه -
مکه باشلادیغی آدمی مؤخرأ تکرار سومسی ممکن
دکلدر .

۱۹۰۱ یورک جام کبیر، چوق دفعه بی-وک
صدمه لره طیانیرسه ده، بعض دفعه آزاچق طوقانلغله
قیریلیر، ویر دفعه قیرلدقن صکره، تعمیری . کوچ
اولور .

۱۹۰۲ بر ایش ایچون چوق تدبیرلر دوشونمک

علو فکردن کلبوب، او ایشک حصولنه کرچکدن
 آلت اوله جق تدبیر حقیقی بی بولمقده کی عجزدن کلیر.
 ۱۹۰۳ بر خسته لغی ایی ایده بیلن علاج، خسته.
 به وقتنده ویرلرزه، ایی ایتموب، بالعکس دها فنا
 ایتدیکی کبی، بر ایشک حصولنه آلت اولان تدبیر
 دخی وقتنده اجرا اولمازسه، او ایشی دها بیوک
 مشکلاته دوشورور .

۱۹۰۴ هر شیئک تقلیدی فنا ایسه ده، تکبر و
 تواضعک تقلیدی هر تقلیددن، قنادر .
 ۱۹۰۵ متکبرک تکبری ساخته تواضعندن
 اییدر .

۱۹۰۶ قلبک فناغندن کلن فنالق ذهنک نقصا -
 نندن کلز؛ ذهنک کالندن کلن ایلاک قلبک ایلاکندن
 کلز .

۱۹۰۷ هر بریمشک بر وقتی اولدیغی کبی، انسا -
 نک ایده جکی هر بر حرکتک دخی بر وقتی واردر،
 او وقتک غیرنده اولورسه، طاتی اولماز .

۱۹۰۸ قناعت ایله حب جاه بر یرده بولنه ماز .
 ۱۹۰۹ تقدیر ایتدیکمز آدملردن زیاده بزی تقدیر
 ایدن آدملری سورز .

۱۹۱۰ هیچ بر فضیلتلرینی کورمدیکمز آدملری
 سومدیکمز کبی، کندیمزدن زیاده فضیلتلری اولد -
 یغنی بیلدیکمز آدملری دخی سوه میز .

۱۹۱۱ انسانلرک چ-وغی کوردکلری ایسلکلره
 قارشی، محضاً دیگر ایسلکلر دخی کورمک ایچ-ون،
 متشکر بولنورلر؛ و دیگر ایسلکلردن قطع امید ایتد -
 کلری، یاخود دیگر طرفدن دهاییوکلرینی کوردکلری
 آنده، روکردان اولوب، کفران نعمت ایتکه حاضر
 بولنورلر .

۱۹۱۲ کنجلاک دائمی بر سرخوشلقدرد .

۱۹۱۳ بشقه لرینک اسرارینی میدانه چیقارمغی
 سورز، اما کندی اسرارمزی ممکن مرتبه ده زیاده
 صاقلامغه چالیشیرز .

۱۹۱۴ هرکس حسن اخلاقی توصیه ایدر، فقط

— هیات ! — انسان، دنیاده یاشامق ایچون، بر طاقم
اخلاق ذمیه دخی محتاجدر .

۱۹۱۵ جمعیت بشریه نك تعیش و معاشرتی سوء
اخلاق اوزرینه بنا اولمشدر؛ تمامیه حسن اخلاق
صا حی اولان آدم بشقه بر عالم آدمی عد اولنور .

۱۹۱۶ چوق آدملر مجرد حسن اخلاقلرندن
طولایی خلق عننده مذموم، ویک چوق آدملر مجرد
سوء اخلاقری سببیه ممدوحدرلر .

۱۹۱۷ انسان هر وقت مدح و تقدیر ابتدیکنی
سومز؛ زیدک فضیلتلرینی، عمروک قباحتلرینی بیلیرز،
وتسلیم ایدرز؛ بونکله برابر عمروی سوزز، زیدی
سومیر .

۱۹۱۸ افندیك عابد ایسه، کندیسینی نماز کله
ممنون ایده بیلیرسك؛ اهل ذوق ایسه، بر چالغی چالغی
اوکرن، یاخود بشقه بر افندی آرا .

۱۹۱۹ خسته اولوق، صحبتی وقایه ایچون، علی
التوالی پرهیر و احترازده بولتمقدن قولایدز .

۱۹۲۰ باعث تفخر من اولان فضایلزی اوکزه
چیتان منافع شخصیه مزله کولشدرملیر، اکر غالب
کلیرلرسه، او وقت بحق تفخر منی باعث اوله بیلیرلر.

۱۹۲۱ روزگار مومی سوندوردیکی حالده،
آتشی دهازیاذه پاراتدیغی کبی، فقر و ضرورت دخی
میلیات سیئه نك کوچکترینی دفع ایتدیکی حالده، بیو-
کلرینی دهازیاذه بیوتدیرر.

۱۹۲۲ هر شیئه مالک اولمق ایسترسهك، هیچ
بر شیئه کوز دیکمیوب، هر شیئه تحقیر نظر یله باق.

۱۹۲۳ فصاحت و بلاغت یالکز کله و تعبیرلرده
اولیوب، باشلیجه ناطقك سسند، کوزنده و طورنده در.

۱۹۲۴ اصل فصاحت سویلمنسی لازم کان شیئی
تمامیله سویلمك، واوندن زیاده بر شیئی سویلمه مکدر.

۱۹۲۵ چوق آدملر قباحته لریله برابر محبوب،
وچوق آدملر فضیله لریله برابر منفور درلر.

۱۹۲۶ انسانك میلی نه قدر کوچ تغیر ایدرسه،
هوئی او قدر قولای تغیر ایدر.

۱۹۲۷ هر کون ديگر بر هوسده بولنان آدم هيچ
بر وقت هوسنی اجرايه وقت بولهماز .

۱۹۲۸ منفعت شخصيه اخلاق ذميه بي خدمتده
قوللانديغي کي، اخلاق حميده بي دخی قوللانه بيلير .
۱۹۲۹ انسانيت نام وصفتيله ميدانه چيقان ادعا-
لک چوغی - بونام وصفتی محضا شیطنتلرنده مظفر
اولق ايچون آلمش - دسايسدر .

۱۹۳۰ دشمنك قوتندن ، دوستك مكرندن
قورق .

۱۹۳۱ هربر حسك كندينه مخصوص بر طور
وحرکتی واردر، حسیاتی ایی اولان آدمك اطوار و
حرکاتی فنا اولهमाز .

۱۹۳۲ مرأیالر عالمده هر فن وصنعت ايچون
مخصوص بر طور وقیافت اويدورمشلر، وخلق بو
طور وقیافته اوقدر باغلانمشلردر، که مثلا برطیب
نه قدر حاذق اولورسه اولسون، طیبیلره مخصوص
اولان طور وقیافته اعتبار ایتمزه، خلق عنسدنده
مقبول دکلدیر .

۱۹۳۳ وقار جـمك، عقل وقلب وروحك قبا-
حت ونقصانلريني اورتمك ايچـون، قوللانديغى بر
پرده در .

۱۹۳۴ كورديكك ايلككه مقابله ده پك عجله ايتك
دخى برنوع كفران نعمتدر .

۱۹۳۵ مدح وتشكر انسانك اك زياده سوديكى
شيلردن اولدقلرى حالده، هيچ كيمسه يوزينه قارشى
مدح اولنغى، وياخود ايتديكى ايلكك اوزون اوزا-
دى به تشكريني ديكلمكى سومز .

۱۹۳۶ حقمرزده يوزمره قارشى سويلنن مدايچى
سومه مكل كمزك سبي ربا ومداهنه دن خالص اولدقلر-
يني بيلك كمزدر .

۱۹۳۷ انسان ماضي سنى پك طاتلى كورديكى
حالده، حالندن ممنون اولمامسى استقباله اولان اميدىك
مبالغه سندن ايلرى كليور؛ دون بوكونك پك مسعود
اوله جغنى اميد ايتمش اولديغمزدن، بوكونكى حالزى
اميدمره مطابق بولميه رق، ممنون اولمايز .

۱۹۳۸ بو کونکی حالکدن ممنون اولمق ایستر -
سهك، اوکا ماضی نظریله باقی .

۱۹۳۹ استقبالده حالکدن ممنون اولمق ایستر -
سهك، امیدلرک اوکنی آل .

۱۹۴۰ اییلکنی کوردیکک آدمک فناغنی چکمهکه
مجبورسک .

۱۹۴۱ جامعهده شراب ایچمک نصل قباحت
ایسه، میخانهده نماز قیلیق دخی اویله، وبلکه اوندن
بیوک بر قباحتمدر .

۱۹۴۲ ای حرکاتمزی قلیمک اییلکنه حل اید -
یورز؛ حالبوکه اکثریا بزه اونلری یاپدیران شهرت
طعی، مدح اولمق آرزوسی وضم اولمق قورقوسیدر .
۱۹۴۳ انسان چوق دفعه احبابنک ادبارینی،
کندیلرینه احباباغنی اثبات ایتک ایچون، وسیله عد
ایدر .

۱۹۴۴ دوستنه وفاتلرلق ایدن کندیسنی کور -
مکدن قورقار .

۱۹۴۵ هر آجيان كوز ياشى دوكنز؛ هر كوز
ياشى دوكن آجياز .

۱۹۴۶ محبوبه سنى، اوده بنى سويور ديه ركدن،
سون مطلقاً آلدانير .

۱۹۴۷ انسان ايتديكى قباحترك نتايچندن يالكز
او قباحترى اعتراف ايتمكله تسلى بولور .

۱۹۴۸ چاپقنلغى محو ايده يله جك برشى وارسه،
اوده عشقدر؛ آنجق چاپقين اولان آدم قولاي عاشق
اولماز .

۱۹۴۹ عشق عقلى باشنده اولان آدملى چيلدير-
تديغى حالده، چيلغين اولان آدملىك عقلنى باشلرينه
كتيرر .

۱۹۵۰ سويلنيلن سوزك كنهنه واره ميان اونك
اوته سنه كچندن ايدر .

۱۹۵۱ پك آز سويلك ابي دكسه ده، آز سويلين
كيسه بي اوصانديرماز و كنديني تهلكه به قويماز .

۱۹۵۲ بر مجلسده سويلنيلن سوزله قاريشمىوب،
سكوت ايدن يا او نخته دائر معلوماتى اولمديغندن،

ویا خود سویلنیلن سوزلی پک عادی کوروب،
 کندی سوزینی اوتارله قاریشدیرمق ایستدیکندن،
 سکوت ایدر .

۱۹۵۳ طوغری سوز دائما آجی ایسه ده، غر -
 ضسر اولان طوغری سوز علاج مقامنده . اولد -
 یغندن ، عقلی اولانلردن بشقه، هر کس طرفندن ده
 قبول اولنور؛ غرضلاریشیق اولان سوز ایسه زهر
 اولدیغندن، کیمسه طرفندن قبول اولماز .

۱۹۵۴ بر جانی بی نصیحت و وعده و تهدیدله
 صالح ایتک قولای، لکن مسلکسنی آده بر مساک
 قبول ایتدیرمک پک کوچدر .

۱۹۵۵ ایشیق اشیانک ماهیتنی و کمال و نقصانی
 کوستردیکی کی، ثروت و مسند دخی صاحبنک فضایل
 و قباحتنی میدانه قور .

۱۹۵۶ فقیر آدم قرانلقده در، نصل آدم اولد -
 یغنی قاریسی ده بیلز .

۱۹۵۷ انسان یالکز کندی فکرند بولنانلره
 قائل دیه یلیر .

۱۹۵۸ انسانك كندیسنی آلداتان یاخود طولا-
ندیران آدمك علیهنده حدت ایتمسی غائب ایتدیکی
منفعتدن دكل، باشلیجه عقل وفهمده اوندن آشانی
بولندیغنی آكلادیغندندر.

۱۹۵۹ مشهور (کیکرون) دیور که: هیچ
بر دلیلك یوقدر، که فیلسوفك بری اونی التزام
ایتمه مش اولسون.

۱۹۶۰ احبابکه کیتدیکندن طولایی، عتاب
دیگلمک، چوق کیتدیکندن، استیقال کورمکدن
ایدر.

۱۹۶۱ فنالق ایدهمین آدمك ایتدیکی ایلك چوق
دفعه ایستدیکندن دكل، بلکه بشقه برشی یاپه مد-
یغندن ایلری کلیر.

۱۹۶۲ چوق دفعه انسانلره فنالق ایذن دو-
ستلری، وایلك ایذن دشمنلری اولور.

۱۹۶۳ شدتله آقوب کیتمکه اولان بر قوته یا

ایلمکله، ویاخود چکیلوب یول ویرمکله مقابله ایده.
 ییلیرسک؛ قارشى طور وورسهک، کندى محوکی دعوت
 ایدرسک.

۱۹۶۴ رفیقارکی متفق الرأى کوردیکک وقت،
 یاسنده کندیلرینه اوی، ویاخود ترک رفاقت ایت؛
 مخالف الرأى اوله رق ایچلرنده یاشایه مازسک.

۱۹۶۵ بر سعادته نائل اولان آدمی آلداته ییلیر.
 سک، هر نه سویلسهک اینانه ییلیر، لکن مصیبتیده بی
 آلداته مازسک، اینانیه جق شیلره دخی اینانماز.

۱۹۶۶ بختی طرفندن مغل دور اولان آدم بختی
 نروده کور وورسه، اورادن انتقام آلمق ایستر.

۱۹۶۷ بد بخت بد بختی سور؛ بختیار بختیاری
 سومز.

۱۹۶۸ ظلم و حقارت واستهزا که تحمل ایتدیکنی
 کوردیکک آدمه چوق یو کلنه، بر ساعت کلیر که
 اون سنه ده تحمل ایتدکلرینی بردن اوستندن آتار.

۱۹۶۹ اک بیوک مشکلاته غالب کلن قهرمانلر
 چوق دفعه کوچک بر غائله یه غلبه دن عاجز قالیرلر.

۱۹۷۰ بيوك مصاييدن انسانك قلوبنده حاصل
اولان ياره لر چوق دفعه كوچك بر سبيله طيشاري يه
اورورلر. بش اولادي اولان بر آدم، بر سنه ظرفنده اولاد-
لرينك بشني ده فائباتديكي حالده، بر كوز ياشي دو-
كده مش ايكن، سوديكي كويكنك كبرمسي اوزرينه
هونكور هونكور اغلامش، و كدرندن بر هفته ظر-
فنده تلف اولمش .

۱۹۷۱ اينجينمش يورك بر آتشدر، كه آنجق
رفق وملايمتله سونر؛ دها زياده اينجيتمك اوزرينه
ياغ آتوب پارلاتق ديمكدر .

۱۹۷۲ مصيبت افكار ضعيفه نك كوكني قورو-
تديغي حالده، افكار عاليه يي بسليوب تقويه ايدر .
۱۹۷۳ مصيبت قور قاقلرك مأيوسيتني، يكيملرك
هيچانني موجب اولور .

۱۹۷۴ سعادت افكار ضعيفه اصحابني بر قصر
معلاي غرور وافتخاره چيقارديغي حالده، افكار
عاليه اصحابنك اطوار وحركانته اصلا تغير كتيرمز،
وقلبلرينه اصلا تأثير اتمز .

۱۹۷۵ افکار ضعیفه اصحابیله اقباللرنده، وافکار

قویه اربابیه ادبارلرنده کوریشملی .

۱۹۷۶ مدح اولنمق آرزوسیه ذم اولنمق قورقو-

سی عالمده انسانلره چوق ایملکر ایتدیرر .

۱۹۷۷ طوغری بی طوغریلغیچون، ای بی

ایملکچون سونلر پک آزدر .

۱۹۷۸ بر آده، شرنندن امین اولمق ایچون،

کوستردیکک محبت خصوصتدن دهها صوؤقدر .

۱۹۷۹ احق اولمیان آدم مداهن وریا کار اوله-

ماز؛ چونکه مداهن وریا کار، قارشیسنده کنی الدا-

تغه باشلامازدن اول، کندینی آلداتیر .

۱۹۸۰ هرکس مدح اولنمغی و ذم ایتمکی سور .

مداهنلر قیاس نفس ایدهرک، قارشیلرنده کنک مد-

حدن خوشلانه جغنی بیلدکر یچون، کندیلرینی زور-

لایه رق، مدحه قالقیشیرلر .

۱۹۸۱ انسانک بعض دفعه قباحترلی هنرلرندن

زیاده باعث مکافات اولور .

۱۹۸۲ النڊن ايلڪ ڪورديڪ آد مه ڪلاڪ ايدر-
سهڪ، ڪفران نعمت ايتش اوله جڳ ڪي، ايلڪ ايتش
اولديغ آد مه دخی مؤخرأ ڪلاڪ ايدر سهڪ، اولڪي
ايلڪي دخی ڪلڪه تحویل ايتش اولورسڪ .

۱۹۸۳ انسان اوله بر ايلڪ ڪورمش اولديغی
آدمڊن بر ڪلاڪ ڪورديڪي وقت، بو ڪلڪه قارشى ڪلاڪ
ايتزدن اول، اولڪي ايلڪنى اعاده ايدوب منتى آلتنده
بولنامغی آرزو ايدر؛ حتى او ايلڪ اعاده سنى
صكره كى ڪلڪه قارشى دخی بر انتقام عد ايدهرڪ،
تسلى بولور .

۱۹۸۴ ڪيمسه دن ڪلاڪ ڪورمڪ ايتمز سهڪ،
ڪيمسه نك ايلڪنى قبول ايتھ .

۱۹۸۵ عالمده ڪوره جڪ ڪلاڪ دائما اودونجدر،
سكا اولنان ايلڪه قارشى بر ايلڪ ايتز سهڪ، او ايلڪي
ايدن آدمڊن ڪوره جڪ بر ڪلڪه ايلڪنى اوده مش
اوله جقسڪ .

۱۹۸۶ بورج-لرمزى تأديه ايتم ڪلڪمز اڪثر يا

حقانيته رعایتزدن دکل، بلکه حقمرزده امنیت منسلب
اولماق، ویشقه دفعه دخی بورج ایده بیلک ایچوندر.

۱۹۸۷ سوزله سکا ایلاک ایدنه سوزله مقابله
ایده رک، بر تشکرله اکتفا ایده بیلیرسک، فعل ایله
ایلاک ایدنه تشکرله مقابله کافی اولمیهوب، فعلا بر
ایلاک ویا برخدمت ایتکه مجبورسک.

۱۹۸۸ آجلق هر شیئی ارتکاب ایتدیرر.

— آجلغه طیانوب ناموس و حیثیتی پایمال ایتین
فقیر — برظالمک النمدن اولمکی اختیار ایدوب، امان
ایستین — بر قهرمانه بکزر.

۱۹۸۹ آج قالان کویک — محافظه سنه مأمور او-
لدیغی — قویونتری یر.

۱۹۹۰ قارنی آج اولان آدمه آلتونکی امانت
براقه بیلیرسک، فقط بیککی دکل.

۱۹۹۱ مسافر کدن محجوب اولمق ایستمرسهک،
بیکاری کونورمه مأمور ایتدیگک خدمتچینک ابتدا
قارنی طویور.

۱۹۹۲ ايتديكى حسن خدمته قارشى اقدىيىمىدىن
طابق بين خدمتچىنىڭ بردها حسن خدمت ايتىمىكە
آرزوسى قىلماز .

۱۹۹۳ قىياچتە قارشى اولنان ماسامىچە او قىياچتىڭ
دوامى، وقىياچتە قارشى اولنان احسان او قىياچتىڭ
تىكتر وتىمىنى موجب اولور .

۱۹۹۴ مىرتىك وچىيەكار آدمى ايشىكە قارىشىدىر-
ما، چونىكە بىر دفعە قارىشىدىر دىقن صىكرە، قووسەك
دە، ايزى قالاچقىنىدىن، بىشقىقەلىرى دە او يولە كىدە
يىلىرى .

۱۹۹۵ بىر كروە چىدودلىك اچقىندە بولنان بىر
مىنىفك ايتىلىكى اولسە اولسە، بولنىك كسەچىكلىرى
آدملىك يوزدە بىرنى قورتارە يىلىر؛ لىكن قىتالىك او-
كىنى ھىچ بىر وقت آلهماز .

۱۹۹۶ بىر خىر ايشىلىك مقصدىلە چىدودلىك شىر-
يك اولما، چونىكە اولنىر سىنىڭ خىر ايشىلىكلىكىكە معا-
ونت ايتىدىكلىرى كىي، سىندە اولنىر شىر ايشىلىشە
مىساعىدە ايتىكە مىجبور اولورسىڭ .

۱۹۹۷ مرتکبدن کلن هدیہ رشوتدر .

۱۹۹۸ تقدم ایدن جزئی بر ایلاک اونی تعاقب

ایدن نیجه کوتیلکری قبول ایتدیرر .

۱۹۹۹ کوتیلک کورمش اوله‌دیغک، ویاخود

کندیسندن کوتیلک کورمکلکک محتمل اولان آدمک
ایلاکنی قبول ایتمه .

۲۰۰۰ خرسزک هدیہ سنی قبول ایدن خرسز -

لکده شریکی اولمش اولور .

۲۰۰۱ انسان کامل خلقک نظری اوکنده یاپد -

یغنی تنه‌القدده، وتنه‌القدده یاپدیغنی خلقک نظری او -
کنده یاپه ییلندر .

۲۰۰۲ افعالی اقوالنه اویعیان آدملرک برطاقی

سویلدکلرینی یاپمازلر، وبرطاقی سویلدکلرندن زیاده
یاپارلر .

۲۰۰۳ میراثنی یمک ایچون، باباسنک اولومنی

آرزو ایدن آدمدن آلچق یوقدر .

۲۰۰۴ تخته لرینی یاقق ایچون، اوینک ییقلسنی
آرزو ایدن آدمدن احق یوقدر.

۲۰۰۵ باباسنک اولومیه دخی عقلانغیان چو -
جق بالکز کندی اولومیه عقلانه بیلیر.

۲۰۰۶ صاغلغی برایشه یارامیان آدمک اولو -
می ده برایشه یاراماز؛ صاغلغی مضر اولان آدمک
اولومی البته مفید اولور.

۲۰۰۷ حقکده، الندن ایلاک کلدیکی وقت،
ایلاکی دریغ ایدن، و الندن فنالق کلدیکی وقت فنا -
لغی دریغ ایتمن آدمک، الندن برشی کلدیکی وقت،
کوستردیکی احبابلغه احبابلق می دینور!

۲۰۰۸ ایلاک ایده جکسهک، فرصت بکله؛ فنالق
ایتمک ایچون، فرصت بکلمک، و خصمکک ضعف وفلا -
کتنی فرصت اتخاذایتک یوک بردنائندر.

۲۰۰۹ برمصیبت و فلاکته اوغرایان خصمکدن
انتقام آلق ایسترسهک، کندیسنه ایلاک ایت، والکدن
کلیرسه، کندیسنی او مصیبتدن قورتار؛ سنی ممنون،

و کندیسنی محجوب ایده جک بوندن بشقه بر معامله بوله مازسک .

۲۰۱۰ انسان اودر، که کندیسنی کوجندبرمش اولان احبابی بر نعمت و دولتده کوردیکی وقت، طارغینلغنده دوام ایدر، و بر مصیبت و فلا کته کوردیکی وقت، یکمشی اونوده رق، هر وقتدن زیاده احبابی اولور .

۲۰۱۱ جسارت انسانک، قانی باشنه فیرلغله، نه یابدیغنی بیلیه رک، ایتدیکی حرکت دکدر، لزوم حقیقی اوزرینه فداکارلغی اختیار ایده رک، حیاتی استخفاف ایتسیدر .

۲۰۱۲ جسور اولیان هر آدمه قورقاق دینز؛ جسارتله قورقاقلیق بیننده پک چوق درجه ل واردر .

۲۰۱۳ حقیقهٔ جسور اولان آدم صبر و تحمله مالک اولور، یالکز بر نقطه واردر، که اوکا طوقا- نلدیغی کبی، صبر و تحملی قالقوب، جسارتی میدانه چیقار. اونقطه ده ناموس ملی و ناموس شخصیدر .

۲۰۱۴ ناموس ملیسنی محافظه ایچون، ویا انسا-
نیت اوغورنده اولن جسوردر؛ منفعت شخصییه سی
اغورنده اولن درجه افراطده طمعکاردر.

۲۰۱۵ استخفاف حیات هر حالده ممدوح اوله
ایدی، خرسزلق وحیدودلغك دخی ممدوح اولسی
لازم کلیردی.

۲۰۱۶ جسور آدم مغلوباً یاشامقدن ایسه، غالباً
اولمکی ترجیح ایدر.

۲۰۱۷ انسانك یوزندن و طور و حر کشتدن آکلا-
شماز بر خصلتی وارسه، اوده جسارتدر؛ اقوال و
حرکاتی مردانه اولان نیجه آدم لر اثنای محاربه ده
قاچه جق بر آرارلر؛ وفایت متواضع، حلیم و یواش
کورینن نیجه آدم لر اثنای محاربه ده آرسلان کسملیرلر.

۲۰۱۸ محاربه ده طرفینك هانکیسنده سسلاحه
صارلمش قادینلر کورورسهك، اوطرفك حقلی اولد-
یغنه شبهه ایتمه، چونکه قادین، تحمل اولنسه میه جق
بر حال کورمدکجه؛ سسلاحه صارلماز.

۲۰۱۹ کندیندن ضعیف بر آدمله طوتیشان غالب
 اولورسه، شان قزانماز، بلکه زبونکشلاکله تعیب
 اولنور؛ حالبو که مغلوب اولورسه، شان وشهرتندن
 پک چوق غائب ایدر. کندیندن قوتلی بر آدمله طو -
 تیشان مغلوب اولورسه، تعیب اولماز؛ غالب او -
 لورسه، پک بیوک شان قزانیر .

۲۰۲۰ قزانمسیله اغتراز ایتمین غائب ایتمسیله
 محجوب اولماز .

۲۰۲۱ بعض آدملر شرقینره بکزرلر، بر وقت
 اتملری اغزدن اغزه کزدکن صکره، وقتلری کچه -
 رک، قاهه آلمانلر .

۲۰۲۲ چوق آدملر انسانی قدر ذاتیسيله دکل،
 بلکه ثروت ومنصبنه کوره تقدیر ایدرلر .

۲۰۲۳ ثروت ومنصب اقتدارسنز آدمی اقتدارلی
 ایتمدکن بشقه، دها مهم ودها کوچ ایشلره قار -
 یشدیردیغیچون، اقتدارسنز لغنی آرتیرر .

۲۰۲۴ کندی اوینی ادارهدن عاجز اولان بر

آدمی کوی امامی ایتک او کوی اونک اوینک حالنه
قومقدر .

۲۰۲۵ برقایق یوروتمهکه اقتداری اولیان آدمک
برنیسوک کی یه قپودان اولغسله، مهارت و اقتداری
آرتارمی ؟

۲۰۲۶ کوچک موقع بیوک آدمک قدرینی ایندیرر .
۲۰۲۷ اعتباری منصب و ثروتنه مستند اولان
آدم قائمه نقدیه به بکزر، که بر کون او اعتبار عار -
ضیسی قالدیغی کی سواقعه آتیلیر؛ اعتباری قدر
ذاتیننه مستند اولان آدم ایسه آلتون سکه به بکزر،
هر پرده هر وقت اعتباری باقیدر .

۲۰۲۸ قدر حقیقی به مالک اولان آدمی، کندیسيله
نه قدر کوریشسهک، او قدر زیاده تقدیر ایدرسک،
شهرت کاذبه آدلرینی بالکز اوزاقدن تقدیر ایدوب،
سوه بیلیرسک .

۲۰۲۹ انسانلری تقدیسه سبب اولان بیوکلک
اکثریا شهرت طمعندن، عیب قورقوسندن، زنکینلک

محببتدن، راحت یاشامق هوسندن، وبشقه لرینه تفوق
آرزوسندن تولد ایدر .

۲۰۳۰ هر صنعتده مهارت صاحبك شهرتی
وراحت یاشامسنی موجب اولور؛ عسکرلکده ایسه
مهارتك اك بیوکی اولك اولدیغندن، بو مهارت صا-
حبنه یالکز شهرت ویرر، واو شهرتی ده کندیسسی
کوروب ایشیتکه موفق اولماز .

۲۰۳۱ انسان یالکز کندیسسی بیلدیکی قباحتی
چابق اونودور .

۲۰۳۲ انسانك مدحن زیاده ذمه میلی واردر؛
چوق دفعه بر آدمی ذم ایتك ایچون، دیگرینی مدح
ایتمکه مجبور اولورز .

۲۰۳۳ چوق آدمك درایتسزلیکی فوق العاده
درایت کوسترمك ایستدکلرندن ایلری کلیر .

۲۰۳۴ شهرت و شان طمعنك ومدح اولمق آرزو-
سنگ رفاقتی اولیه ایدی، اعمال حسنه هیچ ایلری
کیده میه جکدی .

۲۰۳۵ کندیسنك كیمسه به محتاج اولیمه جغی
اعتقادنده بولنانك هر كسك کندیسنه محتاج اوله جغی
فكرنده بولنان قدر یاكایشی یوقدر .

۲۰۳۶ درایتلی آدم قصورلوی اولیان دكل،
قصورلینی اعتراف ایدندر .

۲۰۳۷ ناموسلی آدم کندیسنه هیچ برسوز طو-
قائمیان آدمدر .

۲۰۳۸ هر سنه مخصوص برجنت واردر؛ آنجق
بالكر كندی سته مخصوص اولیان بر جنتله مجنون
اولانره مجنون دینیر .

۲۰۳۹ عقلنك قلتنی بیلوب، اوکا كوره حركت
ایدن احق دكلدر؛ كندینی عاقل ظن ایدوبده، حقی
اظهار ایدن احقدر .

۱۰۴۰ انسان اختیارلدقجه، عقل وتدیری
نسبتنده جنتی دخی آرتار .

۲۰۴۱ انسان ایچون اك بیوك بد بختلق مستحق
اولدیغی بر مجازاته كرفتار اولمقدرد؛ بغیر حق چكیلان
مشقتمك تسلیسی او مشقتمك ایچنه داخلدر .

۲۰۴۲ چوق ایشلر واردر، که اوفق وخصو-
صی اولدقلری حالده، جنایاتدن معدود ایکن، بیوک
وعمومی اولدقلری وقت، محسناندن عداولنورلر. بر
او صویغنه خرسزلق بر مملکت صویغنه فاتحلق
دینور.

۲۰۴۳ حسنانده قهرمانلر بولندیخی کبی، سیئا-
تده دخی بولنور.

۲۰۴۴ اعتراف اولنان قباحث کسب خفت ایتد-
یکی کبی، کتم و اخفا اولنمیان فضل و هنر دخی اضا-
عه قوت ایدر.

۲۰۴۵ برویا بر قاج قباحثی اولان آدم شایان
تحقیر دکل، هیچ بر فضیلتی اولمیان آدم شایان تحقیر در.
۲۰۴۶ افعال ردیه، منافعه خدمت ایتدکلر یچون،
ارتکاب اولنیور؛ لکن افعال حسنه نك منافعه حس
اولنمیه جق بر صورتله دهها زیاده خدمت ایتدکلری
دوشونلیور.

۲۰۴۷ بیوک خدمتگر کوره ییلنلردن جریان ایدن
قباحثلر دخی خدمتگری نسبتنده بیو کدر.

۲۰۴۸ ارتکاب ایتدیگیزی مقام افتخارده بیان
ایتدیگیزی فالقلرک چوغنی، المزدن کله مدیکچون، یامایز.

۲۰۴۹ انسائک آلدیغی یاره لر ایی اولدقدن
صکره جسمنده نشانلر براقدقلری کبی، ایشلدیکی
قباحتلر دخی، هر نه قدر تعمیر اولنسه، ینه قلب ورو-
حده زائل اولمیه جق نشانلر براقیرلر.

۲۰۵۰ بر قباحتده ثبات ودوامزه مانع اولان
شی اکثریا دیگر قباحتلره اولان میلزدر.

۲۰۵۱ ثباتسنزلق بعض دفعه قلت عقل سائقه سیله
اوته کینک، بریکنک دیدیکنه قاپلقدن، وبعض دفعه
دخی اسکی شیلردن اوصانوب، یکی شیلر آرزو
ایتمکدن ایلری کلیر.

۲۰۵۲ علاجلرک اکثریسی زهرلی اجزائک
اجزای سائره ایله ترکیبندن حاصل اولدیغی کبی، خیرلی
اولان بیوک ایشلرک چوغنی دخی ظلم و غدر و حیله
و حده نک ترکیبیه حاصل اولورلر. آنجق ظلمی عدل
ایله و حیله و حده بی نیت خیر ایله مزج ایدوب،

انسانیتہ خدمتی اولہ جق بر بیوک ایش حاصل ایتک
ایچون پک بیوک تدبیر و مهارت لازم .

۲۰۵۳ نو شروان احتمال کہ حجاجدن زیاده
جانلریاقش؛ لکن اونک جانلریاقه سندن خیر، و بونک
جانلریاقه سندن شر طوغدیغی ایچون، اونک اسمی
تعظیمله، و بونک کی نفرتله یاد اولنور .

۲۰۵۴ اک آجی طوقات ضاربک کوله رک یاخود
اکلنهرک اوردیغی طوقاندر .

۲۰۵۵ ضاربک حدتی مضروبہ تسلی ویرر .

۲۰۵۶ ای ایش هر وقت ای نیتدن، فنا ایش
هر وقت فنانیتدن چیقماز؛ چوق دفعه حسن نیت
بر فنا نتیجه، و سوء نیت بر ای نتیجه ویرر .

۲۰۵۷ حاکم اجرا ایتدیکی عدالت اهلینک
قلوبنی حکمدارک تحتنه باغلار بر رابطه در .

۲۰۵۸ خدمتچی کندیسنی سون افندی بی آناسندن
باباسندن زیاده سور .

۲۰۵۹ محتاج اولميان آدمه ايديله جك احسانك اك
بيوكى طاتلى سوزدر .

۲۰۶۰ صوصامش آدم ايچون كنديسنه صو
ويرمكدن بيوك احسان اوله ماز .

۲۰۶۱ تدبيرسنز لكميزدن حاصل اولان ندامت،
او تدبيرسنز لكك نتیجه سنك آجيلغندن دكل، بلكه
تدبيرسنز اولديغمزي وديكرايشارده دخی اوبله نتیجه لر
حاصل ايدده جكمزي آكلاديغمزدن بزه بك آجى كلير .

۲۰۶۲ آلدانديغمز وقت، او آلدانمكدن غائب
ايتديكمز منفعتده دكل، بلكه آلدانه جق قدر ساده دل
اولديغمزه قيرارز .

۲۰۶۳ انسان ايچون بختيارلق حيثيت واعتبار -
دن عبارتدر؛ اك بيوك بدبختلق حيثيت واعتبارك
فقدانيدر .

۲۰۶۴ بختيارلق راحتدن عبارت دكلدر، ملك
صاحبى خدمه وعمله لرندن زياده يوريلور، وزياده
دوشونور .

۲۰۶۵ ایش آرایان عالمده راحت بولور، راحت آرایان دیگر بر عالمه کیتلیدر .

۲۰۶۶ اهلیتی اولمدیغی حالمده، بیوک بر مسنده نائل اولان آدم کوزل دوشمش براوطه نك مندری اوزرنده بولنان بر سو پرندی به بکزر؛ هر ساعت قالدیریلوب، آتلق تهلهکه سنده در .

۲۰۶۷ سیفالتده و کوشه نسبیانده قالان دکرلی آدم سو پرندی به دوشمش بر جوهردر؛ البته بر کون کندیسنی اورادن قالدیره جق بر ان بولنور؛ معا- صرلری کندیسنی حیاتده ایکن او حالدن قورتار- مازلرسه، اخلاف اسمنی اولسون قورتاریرلر .

۲۰۶۸ چوق آدملر حیوان یوکلرینک خفیف کلن طرفه قونیلان طاشه بکزرلر، که بو طاش، او- زاق بر محلدن نقل اولندیغی حالمده، منزله وارلدیغی کبی آتیلیر .

۲۰۶۹ اک طاتلی یمش کندی المزله قویاردیغمزدر .
۲۰۷۰ انسان ثروتنی نه یملی، نه یدیرملی، فقط اوندن استفاده ایتلی وایتدیرملیدر .

۲۰۷۱ انسانلرک بعضیسی آلداتق و بعضیسی آلداتق خاصه لرینه مالک اولمیه ایدی، جمعیتله یاشا - ملری مشکل اوله جقدی .

۲۰۷۲ محبت ایکی درلودر: بری شخصی، که بر آدمک شخصی چوق کورمکله سومک؛ و دیگری فکری که بر آدمک فکر و مسلککنک طوغریلغنی کو - روب، و یاخود ایشیدوب، ولو غیاباً محبت ایتکدر .

۲۰۷۳ انسانک ال زیاده کوجنه کیدن شی سو - دیکی آدمدن برفنا، و سومدیکی آدمدن برای حرکت کورمکدر .

۲۰۷۴ انسانک هر قول و حرکتک - دومنه طاشی کی - ایکی یوزی واردر، دوستلری دائماً بیاض طرفنی، و دشمنلری سیاه طرفنی کورور .

۲۰۷۵ بعض قصورلرمزی دوستلرمزدخی کو - رور، لکن زیانسز قصور کی کورور، دشمنلرمز ایسه او قصورلرمزه قباحه نظرله باقرلر .

۲۰۷۶ بر آدمی تمامیه سومدیکی آکلامق

ایچون، کندیکله مقایسه ایت، کندیکه ترجیح ایدر-
سهك، حقیقه سورایمشك .

۲۰۷۷ سودیکمز آدمك محبتدن، طالم طویلانسه،
بزی واز کچیرهمز، فقط سودیکمز آدمك حقمرزده بر
فنا سوز سویلسی بزی در حال محبتدن واز کچیره ییلیر.
۲۰۷۸ مدح و ذم قلمزده کی محبت ویا عداوتك
ثمره سیدر؛ محبتك عداوته تحویلله برابر مدح دخی
ذمه تحول ایدر .

۲۰۷۹ مدح محبتدن، و ذم عداوتدن حاصل او-
لدیغی وقت، قوتلی و مقنع، و خوف و امیده مبنی
اولدقلری وقت، ایکسی دخی قوتسز و بیقدیر یجی
اولور .

۲۰۸۰ دوستك قصور و قباحتلرینی س-ویلین
بولنه ییلیر، لکن دشمنك کال و فضایلنی اعتراف
ایدن هیچ بولماز .

۲۰۸۱ مهارتله مدافعه اولنان حقسنز بر دعوی
مدافعه اولانه میان حقیقی دعوادن زیاده قزانیر .

۲۰۸۲ حق يالکز قوتك حايه سی آلتنده بولنور-
سه، قزانه بیلیر، حالبو که قوتك حقه احتیاجی یوقدر.
۲۰۸۳ برزنکینك اغزندن چیقوب، عین کرا-
مت عد اولنان سوز، بر فقیرك اغزندن چیقسه، مو-
جب استهزا اولور.

۲۰۸۴ نهر، دکیزه واصل اولتجه، غائب اولدیغی
کبی، فضیلت دخی منفعته کلنجه غائب اولور.
۲۰۸۵ دنیادن بیغمش آدمدن فائده بکلمه.
۲۰۸۶ دنیادن ال چکنلر آخرته کیتلیدیرلر؛
چونکه بو ایکی خانه دن بشقه اوتوریله حق یو-
قودر.

۲۰۸۷ دنیادن ال چکمش ادعاسنده بولنانلر دنیا-
ده یالکز سعی و عملدن ال چکوب، بشقه لینگ سعیده
باشارلر.

۲۰۸۸ دنیا اخرنك تارله سی اولدیغی حالده، بو
تارله یه باقیوبده، بر کوشه یه چکیلنلر آخرته دیگر
خلقدن زیاده رفاهه نائل اوله جقلرینی نصل مأمول
ایدیرلر؟

- ۲۰۸۹ سپرى آلدېڭ ياره نك اوزرنده طو -
 تيموب، كله جك اوقه قارشى طوتمق اقتضايدىر .
- ۲۰۹۰ سكا يوز فئالق ايدنك بر ايلكنه قاپما،
 سكا يوز ايلك ايدنك بر فئالغنه كوچمه .
- ۲۰۹۱ انسانك خواص عنندنه د كرى، وعوام
 عنندنه طالعى تقدير اولنور .
- ۲۰۹۲ شهرت كاذبه شهرت صحیحه دن* زياده
 سهولتله انتشار ايدىر .
- ۲۰۹۳ بر آدم بر يالان سويلرسه، در عقب عوام
 بيننده او يالانك صحیح اولديغنه يمىن ايدىر يوز كشى
 بولنور .
- ۲۰۹۴ مر كبك باغرمسـنه قولاق اصمىوبده،
 نصر الدين خواجه نك سـوزينه رعايت ايدنلر پك
 چوقدر .
- ۲۰۹۵ يالانك پك چوق اعتبارى وپك چـوق
 مشتريسي اولميه ابدى، كيمسه يالانجى اولميه جقدى .
- ۲۰۹۶ عالده يالانلرله ياكليشلىر قالمسه، پك آز
 شى قالير .

۲۰۹۷ هست چوق دفعه سخاوتدن زیاده ادا-
رهیه مضر در .

۲۰۹۸ امید و عدايتديکني اجرا ايتز بر مدهندرد؛
بونکله برابر عمر طريقه-ده بو آرقداش بزه تسلي
ويروب، اکلنديرميه ايدی، بويول چوق مشقتلي
کورينه جکدي .

۲۰۹۹ انسانک عقل و ترييه و حسن حرکننه حل
اولنان شيلردن چوغنک سبي تئبلك و قورقودر .

۲۱۰۰ تدبيرک ياری يولده براقديغی شيلری
چوق دفعه تصادف منزل مقصوده ايصال ايدر .

۲۱۰۱ تدبيرسز تصادف ديزکينسز بر آندر؛
تصادف چوق ايشلر کورور، لکن تدبير ديزکينيله
اداره اولمسی شرطدر .

۲۱۰۲ صوکنی دوشونمکسزین، بر ایشه کير-
يشن دومنسز کی به ييمش کيدر .

۲۱۰۳ عوام حکمت و حقيقتک دشمنيدر . بر شی
حکمت و حقيقته مطابق اولورسه، خلقلک استهزاسنی

دعوت ایدر، هیچ بر حکمتنه مبنی اولیان و حقیقتنه
مغایر اولان شیلر دائما عوامک مقبولیدر .

۲۱۰۴ عالم آدمی بالکز جهلا سومز، علمیه تفخر
وتکبر ایدن آدمی هیچ کیسه سومز .

۲۱۰۵ قلب فکره بو جهتجه تقدم ایدر، که
قلبك طوغریلخی انسانه نه قدر دوست قزانديرسه،
فکرینك طوغریلخی او قدر دشمن قزاندير .

۲۱۰۶ انسانك کنديسنه ايلك ایدن آدمی سو -
مسی طبیعیدر؛ کفران نعمت ایسه او ایلکی فنالق
ظن ایتکدن کلیر .

۲۱۰۷ بر آدمی زنداندن قورتارمق بیوک بر
ایلکدر، فقط زنداندن قورتاره جغیز آدمی بغیر حق
حبس ایتش ایسهك، بو حرکتمز ايلك دکل فناالغه
ختام ویرمک دیمکدر .

۲۱۰۸ سنی سومسني ایستدیكك آدمی سو .

۲۱۰۹ سکا امنیت ایتین آدمدن امین اولما .

۲۱۱۰ بر آدمدن قورقارسهك، کنديسني قور -

قوتما؛ اوئی قورقوتدقجه، قورقوك آرتار .

۲۱۱۱ بر آدمی سومك ايسترسهك، ياخود كند -
يسنك سنی سومسني آرزو ايدرسهك، كنديسيله صيق
كوريش .

۲۱۱۲ انسان سوديكي آدمی، چوق وقت كور -
مه مكله، سومه مكه، وسومديكي آدمی، چوق كور -
مكله، سومكه باشلار .

۲۱۱۳ بيوك آدمرك قزانقري شهرت وشانه
او شهرتی قزانق ايچون استعمال ايتدكلى وسايطك
ماهيتي دخي منضم اولورسه، او وقت قيمت حقيقه -
لى آكلاشيلير .

۲۱۱۴ حكمدارلر بر پارچه كاغده آلتون قيمتي
ويردكلى كي، چوق دفعه اك عادي آدملره دخي
بيوك آدمرك قيمتي ويررلر؛ آنجق آلتونك قيمتي هر وقت
معتبر اولديغي حالده كاغدك قيمتي بر زمان و بر محله
مخصوصه، اوزمان ومحللك خارجنده بر پارچه
كاغدر .

۲۱۱۵ چوق ثروتي اولوب ده، اداره سي اولميان

آدم ثروتدن استفاده ايتديكى كې، چوق معلوماتى
اولوب ده، تدبير وحسن حركتى اولميان آدم دخی
معلوماتدن فائده حاصل ايده مز .

۲۱۱۶ ايشك بيوكلى يالكر نتیجه سنك بيوكلكيله
دكل، باشليجه تدبير واسباب حصولنك بيوكلكيله
متناسبدر .

۲۱۱۷ چوق دفعه بيوك بر تدبير كوچك بر نتیجه،
وتصادفا اولنان كوچك بر تشبث بيوك بر نتیجه
ويرر .

۲۱۱۸ بيوك تدبيرلرله حاصل اوله ميان ايشلرى
زمان وتصادف، حس اولتمق سزین، حاصل ايدر .

۲۱۱۹ اك بيوك حكيمك دوشونوب بوله مديغى
بر شئي تصادف بر چتيجى يه، بر علميه، بر جاهل
آدمه كشف ايتديرر .

۲۱۲۰ بيوك ايشلرك خيره مبنى اولانلرى نه قدر
تدبير ومهارته محتاج ايسه، شره مبنى اولانلرى دخی
اوقدر، وبلكه اوندن زياده تدبير ومهارته محتاجدر؛

بونىكله برابر شره مېنى اولانلر يوك ايشلردن معدود
دكلدر .

۲۱۲۱ سعيدين مقصد بر خير حاصل ايتكدور،
شر ايچون چالیشان هم كنديسى سعي ايتمه مش،
هم بشقه لرينك سعيى احما ايتش اولور .

۲۱۲۲ واصل اولمق ايستديكك مقصده - او
مقصده واصل اولمق ايچون؛ اختيار ايده جكك -
طريق يېننده مناسبت بولمق شرطدر؛ شر طريقه
خيره وارلماز .

۲۱۲۳ نظامه قونمش عادى برشى نظامسىز حا-
لنده بولنان آغر قيمتلى برشىدن ابي كورينور .

۲۱۲۴ اصول و نظام و حسن ترتيبه رعايت ايدن
اوسط فكرلى بر آدم بونلره رعايت ايتن افكار عاليه
اصحابندن چوق دهازياده ايش كورور .

۲۱۲۵ ايش كورمك ايچون يالكز ييلمك اقتضا
ايتز، باشليجه ايستك لازمدر .

۲۱۲۶ آرزو اقتدارى توليد ايدر .

۲۱۲۷ خیر ایشلمکه اقتداری اولوب ده آرزوسی
اولیان آدم یاننده حیوانی اولوب ده یایان بورین
آدمه بکزر .

۲۱۲۸ باباسنک اجباریله مکتبه کیدن وخواجه-
سنک قورقوسندن اوقویان چوجق چ-وق شی
او کرغز .

۲۱۲۹ بر ایشی - کندیسنه امر اولمازدن اول
- یامیان خدمتچیدن خدمت بکلمه؛ سوبلدکن صکره
دخی یامازسه، او خدمتچی بی بر دقیقه بیله طومق
قباحدر .

۲۱۳۰ قیوسنک اوکنده بر طاش بولندیغنی کو-
روبده، قالدیر میان آدمه تنبل دیه ییلیرز، لکن او
طاش آباغنه طولاشوب بر ایکی دفعه دوشدکن
صکره، ین قالدیر میانه نه دیملی ؟

۲۱۳۱ خلقتک توسطیله ینلرنده کی ایشلرینی
تسویه ایدن ایکی قرداشک قرداشلغنه قرداشلق دنیله
ییلیرمی ؟

۲۱۳۲ سنی قرداشندن زیاده سون آدمک محبته
کوونغه؛ چونکه او محبته ثابت اوله ایدی، سنی قر-
داشه ترجیح ایتمزدی.

۲۱۳۳ هر کس طوغری سوزی دیکلر و تحسین
ایدر، فقط ایش اجرایه کلدیکی کبی، هر کس کندی
بیلدیکنی یاپار.

۲۱۳۴ عوام بیننده متواتر اولان علم کیمیای کاذبک
(آلشمینک) وجو-ودینه اینانلدیغی زمانلرده حکیمک
بری دیمش که: بو علمک اولی بیلک آرزو سندن، او
سطی آلداتمق احتیاجندن، وصوکی تیمارخانهیه دخو-
لدن عبارتدر.

۲۱۳۵ انسان کندینده اولمیان بر فضیلتیه مالک
بولنانی سومز، کندینده اولان فضیلتیه مالک اولاتی ده
سومز؛ یالکز کندینده بولنان فضیلتک بر مقدارینه
مالک اولانی سور.

۲۱۳۶ انسان کندیسنی سونی دکل، کندیسنی
تقدیر و مدح ایدنی سور.

۲۱۳۷ انسانلری بر برلینه ربط ایدن منفعت

امیدی و مضرت خوفیدر؛ بو ایکی شی اولمیه ایدی،
هر کس منفرد بر حالده احبابسنر مصاحبسنر
یاشایه جقدی .

۲۱۳۸ احبابرمزی، حاللرینی صورمق ایچون
دکل، کندیلرینه حالزی سویلک ایچون، کورمک
آرؤوسنده بولتورز .

۲۱۳۹ اقبال وادبارک اخلاقه پک چوق مدخلی
واردر؛ پک چوق ایی آدملر اقباله نائل اولمغله بعض
ایملکلرینی غائب ایدرلر؛ وپک چوق 'اخلاق فاسده -
لرندن واز کچرلر .

۲۱۴۰ بر رتبه یاخود بر منصب آلمغله طور
وحرکتی تبدیل ایدن آدم قدر ذاتیسنک او رتبه
ومنصبدن پک دون اولدیغنی اثبات ایتش اولور .

۲۱۴۱ قدر ذاتیسی اولان آدم منصبه کندی
حیثیتی آرتیره جق بر صفت نظریله باقر .

۲۱۴۲ بر دولکردن مهندس-لک ایستیلیرسه،
او دولکر « بن مهندس-لک دخی ایده یلا-یرمشم »

ديهرك، البته تفخر ايدر؛ لکن بر مهندسدن مهندسلک
ایستیلیرسه، مهندس بونی برایش صایه رق، تفخره
سبب کورمز .

۲۱۴۳ یاپه میه جغی ایشه قاریشان آدم عالمده هیچ
برایش یاپه ماز؛ ایش یامق ایستین یاپه یله جکی ایشی
درعهده یدر .

۲۱۴۴ کندی چوجقلرینی زبیه ایده مین آدم
حکمدارک چوجقلرینک مریسی اولمغی آرزو ايدر .
۲۱۴۵ یوزمزه قارشی مدح اولندیغمزی رد
ایتمه مز تکررینی آرزو ایتدیگمزدن ایلری کلیر .

۲۱۴۶ انسان ایچون کندیسینی مدح ایدلره قار-
شی کندیسینی ذم، و کندیسینی ذم ایدلره قارشی کند-
یسینی مدح ایتکدن طائلی شی اوله ماز .

۲۱۴۷ مدح اولمغی سونلر کندیلرینی مدح
ایتدیره جک شیلری سوه ایدیلر، آرزولرینه نائل اوله-
جقلردی .

۲۱۴۸ انسان فضائلنک مدحنی ایشیتدجکه، فضا-
یلنی آرتیرر، و قبایحنک ذمنی ایشیتدجکه، قبایحنی آرتیرر .

۲۱۴۹ جھلنی کیدرمک ایستدیکک آدمک - ولو
جزئی اولسون - کسب ایتیش اولدیغی علمنی مدح ایت؛
حستنی ذم ایتک ایستدیکک آدمک سخاوتنی مدح
ایت .

۲۱۵۰ انسان ایچون کندینی اداره ایتدیرمک
شفه لرینی اداره ایتمکدن کوچدر .

۲۱۵۱ انسانک برنجی مداهنی کندی نفسیدر؛
خارجدن اولنان مداهنه، آنجق کندیمز حقنده کندی
فکرمرزی تصدیق ایتدیکچون، خوشمزه کیدر .

۲۱۵۲ کندینی بحق تحقیر ایدن آدم نه مداهنه -
دن خوشلانیر، نه ذم اولتمقدن قورقار. فقط کندینی
بحق تقدیر ایده ییله جک آدم وارمیدر ؟

۲۱۵۳ هرکس کندینی بکنیر، لکن بعض آدملرک
شهرت کاذبه سی او درجه یی بولور، که خلق کند -
یلرینی - کندی کندی کندیلرینی ظن ایتدکلرندن
زیاده - بیوک ظن ایدر .

۲۱۵۴ طبیعت انسانه لیاقت واقته دار ویرر،

طالع و تصادف او لیاقت و اقتداری میدانه چیتاریر.
 طالع نیجه بیوک آدم لر کلیر، که بیوکلکیرینی کوستره -
 جک فرصت بوله مدقلرندن، اتملری طویلقسزین،
 یاغسز فکیل کی، سونوب کیدرلر .

۲۱۵۵ انسانک بیوک آدملری مدح ایتکده کی
 میلی کندیسنک اونلری تقدیره مقتدر اولدیغنی کو -
 سترمک ایچوندر .

۲۱۵۶ انسانک طبیعتی فصل و ذمه میالدر؛ بر -
 یسنی مدح ایدرسه، یا بر منفعته مبنی و یا خود قورقو -
 سندن مدح ایدر .

۲۱۵۷ صاتانک و آلا نک ممنونیتنی موجب اولور
 بر آلیش و یریش و ارسه، اوده مداهنه در .

۲۱۵۸ طالعده هر شی ایچون اونی سومین بر آدم
 بولنه بیلیر؛ لیکن مداهنه یی و کندیسنک مدح و ثنا
 اولندیغنی سومین آدم یوقدر .

۲۱۵۹ انسان زنکین اولوب ده، کندیسنی فقیر
 طانیتمقدن ایسه، آج قالوب ده کندیسنی زنکین کو -
 سترمکی ده زیاده سور .

۲۱۶۰ علم اوقويانلرك ياريسى كچينمك ايچون،
 ياريسى خلقه عالم اولدقلرينى كوستروب، تفخر ايتك
 ايچون، وآنچق يوزده برى بيلديكنى او كرنمك ايچون
 اوقور .

۲۱۶۱ بر آدمك عليهنده بولمق غرض اولديغى
 كى، لهنده بولمق دخی غرضدر، غرضسز آدم
 بيطرفدر .

۲۱۶۲ مدحه شايان اولميان بر شئي مدح ايدر -
 سهك، ذم ايتش اولورسك؛ ذمه مستحق اولميان بر
 شئي ذم ايدر سهك، كمنديكى ذم ايتش اولورسك .

۲۱۶۳ نافع مأخذى مضر مداهنسه يه ترجيح
 ايدجك آدملر يك آزدر .

۲۱۶۴ يك چوق مدح لردن ذم، و يك چوق
 ذملردن مدح چيقار .

۲۱۶۵ عالم آدم ايچون جاهلارك ايچنده، وعامل
 آدم ايچون احققلرك ايچنده بولمقندن يسوك عذاب
 اولماز .

۲۱۶۶ بر عاقلک بر جاهلک امرینه اطاعت ایتمه
واونک رأیسه ایش کورمکه مجبور اولمسی نه یوک
غدردر .

۲۱۶۷ عالم جهلانک مجلسنه کیردیکی وقت
محبوب اولور؛ جاهل ایسه علماک مجلسنه بیرو
کیرر .

۲۱۶۸ عاقل آدم آز سوزله چوق شی افاده ایدر؛
احق بتون کون سویلرده، بر شی افاده ایتز .

۲۱۶۹ سوز سویلک مخاطبه بیلدیکی برشی آکلا-
تمقدن عبارتدر؛ هر کسک بیلدیکی و بدیهیاتدن معدود
اولان بر شی سویلک هم کندی اغزینی هم مخاطبک
قولاقلرینی بیوده یورمق و باش اغزینی ویرمکدر .
۲۱۷۰ انسان کندی فکر و قلبنده کی شیئی سو-
یلمکی قارشیسمنده کینک صوردیغی شیئه جواب ویر-
مکدن زیاده سور .

۲۱۷۱ قادیلرک آرزوسی قونیشمق دکل، سو-
یلمکدر؛ بونک ایچون بر قاچ قادین بر یره کلدیکی وقت
عادتا بر سوز سویلک یاریشی اولور .

۲۱۷۲ عمرنده يامديغك ايشى يايىق ايسترسهك،
اول امرده ياپانلرى تقليد ايتمكدن بشقه چارهك
يوقدر .

۲۱۷۳ بر آدم بو كون بو ايشى ياپه جغم ديرده،
ايرتسى كون ينه بو سوزى تكرار ايدرسه، او ايشدن
اميدى كس .

۲۱۷۴ كندى ايشنى كوره مين، خلقك ايشنى كو-
ره مديكچون، تعيب اولماز .

۲۱۷۵ الندن ايش كلين آدمدن ايش بكمك طا-
شدن حركت بكمك كيدر .

۲۱۷۶ تميرلكى سون آدم اك تمير شيك تمير-
لنكه محتاج بر جهتنى بولور .

۲۱۷۷ بر ايشى يامغه قرار ويروبده، ياپما-
مقندن ايسه، ياپماغه قرار ويرمك دها ايدر .

۲۱۷۸ بر آدمك ضعيفلكنى فرصت اتخاذايدوب،
اوزرينه دوشمه، سنكده ضعيف بولنه جغك بر وقت
اولور .

۲۱۷۹ ایتک ایتک ایچون فرصتی الدن قاچیرما ؛
فمالق ایتک ایچون فرصت آراما .

۲۱۸۰ هر شیئک بر وقت مرهونی واردر
دنیلیر؛ اوت، لکن هر شیئک وقت مرهونی او شیئک
انسان طرفندن یابلغنه باشلادیخی وقتدر .

۲۱۸۱ عالم ومتمدن بر آدمک علم ومدنیتنی تقلید
ایتک اقتضا ایدر، زی وقیافت و طور و حرکتنی دکل؛
بونکله برابر انسان کندندن ایلری بوانان بر آدمک
لباسنی کیرسه، اونک سویلیدیکی سوزی دخی سو -
یلکه، واو سوزی سویلک ایچون دخی اونک علم
وفضائی تحصیل ایتکه مجبور اولور .

۲۱۸۲ یالان و حیلله قیصه ودار بر اورتیدر،
انسانک مقصدینک بر طرفنی اورترسه دیگر بر طرفنی
آچیق براقیر .

۲۱۸۳ عاقل آدم حیلله ویالانی، اک ضروری
ایشلرده قوللانمق اوزره، صاقلار؛ احق آدم هر
وقت هر ایشه یالان و حیلله قاریشدیرمق ایستر .

- ۲۱۸۴ قارشيسـنده کيني احـق فرض ايدوب،
آچيقدن آچيغه کنديسني آلداتغه وياخود کنديسيه
اکلنکه قالقيشان کندي احقلفني کوستير .
- ۲۱۸۵ عاقل آدم، حيله ويالانه احتياج کور .
مکسزين، ايشني کوره بيلير؛ حيله ويالانه احتياج
کورمک عدم تدبيردن کلير .
- ۲۱۸۶ کنديني ديکرلندن دهـا ماهر عدايدن
دائما آلدانير .
- ۲۱۸۷ نزاکنک مبالغه سي برنوع قبالقدر .
- ۲۱۸۸ عالمده اکثر ايشلر دائما دائره شـکلنده
فرض اولته بيلير، چونکه ايکي کنارلوي بريره کلير .
- ۲۱۸۹ حيله کاره قارشي حيله کارلق ايسترسهک،
آلدانيرسک، طوغريلق وقبالغي اله آليرسهک، حيله -
سندن قورتنه بيليرسک .
- ۲۱۹۰ انسان ايچون طوغريلغني خلقه کوستر -
ديکي يوله کيتمکدن کوچ شي يوقدر .

۲۱۹۱ انسانی، یالاندن کوستریلن فضیلت اوتا

ندیردیغی قدر، فضیلتسزلك اوتانديرماز .

۲۱۹۲ چوق آدملر ایلکی، فئالعه بر مقدمه اولمق،

و اونك یولنی آچق اوزره، اجرا ایدرلر .

۲۱۹۳ میلیات نفسانییه بعض دفعه مقاومت

ایده بیلکه مز بزم قوتمزدن دکل، بلکه اونلرك قوتسز-

لکندن اینری کلیر .

۲۱۹۴ انسانك مداهنهیه او قدر احتیاجی وار -

در، که بر مداهنی اولمازسه، کندی کندیسنك مدا

هنی اولور .

۲۱۹۵ بعض آدملر مدح اولندقجه، دها زیاده

مدحه شایان اولمغه چالیشیرلر؛ بعضلری مدح اولند-

قلرینی ایشیدنجه، آرتق کندیلرینی کاله ایرمش ظن

ایدهرك، ذمه شایان اولورلر .

۲۱۹۶ عاقل آدم مستحق اولدیغی مدحی کندی

حقى عد ایدهرك، او مدحدن هیچ متأثر اولماز، و

مستحق اولدیغی مدحی اوزرینه آلمیوب، رد ایدر .

۲۱۹۷ احق مستحق اولديغى مدح-دن دها
زباده حظ ايدر، و كندىنى اومدحه شايان ظن ايتك
ايچون، كندى كندىنى آلداتمغه چاليشير .

۲۱۹۸ امر قورشون كيدر، امر ك آغزندن
چيقمعله برابر، مأمورك قولاغنه واريرسه، تأثير ايدر،
يوك بر مسافه ياخود بر زمان آرايه كيررسه، تأثير -
نى بتون بتون كسر .

۲۱۹۹ قنپهسى اوزرينه اوتوروب، اورادن امر
ايدن فابريقه جينك علمهسى هيچ بر ايش كورمز؛ ايش
كورديرمك ايستين فابريقه جى، علمهسى اوتوردىغى
حالده دخى، كندىسى آباقده بولمليد .

۲۲۰۰ قوردى قويونلره ياشدیرمامق ايچون؟
چوبانك كوزى يوز كوپكك ديشندن ايدر .
۲۲۰۱ تنبل افنديك خدمتچيسى چاليشقان
اوله ماز .

۲۲۰۲ كبر سزلك دعواسمده بولمق كبرك اك
يو كيدر .

۲۲۰۳ کنج آدم هریوله سوق اولنه بیلیر، اختیار
 رك آلمش اولدیغی یولدن چویرلمسی پك مشکدر .

۲۲۰۴ اختیار مغنیدن یکی شرقی ایسته .

۲۲۰۵ اختیار آدم لر کنج لرك زمانك ایجابانه
 تابع اولدقلرینی تعیب ایدرلر، حالبوکه کندیلری
 کندى کنج لركلری زمانه او قدر تابع اولملاردیر،
 که اوزمان کچمش اولدیغی حالد، ینه اونك ایجاب
 ایتدیرمش اولدیغی طور دن واز کچمز .

۲۲۰۶ اختیارلر اسکی زمانی مدح ایدرلر، حا-
 لبوکه زمان کیتدکجه ایلشیور، شمديکی زنان کند-
 یلرینه فنا کورینورسه، او فنالغی زمانه دکل، کند-
 یلرینه عطف ایتلیدرلر .

۲۲۰۷ اسکی زمانی مدح ایدن اختیاره دیملی که:-
 اسکی زمانك شمديکی زماندن فرقی سنك او وقت بر
 شاب امر د، و شمدي ایسه آق صقاللی بر کوتورم
 اولمقلغکدن عبارتدر، لیکن بوتبدل عمومی دکل، یا-
 لکز سنك شخصکده اولمشدر .

۲۲۰۸ زمانك قدريني بيليوب ده ، ماضي به
حسرتله ، واستقباله مأيوسیتله باقان آدم یاشامق فنی
بیلیوب، عمرینی اذیتده کچیرمش اولور .

۲۲۰۹ هر کون بر آدیم آنان عاقبت بر کون بر
منزله واصل اولور .

۲۲۱۰ خبرلی برایشی یایمق ایچون وقت و فر-
صت بکلمک او ایشی یایمامغه قرار ویرمک دیکدر .

۲۲۱۱ بر کونده یاپیله بیله جک ایشه قرار ویرمکله
بر کون صرف اولنورسه ، اوایش بر سنده بیله بیتمز .
۲۲۱۲ عالمده انسانك آجیمیه رق و کمال سخاوتله
ویردیکی برشی وارسه ، اوده نصیحتدر .

۲۲۱۳ انسانك اختیارلمسیله چهره سنك نقایصی
آرتدیغی کبی ، فکرینك نقایصی دخی اویله آرتار .

۲۲۱۴ نأهلهندن ممنون اولمش آدملر چوقدر ،
لکن بختیار اولمش آدملر پک آزدر .

۲۲۱۵ عالمده اك کوچ شی دشمن طرفندن آلد-
نم و دوست طرفندن اغفال اولمق ماده لر بدر .

۲۲۱۶ کندی کندیمزی آلدانديغمز قدر کیمسه
بزی آلدانهماز .

۲۲۱۷ بشقه سنی آلداتمق ایستین آدم پک قولای
آلدانیر .

۲۲۱۸ حیات دنیا بر حيله و خدعه میدانیدر؛
انسان دائما حرکت تدافعیه و تحافظیه ده بولتمق لازم
کلیر .

۲۲۱۹ انسان کندینی خلقه اولدیغمندن بشقه
بر صورتده کوسترمکه چالیشیرکن، نهایت کندینه
دخی کندینی اوصورتله تقدیم وتوصیه ایدر .

۲۲۲۰ فنالق محضا فنالق اولسون دیه اجرا او .
لنماز، انسانی فنالق ایتمکه مجبور ایدن آرزولر بولنور .
۲۲۲۱ هرکس اییلکی سور؛ چوق آدملا اییلاک
ایتمکه چالیشیرکن، فنالق ایدرلر .

۲۲۲۲ کرک انسانلردن و کرک ایشلردن برطاقی
یقیندن کورلمدیکه، محاکمه اولنهماز، برطاقی دخی
بالک. او زاقدن محاکمه اولنهلیر .

۲۲۲۳ تصادفاً مصیب برسوز سویلین آدمه ما -
قل دینز ، قائل اولان آدمک هر سوزی مصیب و حقه
قرین اولور .

۲۲۲۴ بر شیئی ابی بیلک ایچون ، تفصیلاتنی
بیلک اقتضا ایدر ؛ اسرار طبیعتک تفصیلاتی ایسه
بزجه مجهول اولدیغندن ، بیلدیگمز شیار پک سطحیدر .
۲۲۲۵ انسانک اک زیاده افتخار ایتدیکی شی یو -
کلرک اسرارینه محرم اولمسیدر . خالبوکه یوکلر کو -
چکلره ، یالکز کندیلرینی مقصدلرینه آلت ایتک
احتیاجنده بولندقلری وقت ، اسرارلرینی آچدقلرندن ،
کوچکلر ایچون بونده افتخار اولنه جق هیچ برشی
یوقدر .

۲۲۲۶ اکثر عضولنده قصور بولنان چوق
چهره لر هر عضوی یرنده بولنان چهره لر دن کو -
زلدلر .

۲۲۲۷ کوزللك یالکز قابده اولورسه ، کوزللك
دینلز ؛ اصل کوزللك روح و قلبدن چهره یه کلوب ،
نمایان اولان برنوردر .

- ۲۲۲۸ هر كوز ايچون بر كوزل واردر .
- ۲۲۲۹ عالمده هر شينك بر خريداري واردر .
- ۲۲۳۰ خلق اوصانديرمق ايستزسهك، ذهنگده
بر طوتان شيدن بحث ايتمه .
- ۲۲۳۱ باغجي به قويوندن، چ-وبانه اوزومدن
سوز سويگه .
- ۲۲۳۲ انسان ايچون اك مشكل شيلرك بريده
كندى آرزولرينك نه دن عبارت اولديغنى آكلامقدر .
- ۲۲۳۳ عالمده محال شيلر پك آذر، اكثريس-نك
بر ريولى واردر؛ آنجق او يوللارى كوس-بترن رهبر
آرزو و خواهشدر .
- ۲۲۳۴ درايتك برنجى درسى هر شينك و هر كسك
قيمتنى آكلابه بيلكدر .
- ۲۲۳۵ عقل و درايتى ستر و اخفا ايتك بيوك بر
درايتدر .
- ۲۲۳۶ علو جناب دنيلن-شى چوق دفعه، بيو-
كلرينه خدمت ايتك ايچون، كوچك منافعدن صرف
نظر ايتكدن عبارتدر .

۲۲۳۷ وفا و صداقت چوق دفعه جلب امنیت
ایچون بر موزا قدر .

۲۲۳۸ کوچک آدملرک فوق العاده تلاشی مو -
جب اولان ایشلر بیوک آدملرک قانی اصلا تحریکه
کتیره مزله .

۲۲۳۹ منصف آدم هیچ بروقت آرزو ایتدیکی
انتقامه نائل اوله ماز؛ چونکه خصمی قوتلی اولدقجه،
انتقام آلفه مقتدر اوله ماز، خصمی ضعیف بولدیغی
وقت، رحی غالب کله رک، انتقام آرزوسی قلبندن
چیقار .

۲۲۴۰ ربا اخلاق ذمیه طرفندن اخلاق حمیده به
وریلن بر ویرکیدر .

۲۲۴۱ محاربده کندی تهلیکهیه القاییدن
عسکر، باعث حرب اولان مقصددن زیاده، کندی
ناموس و شانی دوشونه رک، بو فداکارلغی اختیار
ایدر .

۲۲۴۲ یولده ایی یوریمسنی ایستدیکک آته یالکز

يول ائناسمده باقيوب، هر وقت باقق وهر خدمتني
ايتك اقتضا ايدر .

۲۲۴۳ عسکر، اثنای حربده فداکار وجفاکش
اولق ایچون، اثنای صلحه معزز و مستريح اولق
اقتضا ايدر .

۲۲۴۴ افندیسیچون بر قولنی غائب ایدن بنده نك
اوبر قولی افندیسی طرفندن کسمله ملیدر .

۲۲۴۵ خدمه که نصل باقرسهك، اونلرده سكا
اویله باقرلر .

۲۲۴۶ احبابك حقنده فكرك نه ايسه، اونلركده
حقكده فكري اودر .

۲۲۴۷ سوديكك آدمك سنی سومديكنی سويلر :
لرسه، چابق اينانما .

۲۲۴۸ هر نه قدر که « سويلينه باقا، سويلديكنه
باق » دینلش ايسده، بر سوزله عل ايتك ایچون،
سويلينه دخی باقق، و فکر ونيتنی بيلك دخی اقتضا

ایدر؛ چونکه انسانه علاج دیه نیجه زهرل یوتدیر -
یلور .

۲۲۴۹ مداهنه برآینه در، که انسانک یوزینی
اولدیغندن بستیون بشقه بر صورتده کوستیر؛ یا -
لکز یوزلرینی حقیقت دینلن بر آینه ده کورمه مش
اولانلر مداهنه به قایلیرلر .

۲۲۵۰ مخاطبزه تعظیم و نزا کتله سوز سو -
یلکلکمز اونى دخی بزه او وجهله مقابله ایتمکه
مجبور ایتمک، و کندیمزى نازک و تربیه لی طاییتق
ایچوندیر .

۲۲۵۱ انسانک کوچکلکندن حائله سی ایچمنده
آلدیغی تربیه اخلاق طبیعیه سی صره سنه کچوب،
ابدی زائل اولماز؛ مؤخرأ خارجدن آلدیغی تربیه
ایسه عارضی بر صفت اولوب، جزئی بر سببه زائل
اولور .

۲۲۵۲ انسان مالى سور، فقط سخاوتله شهرت
بولغى دها زیاده سودیکچون، مالى، بوشهرتی قزا -
نمق ایچون، ویره یلیر .

۲۲۵۳ انسان بر فلاکت‌دیده کوروب، آجیدیغی
وقت، اوکا آجیماز، بلکه او حالی کنديسنده فرض
ایدهرك، کندي کندينه آجیر .

۲۲۵۴ ابي آدم کندي ثمره فعليله بشقه سنك
بختيار اولديغی کورورسه، منون اولور، فنا آدم
ایسه فعلنك بشقه سنی بختيار ايتديکني کورورسه،
غبطه ايدوب، متأسف اولور .

۲۲۵۵ معنلك قلت عقلدن کليز . عقلی کنیش
اولان آدم هر کسك کندي فکرنده اوله ميه جغنی
ييلديکيچون، کندي فکرينه مغاير افکاره راست
کلیکه حدت ایتز .

۲۲۵۶ انسانك حرکت و ارادته غالب کلن يالکز
عشق و حدت و حسد اولديغی ظن اولنيورسه ده،
ديگر بر خصلت واردر، که ساکن و يواش اولد-
يغی حالده، نفوذی بونلرك کيندن زياده در، او
خصلت ده تنبالکدر .

۲۲۵۷ بر آدمك عليهنده سويلنن سوزه لهنده

سویلن سوزدن دها قولای اینانیرز؛ بوایسسه هر-
کسک اینده بولمقدن علیهنده بولمقی زیاده سو-
مکلمزک طبیعی اولسندن ایلری کلیور .

۲۲۵۸ انسان براغراض و منافع محفظه سیدر،
اغزندن چیقان سوزه خالص و صافی نظریله باقیله ماز .
۲۲۵۹ ایتدیکی فنالغک درجه سنی آ کلایه جق
قدر ماهر آدم بولنه ماز .

۲۲۶۰ انسان، ناموس و اعتبار قزائقی ایچون،
فدا ایتدیکی منفعتک او ناموس و اعتبار سایه سمنده
برقاچ مثانی قزانیر .

۲۲۶۱ عرب محررلوندن بری دیور که: ح-کام
وقتیله قینسز قلیچلر ایدی، حقسنز طرفلری قور-
قودورلردی؛ شمدی ایسه قلیچسنز قینلردر، آتوتله
طولق ایستری .

۲۲۶۲ بزه برحقسنزلق ایدن نظرمزده خلقه
هر کون بیک حقسنزلق ایدندن دها حقسنزدر .

۲۲۶۳ بزه ایلاک ایدن اک فنا آدم نظرمزده

ابی، و بزه فنالق ایدن اك ابي آدم نظر مرزده فنادر.

۲۲۶۴ رقابت عشق ايله برابر كلديكي حالده،

عشق كيتد كدن صكره دخی، باقي قالير .

۲۲۶۵ فنا بيلديكمز آدمه ابي ديمك ايجون، دنيا.

نك دليللري بزي قانديره مديغي حالده، او آدمك حقمر.

ده بر كوزل سوز سويلسي بردن بره قانديرر .

۲۲۶۶ حر كاتمزي بشقه ي مؤاخذه ايتديكي

حالده، ويره جك بر جواب بولوب، متسلي اولورز،

ليكن كندی وجدانمز مؤاخذه ايدرسه، پك معذب

اولورز .

۲۲۶۷ كندی حر كاتني محاكمه ايدم جك بروجدا.

ني اولميان آدم زنجيريني قوپارمش بر ييرتيجي حيوانه

بكزر .

۲۲۶۸ بر مجلسده قاريسندن بحث ايتنك عيب

اولديغني هر كس بيلير، ليكن كمنندن بحث ايتنك

دخی عيب اولديغني كيمسه بيلك ايستمز .

۲۲۶۹ چوق دفعه خصلت ممدوحه نك افراطی

مذموم اولور؛ سخاوتك افراطی اسراف، واداره‌نك
افراطی هستدر .

۲۲۷۰ چوق دفعه قورقاق آدم‌لری حدت جسا-
رتلندیرر، وجسور آدم‌لری مرحت قورقاق ایدر .

۲۲۷۱ قزانديغی حالده اغترار ایدن آدم قزانمغه
مستحق دکلدر؛ غائب ایتکله برابر غروردن واز
کچمین آدم غائب ایتکله مستحقدر .

۲۲۷۲ بزی سومینلری سوه جکمه بزی سونلری
سوه ایدک، چوق احبابمز اولوردی .

۲۲۷۳ بعض آدم‌لر سودکلرینه محبتلرینی اظهار
ایده مدکلری حالده، دیگر بعض آدم‌لر سوم مدکلرینی
دخی سور کبی اولورلر، وکندیلرینی قاندرلرل .

۲۲۷۴ وفاطبیعی اوله رق حاصل اولان وفادر ؛
کندیلمزی زورلیه رق کوستردیکمز وفا برنوع وفا-
سزلقدر .

۲۲۷۵ انسانك مسلك حقیقیسی میدانه چیقجه جق
اولسه ، احبابندن پك چوغی دشمن، و دشمنلرندن پك
چوغی کندیسنه احباب اولور .

۲۲۷۶ بکنديکمز هر حرکتی سو دیکمز آدملره،
و بکنديکمز حرکاتی سو دیکمز آدملره اسناد ایدرز .

۲۲۷۷ مدح والتزام ایتدیکمز آدملرده بکنه میه-
جکمز بر حرکت کورورسهک، او حرکتی بز ایتش کبی،
اوتانیرز . ذم ایتش اولدیغمز آدمده برایی حرکت
کورورسهک، ایتدیکمز ذمدن محبوب ونادم اولورز .

۲۲۷۸ دوست اودر که دوستی یوزینه قارشی
ذم، وغیابا مدح ایدر .

۲۲۷۹ هر کسه مدح و ذم ایده جک شیلر بوله
بیلیرز؛ یوزینه قارشی مدح اولنه جق شیلرینی مدح
ایدرسهک، ذم اولنه جق شیلرینی البته غیابا ذم
ایده جکز .

۲۲۸۰ ایدیلن قباحتری تسلیم و اعتراف ایته -
مز لکدن بیوک قباححت اوله ماز .

۲۲۸۱ حب جاه فضایل و خصایل حمیده بی محو
ایده مدیکی وقت دخی بوتتری برچوق وقت ایچون
تعطیل ایدر .

۲۲۸۲ بشقه لښك كبريني چكه مه من لکمز کندی
کبرمه طوقانديغچوندر .

۲۲۸۳ انسان منافعدن واز کچه بيلير، اما مرا-
قندن واز کچه من .

۲۲۸۴ بخته کور دينلر کنديسني کورميتردر .
۲۲۸۵ بخت ايله صحتي بولديغك وقت محافظه
ايت، بوله مديغك وقت چوق آراميوب، صبر ايت،
وضرورت واحتياج کورمديگه مراجعت ايمه .

۲۲۸۶ عوام آکلايه مديغي شيئي تحقير ايدر،
وکفر صايار .

۲۲۸۷ انسانلر چوق دفعه کنديلرينه کوستر-
يلن طوغري يولك طوغريلغني کورورلر، لکن
کنديلکلرندن بوله مدقلريچ-ون، او يولك طوغري
اولديغني تسليم ايتزلر .

۲۲۸۸ ۹ تأمل و حسن محاکمه ذکاوت مفرطه دن
زياده ايشه يارار .

۲۲۸۹ برشيئي ذهنده محاکمه و تحقيق ايمه دن،

ایلاک یاخود فناالغنه حکم ایدنک سوزینه اعتبار ایتمه -
مک اقتضا ایدر .

۲۲۹۰ برشیئی، باقه دن، صاتین آلان دائما آلدانیر .

۲۲۹۱ قوردک وعد و تعهدینه کووه نوب قو -
یونلرک ایچنه صوقا .

۲۲۹۲ بو کون الندن ایلاک کله ییلیرکن، ایتیوب
ده یارین سکا ایلاک ایده جکنی وعد ایدنک وعدینه
آلدانما .

۲۲۹۳ دون، النده فرصت وار ایکن، سکا فنا -
لق ایتمش اولان آدمک بو کون، فرصت بوله مدیغی
ایچون، بر فنالق ایتمدیکنه باقوب ده، یارین دخی
سکا بر فنالق ایتمه جکنه اینانما .

۲۲۹۴ بیوک ایشلرله مدح اولمش اولان آدم
کوچک ایشلرله دخی مدح اولنق طمعنده بولناملیدر .

۲۲۹۵ خصملرک چوق دفعه باریشمسی هر بری
ای بر موقع طوتمق، و یورغونلغنی آلق ایچوندر .
بوصلمح کاذب ائناسنده خصمنه موقع و فرصت قزا -
نیران آلدانمش اولور .

۲۲۹۶ سنی صویغه کلدیکی حالدە، یالکز فسکی
آله ییلن خرسزدن امین اولما .

۲۲۹۷ یالکز حالنی بر حسن صورته قویه ییلنک
استقبالنه امیدی اوله ییلیر .

۲۲۹۸ ایلیکنی کوردیکک آدمک قباحه تیرینی
کورمه مش اول .

۲۲۹۹ هرشی هرشی ایله امتزاج ایده ییلیر، یا-
لکز طوغریلق مداهنه ایله امتزاج ایده مز .

۲۳۰۰ بر آدمی حائز اولمیدیغی اوصافله مدح
ایتمک ضمناً ذم ایتمکدر .

۲۳۰۱ بر آدمک مدحنی موجب اولان بر خصلت
دیگر بر آدمک ذمنی باعث اوله ییلیر .

۲۳۰۲ بزی سومینلری ایستدیکمزدن زیاده سو-
نلردن زیاده سورز .

۲۳۰۳ طاتلی اولان هر برشی انسانی بیقیدردیغی
کبی، مداهنه و عرض خلوص و محبت یاده لری دخی،
پک طاتلی اولدقلرندن، انسانی پک چاباق بیقیدررلر .

۲۳۰۴ قیمتی بیلیمسنی ایستدیکک ایشی سیرک ایت .

۲۳۰۵ شایان ذم اولانلر ذمدن قورقارلر، مد-
حه شایان اولانلر مدحدن خوشلانمازلر .

۲۳۰۶ رقابتده عشقدن زیاده حسد واردر .

۲۳۰۷ کوچک قباحترمرزی اعتراف ایتکلکمز
بیوک قباحترمرز اولمدیغنی کوسترمک ایچوندر .

۲۳۰۸ حسد کین وخصومتدن قوی بردشمندر .

۲۳۰۹ هرکس مداهنه بی سور، فقط هرکسک
برنوع مداهنه سی واردر، هیچ کیمسه بشقه سنک مدا-
هنه سنی بکنه مرز .

۲۳۱۰ سودیکمز آدملردن ایرلق بزم ایچون نه
قدر مشکل ایسه، سومدیکمز آدملردن ایرلق دخی
او قدر کوچدر .

۲۳۱۱ چوق دفعه برآدمی اکندیرمکه چالیشیر .

کن، هم کندیز صیقایلرز، هم اونی صیقارز .

۲۳۱۲ عقلای آدمی دلی ایده جک شیلر واردر،

لکن کندیسینی هیچ برشی احق ایده مرز .

۲۳۱۳ انسان يالکز کندیسنی تقدیر ایدنی خا -
لصانه مدح ایده بیلیر .

۲۳۱۴ کوچك فکری آدملر کوچك شیلردن
متأثر اولورلر، يوك فکری آدملری آنجق يوك شیلر
متأثر ایده بیلیر .

۲۳۱۵ انسانیتی اولمیانه فصل انسان دینیر .

۲۳۱۶ کندی منفعتنی غائب ایتك قورق-وسی
اولیه ایدی، کیمسه بشقه سنك منفعتنه رعایت ایتیه -
جکدی .

۲۳۱۷ هرکس ناموس و حیثیتنی مالنی سودیکی
قدر سوه ایدی، ناموسسز آدم بولمیه جقدی .

۲۳۱۸ هرکس راحتى سودیکی قدر چالیشمغی
سوه ایدی، کیمسه زحمت چکیمیه جکدی .

۱۳۱۹ دنیاده انسانك سعادتنی موجب اوله جق
ایکی شی واردر : برنجیسی چالیشمق، ایکنجیسی
کیمسه به فئالق ایتیه-وب، الدن کلدیکی قدر ایلاک
ایتك .

۲۳۲۰ هر کس کندی عقلنی مدح ایتک ایستر .

سده ده، استهزایی موجب اولماق ایچون، بوکا جسارت ایده میوب، قلبنی مدح ایتکله اکتفا ایدر .

۲۳۲۱ چوق شیلر دوشونه ییلن فکر قوتلی بر

فکر در؛ فقط نازک وایی بر فکر آرانیلیرسه، اوده کوزل و نافع شیلر دوشونندر .

۲۳۲۲ هر ائی شیمک بر نافع، برده کوزل جهتی

واردر؛ فکرک کوزل جهتی مخاطبی ممنون ایده جک و سائر لری دخی یقیدیر میه جق و کوچندیر میه جک صورتده سوز سویلکدر .

۲۳۲۳ طالمده انسانیتی تشکیل ایدن برملیار آدمی

دوشونمیوب ده، بالکز کندینی دوشونن آدمک قلت فکرینه شبهه اولنه بیلیرمی ؟

۲۳۲۴ انسانیتی دوشونمینک انسان دیمکه حتی

وارمیدر ؟

۲۳۲۵ قلب دائما فکری آلداتیر .

۲۳۲۶ فکر قلبک مداهنیدر ؛ هر هانکی شی

قلبزه ابی کورینورسه، فکر مز اوئی دوشونمکه
مجبوردر .

۲۳۲۷ فکر قلبک اسیریدر، فنا بر قلبک اینه
اسیر دوشمش اولان برایی فکر نه یاپه بیلیر ؟

۲۳۲۸ قلبک آلتی فکردر؛ فکره مالک اولمیانک
ابی قلبی یالکز فتالی ایتمدیکیچون اییدر .

۲۳۲۹ کندی فکرینی بیلک ادعاسنده بولنان
کندی قلبنک ماهیتنی بیلز .

۲۳۳۰ ایلک ایچون ایجاد اولمش برشیئی فناغه
آلت ایتمکدن یوک جنایت اوله ماز .

۲۳۳۱ دیلنجیلک هر نوعی مذمومدر، لکن
تسیح وقرآن آلت اتخاذ ایدیلهرک، اجرا اولنان
دیلنجیلک انواع سائرهدن زیاده مذمومدر .

۲۳۳۲ خرسزلفک هر نوعی شنیعدر، لکن قانون
وشریعت آلت اتخاذ ایدیلهرک، اجرا اولنان خرسز-
لق اشعدر .

۲۳۳۳ یالانک هر نوعی کریهدر، لکن - قبول

ایتدیرلک ایچون - بر بیوک ذاته حل اولنه رق، سو-
یلنیلن یالان اکرهدر .

۲۳۳۴ حیللنک هر نوعی فنادر، لکن قانون
و شریعت آلت اتخاذا ایدیللرک، قوریلان حیلل
هپسندن زیاده فنادر .

۲۳۳۵ بر آدمک صفوت قلب و خلوص نیتنی
فرصت اتخاذا ایدلرک، کندیسنه فنالق ایتمکک چا-
لیشمقدن بیوک دنائت اوله ماز .

۲۳۳۶ انسان حیلل ایلل غصب اولنان مال و یا-
خود حقنه آجیدیلغی قدر جبر ایلل غصب اولنان مال
و حقنه آجیماز .

۲۳۳۷ جبراً اموال ناسی غصب ایدن خرسزلق
تالنده مرد بر آدمدر، حیلل ایلل غصب ایدن خرسز-
لق صفتنه آلچلق و یالانچلق صفتلرینی دخی ضم
ایدر .

۲۳۳۸ کندینی بیوک ظن ایدن آدمه کوچکلکنی
آکلاتمق کندیسنه بیوک برغدر ایتمکدر. اسکی زما-
نده آتنده - پیره یه نه قدر کی کلیرسه، جله سنی

کندی مالی ظن ایدر - بر آدم واردی ؛ بریسی
 کندینه بونی کیلرک کندی مالی اولدیغنی آکلاتد-
 یغی کبی، بیچاره او قدر مالی بردن غائب ایتدیکی
 ایچون، مایوس اولوب، اتلاف نفس ایتش .

۲۳۳۹ انسان ابنای جنسینه فنا مثالار ویرمه
 مقتدر اوله مدیغی وقت ایی نصیحتئر ویرمهکله متسلی
 اولور .

۲۳۴۰ شهرت دکرلی آدمی نصل تقدیس ایدر -
 سه، دکرسز آدمی دخی اویله ترضیل ایدر .

۲۳۴۱ هر خصلتی ممدوح اولیان آدم شهرت
 کسب ایتکی آرزو ائمه ملیدر .

۲۳۴۲ شهرت بر خرده بیندر، که اونسز کو -
 ريله مين فضایل ونقایبی کوسترر .

۲۳۴۳ شهرت کاذبه چوق وقت سورهمز،
 چونکه تکذینه چالیشان او شهرتی قزانان آدمک
 کندیسیدر .

۲۳۴۴ شهرت کاذبه بی شارلتانلق، شهرت
 حقیقیه بی تواضع ومحویت قزانديرر .

۲۳۴۵ قزانيلان شهرتك محافظه سي شهرتك
قزانلسندن کوچدر .

۲۳۴۶ کرچکدن دوست اولان دوستنك صوؤ -
ديغنى درحال آكلار .

۲۳۴۷ انسان ايچون سومديكى آدمدن سولمك
سوديكى آدمدن سولمه مكدن کوچدر .

۲۳۴۸ فرانسه قردينالى عربه ايله چكركن، او -
كنه بر او كوز عربه سي چيقوب، يولنى سد ايتش؛
قردينالك عربه جيسى او كوز عربه سنك صاحبي او -
لان كويلي يه يول ويرمسنى دفعاتله تكليف ايتش
ايسه ده، كويلي ديكلميوب، يولنه دوام ايتديكچون،
قردينال حادت ايدهرك، باشنى عربه دن چيقاروب،
كويلينك فايت ايرى وتندرست بر دليقانى اولديغنى
كورمكله : « او غم، سن كنديكى چوق بسلشسك،
لكن پك آز تريه ايتمشك » دينجه، كويلي : « كند -
يمزى كنديمز بسلديكمز ايچون، اوبابده قصورمز يو -
قدر، فقط تريه مز سزك الكزده اولديغندن، نقصان
اولورسه، قباحث بزده دكلدر . » ديمش .

۲۳۴۹ انسان عقلجه، علمجه، ثروتنجه وهر جهنجه
 کیمسه نك کندیسندن ایلری اولسنی ایستز؛ بونکله
 برابر دائما کندیسندن زیاده عقل و علم و ثروتی او -
 لانیله کوریشمك ایستز؛ یوده اونلری سودیکچون
 دکل، بلکه حاللرینه غبطه ایدوب، اونلرک صره -
 سنه کچمك ایستدیکچوندر .

۲۳۵۰ هر کسه امنیت ایتک نه قدر مضر ایسه،
 کیمسه یه امنیت ایتمهك دخی او قدر عبثدر .

۲۳۵۱ کندیزک صاقلایه مدیغمز سری - امنیت
 ایدوب، سویله دیکمز - آدملر نصل صاقلایه بیلیر ؟

۲۳۵۲ سر اغزدن چیقوب، قولاغه کیردکجه،
 قوتنی غائب ایدوب، برقاج اغز و برقاج قولاق طوللا -
 شدقن صکره، عادی سوقاق حوادثی حکمنده قالیر .
 ۲۳۵۳ دون سویلدیکمز برسوزک و یاخود یاپد -

یغمز بر ایشک بوکون - اصلنک بسبتون خلافسده
 اولهرق - قولاغزه کلدیکنی کوردیکمز حالده، برقاج
 عصرلق حوادث و احوالک صحتنی نصل ادعا ایده
 بیلیرز ؟

۲۳۵۴ قصداً قوریلان بالانله سهواً وقوع
بولان بالانلر دخی منضم اوله رق، طالی قاپلامش، و
طوغری بی بسبتون محواولق درجه سنه کتیرمشلردر.
۲۳۵۵ شهرت و شان طبعی انسانه نه قدر ای
شیلر یاپدیرسه، او قدرده فناقلر اختیارینه مجبور
ایدر.

۲۳۵۶ قوه حافظه سندن هر کس شکایت ایدر،
قوه مدر که سندن شکایت ایدن هیچ یوقدر.

۲۳۵۷ هر کس منفعت حقیقه سنی آکلایه ایدی،
کیمسه بختندن شکایت ائمه جکدی؛ اکثر خلق کندی
منفعتلرینک علیهنده بولنورلرده، صکره قباحتی بخته
عطف ایدرلر.

۲۳۵۸ منفعت خصوصیه صورت مشروعه ده
خدمت اولنورسه، منفعت عمومیه دخی خدمت
ایدلش اولور؛ صورت غیر مشروعه ده اولان منفعت
خصوصیه منافع عمومیه بی محو ایدر.

۲۳۵۹. انسان ایچون سکوتدن امین ملجا یوقدر.

۲۳۶۰ انسانك عقلی بر ایکی لقردی سو یلمسمله
آ کلاشیلیر؛ لکن قلی بر قاج سنه ده ییله آ کلاشیه ماز.

۲۳۶۱ قلبنی بیلدیکک آدمه دوست اولق ایلك
دفعه کوروب، طبیعتنی بیلدیکک بر بوجکی ال ایله
طوتمق کیدر .

۲۳۶۲ دشمنلکدن دوستلغه دونن آدم یا دشمنلکله
ایده مدیکنی دوستلقله ایتک ایچون، و یا خود دشمنلکدن
بیقدیغیچون، دوست اولش اولور .

۲۳۶۳ بر یاره آلدیغمزه اغلایان آدم لری چوق
دفعه وفاتمز ممنون ایدر .

۲۳۶۴ یوز که قارشی اغلایوب آرقه کدن کوله -
جکنی بیلدیکک آدمه هیچ بر وقت درد و کدر کدن
بحث ایتمه .

۲۳۶۵ بر دوست صادقی اک زیاده ممنون ایده -
جک شی دوستک بختیار لغیدر، بویله ایکن انسان
دائما دوستنه درد و کدر لرندن، و دشمنلرینه بختیار -
لغندن سوز سویلر .

۲۳۶۶ ایکی کشی ییننده تمامیه دوستلق حاصل اولمق ایچون، کدر. وسوینجلرینک وخوف وامیدلر. نیک مشترک اولمسی اقتضا ایدر.

۲۳۶۷ انسان قلب وفکرینی اشغال ایدن شیرلر. دن بحث ایتکی نه قدر سورسه، بشقه سنک قلب وفکرینی اشغال ایدوب، کندیسنه جهت تعلقی او. میان شیردن بحث اولمسی او قدر سومز؛ بناء علیه کندیسنه طاتلی کورینن سوزلره دیکرلرینی تصدیق ایده یله جکنی آکلایه رق، امسال ایتسی الزمدر.

۲۳۶۸ انسان احبابنک برندن آلدانق عیب دکلدر، لکن احبابنه عدم امنیت کوسترمک عیبدر.

۲۳۶۹ هنوز ابی طانیدیغک آدمه کوستردیکک امنیت اکثریا بالاخره ندامتکی موجب اولورسه ده، بویله بر آدمه کوستردیکک عدم امنیت دخی چوق دفعه محجوبیتکی بادی اولور.

۲۳۷۰ هنوز تجربه ایتدیگک آدم حقنده احتیاط اوزره بولنوب، نه امنیت ایتک، نه امنیتسزلک کو. سترمک ایجاب ایدر.

۲۲۷۱ مدبر اولان آدم ایشلرینی برر برر کو-
روب، پیتزر؛ تدیرسز آدم ایشلرینک همسینی بردن
کورمکه چالیشدیغیچون، هیچ برینی کوره مز.

۲۲۷۲ میلیات نفسانیه و اغراضدن سالم بر عشق
آرانیلیرسه، اوده قلبک مرگزنده مخفی طوروی،
صاحبنه یله کوسترلین عشقندر.

۲۲۷۳ هرشی صاقلانه ییلیر، هرشی یالاندن کو-
سترله ییلیر، یالکز عشق نه اولدیغی وقت صاقلانمق،
نه اولدیغی وقت وار کی کوسترلک ممکندر.

۲۲۷۴ طالده محبت قیافتمده کورینن حسیماتک
یوزده طقسان طقوزی جر منفعت فکرینه مبنیدر.
۲۲۷۵ انسان انسانه بلا موجب دشمن اولور،
لکن بلا موجب دوست اولماز.

۲۲۷۶ عشقک تفرطاتی معاینه اولنسه، محبتدن
زیاده بغض و کینه قریب اولدیغی کورینور.

۲۲۷۷ انسانک کرک ایلک و کرک فنالقده یالکز
آلشمسی کوچدر؛ بردفعه آلیشدقن صکره، دوامی

۲۳۹۰ عاوده طوغری دیه قبول اولمش اولان
یا انلارک مضرتی طوغرینک ایده جکی منفعتدن بیک
قات زیاده در .

۲۳۹۱ ثروت انسانلر بیننده متساوی دکلسه ده،
دائما ثروته برابر کلز بر طاق نعمتلر وارددر، که
فقیرلری اغنیانک درجه سنه ترفیع، وچوق دفعه ثروته
برابر کلیر بر طاق مصیبتلر وارددر، که اغنیایی
فقرانک درجه سندن آشای تنزیل ایدرلر .

۲۳۹۲ انسانلری قهرمان ایدن یالکز قوتلر
دکدر، باشلیجه تصادفدر .

۲۳۹۳ ثروت و غنایی تحقیر ایتک طالعدن انتقام
آلمقددر .

۲۳۹۴ ثروته بولمان بختیارلق فقر ایله دخی بو-
لنه ییلیر؛ طمع یرینه تروتی تحقیر خاصه سنک یرلشد-
یرلمسی لازم .

۲۳۹۵ مقبالره بغض ایتسه من اقباللرینه اولان
آرزومزدن ایلری کلیر .

۲۳۹۶ انسان نائل اولديغى شىئي تحقير ايتمكله
متسلى اولور .

۲۳۹۷ بـيـوك آدمـلـرك تـفـخـريـنى مـوـجـب اولان
ايشلارك چوغى كوچك آدمـلـر النـدن چـيـقـمـشـدر .

۲۳۹۸ زـيـدك مكافاتنى موجب اولان برايش، عمرو
طرفـنـدن بايـلسـه مجازاتنى باعث اولور .

۲۳۹۹ هـيـچ بر مصيـت يوقـدر، كه عاقل اونـدن
استفاده ايتسين؛ احق ايسـه طالعـنـدن ده استفـاده
ايدهـمز .

۲۴۰۰ طالع بر آدمه كوز ديكرسه، دائما اونك
اطرافنه طولاشير .

۲۴۰۱ بختيارلق وبدبختـلـغى موجب اولان شى
ثروت دكلدر، باشليجه اخلاقدر .

۲۴۰۲ انسان كندى كندينه كيـدر ظنـده
بولور، حالبوكه كنديسـنى بر چكن واردر؛ چوق
دفعه عقلنك كوسـتـردـيـكى يولى طوتمق ايسـتـركـن،

فرقنده اولقسزین، قلبی کندیسنی چکوب، دیگر بر یوله
سوق ایدر .

۲۴۰۳ هر وقت بختیدن شکایت ایدیورز؛
حالبو که اخلاقزدن کوردیکمز فناالقری بختدن
کورمیورز .

۲۴۰۴ انسان کنیندن و همجنسارندن کوردیکی
فناالقری فلکه حل ایتک ایستر .

۲۴۰۵ بختیارلق مال و ملکده بولماز، قلبده
بولنور؛ انسان هر کسک ذی قیمت بیلدیکی شیئه دکل،
بلکه قلبنک آرزو ایتدیکی شیئه نائل اولغله بختیار
اولور .

۲۴۰۶ عالمده نه تمامیه بختیار، نه بسبتون بدبخت
آدم بولنور؛ اک بختیار ظن اولنان آدمک بر دردی،
اک بدبخت کورینن آدمک بر امید، بر تسلیسی اولور .
۲۴۰۷ مدیرلک اک بیوک تسلیسی عقل و درایت
دعواسیدر .

۲۴۰۸ بر آدمک بر چوق وقت بر فکرده ثباتی

ممکن اولدیغی حالده، بتون انسانلرک بر فکرده بولنسی نصل ممکن اوله ییلیر؟

۲۴۰۹ انسان بو کون تقدیر ایتدیکی شیئی یارین تقییح، و بو کون تقییح ایتدیکنی یارین تقدیر ایده ییلیر.

۲۴۱۰ انسانک چهره سی دکیشه ییلدیکی کبی، فکری دخی دکیشه ییلیر، لکن قلبی دکیشه من.

۲۴۱۱ کندیمزک قدر و ماهیتی آکلامق ایستر- سهک، بر وقت اول س- ویش و یازمش اولدیغیزی نظر تدقیقدن کچیره رک، اوکا کوره حکم ایتکلکمز لازم کلیر؛ یوقسه شمدیکی قول و فکرمنه باقرسهک، کندیمزدن عاقل، کندیمزدن مصیب آدم یوقدر.

۲۴۱۲ متکبر اولیان آدم متکبرلوی چکه مه منلک ایتمز.

۲۴۱۳ رقابت شبهه و سوء ظن ایله بسلنیر؛ شبهه و سوء ظن قالدیغی وقت، رقابت محو اولور.

۲۴۱۴ هر کسده غرور و تکبر واردر، یالکز غرور و تکبرک جنسجه انسانلر ییننده فرق واردر.

۲۴۱۵ طبیعت، بزی بختیارا یتک ایچون، هر شیئی
ویرمش اولدیغی کبی، قصور ونقصانلر مزی
کوروب، صیقلامق ایچون دخی، خود پسندلک
دنیلن بر خاصه ویرمشد.

۲۴۱۶ بشقه لرنک قباحترینی صایمغه مجبور
اولمهن، او قباحتری اصلاح ایچون دکل، بلکه
بزده او قباحترک بولمادیغنی کوسترمک ایچوندر.

۲۴۱۷ انسان مأمول ایتدیکنی وعد ایده ییلیر؛
لیکن مقتدر اولدیغندن زیاده برشی اجرا ایده مهن؛
بونک ایچون دائما مأمول ایتدیکندن آز وعد ایتلیدر.

۲۴۱۸ منفعتپرستلک هر رولی - حتی منفعتسز -
لک رولنی دخی - اجرا ایدر بر آقتورد.

۲۴۱۹ منفعت چوق آدماری کورلیر سهده،
بعض آدملره ده یول کوستریر.

۲۴۲۰ دائما اوفق شیلرله اوغراشانلر بیوک
شیلرله اوغراشمق اقتدارینی غائب ایدرلر.

۳۴۲۱ میلیات نفسانیه نک تحریکی اولیه ایدی،

کندی عقل وادراکز بزه یول کوسستمکه کافی
اولوب، بشقه رهبر وواعظه احتیاجز اولمازدی .

۲۴۲۲ اك عقلی آدم کندی آکلایه ییلن، اك
قوتلی آدم کندی ضبط ایده ییلندر .

۲۴۲۳ ماضینك دردلی اونودیله ییلیر، استقبا -
لك دردلی خاطره کتیرله مك ممکندر، لكن حالك
دردلی بك آغردر .

۲۴۲۴ انسانه مایوسیتدن زیاده غیرت ویره جك
هیج بر شی یوقدر؛ آصلغه کیدر کن غیرت کوسترن
آدمه هر کس تعجب ایدر، فقط هیج بر آدمك اولور -
کن اغلادیغی کورله مشدر .

۲۴۲۵ اقبال ادباردن دهها کوچدر؛ چونکه
ادبار صبر و تحملله باشه چیقاریله ییلیر؛ لكن اقبالك
خاله لی بك چوقدر .

۲۴۲۶ یوزینه باقیله ماز ایکی شی واردر: بری
کونش، دیکری اولوم .

۲۴۲۷ خصال مذمومه نك هر بری وقت و حاله
کوره ممدوح اوله ییلیر؛ لیکن حسد هیچ بر وقت
مدح اولنه ماز بر خصلتدر .

۲۴۲۸ بشقه سنك نائل اولدیغی مرتبه نائل
اولغی آرزو ایتك حسد دکلدر؛ کیسه نك بختیار
اولسنی چکه مه مک حسددر .

۲۴۲۹ حسود کیسه بی طوق کورمه مک ایچون،
کندیسنك دخی آج قالدیغنی اختیار ایده ییلیر .

۲۴۳۰ انسان کنهینده بولسان فضایل سببند .
کوردیکی فناقلاری، ایتدیکی فناقلردن طولایی،
کورمز .

۲۴۳۱ انسانك قوتی آرزوسندن زیاده در؛ هیچ
برشی یوقدر، که آرزوایتسینده، یاپه مسون، یایمدیغی
شیلری، مجرد یایق ایستدیکندن، یاپماز .

۲۴۳۲ کنهیمزده فنالق اولیه ایدی، بشقه لرینك
فناقلرینی صایغله تلذذ ایتیه جکدك .

۲۴۳۳ تواضعك مبالغه سی دخی بر نوع تکبردر .

دائما بی-وکلکنی دوشونن آدم، متکبر ک-ورنمه مک
ایچون، جعلی تواضعلره مجبور اولور . اصل تواضع
قیدسر لقدر .

۲۴۳۴ بعض بیوک آدم لر تواضعی، محضاً بشقه-
لینک غبطه سنی جلب ایتمه مک ایچون، اختیار ایدر لر .
۲۴۳۵ بختیار آدم هر شیئدن ممنون اولور . هر
شیئی بکنیر، هر شیئی خوش کورور؛ بدبخت آدم
هیچ بر شیئدن، حتی کندی وج-ودندن دخی ممنون
دکدر .

۲۴۳۶ دائما یوزی کولن آدمک فکری دوشو -
نمک غائله سندن مبرا اولور .

۲۴۳۷ طالده انسانی ممنون ایده جک حال لر پک
آزدر؛ یالکز اوفق تفق شیلرله آلدانان آدم بختیار
اولوب، راحت یاشار .

۲۴۳۸ کندی ایش-نی کوره مین آدم کیمسه نک
ایشنی کوره مز .

۲۴۳۹ مایوسیتدن بشقه انسانیت چرخنی قیره-
جق هیچ برشی یوقدر .

۲۴۴۰ بر آدمی خواهشله طوتدیخی یولدن
چویرمه ، او یول اگری اولسه یله ، خواهشله
کیدلدیکی وقت طوغری یوله چیقہ ییلیر ، حالبوکه
جسارت کسلوب ، خواهش کچدکن صکره ،
طوغری یولهده سلوک اولنه‌ماز .

۲۴۴۱ انسان بتون مالک افعال و حرکاتی
محاکمه ایدرده ، کندی فعل و حرکتی تمیزدن عاجز
قالیر .

۲۴۴۲ فنا خصلتله چوق دفعه ضدلینی تولید
ایدیرلر ؛ چوق دفعه حستدن اسراف ، قورققلقدن
جسارت تولد ایدر .

۲۴۴۳ اخلاق طبیعیه نه قدر ستر و اخفا
اولنسه ، ستر ایدر جک شیلرک اینجه برغاز کبی
قالسیله ، ینه کورینور .

۲۴۴۴ سرخوشلغنی کیرلرکه چالیشان سرخوش
دها زیاده سرخوش کورینور .

۲۴۴۵ انسان جسمنک ذوق و صفاسنی روحنک

ذوق و صفاسنه ترجیح ایدر؛ حالبو که روحک
ذوق و صفاسی جسمی دخی راحتلندیردیغی حالدہ،
جسمک ذوق و صفاسی روحی معذب ایدر.

۲۴۴۶ ثروت آدمک عقل و درایتی آرتیرماز.

۲۴۴۷ برآدمک عقل و درایت و ماهیتی امتحان
ایتک ایچون، حائز اولدیغی صفتلردن و ثروت
ورته سندن تجریدی لازم کلیر.

۲۴۴۸ طاغک تپهسی اوزرنده طوران آدمک
بوی اوزون کورینور، طاغک اتکنه اینلیدر، که
کرچکدن بوی آکلاشلسون.

۲۴۴۹ بلاغته یازمق ادعاسنده بوانان برشی
یازماز، دوشوندیکنی تمامیه تفهیم و تصویر ایتکه
سعی ایدن بلاغته یازمش اولور.

۲۴۴۵۰ عالم علمک درجه سنی آکلامغه مقتدر
اولدیغیچون، عالم دیمز؛ عالم دین جاهلدر.

۲۴۵۱ برآدمک شمدی به قدر کشف اولنان علو-
مک کافه سنی بیلمی محالدر؛ حالبو که بونلرک هپسینی

بیلیر بر آدم فرض اولنسه، بو کشف اولنان علومک
انسان ایچون الآن مجهول اولان مواد کثیره
وعظیمه یه نسبتاً هیچ مثابه سنده اولدیغنی آکلامش
اوله جغندن، اوده عالم، دیه مز.

۲۴۵۲ انسان کوردیکی ایله کلری اونوتدیغنی
کبی، کوردیکی قنالقاری دخی اونودور؛ مرور
زمانله کندیسنه ایلاک ایتش اولان آدمی سومه مکه،
و کندیسنه قنالق ایتش اولان آدمی سومه آلیشیر.

۲۴۵۳ احبابک احبابندن چوق اوزاق بولمسی
احبابلغه خلل کتیره مز؛ فقط چوق وقت اوزاق
بولمسی احبابلغی زائل ایده بیلیر.

۲۴۵۴ انسان چوقدن کوریشمدیکی احبابک
چوق دفعه فکر و خلقنی او قدر متغیر کورور،
که یکیدن کندیلرله احباب اولسنی ایستز.

۲۴۵۵ عالمده هر شی زمان و مکان اعتباریله در؛
فلان وقتده فلان یرده سکا خوش کورینن شی
دیگر بر زمانده و دیگر بر مکانده خوش کورنمز.

۲۴۵۶ انسان عرينك كچمش كونلرندن هر ها -
نكيسنى خاطرە كىتېرسە، كوزل كورينور، ديمك كه

بو كونكى كونك دخى بر كون كىدىسنە كوزل كو -
رينە جكى شېھە سىزدەر؛ يانە حكىم تىذر كه حال ايكن،
كوزل كورنمىزدە، ماضى اولدقن صكرە قىمىتى بىلنبر؟

۲۴۵۷ علادە جناب حقك هرياراندىغى شى كو -
زل و طائلىدر؛ آنجق انسانك جىلىتمە اولان قنالق
و آجىلاق هر شىئى چركىن و آجى كوستىر .

۲۴۵۸ انسان ايچون انساندن چوك دشمن يوقدر .

۲۴۵۹ طبيعتك پك چوق نعيملىرى انسانلرك

« بن آلېرم، سن آلېرسىك » غوغالى اورتە سىمە
چىكەتوب، تلف اولور .

۲۴۶۰ طمع صكرە انسانك بدنەن جاندىن

چىقار .

۲۴۶۱ انسان كىمدى مزارىنك يله سائلرك

مزارلرندن ابى اولمىنى اىستر .

۲۴۶۲ ايلك، ياكز ايلك اولديغىچون، اختيار

اولملىدر .

۲۴۶۳ آتش یا قه مدیخی شیئی سیاهلاندیرر .

۲۴۶۴ آتش اودونسز قالیرسه، سوندیکی کبی،
فته دخی غمازسز قالیرسه، برطرف اولور .

۲۴۶۵ انسانی همجنس لرینه سودیرر برخصلت
واردر : هر کسک قباحترینی اورتمک، فضیلت لرینی
میدانه قویق .

۲۴۶۶ خیرلی ایشلر بر ساعت اول اجرا
اولنلی، که اجل یتیشوب مانع اولسون .

۲۴۶۷ کره ارضک اک کوزل یری ایچنده یاشا -
دیغک مملکتدر .

۲۴۶۸ عاریة النان کتابلرک اعاده ایدلمه مسی،
جلد لرینی ضبط ایتک مندرجاتنی ضبط ایتمکدن دها
قولای اولدیغندن، ایلری کلیر .

۲۴۶۹ برشی کندی حالنده قالمغله اصلاح
اولماز؛ اصلاحی مراد اولن ان شی صیق صیق
تجدید و تغیر اولنلی .

۲۴۷۰ زردشت دیورکه : حیات دنیا اوچ
 شئدن عبارتدر : فکر ، قول ، فعل ؛ عالمک سلامتی
 اوچ شئنه متوققدر : ای دوشونمک ، ای سـوینمک ،
 ای یایمق .

۲۴۷۱ هر خسته لق ایچون مشـترک وپک مؤثر
 برعلاج : خسته اولمازدن اول صحتی وقایه ایتمه
 دقت ایتک !

۲۴۷۲ صورت مشروعهده قزانلش ثروتلر
 پک آزدر .

۲۴۷۳ کوپکری دفع ایچون ، قیلانلره مرا-
 جعت اولماز .

۲۴۷۴ انسانلرک اک بیوکلرندن اک کوچکلرینه
 وارنجه ، جله سنک بر وظیفه سی وار : اصلاح نفس
 ایتک . عالمک رفاه وترقیسی بو اوچ کلمه نك افاده
 ایتدیکی معنایه متوققدر .

۲۴۷۵ اک بیـوک دکلرلرک دیبی وار ؛ انسانک
 فکری ایسه او قدر دریندر ؛ که دینی بولمق محالدر .

۲۴۷۶ چین حکماء سندن بری دیور کہ : حقسنز
 بر نظام تنظیم ایدن ملیونلرله انسانلرک قاتلی اولور.
 ۲۴۷۷ محدود عقللی آدملری تحقیر ایتمه ملی،
 هر شيء مکمل اولمسنی ایستمه ملی، چونکه عالمده
 نقصان کالدن زیاده در .

۲۴۷۸ افلاطونک روایتنه کوره، اسکی فنیکه -
 لیلر بیننده آتیده کی کلام پک مرعی و مشهور ایش:
 « طوغدیغکز یر والده کزدر؛ اونی والده کی سو -
 ملی، محافظه ایتلی و سائر اولادینی قرداش بیلملیسکز! »

۲۴۷۹ فرانسه نك عصر سابق جنراللارندن
 (لاروشتراکلین) بر محاربه یه کیتدیکی وقت،
 عسکرینی جمع ایله : « بن ایلری یه کیدرسه م، آرقه م
 صره کلک؛ کری دونرسه م، بنی اولدیرک؛ اوریلور -
 سه م، انتقامی آلاک ! » تعلیماتی ویرمک عادت ایدی.

۲۴۸۰ انسان سرخوشلغنده ایتدیکنی، سویلده
 یکنی آیققلغنده دوشوندکجه، کندی کندیندن محبوب
 اولور؛ حسد، غرض، عشق کی حاللر

سر خوشلقدن فنا اولدیغندن، انسان بو حاللرک برینه
مبتلا ایکن، مؤخرأً محبوب و نادم اولق ایستمزسه،
بر شی سویلمه ملی، بر شی یاماملیدر .

۲۴۸۱ احباب ایله چوق کوریشملی، قومشو
اولاملی .

۲۴۸۲ اهل بیت واقربا بیننده کی حسن ائتلاف
و محبت انسانک عمرینی اوزاتیر .

۲۴۸۳ اوفاجق بر تخم بیوک بر آتاج اولور .

۲۴۸۴ بر عائله نک حیاتی انتظام و حسن
اداره در .

۲۴۸۵ وطن محبتی اولیه ایدی، مثبت اولیان
برزک کافه سی خالی و خراب اولق لازم کلیردی .

۲۴۸۶ اقدام و ثبات محالی ممکن ایدر .

۲۴۸۷ قورقدیغک آدمک ظمنی تحمل ایتمک
جبری بر حرکته در، حقندن کله ییلدیگک آدمک ظمنی
تحمل ایتمک فضیلتدر .

۲۴۸۸ چین حکماء سندن بری دیور که : عمر
 بر یولدر ، بو یولک منزانی دوشونک ، غایت آخر
 و قیمتلی اشیا ایله مملو بر عربہ چکیورسکز ، یول
 قرانلق و بوزوقدر ، هر طرفنده طاشلر ، چالیلر ،
 اوچوروملر واردر ، دقت ایدک که عربہ بی منزله
 صاغلام کوتوره سکز ؛ فقط هیهات ! انسانلر غفلت
 ایله عربہ لینی قیرارلر ، اوزرنده کی قیمتلی اشیماک
 کافه سنی فائب ایدرلر ، منزله یناشدقلری وقت
 امداد ایسترلر ، لکن کچمش اوله .

۲۴۸۹ علمه طالب اولان عالمر ؛ کنندینی علمه
 مالک ظن ایدن جاهلدر .

۲۴۹۰ تکدیر ایده جکک آدمی آز تکدیر ایت .
 که چوق تکدیر یرینی طوتسون ، چوق تکدیر
 ایدرسهک ، حکمسز قالیر .

۲۴۹۱ تربیه بی قبول ایتدیرمک ایچون ، ممکن
 مرتبه ده طاتلی وقولای طرفنی کوسترملی ؛ چونکه
 طاتلی آجیدن ، قولای کوجدن ای قبول اولنور .

۲۴۹۲ غرضكارك غرضنه، حسدچينك حسدينه
كولرسهك، اونلري ممنون ايدرسك .

۲۴۹۳ كوكلكك حر اولسنى ايسترسهك، آرزو-
لرني اجرا ايمه .

۲۴۹۴ هر كس بز راحت وسعاده نائل اولمغه
چاليشير ؛ لکن - علمي بيليرسه - بولنديغي حالد
مسعود اولوب راحت ايد بيله جكني، و - علمي
ييلزسه - دنيايه مالك اولسه بيله، مسعود اوله ميوب،
راحت ايد ميه جكني كيمسه دو شونمز .

۲۴۹۵ يارينه براقه جغك ايشي بو كون ايشله؛
او بر كون ايد جكك راحت ده بو كون ايت .
۲۴۹۶ هند قديم حكماسندن (ماني) ديور كه :
او ديمك قادين ديمكدر .

۲۴۹۷ انسانلرك بختيارلغي قادينلرك النده در .
۲۴۹۸ چوق او كرنمهك طلسمي چوق دو-
شونوب آز سويلكدر .

۲۴۹۹ لهكه يالان شاهدلك ايدن عليه كده ده
ايد بيلير .

۲۵۰۰ بزمه برابر یاشایان آدمیری آلداتمق
عیبدر؛ بزدن صکره کله جک آدمیری آلداتمق بر
جنايتدر. بونك ايچون مورخلرك چوغی جانیدر .

۲۵۰۱ چین حکماسندن بری دیور که : بو دنیا
بر غم و کدر دگیریدر؛ ذوق و صفا بودگیرك ايچنه
دوکیلور بر چایدر. چايك صويي دگیره دوشر
دوشمز طوزلندیغی کبی، عالمك ذوق و صفاسی دخی،
چوق سورمه دن، درد و المه متحول اولور . انسان
ایسه بو دگیرك اوزرنده اوفق، چوروك، هر طرفی
صو آلیر، یلکینی بیرتیق، کورکلری قیرق بر قایغك
ایچنده اولدیغی حانده، شدتلی روزکاره، یوگ طا-
لعه ره مقاومت ایتکه چالیشیر .

۲۵۰۲ حضرت سلیمان دیور که : عادله ظالم،
ظالمه عادل دبین ظالمدر .

۲۵۰۳ صاحبی ممنون اولان بر قلبه، صاحبی
مکدر بولان بیوک و کوزل بر قوناقدن اییدر .

۲۵۰۴ کنجلاک بر جنتسدر، اختیارلق اونك
علاجیدر .

۲۵۰۵ حيله کار بعض دفعه مرادينه نائل اولور؛
 لکن هنج بر وقت تهلكه دن قورتله ماز؛ طوغرى
 آدم پك نادر كامياب اولور، فقط هر وقت امين
 و مستريح بولنور .

۲۵۰۶. طالده وقوع بولان منازعه لك چوغى
 كثرت الفتدن تولد ايلر .

۲۵۰۷ چوق سويلينك چوق دشمنى اولور .

۲۵۰۸ انسان روح و جسمدن مركبدر؛
 بوايكى تركيب هربرى غذايه محتاجدر؛ حالبوكه
 انسانلرك چوغى يالكر جسملرينى بسليوب، روحلرينى
 يعنى ذهن وادراكلرينى آجلقدن اولديررلر .

۲۵۰۹ برانى آدمه فنالق ايتك ايستيان كونشه توكور-
 مك ايستينه بكرر، كه توكورو كى كونشه يتشه -
 ميوب، كندى يوزينه دوشر .

۲۵۱۰ بر آدم بوكسك برطاغه قيرنوبده؛
 يرندن قوپارمغه چاليشيرسه، كيم متضرر اولور؟
 طاغمى، يوقسه كنديسى مى؟

۲۵۱۱ حقکده بغير حق سويلن فنا سوزی
 جرح ايتک ممکندر ؛ لکن تحمل ايتک، ويا اهميت
 ويرمه مک دها قولای دکلی ؟ حيله کارک حيله سنی
 ميدانه چيقار مق ممکندر، لکن کوکلنی آلهرق، حيله
 دن واز کچير مک دها قولای دکلی ؟

۲۵۱۲ هرزنکين يه انجیلره قزاندير دیني و يهوده
 يره صرف ايتديکی اقچه يي اقربا و تعلقاته قزانديره
 ایدی، و وطنک او غورنده صرف ایده ایدی، طالده
 ضرورتک اسمی دخی بيلميه جکدی .

۲۵۱۳ متماديا ذره لری دوکیلن یوکسک برطاغ
 طاقت برکون محو اولور .

۲۵۱۴ جاهل آدمه انسان هيکلی دینه ييلير .

۲۵۱۵ انسان اولان انسانيته مضر برامر آيرسه،
 اجرا ايتز .

۲۵۱۶ عمر ظلمات ايچنده برسياحتدر .

۲۵۱۷ برجعتک رفاهيچون اک اول دوشونيله-
 جک شی افرادينک چوق ياشامسيله صحتمده بولنميدر .

که بوده صحت عمومیه نك محافظه سیله عدل وحقا-
نیتك اجر اسنه متوققدر .

۲۵۱۸ انسانك قدری تقدیر ایتدیكى شیئك ما-
هیتندن آکلاشیلیر .

۲۵۱۹ احتیاجاتك خارجنده مالک اولدیغك شی
سنگ دکل، همجنسلر ککدر .

۲۵۲۰ انسان، خلقه ایلاک ایتک ایچون، ملک و
مالنی صرف ایتسه، چوق دکلدر؛ چونکه ایلاک اوقدر
قیمتلیدر، که قائل آدم اونی صاتین آلق ایچون،
اقتضا ایدرسه، کندینی بیله صاتار .

۲۵۲۱ چین حکماسندن (منع - چو) دیور که :
انسانلر بیننده مساوات بوش بر ادعادر . انسانلر ایکی
قسمه تقسیم اولنیور، واولملیدر : بر قسمی معنا، و بر
قسمی جسم . چالیشیر . معنا چالیشانلر او برلرینی اداره
ایدلر، یول کوسترلر، ذهنلرینی اویاندیرلر؛ جسم
چالیشانلر بونلری بسلرلر .

۲۵۲۲ طاتلی سوز انسانك قابنه بره همدر؛ آجی

سوز قولاغك دليكندن كيرر كيرمز يني علولنديرر؛
اورادن يلديرم كي اينوب، قلمي پارچه پارچه ايدر .
۲۵۲۳ خسته لق، ضرورت، اولوم اولميه ايدى،
صحت و سعادت و عمر ك قيمتي بيلميه جكدى .

۲۵۲۴ روزكار مومى سونديرديكي حالده، يانغيني
دها زياده علولنديرر؛ فقر سفاهتي محوايتديكي حالده،
جنائتي توليد ايلر .

۲۵۲۵ الفاظ معاينك تصويرندر؛ الفاظه معنادن
زياده اهميت ويرمك بر محبوبه ي ترك ايدوب ده،
تصويرينه عاشق اولمغه بكرر .

۲۵۲۶ بر اوده قارى قوجه بيننده محبت بولنور-
سه، او اوده هر سعادت موجوددر . بربريني س-ور
آنانن بابادن طوغان چوجقار نه موتلي آدملردر !

۲۵۲۷ شاهين، هر وقت آو ايله مشغول اولد-
يغندن، هيچ بروقت آج قالماز؛ قره قوش ايسه تنبالاكنندن
قوزو بر آغاچك اوزرنده طوروب، بيجاره شاهينك
اوزرينه هجومله، بو بيجاره قوشك سعي ايله اله كديره رك

باوریلربشه کتیرمکده اولدیغی آوی پنجه سندن
قائمغه باقدیغندن، اکثر وقت آج بولنور، واوزرندن
کهله اکسیک اولماز.

۲۵۲۸ عظمتک اوجنه چیقان آدم انسانلری
قاربنجه قدر اوفق کوردیکی کبی، یرده بولنان انسانلر
دخی اونی سینک قدر اوفق کورورلر. یالکز انصاف
وحقیقت دورینی بولنری بربرلینه اولدقلری کبی
کوستره بیلیر.

۲۵۲۹ جسم خسته لندیغی کبی، روحک دخی
خسته لقلری واردر: کبر، حسد، غرض، عشق،
حدت کبی حاللر روحک خسته لقلریدر. عمرینی جسم
خسته لقیله کچیرن آدم دنیادن لذت آلهماز؛ یاروحی
خسته لقدن سالم اولمیان برآدمک عمری عمریدر؟ آه
بر ارواح طیبی، آه!

۲۵۳۰ دوست کالاتکک، دشمن قصورکک
آینه سیدر.

۲۵۳۱ انسانلر طوپراغک ایچنده بولنان ثروته،

همچنينك تصرفنده كي ثروته باقدقلى نظرله، باقه
ايدىلر، عالمده ضرورتك اسمى ييله بيلنمه چكيدى .

۲۵۳۲ برچوق صادق احبابك اورته سنده اولمك
احبابسنز ياشامقدن ايدر .

۲۵۳۳ احبابسنز ياشامق عرك اك لذتلى جهتي
غائب ايتكدر .

۲۵۳۴ روحك برعالم قدسي يه منسوب اولديغنه
بردليل وارسه اوده محبتدر .

۲۵۳۵ احبابي غائب ايتمهك خصوصى اونلري
قزائمقدن كوچدر .

۲۵۳۶ سولمك ايستين سومليدر .

۲۵۳۷ سولمك بختيارلق ايسه سومك اوندن
بيوك برسعادتدر .

۲۵۳۸ انسان، عشقه مبتلا اولديغي وقت، عشقك
نه اولديغنى بسببتون اونودر . عاشققلرك حركات
مجنونانه سنده كيمه نك حق و يرمه مى بوندن نشأت
ايدر .

۲۵۳۹ اولیای عظامدن جنید حضرتاری
دیور که: انسان حضرت خالق عشق ایله سوملیدر،
جنت امیدی و یاخود جهنم قورقوسیه دکل .

۲۵۴۰ کوز رو حک بر پنجره سیدر .

۲۵۴۱ قزانديغکه باقه، ايتديککه باق؛ چونکه
قزانديغک ثروتلری وفاتککه برابر غائب ايدرسک؛
حالبو که ايتديکک ايلکک وفاتکدن صکره دهه
چوق وقت دنياده قالوب، سنی خير ایله باد ايتديررلر .
۲۵۴۲ عالمده حقیقه زنکینلک آرانیلیرسه، عقل
ونا موسدر .

۲۵۴۳ دسیسه و شیطنته مقتدر اولان عقلای
دکلدر، حدتنی ضبط ایده مین جسور دکلدر .
۲۵۴۴ عالمده بيوک آدم وارسه، سعادتک کولدير-
مديکی، مصيبتک اغلامديغی آدمدر .

۲۵۴۵ بختيارلق عالمده ايکی کونلک مسافردر؛
مصيبت ايسه قومشومردر . بومسافر بزی قومشو .
مزنک الندن قورتاره مز؛ بونک ایچون يهوده مسافره

رعايت ايدهرك، قومش و حمزى قير دېر مقدن ايسه،
مدارا ايله معامله ايتلىز .

۲۵۴۶ حق، طوغرى، ابي، كوزل، نافع ديد-
يگمزشيلرك هپسى بر در؛ آنجق بز، رؤيت حقيقه دن
محروم اولديغمز ايچون، هر بريني آبرى كور يورز .
۲۵۴۷ تدريس ايدن تدرس ايدنلردن ، يازان
او قويا نلردن زياده مستفيد اولور .

۲۵۴۸ ايلكه ايلكه، خيائته صداقتله ، كين
وغرضه خلوص و محبتله مقابله ايتلى .

۲۵۴۹ يونان حكماي قديمه سندن (اسوپوس)ه
صور مشاركه قزانديغى طوغريلق و ناموسى نه يولده
قزانمش ؟ « خلقك ايتديكنك عكسنى ايتكه چاليشمغله
قزاندم .» ديه جواب ويرمش .

۲۵۵۰ بر احبابله كوريشمك ايچون، بوش وقتنى
بكلملى؛ مشغول بولنان احبابكه يامعاونت ايت ،
يا حود يانلرنده طورمه .

۲۵۵۱ قناعت اسارته قارشى بر قلعه در .

۲۵۵۲ زنکینلاره غبطه ایتک ، فقرايه آچیمق
 خصوصنده کویلایلر قصبه لیلره تقدیم ایدرلر ، چونکه
 قصبه لیلر زنکینلرکده فقیرلرکده درجه نهاییه سنی
 کورمکه آلیشمشاردر .

۲۵۵۳ اوفق نعمتله حقارتله باقان ، چوق
 کچمه دن ، او اوفق نعمتله ده محتاج اولور .

۲۵۵۴ عمر تاربخنک برنجی و صوک صحیفه لری
 بیاضدر ؛ چونکه چوجقلغنده واختیارلغنده خیر
 و شری اولماز .

۲۵۵۵ زنکینک عمری بر (وودویل) ، فقیرک
 عمری بر فاجعه ، حکیمک عمری ده بر مضحکه در .

۲۵۵۶ هرکس مکمل و باقی بر سعادت نائل اولمق
 ایچون ، چالیشیر ، حالبوکه بویله بر سعادت عالمده هیچ
 کولماشدر .

۲۵۵۷ یرشیئک کنهنی آکلامق ایسترسدک ،
 افکار عمومییه مراجعت ایت ؛ چونکه اک حکیم
 آدم آلدانه بیلیر ، لکن افکار عمومی آلدانماز .

۲۵۵۸ یوز ضعیف آدمک قوتی برلشیرسه، بر قوی آدمک قوته غلبه ایتدیکی کبی، یوز عادی آدمک فکری دخی بریره کلیرسه، بر حکیمک فکرینه غلبه ایدر .

۲۵۵۹ انسانلر خیردن شره، شردن خیره اوقدر قولای انتقال ایدرلرکه، اگر خیر و شرک بیننده بر دیوار چکیله جک اولسه، بزکون طورماز بیقدیر یلیر .

۲۵۶۰ اوصلی اولاد باباسنک سعادت، یاراماز اولاد والده سنک بلاسیدر .

۲۵۶۱ چیچک کونشاه نشو و نما بولور، لکن چوق حرارتدن قورور؛ انسان تحصیل ایله تربیه اولور، لکن چوجقلغنده قوت وادراکنک مافوقنده تحصیل تلفنی موجب اولور . نباتات حرارتله برابر صو و سربندکه محتاج اولدقلری کبی، انسان دخی تحصیل و تربیه ایله برابر اکلنجه و تنزهه دخی محتاج جدر .

۲۵۶۳ افقده كوردېكك طاغ دنيانك كناريدر،
ظن ايمه، چونكه اونك آرقه سنده ييتمز تو كمنز طاغلز
واردر .

۲۵۶۴ عالمده بورجدن اغير يوك يوقدر .

۲۵۶۵ بورج آلق كنديني صاتمقدر .

۲۵۶۵ كندينه مالك اولان كيمسه نك مملوكي
اولماز ؛ نغسغه غلبه ايدنه كيمسه غلبه ايدمهز .

۲۵۶۶ انسانك اك يوك دشمني كندى نغسيدر .

۲۵۶۷ يوزكه قارشى سنى مدح ايدن دشمنكدر ؛
قباحتلكى صابان دوستكدر .

۲۵۶۸ هر كس دشمنى سومز ؛ يالكز مداهن
كنديني دشمنه سوديرر .

۲۵۶۹ طوغرى يى سويلين آدمى كيمسه سومز .

۲۵۷۰ فسق وفجور صاحبي طوق ؛ اخلاق

حجده صاحبي آج اولورسه، تعجب اولنه جق برشى
يوقدر ؛ چونكه اخلاق حجده نك مكافاني طوقلق،
فسق وفجورك مجازاتي آجلى دكلدر .

۲۵۷۱ باشمزده برخام سودا اولدیغی وقت، اونى
دفع ایتک خاطر مزه کلز؛ کندی کندینه دفع اولوب،
کیتدکن صکره، دفع ایتک ديه تفخر ایدرز .

۲۵۷۲ فناغی کندیکه آرقداش ایتمه، سنی اسیر

ایدر .

۲۵۷۳ معارف و مدنیت کونشه بکزر، که ظهور
ایتدیکی وقت یالکز یوکسک طاغلرک اوچلرینی
ضعیف برنور ایله تنویر ایدر؛ لکن چوق سورمه دن
ضیایی قوت بولور، واک درین دره لر اووه لر، بارل
دخی نورندن مستفید اولور .

۲۵۷۴ تواضع برابریشمدر، که جنله اخلاق
اینجیلری اونکله دیزیللیر .

۲۵۷۵ تمیزلک جسمه نسبةً نه ایسه، حلم و حجاب
دخی روحه نسبةً اودر .

۲۵۷۶ وطن محبتی عائله محبتدن تولد ایدر .

۲۵۷۷ دوستلغی بر منفعتیه مبنی اولان دوست
بر آغاجه قونمش بر سرچه قوشمیدر؛ کیدرسه، بردها
کلز .

۲۵۷۸ بر سعادت دوشکونی دبردی که : ز نیکین
ایکن، هیچ احبابه احتیاج اولدیغی حالد، اوم کیجه
کوندوز احبابله طولو ایدی؛ شمدی، که احبابک
تسلیسنه محتاج، بیکده برینی بیله بوله میورم .

۲۵۷۹ انسان، طوق اولدیغی وقت، یمک باشنه
اوتور انلره، آج اولدیغی وقت دخی، سفره دن قالقانلره
تعجب ایدر .

۲۵۸۰ قیاس نفس اولیه ایدی، عالم بختیار اولور -
دی؛ هر کس قیاس نفس ایده ایدی، بنه عالم بختیار
اولوردی : طوق اولان آدم هر کسی کندی کی طوق
ظن ایتمه ایدی، عالمده کیسه آج قالمزدی؛ هر کس
خلقه کوردیکی ضرورت و اذیتی کندی نفسنه
قیاس ایده ایدی، کیسه کیسه قنالق ایتمز، و هر کس
خلقی ضرورت و اذیت دن قور تارمغه چالیشیردی .

۲۵۸۱ سعادتکده قزاندیغک احبابی نکبتکده
آراما؛ نکبتکده قزاندیغک احبابی سعادتکده اونوتما .

۲۵۸۲ بر آدمك مدح و ياخود ذممنده عجله ايدن
چابلق تكذيب اولتور .

۲۵۸۳ يونان حكماي قديمه سسندن (وياس) ه
صور مشاركه : حيوانلرك اك كوتوسى هانكيسيدر ؟
يباني حيوانلرك ايچنده غدار، و مألوف حيوانلردن
مداهندر، ديمش .

۲۵۸۴ انسان صالحك عمرى، مراردن تبعديتمك
اوزره، آسمانه طوغرى بريولدر .

۲۵۸۵ زنكيتلرك مائه حسرت و غبطه ايله باقان
فقير هيچ بروقت زنكين اولماز؛ فقيرلرك حالنه مروت
و شفقتله باقان زنكين هيچ بروقت فقير اولماز .

۲۵۸۶ بريوزى جناب خلاقك جميع مخلوقاتنه
حاضرلش اولديغى برسفره در .

۲۵۸۷ انسانلرك هربرى بردرلو عرسورر، لكن
جابه سنك طوغمه سيلاه اولميسى بردر .

۲۵۸۸ حكيمك النده مشعله وار، جاهل قرانلقده
يورور؛ لكن ايكيسى بردوشرلى .

۲۵۸۹ آغاچ مېوه وېرديكي و ياخود كولاكه سي
 اولديغى وقت، هر كس كيدوب آلتنده اوتورور؛
 يره دوشرسه، آئنده پارچه پارچه ايدوب، ياقرل .
 ۲۵۹۰ دوستم بنى بر صيقندين قورتاران آدمدر .
 ۲۵۹۱ اك صادق احبابى اك اهميتسىز بر شى
 آبره بيلير .

۲۵۹۲ انسان احبابىچون ناموس و حيتندن بشقه
 هر شئي فدا ايتليدر .
 ۲۵۹۳ هر كس دنيادن، فليكدن، زماندن شكايت
 ايدر، هېچ كيمسه عمرندن خشنود دكلدر؛ بونكله برابر،
 اك فنا عمر سورنلر، اك بيوك اذيتنرده بولمائلر دخی
 اولك ايستمزل .

۲۵۹۴ عمر ك اك كوزل، اك طاتلى قسمى چو -
 جقلق، واك آجى قسمى اختيارلقدرد . انسان، آيلر،
 ييلار كچيرد كچه، سعادتدن آريلير، بونكله برابر، هر كس
 وقتك كچمسنى آرزو ايدر .

۲۵۹۵ قنبور كندى آرقه سنى كوره مز، لكن
 ديكر قنبورلك آرقه سنى كورور .

۲۵۹۶ ھەر پارلاق شى آلەن اولەيدى، آلەننىڭ قىممىتى
اولمازدى.

۲۵۹۷ اغلايەرق تەخسىل علم ايدىن كۈلەرك
كەسب شەرت ايدىر؛ تەلەرك چالیشان راحت ايدەرك
قەزائىر.

۲۵۹۸ طاغلىرى يىقەنچى، چايلرى قوروتەنچى،
دەكەنلىرى بىلەنچى، قەلەرى آيرەنچى قوتلى
بىرىش وارە، اودە آلەندىر.

۲۵۹۹ آلەنلە يۈكەش بىر مەركەز كەمەچى
يول، كەمەچى قەلەرى.

۲۶۰۰ آلەن نە خەسەن، نە مەسەن؛ سەلە
نە قورقەن، نە دىلەن يەنە ياقىشىر.

۲۶۰۱ كۈنە بىرەر، لېكىن مەلۇنلە كۈلەنلىرى
دەن ايدىر.

۲۶۰۲ انسانەت او غورەندە يەنە خەسەن
يەنە خەسەن، چۈنكى ادا ئەتەن بىر
بۇرچىر.

۲۶۰۳ انكلتره حكما سندن (پولوز) ديور كه :
 سعادتك محلي، مفرى، زمانى بوقدر؛ هرزده وظيفه،
 عدل، حقانيت اجرا اولنورسه، هرزده محبت،
 اتفاق، موميت وارايسه، سعادت اوراده حاضر در؛
 هر نه وقت بر كوزك ياشى سيلنيرسه، بر يوركك
 ياره سى باغلانيرسه، هر نه وقت حرب صلحه تبديل
 اولنورسه، هر نه وقت كوشمش ايكي احباب باريشيرسه،
 هر نه وقت محزون بولنان بر زواللى مسرور اولورسه
 سعادت او وقت موجود در.

۲۶۰۴ بر اورو محك براييك بوجكنه ديمش كه :
 سن او فاجق برشى نسج ايتك ايچون، آيلرجه چا -
 ليشيرسك؛ بن ايسه بو صباح باشلا ديمش نسجى شمدى
 بيتير يورم؛ اينجه لكنه، كوزلا لكنه ده برديه جكك اوله -
 ماز - اوت، ديمش ايك بوجكى، فقط بنم برقاج آيده
 ياپديغم ايك برقاج ييل طايانير، سنك ايكي ساعته ده
 ياپديغك شى ايسه آنجق ايكي ساعت طايانه ييلير.

۲۶۰۵ عمر فعل و قولدن عبارت در. عمر ينسك بو

ایکی جهت دوز کون اولان آدم طالده عرسوردم دیه
بیلیر.

۲۶۰۶ افکار ضعیفه اصحابی، کندی فکرلینک
ضعفیتنی بیلدکلرندن اولمایدیر که، فکر عالی صاحبی
برآدم کوردکلری کبی، جمله سی علیهنده اتفاق ایدرلر.
۲۶۰۷ بیوک آدم لرك جمعیت بشریه ویردکلری
ویرکی مؤاخذه در.

۲۶۰۸ محلنده صرف اولنان برعادی سوز محلسر
قولالانیلان بر فصیح نطقدن ایدر.

۲۶۰۹ قارنی طوق اولان قورددن قورقا؛ قارنی
آج اولان کدین قورق.

۲۶۱۰ ثروت ابله قناعت بربرینه دشمندر، برینک
بولندیخی یرده دیکری بولنماز.

۲۶۱۱ مدیون اولمیان آدم، جنبنده بش پاره اولسه
بیله، ینه زنکیندر؛ بورجنک ایکی مثلی ماله مالک اولان
آدم فقیردر.

۲۶۱۲ زنکینلک قناعتدن عبارتدر؛ طمعکار

دنيايه مالك اولسه دخي، مادام كه اکتفا ایتز، فقیر
صایلیر.

۲۶۱۳ حزن حسیاتی چوق اولان آدمیری او -
لدير، غمیز آدمیری اصلاح ایدر.

۲۶۱۴ عشق اوصلی آدمیری باشدن چیقاریر،
چایقینلری اصلاح ایدر.

۲۶۱۵ عمر طورماز آقار برابر مقدر؛ عمرینک طاتلی
طاتلی آقوب کیندیکنی سیر ایتک ایستین کونده ایکی
ساعتی تهالقه - و ممکن ایسه انساندن خالی بر قیرده،
بر بایرده، بر قیاده، برد کیر قیسنده - کچیرم لیدر.

۲۶۱۶ عالمده نه قدر اثرل وارسه، جله سی مردن
معمولدر.

۲۶۱۷ مشغولیت عمری - انسانک وفاتندن صکره
دخی ایشه یارایه جق - بر صورته قور؛ سفاهت،
سر سربلاک و تنبلاک عمری چور و توب، محو ایدر؛
طبیعتک سیری عمری عمر حالنده براقیر. بونک ایچون
حقیقهٔ عمر سورن چوباندر.

۲۶۱۸ بر آدم برامتی اخیالیده بیلدیکی کبی، محو
دخی ایده بیلیر.

۲۶۱۹ بر ایلک ایتین انسان انسان دکدر؛ فنالق
ایدن آدمک نه اولدیغی دوشونلسون.

۲۶۲۰ بر قومه حسن اخلاق او کرتمک ایچون
بیک معلم کفایت ایتز؛ سؤاخلاقی ایسه بر آدم، بر دکل،
بر قاج قومه تحصیل ایتدیره بیلیر.

۲۶۲۱ کوچک ایشلره اهمیت ویرمینک الندن
یوک ایش کله مز.

۲۶۲۲ جراح ایچون بر جسور آدمک آباغنی کسمک
بر قورقانک دیشنی چیقارمقدن قولایدیر.

۲۶۲۳ تانی، تأمل و تفکر جسارتک دشمنلریدیر.

۲۶۲۴ کندی منافعه دائر منافعهک ایشلرکی
اولیانلرله مشاوره ایتمه.

۲۶۲۵ کندی ایشکی عالمده کندیك بیلدیك قدر
کیسه بیله مز.

۲۶۲۶ عقل و تدبیرک الیو کسک مرتبه سی اغفا.

لاته قابلامقدر.

۲۶۲۷ دشمنك قارشيسنده يکيت اولان آدم احباب
بينده پک يوشاقدرد؛ احبابنه جسارت صاتان آدم
دشمنك او کندن قاچار.

۲۶۲۸ سوزايله ايش بر برينه دشمندر.
۲۶۲۹ زنکينلاک سعيدن طوغار، اداره ايله بسلنير؛
فقر اسرافدن طوغار، تئللاکله بسلنير.
۲۶۳۰ فنا آلت صاحبنك اليني کسمکدن بشقه
برشيئه ياراماز.

۲۶۳۱ کسکين اوستره چکه بي کسمز، قيلی کسه -
مين اوستره چکه بي کسر.
۲۶۳۲ انسانه اک زباده نفوذی کچن ضرورتدر،
ايستديکني ياپديرر.

۲۶۳۳ بورج ايله صاتين آلنان کومور انساني
قيشين ايصينديرر سه، يازين اوشوتور.
۲۶۳۴ چوق سويلين آدمه سر سويلک بر غربالک
ايچنه صوقوعغه بکزر.

۲۶۳۵ عمر زمان ايلکينه کچيرلش يادکارلردن
عبارت برتسپيچدر.

۲۶۳۶ حکیم چینی (منغ - چو) دیورکه :
 انسانک طالده ملجئی همجنسک محبتیدر؛ سلامت
 جاده سی دخی طوغریلقدر؛ بویله برملجئی ترك ایتک
 بویله برجاده دن آبرلق رفته شایان برجندر .

۲۶۳۷ طالده علم و هنردن بیوک نعمت یوقدر؛
 چونکه آرزو اولنان هر نعمت انسانی چابق بیقدره -
 رق، ضدینی آراتدیرر؛ یالکز علم و هنر نه قدر کسب
 اولنورسه، او قدر زیاده آرزو حاصل اولور .

۲۶۳۸ آرقداشی چکهمه مک پک هادی آدم لارک
 ایشیدر؛ حکیم اولان آدم هر کسه له کچینیر، کیمسه نک
 خاطرینی قیرماز؛ خلقک کندیسنک حقتده سویلدیکنه
 دخی اصلا اهمیت ویرمز .

۲۶۳۹ خفیاً اولنان بر خدمت ظاهرده اولنان
 ایکی خدمته بدلدر .

۲۶۴۰ عقل قافل و درایتلی آدم لاره، طمع و کبر
 بیوک آدم لاره، روح ایسه حسن اخلاق و طبیعت
 اصحابیله کوریشمکی سور .

۲۶۴۱ قوه متفكره اصحابی آره لقده فكر لرینی
تعطیل ایله، جسم لرینی بسلك، و صحت لرینی وقایه ایتمك
ایچون، عادی فكر لی آدم لرله کور بشمکه محتاج در لر ؛
چونکه ایکی متفكر قونیشمسی قونیشمق دكل، نیجه
حلی مشکل مسئله لی حل ایتمك اوزره، بر مذا کره در .
۲۶۴۲ صبرك الك بیوکی بشقه سنك بر فكر باطلده
بولندیغنی کور و بده، تصحیح افکار ایتمکه قالدیشما .
مقدر .

۲۶۴۳ روح و عقلاک حقوقی جسمك حقوقنه
تقدم ایدر . بونك ایچون، جسمك احتیاجاتی اولان
یمك و ایچمك و سائر شیلردن اول روح و عقلاک
احتیاجاتی دوشونملی .

۲۶۴۴ جسمك خوشلانیدیغنی شیلر عقلی بطلال
ایدر؛ عقلاک حظ ایتمدیکی شیلر جسمی ازمك ایستر .
بیچاره انسان بوا یکی رقیبک انتریقه لرینه اسپردر؛
هانکیسی غلبه ایدر سه، اونك تحت اسارتنه کیرر .

۲۶۴۵ خلقه رعایت ایدن خلقدن رعایت کو-

رور؛ خلقی تحقیر ایدن - نه قدر بیوک آدم اولور -
سه اولسون - تحقیر کورمکدن قورتیلهماز .

۲۶۴۶ بر کوشه ده تنها اوتوروب، سر بسجده
اکک پنییر یماک بر حکمدارک سفره سنده بولنوبده
آغز آچمغه جسارت ایده مکه دن ابی اولدیغنی هر کس
تسلیم ایدر، لکن کیمسه بوقدر که بو ایکنجی صورتی
ترجیح ایتسین .

۲۶۴۷ عالمده انسان بیک درلو شیلر آرزو ایدر،
لکن باشلیجه آرزو ایتدیکی نعمته نائل اولمشدر . او
نعمتده عمردر .

۲۶۴۸ تجربه سز بر عاقل وعالم - فن طبی تحصیل
ایتدیکی حالده، خسته یوزی کورمه مش - بر طبییه
بکزر . تجربه سی اولوبده علم ودرایتی اولیمان آدم
جاهل طبییه بکزر . برنجیسی خسته یی قولای ابی ایده -
مز؛ ایکنجیسی خسته یی اولدیرر؛ خسته یی ابی ایتک
ایچون، علم و تجربه یه مالک برطیب حاذق لازم .

۲۶۴۹ قادینلرک الک عقلیسی آز سو سویلیندر .

۲۶۵۰ بر قادينك دو كديكي كوز ياشي كنديسینه
 يك اوجوز دوشر، لکن كورنلر ايچون يك قيمتليدر.
 ۲۶۵۱ اسمانيامؤلفلرندن بری ديور كه : قادينلر
 عالمك زينت وبقاسيدر؛ حياتمزه سبب اولان، حيا-
 تمزي وقايه ايدن قادينلردر؛ بختيار لغمزي مـوجب
 اولان و - كنديلرينك ويردكلري كدرلردن ماعدا -
 بزه هر كدری اونوتديوان قادينلردر؛ سومك سو -
 ديره بيلك فنلری قادينلره مخصوصدر؛ خلقی كند -
 يلرندن قورقوتغە، كنديلرينه رعايت ايتديرمكه،
 ايجابه كوره هر كسه خدمت كورديرمكه مقتدر -
 درلر؛ قادينلر ايستدكلري وقت آدمي ممنون ايدرلر،
 كنديلري يك كوچ ممنون اولورلر؛ صبر،
 تحمل، غيرت اونلره مخصوصدر؛ نيجه قادينلر كندی
 ماللارينك قوجهلری طرفندن محو ايدلدیكنی كورد -
 يلرده، هیچ سس چيقارمديار، يوزلريني بيله بورو -
 شدیر مقسزين، ينه قوجهلرينه خدمت ايتمكده دوام
 ايتديلر ! قوجهسی خسته اولورسه، قادين ياستيغنك
 باشندن آيرماز؛ كنديسی خسته اولديغي وقت ايسه؛

کندی خدمتی کنیدی کورد کن بشقه، صاغلام
اولان قوجه سنه دخی خدمت ایتمکه جهدايدر!
۲۶۵۲ عاقل اولان آدم طوتدیغی یولی باشه
چیقاریر؛ چونکه یولک یاریسنه قدر کیدوب ده،
کری دونمک، ینه او قدر وقت وزجه توقوف ایتمدیکی
حالده، هیچ بر فائده بی منج اولماز.

۲۶۵۳ قوتفوجیوس دیور که : طریق مستقیم
هر کسک سهولته سلوک ایده بیله جکی جاده در. انسانک
قدرتی مافوقنده کوس-تزیلن یوللر مخاطره لی طاغ
یوللریدر .

۲۶۵۴ ینه مشار الیه دیور که : اعضای متحد
وبری برینی س-ور اولان عائله برهوا چالان موسیقی
جهیتنه بکزر؛ اعضای بیننده اختلاف بولسان عائله
ایسه هر سازی بشقه برهوا چیقارارن بر موسیقی
جهیتیدر .

۲۶۵۵ چین حکماسندن (حانغ - فاؤ) دیور که :
ترقی ایتمک ایستین امت هر کون تجدد ایتملیدر؛ بر حالده
طور مغله ترقی بر برینه ضد ایکی لفظدر .

۲۶۵۶ عظمت وزنکینک طمعکاری اولان آدم،
نه قدر حکیم اولسه، سوء اخلاقه مبتلا اولمقدن
قورتلهماز.

۲۶۵۷ خلقک چوغی و خصوصیه قادینار کند
یلرینی سونلری سومز، کندیلرینی سومینلری سورلر؛
کندیلرینه اعتبار ایدنلری تحقیر، تحقیر ایدنلره اعتبار
ایدلر.

۲۶۵۸ اسپانیا حکماسندن بری دیورکه : کی
کرهک برطرفدن برطرفه کیده رک، هریرک محصور -
لاتندن استفاده ایتکه چالیشدیغی کی، قادین دخی
اوک برکوشه سندن او برکوشه سنه کیده رک، کوزینه
ایلیشن هر بر شیئدن قوجه سنه واولادینه استفاده
ایتدیرمکه چالیشماید.

۲۶۵۹ حبیس دائما کندینی فقیر کوستره رک،
زنکین اولور؛ مسرف دائما کندینی زنکین کو -
ستره رک، فقیر اولور.

۲۶۶۰ مسرف وارثک مالنی چالوب، بر؛
حبیس کندی مالنی چالوب، وارثه ویرر.

۲۶۶۱ قادینار بیهوده لقر دیلرله کچیر دکری وقتی
دیکیشاه کچیره ایدیلر، عالمده کیمسه چبلاق قالمزدی.

۲۶۶۲ کورک قاریسی سوسلمنه ملیدر .

۲۶۶۳ الینه ایکنه آلمیان قادینک کوملیکی بیر -
تیق؛ واولادی چبلاق اولور .

۲۶۶۴ حسنک درجه سی اعضانک تناسب و کو -
زلاکندن آکلاشلماز، ابتدکی تأثیردن آکلاشیلیر. X

۲۶۶۵ حسن حقیقی وجه لطیف و اعضای متنا -
سبه ايله رفیق اولمش اخلاق حیده دن عبارتدر .

۲۶۶۶ انکلتزه مؤلفلرندن بری دیور که: زو -
جلرک اک بختیاری حضرت آدم ایدی، چونکه قاین
والده سی یوغیدی .

۲۶۶۷ وقتک بر مقدارینی آینه نک قارشیسمنده
کچیرن قادینک اوینه خیری اولماز .

۲۶۶۸ مصیبت ارککک قلبنی ازر، جاننی صیقار،
جسمنی چوروتور، الحاصل هلاکنی موجب اولور؛

قادیك ايسه يالکز کوز یاشنی دو کدیرر، وباغیروب
چاغیرمسنی موجب اولور .

۲۶۶۹ انکلتره مشاهیر ادباسندن (شکسپیر)
دیور که : انسان چوق دفعه آغاچلرله قونیشور،
آغان صولک چاغلامسندہ کتابلرده بوله مدیغی شیلر
اوقور، طاشلرده بر عهد و پیمان، بر وفادارلق
کورور .

۲۶۷۰ انسان کندی کندینه دوشوندیکی سو-
یلیه یله ایدی، هر کس بلیغ و هر کس حکیم اوله -
جقدی . هیات ! لسان قلب و روح و عقلک آنجق
اک قبا احوال و تأثیراتی تعریفه مقتدر اوله ییلیر .
انسان دوشوندیکی و یا خود حس ابتدیکی تمامیه
افاده ایتک ایسترسه، بر شی افاده ایده میوب، خلقی
کولدرمکن بشقه بر شیئه موفق اوله ماز .

۲۶۷۱ انکلیز حکماسندن بری دیور که : طا-
غری اولوب بایرلی اولیان بر مملکت کوسترک،
کلاتی اولوب کدرلی اولیان بر آدم کوستریم .

۲۶۷۲ بلبل اوتتمکدن اوصانیر، قاری سویلمکدن اوصاناز .

۲۶۷۳ قادین ایستدیکی وقت ممنون، ایستدیکی وقت محزون، ایستدیکی وقت ایی، ایستدیکی وقت خسته اولور .

۲۶۷۴ بر آغاجی بر یومروقله قیران قوتلی دکلدر؛ حقیقه قوتلی قیرلش بر آغاجی طوغرولشان ویاخود قیرلسون دیه طوتان آدمدر .

۲۶۷۵ بر چنار بر بالطه ایله کسلز .

۲۶۷۶ حق، یاننده قوتی کورمنجه، صوصار .

۲۶۷۷ ضعفه قارشی قوت تجزیه اولماز .

۲۶۷۸ بختیارلق دوستدن پک چاباق بیقرار، هر

کون یکی احباب پیدا ایدر بردوستدر؛ بویله بردو-ستدن وفا اومیلورمی ؟

۲۶۷۹ بختیارلق بناسنه ممنونیت قپوسندن کیر-

یلوب، مأیوسیت قپوسندن چیقیلیر .

۲۶۸۰ دیوژن بیوک آدملری آتسه بکزه تیوردی،

که اوزاق طورسهك، ایصتمازلر، یناشسهك، یاقارلر .

۲۶۸۱ انسان وظیفه س-نی اجرا ایتملی، قدرده ایستدیکنی .

۲۶۸۲ انسانک حالی روزکاره بکزر، برکیدیشه طورماز .

۲۶۸۳ روزکاره، عنوده، دلیه قارشی طورمغه کلز، بول آچلی .

۲۶۸۴ اوک ایچنده دلی ایله اکلنیرسهک، سوقا - قده سنکله اکلنه جکدر .

۲۶۸۵ عالمده آلدانان آدم اچق دکل، نامو - سلیدر؛ چونکه آنجق هر کسی کندیزی کبی ناموسلی ظن ایدن آلدانیر .

۲۶۸۶ حیه کار ناموسلی بر آدمی آلداندم دیه نفخر ایدر؛ حالبو که ناموسلی آدم آلدانماز، لکن حیه کاره حیه ایله مقابله ایتکه تنزل ایتدیکندن، و عالمده ناموس ایله حیه یه مقابله ایدیه مدیکندن، سکو - ته مجبور اولور .

۲۶۸۷ اک اپی جراح چوق یاره ییندر .

۲۶۸۸ دومان کوردیکک یرده، یانغینه حکم
ایتمک ایچون، علوینی بکلمه .

۲۶۸۹ قورباغه بتون کون شرقی سویلر،
اونکچون پیساکک ایچنده یاشار . چوق سویلر قا-
دین ده بوکا مشابهدر .

۲۶۹۰ انکلتزه حکماسندن بری دیور که : بر
وقت طالده فوق العاده ای وفوق العاده فنا آدملر
بولندیغنه اینانیردم . انسانلری طایفه باشلیدی، نه
ای آدملرک ظن ایتدیکم قدر ای، نه فنا آدملرک ظن
ایتدیکم قدر فنا اولدیغنی کوریورم . ای آدملرده
قصور بولندیغنی کی، جایلرده دخی بعض اخلاق
حمیده بولنور .

۲۶۹۱ دیگر بر انکلیر حکیم دیور که : هر انسا-
نده بر ایلاک برده فناق تخمی واردر، انسان کاه
ایلاکه، کاه فناغه تابع اولور . بر ایلاکنی کوردیکک
آدمه چوق امنیت اتمه، فناغنی ده کوره ییلیرسک؛
کذلک فناغنی کوردیکک آدمک ده مؤخرأ ایلاکنی

کوره پیلیرسک. الحاصل انسان متغیردر، اعتمادہ شاہ
بان دکلدور .

۲۶۹۲ هر شئی بو کون یامغه چالیشما، چونکه
بارین ظهور ایدہ جک موانعی بیلزسک .

۲۶۹۳ آرزجه قزانیلان شی طاتلی کوزینور؛
چوق زجه قزانیلان شیئک قیمتی چوقدر .

۲۶۹۴ مال صاندقدن صکره ، چوق مشتریلر
ظهور ایدر .

۲۶۹۵ منفعت اساسنه مبنی اولان دوستلق دو -
ستلق صایلار؛ فقط بودرلو دوستلق استنا ایدیلیر -
سه ، قورقارم، عالمده دوست قالماز .

۲۶۹۶ اغزینی قپایان کیسه سنی آچار .
۲۶۹۷ متشکره ویریلن شی فیئالده صاتلش ،
نانکوره ویریلن شی دگیره آتلش اولور .

۲۶۹۸ (فرانقلن) دیورکه : استراحتہ صلا -
حیتک اولوق ایسترسدک، وقتکی ای استعمال ایت ،
عمرک بر ساعتی بوش یرہ صرف ایتہ ، چونکه
عمرکه بردقیقه ضم ایتکه مقتدر دکلاسک .

۲۶۹۹ اولوم بر نوم سرمدیدر ؛ صاغلفمزده
مکن مرتبه آزاویوملی یز، که عمرمک بر پارچه سنی
اولومه تحویل ایتیم .

۲۷۰۰ انسان درد و الم و مصیبت عمرینک عشرینی
ویرمکه مکلفدر . بر قاج سینه بوویرکی ویرلمزسه ،
فائض دخی اوزرینه ضم اولنه رق ، مجموعی بر دن
آلیر .

۲۷۰۱ انکلتره حکماسندن (یونغ) دیورکه :
اورومجکک یادیغی ایپلکک الک اینجه سی انسانی
بختیارلغه ربط ایدن رابطه دن قویدر .

۲۷۰۲ عالمده حقیقی و پایدار بختیارلق ایسترسهک ،
اوده حسن اخلاقدر . حسن اخلاق صاحبی هر حالده
بختیاردر ؛ سوء اخلاق صاحبی بد بختلقدن قورتیله ماز .

۲۷۰۳ بری برینی سور برزوج وزوجه ایله مطیع
وتربیه لی اولاددن مرکب برعائله بختیارلغک بر تصویر
مجسمیدر ؛

۱۷۰۴ کولیوز کوزلاکک طوزیدر .

- ۲۶۰۵ چهره قلبك تصويريدر .
 ۲۷۰۶ يولك كوچلكى برنجى آديمنده در .
 ۲۷۰۷ خالق نيته، خلق عمله باقر .
 ۲۷۰۸ فقيرك ويرمى زياده آلمق ايچوندر .
 ۲۷۰۹ وقفي الله ويرر، شيطان كرى آليز .
 ۲۷۱۰ بوزوق معده ايچون اك طاتلى شي
 آجيدر .

- ۲۷۱۱ بيوك آدمى هر كس طانير؛ لکن يه-وك
 آدم اولوبده، كندى نفسى طانيق مشكلدر .
 ۲۷۱۲ شكسپير ديور كه: انسانك عمرى بر آقتو-
 رك اويوننه بگز؛ دنيانك نيك وبدنن متأثر اولق
 برآقتورك، قرال رولنى اجرا ايتديكچون، مفتخر،
 وديلنجى رولنى اجرا ايتديكمنده، مأیوس اولسنه
 بگز .

- ۲۷۱۳ يالين آباق كزمله آليشانك آياغنه بوتين
 بر زنداندر .

- ۲۷۱۴ اينى بر كونه قپوكى آچارسهك، فنا بر
 كونه ده آچمنغه حاضر اولمليسك .

۲۷۱۵ هر شی ضدینک دشمنیدر؛ یالکز بختیار -
لقه بدبختلق بری برندن آیرماز ایکی احبابدر .

۲۷۱۶ هر کس سویلیدیکی یالانی کندیزی قو -
رار؛ یالکز مورخلرله غزته جیلر اکثریا یالانجیلرک
بالانلرینی نشره واسطه اولورلر .

۲۷۱۷ قونفوجیوس دیور که: ملکنی کرکی کبی
اداره ایدن حکمدار قطب یلدیزینه بکزر، که کند -
یسی ساکن اولدیغی حالد، اطرافنده (صورتا)
دوران ایدن یلدیزلک مقتدا ورهبری مقامنده در .

۲۷۱۸ ینه مشار الیه دیور که: قانون ایله اداره
اولنان بر مملکتمده انسان مجرد قانونندن اجتناب ایدم -
رک، بر فنالغی ایشلدکن صکره، کیرنمکه چالیشیر؛
حالبو که تربیه و حسن اخلاق ایله اداره اولنان بر
مملکتمده انسان کندی وجدانندن قورقه رق، فنا -
لق ایتمکدن اجتناب ایدر .

۲۷۱۹ ینه بو فیلسوف دیور که : اون بش یا -
شده، بیلدیکم شیلری او کرمکه چالیشوردیم؛ اوتوز

باشمده، او کر نه ییلدیکم شیلرله، او کر نه میه جکم شیلری
 آیرمق اوزره برمسلك اتخاذايتدم؛ قرق باشمده، شك
 وترددن قورتلدم؛ الی باشمده، هر شيك حقیقتنی
 او کر نکه باشلادم؛ آلتش باشمده، قول و فعلم بر درجه یه
 قدر سهو و خطادن قورتلدی؛ یتش باشمده، اعتدالی
 تجاوز ایتکسرین، کوکلی اکلندیرمکه مجبور اولدم.

۲۷۲۰ انسان طبیعی اوله رق، حر، ذکی و مدنی
 یارادلشدر؛ بو اوچ صفی حائز اولان انسان حقیقه
 انساندر .

۲۷۲۱ انسانیتک اساسی ناموسدر؛ ناموس کافه
 اخلاق حسنه نك باشیدر؛ ناموس صاحبی اولان آدم
 هیچ برشیدن قورقاز .

۲۷۲۲ انسان قراردده متائی و متفکر، اجراده
 عجول و جسور اولمیدر . قراردده جسور اولان
 مؤخر اُمحجوب اولور؛ اجراده متائی اولان نادم اولور .
 ۲۷۲۳ بر قومك افرادی یننده کوریلن اخذ لاف
 و مبانیت ترقیسنه مانع اولماز؛ کینک هر بریلکنی بر -

طرفه آچلیر، لکن کمی بولنی شاشیرماز؛ یتر که دومن
مقامنده اولان اساسی متین اولسون .

۲۷۲۴ امت کمی به بکزر : قانون دومنی، افکار
عمومیه یلکنلری، حریت دخی روزکاری مقامنده در .
یلکنسنز دومن برایشه یارامدیغی کی، افکار عمومی
اولدقجه، قانونک دخی هیچ بر فائده سی اوله ماز؛ دو -
منسنز یلکن روزکاره تابع اوله رق، کمی بی قیردیغی
کی، قانونسنز افکار عمومی دخی فرط حریتسه تابع
اوله رق، امتک محوینی موجب اولور؛ یلکن و دومنی
یرنده اولان کمی، روزکار اولمازسه، یرندن قلدا نه
مدیغی کی، قانون و افکار عمومی سی مکمل اولان
امت دخی حریتسنز ترقی ایده مز .

۲۷۲۵ منفعت قسدر کوزلوی کوراستن برشی
یوقدر؛ اک بلای شیلری دخی کورمکه حائل او اور .

۲۷۲۶ اقبالپرستلر درایتہ دشمندرلر؛ و - کنندی
اقباللرینه واسطه اوله جق آدملر دن بشقه - کیسه نک
کندیلرندن بیوک اولدیغی ایستملر؛ حتی اقباللرینه
سبب اولان ولی نعمتلرینی دخی، مقصدلری حاصل
اولدقن صکره، اقبالدن دوشورمکه چالیشیرلر .

۲۷۲۷ برخسته، خسته لغی تبدیل ایتد بجه،
 علاجری دخی تبدیل ایتدیکی، ویکیدن خسته لقلره
 مبتلا اولورسه، بشقه علاجر دخی آلفه مجبور او-
 لدیغی کی، بر قومك دخی اخلاقی دکیشد بجه، قانونی
 دخی دکیشمه لی، وفساد اخلاقی آرتد قجه، قانون دخی
 توسع ایتلیدر .

۲۷۲۸ احوال حاضر هیه تطبیقاً تنظیم اولنه -
 رق؛ احوال مذ کوره نك زوالندن صکره دخی اجرا
 اولنان و یاخود طرفدارلق ایدن قانوندن قانونسزلق
 ده ایدر .

۲۷۲۹ حقسنز قانون بر جانیدر، بو قانونك
 حقسنز اولان اجرا آت ظالمانه سنی مجازات ایتك ایچون،
 بر قانون لازم .

۲۷۳۰ قانون نامنه حقسنزی حقلی، حقلی یی
 حقسنز ایدن حاکم بر جانیء عامدر؛ اکر هر قباحتك
 جزاسی ویرمك لازم کلسه، مجازات کورمك ایچون،
 عمری کفایت ایتز .

۱۷۳۱ قانونك لایقیله اجرا اولنماسی چابق کچر
بر فساد طوغره بیلیر؛ قانونك نقصانی ایسه بر دولتی
اساسندن ییقه بیلیر .

۲۷۳۲ انسانك مهم بر خصوصده ایکی صورتدن
برینه قرار ویرمکده کی ترددی، هر بر صورتك منفعت
وو خامتنی بردن کوزینك اوکنده آلوب، موازنه
ایده میهرک، گاه برینی و گاه دیگرینی دوشونمسنندن
ایلری کلیر .

۲۷۳۳ نزاعك نتیجه سی باریشمقدرد؛ انسان بونی
در خاطر ایدرسه، یهوده نزاع ایتکله کندینی یور-
ماز؛ آنجق آوجی طاوشانك اتنه اهمیت ویرمیهرك،
یالکز اولامقدن حظ ایتدیکی کی، نزاع عییلرده، نزاعك
نتیجه سنی دوشونهرك دکل، بلکه نزاع ایتکدن خو-
شلاندقلمچون، نزاع ایدرلر .

۲۷۳۴ محاربه ده ضعیف اولان طرف دشمنه چوق
کورنمك ایچون، بر طاقم مشعلدر یاقوب، کورولتیلر
ایتدیکی کی، مباحثه ده دخی دلیلاری ضعیف اولان

باغیروب، چیغرمغله وبرطاقم سفسطه لاله خصمه غلبه
ایتمک ایستر .

۲۷۳۵ برخصوصده برآدمله هم فکر ویاخود
مباین فکرده بولندیگه رعایت ایتمه؛ چونکه بر قاج
کون کچر کچمز، تبدیل فکر ایدوب، یینکزده کی
موافقت ویاخود مبیانت افکار تبدیل اولنور .

۲۷۳۶ انسان طبیعتک بر مشعله سیدر، که یالکز
کندیسی ایچون دکل، بلکه باشلیجه نوع بشری
تویر ایچون، یاقاشدر . ابنای جنسنی بر صورتله مستفید
ایدهمین آدمک وجودیله عدم وجودی بر در .

۲۷۳۷ بریوک آدم اولمکه، نوع بشرک اوندن
ایتدیکی استفاده زائل اولماز . سقراط، فلاطون، ابن
سینا، فرانکلن، روسو کی بیوک آدملر حالا بوکون
وبلکه الی الابد نوع بشرک طریق ترقیسنده دیکلمش
مشعله لدر .

۲۷۳۸ اولومدن قاچان اولومدن قورتله ماز؛
آدمی اولومدن قورتاران فرار دکل، جسارتدر .
۲۷۳۹ برمومک سونغسیاه هرشی قراریر .

۲۷۴۰ عقلای آدم خدمتجیسنه یالکن وجودینه

کله ییله جک البسه نی ویرر.

۲۷۴۱ مسیب آدمک خدمتجیسنده هیچ بر وقت

دزایت بولماز.

۲۷۴۲ یر و کوک انسانه ایله کدن بشقه برشی

ایتمزل؛ فنالق نره دن کلیور؟

۲۷۴۳ دواسی اولوم اولان درددن فنا شی

یوقدر.

۲۷۴۴ حقسنر سوینج پک قیسه اولور.

۲۷۴۵ چوق سوینج آرسعاده دلالت ایدر.

۲۷۴۶ تجربه سی چوق اولان آدم ایچون سوینجی

موجب اوله جق شیر پک آذر.

۲۷۴۷ طوغری بی ییله مه مک بیوک قباححت دکدر،

لکن ییلد کدن صکره، تحقیر ایتک بیوک بر قباحتمد.

۲۷۴۸ خیر صاحبی اولان آدم، بر مصیته مبتلا

اولدیغی وقت، ایلاک ایش اولدیغی آدملردن امداد

کورمز سهده، ایتدیکی خیرلک بادکاری وجدانی

تسلی ایدر.

۲۷۴۹ خود پسنده آچلقدن اولسه، کیمسه آجیماز .

۲۷۵۰ انسان نه قدر یاشارسه یاشاسین، ایلک

یکرمی سنه عمرینک اک اوزون پارچه سیدر .

۲۷۵۱ مردیونک آباغنی طوتان چوق دفعه مر-

دیوندن یوقاری چیقاندن زیاده خدمت کورور .

۲۷۵۲ آز بر شی، چوق تکرر ایدرسه، چوق

اولور .

۲۷۵۳ صرف ایتدیگ آقچه دن یا کندیک

ایچون ویاخود عموم ایچون بر تمتع حاصل ایتلیسک .

فائده سز صرف اولنان اقچه صاحبی طرفندن غائب،

ویاخود آلان طرفندن غصب ایدلش اولور .

۲۷۵۴ خلقه ضرردن بشقه بر فائده بی موجب

اولیان شیر تجارتیله مشغول اولانلر یالکز کندیلر-

ینی مستفید ایدرلر .

۲۷۵۵ انسان چاره سنی بوله مدیغی دردک انتقامنی

آلغله متسلی اولور، آنجق بعض دردل واردر، که نه

چاره لی بولنور، نه ده انتقاملری آلتق ممکن اولور .

۲۷۵۶ خسته‌لق بر دشمندر، که انساك ياقه‌سنى
طوتارسه، طبابت توسط ايتدجك، براقاز.

۲۷۵۷ مصيبت! يالكر ايسهك، صفا كلدك.

۲۷۵۸ برينك ضررينى موجب اولان شى بشقه-
سنى مستفيد ايدە بيلير؛ چايك طاشمى زراع-تى
مايوس ايدرسه، باليقچيلرى ممنون ايدر.

۲۷۵۹ طوغريلق عمرک ايکى اوچنده بزه‌ناشير :
کنجلىکده بزي تربيه ايتک، و اختيارلقده بزه تسلى
ويرمک ايچون. بو ايکى نقطه بيننده کى عمر مزده ايسه
منافع و ميليات بزي اويله ضبط ايدر، که طوغريلق
يناشمغه هيچ مجال بوله‌ماز.

۲۷۶۰ سوزک برنجى وظيفه‌سى طوغريلغه خد-
مت ايتکدر.

۲۷۶۱ قلبک ايکى قپوسى واردر : برى يالان،
و برى ط-وغريلق قپوسى؛ برنجيسندن کيريلير،
ايکنجيسندن چيقيلير.

۲۷۶۲ مأموريت، حيثيت ورتبه انسانه نه قدر

ثروت و پر رسته، مصارفی ده او قدر آرتیرر؛ بونسکه
برابر کندیزی راحت یاشار؛ لکن و فائده راحت
باشامغه آلیشمش اولان اولادلینه، میراث اوله رق،
وارادات یرینه یالکز مصارف براقه رق، ضرورتده
باشامه لینه سبب اولور. عمله نك حالی بوندن ایدر.

۲۷۶۳ بر ایتالیانه صور مشلر که : ایتالیانلرک
« فقیر زنکین » دیدکلری آدملر کیملردر ؟ « مکمل
عربهلری اولوب ده، دیشلری اولیانلردر » دیمش .

۲۷۶۴ وولتره صور مشلر که : ابی ایله کوزلک
ییننده نه فرق واردر ؟ - بر شیک ابی اولوب او -
لمدیخی تجربه مه - وقفدر، کوزل اولوب اولمدیخی
ایسه تجربه محتاج دکلدر، دیمش .

۲۷۶۵ معملک بری چ - وجقلره اخلاق درسی
ویردیکی صره ده، حق بحثنده « حق بر شیدر که
هر کسک یالکز کندیسمنده بولوب، بشقه سمنده
بولماز » دیردی .

۲۷۶۶ مطالعه دن علم، سعیدن ثروت، جسارتدن نفوذ، اخلاق حمیده دن رحمت تولد ایدر؛ مطالعه سز عالم، سعیت سز زنکین، جسارت سز نفوذ صاحی، اخلاق سز رحمت حقه نائل اولق ایستین یهوده یورلش اولور .

۲۷۶۷ یهوده یره ویردیکمز اچیه یی بر صندیغه آتوبده، ضرورت مز زمانده چیقاره ایدک، هیچ بر وقت ضرورت چکیمه جکدک .

۲۷۶۸ اوچ دفعه اداره سزلک بریانغین ویر - مکله مساویدر .

۲۷۶۹ دکانکی محافظه ایدر سهک، دکان ده سنی محافظه ایدر .

۲۷۷۰ کورلمسنی ایستدیکک ایشی کندیک کور؛ کورلمه مسنی ایسترسهک، بشقه سنه احاله ایت .
۲۷۷۱ تارله سندن استفاده ایتک ایستین چفتی کندی الیه سورملیدر .

۲۷۷۲ صاحب ملکک کوزنی خدمه و عملهک الارندن زیاده ایش کورور .

۲۷۷۳ بيلمك دقت ايتمهك قدر مضرتى مو -

جب اولماز .

۲۷۷۴ ييهوده يره يوز غروش ويرن يالکز يوز

غروش غائب ايتش اولماز؛ او يوز غروش واسطه -

سياه قزانه يه جگنى دخی غائب ايدر؛ كه بوده پك

كليلى بر مبلغ اوله ييلير .

۲۷۷۵ ديل دائما آغيران ديشه طوقاير .

۲۷۷۶ مصيبت قبولنه مهيا بولنان كوكلاره آز

تأثير ايدر .

۲۷۷۷ مصيبت! نره يه كيدورسك؟ - آرقه داش

بوله بيلديكم يره .

۲۷۷۸ انسان يالکز آلنك تريله قزانديغمنك

خيريني كورور . بريسندن بر هديه آليرسهك، اوكا

مقابل اونك قيمتدن زياده مصرفله بر ضيافت وير -

مكه مجبور اولورسك؛ برندن بر احسان آليرسهك،

عرك اولدقجه متشكر ياخود نانكور اوله جقك .

۲۷۷۹ بر آدمه اولنان مدهنه كنديسندن كو -

ريلن وياخود كورلمسى مأمول اولنان ايلكه مبنيدر .

۲۷۸۰ انسانہ اک بہالی کلن شی ہدیہ واحسا۔
 ندر: ہدیہ اولہرق آلمان شی انسانک محتاج اولدیغی
 شیلردن اولدیغی حالده، مقابلنده ویریلہجک شیئک
 قیمتیله، وبلکہ قیمت حقیقیہ سندن زیادہ اچہ ایلہ صاتین
 آلمش اولور۔ احسان اولمان شیئک مقابلنده ویریلن
 قیمت ایسہ حربتدر۔

۲۷۸۱ انسانلرده تسفیہ اولدیغی کبی، امتلرده ده
 اولور۔ وطنک محصولات زرعیہ سنی، حیوانلرینی،
 اورمانلرینی، معدنلرینی و سائر ثروتلرینی ویروب
 ده، مقابلنده شراب، ماستیقہ، شامپانیا، لوانده،
 پوماده و سائر مسکرات و سوسہ دائر شیلر آلان برامتک
 - وارینی یوغنی صاتوب، میخانہ لڑده، سوسہ
 و چاپقینلقده یین - برآمدن نہ فرقی وار؟

۲۷۸۲ فن ثروت محاسبلرندن بری حساب ایتش۔
 کہ: اکر کرہ ارضہ بوانان انسانلرک جملہ سی
 کونده دوردر ساعت نوع بشرک احتیاجاتندن برینی
 دفع ایدہجک برایشلہ مشغول اولایدیلر، بوسعیدن

حاصل اوله جق ثروت بتون نوع بشرك احتیاجاتیه
 ذوق و صفای مشروعه نه کافی اوله جق-دی؛ کونده
 قالان یکر می ساعتی ده هر کس او یقویه، استراحتیه
 واکلنجه یه صرف ایده بیلیردی. بویله اولدیغی حال-
 لده، عالمده کوریلان فقر و ضرورت نه دن کلیور؟
 بوندن کلیور که اركك و قادینلرك چوغی انسانلرك
 احتیاجاتیه بارامیه جق ایشلرله مشغول اولیورلر؛ بونلر
 هیچ ایشلینلرله برابر نوع بشرك قسم اعظمی اولد-
 قلری حالده، بیچاره عیالنه نك ثمره سعینی ییورلر.

۲۷۸۳ حق عالمده نه قدر فائده بی موجب اولسه،
 بوفائده حق نامیه عالمده شهرت و اعتبار بولش اولان
 بطلانك ایراث ابتدییکی مضرتله مساوی اوله ماز.

۲۷۸۴ درایت سرعت انتقال ایله اجراده اهمال
 ایتمه مکدن عبارتدر.

۲۷۸۵ عقل طرفندن دعوت اولنمیان جسارت
 احققلخی تقویه ایدر.

۲۷۸۶ قارینك مائه یا خود حسنه طمع ایدهرك

اولنن آدم مالک تو کمنسی یا خود حسنک زائل اولمسیله
برابر آیرلق لازم کلیر؛ قارینک عقل و تربیه و اخلاقنه
رعایه از دواج ایندن آدم ایسه اولنجیه قدر زوجه -
سیله مسعود اوله رق یاشار.

۲۷۸۷ اولنزدن اول، اوتوره-ج-ق بر او ایله
ایشلیه جک برایش تدارک ایتلی.

۲۷۸۸ اوغلنکی ایستدیکک وقت، قیرنکی الکن
کلدیکی وقت اولندیر.

۲۷۸۹ اولنلر چوق ایسه، اولندکلرینه نادم او -
لاندرده آزدکلدر.

۲۷۹۰ اولی آدم غائله سنز اوله ماز.

۲۷۹۱ آنهم، اولنک نه دیمک؟ - قیزم، چا -
لیشمق، درد والمی تحمل ایتک و آغلامق دیمکدر.

۲۷۹۲ ارککلری قادینلر یتیشدیر بور؛ ارککلر
قادینلری کرکی کبی تربیه ایتسه لر، طالده چوق ده
مکمل آدملر یتیشدیر یلیر، وجهیات بشریه سعاده
نائل اولور.

۲۷۹۳ بر قومك سعادتي قاديئلرينك تربيه سنه
متوققدر.

۲۷۹۴ طبيعت قاديئلر واسطه سيلاه انسانلرك قلبنه
تأثير وحكم ايدر.

۲۷۹۵ اوغلنه ديپلوماتلق اوكرتن چغنجي او -
غلني غائب ايتدكدن صكره، چوق دفعه كنديني دخی
غائب ايدر؛ چونكه ديپلوماتلق اوكرتن چوچق
قاملياسنك ملك وصنعتنه وارث اولوب، قاملياسنك
سعادته چاليشماز؛ بختي وارسه، بر ديپلومات اولور،
لكن او وقت چغنجينك اوغلي دكلدر؛ بختي مساعد
دكلسه، سورينورده، ينه باباسنك سلكنه سلوك ايتمز،
بلكه باباسنك ملكني ده صاتوب، بخت آوچيلكنده ير.

۲۷۹۶ جمعيت بشريه قاديئلرك قلمدن زياده
ايكنه لينه محتاجدر؛ تحصيل علم ايدوبده، ديكيش
وسائر ايشلريني اوكرنمين وياخود يانمغه تنزل ايتمين
قير. جمعيت بشريه برقادين غائب ايتديرمش اولور.
۲۷۹۷ قاديئلرك صاغ النده ايكنه، صول النده
كتاب اولميدر.

۲۷۹۸ فنا آدملره ایلاک ایتک دگیره صو آتمق

کبیر .

۲۷۹۹ انسانی ایش ازمن، صیقندی ازرو . ما-

کینه دونمکدن دکل، طوروب پاسلانمقدن بوزیلور .

۲۸۰۰ صیقندی بی دفع ایچون، کلنجه آرامق

چوجوقلرک، کبجه قرانلخی کورمه مک ایچون، باشلر-

ینی یورغانک آلتنه صوقه لرینه بکزر .

۲۸۰۱ بعض آدملر هیجانله تعصبی فرق ایده-

مزلر؛ حالبو که تعصب بر فکری شدتله التزام

ایدوب، او فیکرده اولمیانلره بغض ایتک دیمک او-

لدیغی حالده، هیجان کوزل و نافع شیلره اولان عشق

ایله صداقتک جوشه کلسیله، روحک عالم مادی احوا-

لندن خارج بر حال پیدا ایتسیدر . لسان یونانیدن

مأخوذ اولوب، بالجمله اوروپا لسانلرنده مستعمل

اولان و هیجان معناسنی افاده ایدن « انتوس-سیاسم »

کلمه سی - اله معناسنه اولان - « تنئوس » کلمه سندن

مشتق اولوب، معنای حقیقیسی اللهه تقرب ایتک

دیمکدر .

۲۸۰۲ انسانك اك كوزل بر خاصه سی وارسه،
اوده هیجاندر؛ طاشلرده حاصل اولسه، اونلری ده
تحریك ایدر. هیجانسر نه مظفریت حاصل اولور،
نده انسانلره ایلك ایدیلیر.

۲۸۰۳ انسان احبانه دن كلن هر غدری،
هر تحقیری، هر آجی بی تحمل ایدر، وعفو ایده.
یلیر؛ لكن احبانه دن برینك بر سعاده نائل اولمسی
چكه مز، و احبانه بوقباحی هیچ بر وقت عفوایتز.
۲۸۰۴ حسودك دردلی هر كسك كندن زیبا.
ده در، چونكه هم كندی مصیبتلرندن، هم خلقك
سعادتلرندن مغموم و متأثر اولور.

۲۸۰۵ خلقك قصورلینی باقیر اوزرینه،
فضیلتلرینی ایسه بوز اوزرینه یازیورز.

۲۸۰۶ فرانقلن دیوركه : زنکین اولمق ایستر.
سهك، ثروتی یالکز قزانمق دكل، اك زیاده اداره
ایمك فنی او کرن. آمریقانك آلتونلری اسپانیایی
زنکین ایده مدی؛ چونكه آلدیغی قدر صرف
ایتدی.

۲۸۰۷ کونده صرف ایده یلديکندن قرق پاره
آز صرف ایتکه چالیشانک بر کون زنکین اوله جغمده
شبهه یوقدر .

۲۸۰۸ ناموس و اعتبارله قزانه یلديکیله قناعت
ایدوب ده، قزاندیغندن یالکز احتیاجات ضروریه -
سنی دفع ایده جک قدر صرف ایدن ابدی آچ قالماز .
۲۸۰۹ بر مزار طاشی اوزرینه شو عباره یا -
زلمشیدی : « بویلاق یك صوؤقدر، لیکن بن بوندن
خشنودم، چونکه دنیاده قزانه یلديکم احبابك هر
بری بوندن صوؤق ایدی . »

۲۸۱۰ مزار طاشلارینی اوقویوب ده، اك زیاده
یالان سویلین صاغ آدملمی، یوقسه اولولرمی او -
لدیغنی آکلامق مشکادر .

۲۸۱۱ حقك آرقه سینه دوشنلر، برچوق دفعه
دوشمه دن، اونی طومغه موفق اوله مازلر؛ بو محبوب
کائنات، تعقیب اولنق زحمتی دکدیکنی یلديکچون،
اك صعب المرور یرلردن کچر، یك دفعه یولنی
دکشدیرر .

۲۸۱۲ طاقلمه نك ايكي شرطى وار : مدخلسنز
اولانلري اكلنديرمك، ذى مدخل اولانلره طوقانماق.
۲۸۱۳ بشقه سمنك بر خصلتنى تقبيح ايده جـك
آدم كنديسى او خصلتدن مبرا اولميدر.

۲۸۱۴ عالمده انسان ايچون اك مشكل شى صحتنى
ييلديكي شى حقمده باطل و ياكليش فكرنر تعاطيسنى
ايشيدوب ده، تصحيحه مقتدر اولهاماق كيفيتيدر.
۲۸۱۵ خواصك اكلنجه سى عوامى اكلنديره مز؛
عوامك اكلنجه سى خواصى يقديرر.

۲۸۱۶ استهزا مستهزينك كمدى عقلى لهنده
وطبيعتك عليهنده بر حر كندر.

۲۸۱۷ استهزا عقل كامل ايله پك نادر برابر
بولنور؛ اكثر يا عقول ضعيفه بي مشكل بر كردا بدن
قورتارمق اوزره امداد لينه قوشار.

۲۸۱۸ عقل و قلبي قوتلى اولان آدم كندىنى
اقتضاسنه كوره قوللانهرق، اوهام وحسياته اسير
اولماز. ضعيف العقل اولان آدم ايسه اوهامه،
ضعيف القلب اولان آدم حسياته تابع اولوب، كمدى
ينه مالك اولهاماز.

- ۲۸۱۹ بر امید بسله یه مین قلب نه مسکین قلبدر .
- ۲۸۲۰ قلب سفینه سنی مأیوسیت فرطونه سندن
قورتاره جق یالکز امید دمیریدر . انسان قلبنی ، بویله
بر تهلکه دن قورتارمق ایچون ، برامیده ربط ایتملیدر .
- ۲۸۲۱ استقبال امیددن عبارتدر .
- ۲۸۲۲ امید پک نادر حاصل اولور ، و بلکه
هیچ حاصل اولماز بر آرزودر .
- ۲۸۲۳ عقل ودرایتی چوق اولان آدمی پک آز
آدملر سور .
- ۲۸۲۴ عقل آرقه سندن قوشان چوق دفعه
حاقته چارپار .
- ۲۸۲۵ احقر اولیه ایدی ، عاقلره احتیاج کو -
رلمزدی .
- ۲۸۲۶ حدت روحك باش آغریسیدر .
- ۲۸۲۷ دینلرمزی بربرلرمزه بغض ایتمکه آلت
ایده جکمره ، بربرلرمزی سومکه آلت ایده ایدك ،
عالم بشقه برحالده اوله جقدی .

۲۸۲۸ بشقه سنك مصیبتیه متأثر اولیان آدم
انسان دكلدر؛ او مصیبتیه سوینن آدم یبانی جانوردن
بتردر .

۲۸۲۹ خلقك مصیبتیه لریله كندی مصیبتلرندن
زیاده متأثر اولدیغنی کوس سترمك ایستین هیچ متأثر
اولدیغنی کوس ستر .

۲۸۳۰ مرمرك اوزرینه دو کیلن یاغ چوق
وقت اوزرنده قالیر، لکن ایچنه کیرمز؛ تخته نهك
اوزرینه دوشن یاغ ایسه آز وقتده محو اولور،
لکن تخته نهك ایچنه کچوب، هیچ بر وجهله چیمماز .
آدملرك بعضیسی مرمره بکزرلر، او کړندکلرینی کو -
سترلر، لکن کندیلری اوندن مستفید اوله مازلر؛
بعضیسی ده تخته یه بکزرلر، که او کړندکلرینی کندی
نفسلرنده صاقلایوب، کوس سترمزلر .

۲۸۳۱ دبدبه انسانك هیچ بر احتیاجنی دفع
ایتمکدن بشقه، برچوق احتیاجلر دخی نولید ایدر .
۲۸۳۲ تجربه انسانی ابی خویله آیشدیرمه بیه،
آیشمش اولدیغنی فنا خویله ستر ایتمکه آیشدیرر .

۲۸۳۳ تجربه بر مکتبدر، که درساری پک بهالی
دوشر؛ لکن اکثر خلق ایچون اوندن بشقه تربیه
اولنه جق مکتب یوقدر.

۲۸۳۴ بشقه سنده کوردیکی هرشیئک فیأتنی
صوراندن صکره، مناسبتسن بر آدم آرانیلیرسه؛ اوده
صاتین آلدیغی هرشیئک فیأتنی اعلان ایدندر.

۲۸۳۵ انسانک عمری بعض آدمارک اویقوده
ایکن بر بردن قالقوب بریره کیتسنه بکزر، که زه دن
کلوب، زه به کیتدیکنی، ونه ایچون کیتدیکنی بیلدیکی
حالده، یولنه دوام ایدوب کیدر.

۲۸۳۶ خسته ایچون طبییک کولر یوزندن اینی
علاج اوله ماز.

۲۸۳۷ چوق آدمار بشقه لرینک - کندیلرنده
دخی بولنان - صفتلرینی ذم ایدمرک، حقیقتده
کندی کندیلرینی ذم ایدرلر. بو حال بر می-ونک
آینده کوردیکی کندی صورتک کوزلرینی چیقار-
مغه چالیشمنه بکزر.

۲۸۳۸ آجلاق چالیشقان آدمك قیوسنده بکلر،
لکن کیرمکه جسارت ایدهمز.

۲۸۳۹ برنجی آرزویی دفع ایتك اونی تعقیب
ایده جك آرزولك كافه سنی اجرا ایتكدن قولایدن.
۲۸۴۰ کوکلی دیکله مەدن اول، کیسه که
طانیش.

۲۸۴۱ عشق ارککک واسع قلبنده چوق
دفعه غائب اولور؛ لکن قادینك دار کوکلی طو -
لديره رق، تمامیه ضبط ایدن.

۲۸۴۲ انسان ایله یمك یینده بومناسبت واردن،
که اك ایسی آرزو اولنه رق بیقندی ویرمیندر.

۲۸۴۳ هر ارکک، اولنك ایچون، قصورسن بر
قاری آرار؛ لکن بولدقن صکره، قادین دخی ارککک
هروجهله مکمل اولدیغنی ایسترسه، یینلرنده ازدواج
ممکن اوله ییلیرمی؟

۲۸۴۴ زینت و اسرافله خلقل کوزلرینی قالا -
شدیرمق ایستین ماملکنی بو یولده صرف ایتدکن

صكره، خلقك ده يالكن اس-تهزا و حقارتني دعوت
ایتمش اولور.

۲۸۴۵ اولری ییقان زینتدر.

۲۸۴۶ طبیعت انسانك احتیاجات حقیقیه-س-نی
دفع ایده بیلیر؛ آنجق زینت آرزوسی انسانك احتیا-
جانی آرتیره رق، ضرورتی تزید ایدر.

۲۸۴۷ انسانك بولندیغی محل نه قدر یو كسك
ایسه، دوشمه سی او قدر مهلك اولور.

۲۸۴۸ راحتله قزانیلان آزشی چوقدن اییدر.

۲۸۴۹ یالكن فصله آلت اولان دیلاره بر مقاص

لازم.

۲۸۵۰ اكه دمیری بر، لکن عاقبت دیشلری ینیر.

۲۸۵۱ چوق شیئه تقسیم اولغان فكرك اقسام
متفرقه سی یك ضعیف اولور.

۲۸۵۲ ار ككلك قادینلر حقنده کی معاملات
و افكارلری بر قادین طرفندن وجه آتی اوزره،
تصویر اولمشدر :

ارکک اوہ کیرر کیرمز، یمکی حاضر بولنق؛ قادین
 ارکک قدر چابق کینه بیلک؛ ارککک ال چیر پمسیله
 برابر، قادین حاضر بولنق؛

ارککک هر شیئی وحتی چوجقاره یمک یدبرمک
 و چماشیر ییامق فتنی دخی قادینه لردن ایی بیلدکاری
 ادعا سنده بولنق؛

عالمک آنجق کندیلری ایچون یارادلش اولدیغی
 اعتقادنده اولق؛

قادینلرک هیچ برشیئی بکمیوب، حتی هر کون ات
 یدکاری حالده، پنینردن بشقه برشی یدیر میورلر ديه،
 قادینلردن شکایت ایتک؛

قادینلرک سمنی کندیلرندن ایی بیلک ادعا سنده
 بولنق؛

قادینلرک خوشلانوب خوشلانمداقلرینی، وحتی
 حاضر اقلری اولوب اولدیغی صور مقسزین، اوہ
 مسافر کتیرمک، و شاید برکون قادینلره - ولو والده
 یاخود همشیره لری اولسون - مسافر کلیر سه قیامت
 قویارمق؛

کيفلری ایستدیکی وقت قادینلردن چالغی و شرقی
ایستدکری حالده، تعلیم و تجربه ایچون چالشدقلرینی
دیکلیه میوب، حدتله قالقوب کیتک، و یاخود چالغی بی
قابوب قیرمق؛

قادینلره یاقیشان البسه بی قادینلردن زیاده بیلک
ادعاسنده بولمق؛

کوملکلرنده بر دوکله اکسیک کورنجه، قاد-
ینلری، یوک جنایت ایتشار کی، مسئول طوته رق،
مواخذه ایتک؛

قادینلرک اوی پاره سز اداره ایتسی ادعاسنده
بولنه رق قادینلر پاره ایستدکجه : « خرابیتتی موجب
اولیورسک ! » کی سرزنشلرله بیچاره لری تکدیر
ایتک ؛

اوطه لک سپورلکه، تخمه لک سیلمکه، خالیرک
سیلکلمکه، پرده لک ییقانغه، اسکی شیلرک تجدیده
محتاج اولدیغه، وهیج برشیئک قیریلوب دوکلمنه
راضی اوله مامق، الحاصل تمامیه حال حاضری وقایه
ایتک ؛

قادينك هيج بروقت براكلنجديه، برتفرجه محتاج
اولديغنى تسليم ايتمهرك، دائما اوده يالكز طوروب،
چوجقلره باقسنى طلب ايتك؛

قادينك، ولو جزئى اولسون، برشى ايستمىنى
همان اعلان حربيه وسيله انخاذايدهرك، غوغه ايتك؛
چوجقلر و خدمتچيلر آرتدقجه، اوڭ مصارفى
آرتماق؛

قادينلردن محبت بكليوب ده، اوه كيجه ياريسى
كلك؛

كنديلرى جمعيتلرده واكلنجهلرده وقت كچيره -
رك، اوه كيردكلرى وقت ده، يالكز طوروب صيقلقمده
اولان بچاره قادينلرى اويانيق بولمق.

۲۸۵۳ هرشيئك استديكك كي اوله سنى آرزو
ايتيوب، اولديغنى كي آرزوايتمهك آليشيرسهك، راحت
عمر كچيرسك.

۲۸۵۴ برفكر و مسلكده طوروب، دائما بردورلو
حر كته بولنان آدم پك مقبولدر. لكن اقتضاسنه
كوره حر كت ايند آدمك ياپديغنى ايشى ياپه ماز.

۲۸۵۵ قدر بیلدیکنی یاپوب، هیچ بروقت انسانلره
طانیشم دینگی، وکنه دیلرندن رأی ایستمدیکی حالده،
انسانلر راحت طور میوب، هر وقت مفصل لایحه لر
تنظیم لیه اوغراشیرلر. لایحه لرندن هیچ برینک قبول
اولمادیغنی کورورلرده، ینه واز کچمزله .

۲۸۵۶ حضرت خالق روحی بر جسم زندانه
حبس ایتش ایسه ده، کندیسینی بوزندانه اوله بر
محبته ربط ایتش، که هر کس، کور، طوپال سقط ده
اولسه، ینه کندی جسمنی سور .

۲۸۵۷ هر کس کندی جسمنه او قدر خدمت
ایدر، که اونک نصفنی بشقه سنه ایتکه مجبور اولسه،
احتمالی بوق تحمل ایده مز .

۲۸۵۸ بختیارلق زوالی اولمیان وبر طاقم
مشکلات وزجه تله قاریشیق بولمیان سعادتدر؛ بونک
ایسه عالمده وجودی معدوم کی اولدیغندن،
حقیقه بختیارلق موهوم برشیدر .

۲۸۵۹ تبریکه شایان اولمیان و صورت مشرو -
عهده قزالمیان برشی ایچون کیمسه بی تبریک ایتمه ملی .

۲۸۶۰ آرزو اولئان شی حاصل اولدقن صکره
 آرزو اولماز، آرزو ایسه هر نعمتن طساتلی اولد-
 یغندن، عالمده کیلر زیاده بختیاردر، دوشونلسون .
 ۲۸۶۱ بر آرزوی نفسانی به غلبه ایدوب، نفسک
 دیدیکنی یا اقامق بیوک بر مظفريتدر .

۲۸۶۲ عالمده بر قاچ نعمت بر یره کلز. انسان
 طمع ایتمیوب بر یره کفایت ایتملیدر . ایلک بهارک
 چچکارینی قوقلارکن صوک بهارک یمشیرینی ده بک
 محالدر. انسان بر نعمته نائل اولورسه، دیگر بر نعمتی
 غائب ایدر .

۲۸۶۳ یاغوره طوتیلوب، ایصلانماق ایچون
 بر شمشیه جی دکانه کیرن ممنون چیقماز .
 ۲۸۶۴ فکر ایله قوت یاخود حق ایله جبر
 بیننده وقوع بولان منازعه لرده دائما ابتدا ایکنجیسی
 قزانیرسه ده، عاقبت برنجیسی غالب کلیر .

۲۸۶۵ بر قاچ دفعه محلی دکیشدیریلرک، بر یر -
 دن چیقاریلوب دیگر بر یره دیکیلن آغاچک خیری

کورلمدیکی کبی، برایشه دوام ایتمیوب، ایکیمده برده
تبدیل طریق و مسلك ایدن آدمندن ده خیر او ملاملیدر.
۲۸۶۶ مستقلاً آز برشیئه مالک اولق مشترکاً
خزاین صاحبی اولمقدن ایدر.

۲۸۶۷ سر صاقلامیان آدم دیوارله یاپیشدیر.
یلان یافته لره بکزر؛ عومه اعلان ایتک ایستمدیکک
شیئی کندیسنه سویله.

۲۸۶۸ برشی ایشیدر ایشیتز، لهنده ویاخود
علهنده بولمغه عجله ایتمیوب، اصل و حقیقتنی آکلا-
دقدن صکره، ایجابنه کوره لهنده ویاخود علهنده
بولمغه سربست اولق ایچون، متردد و معتدل بر
جواب ویر.

۲۸۶۹ چوجقلرله احقلر یکر می لیرا ایله یکر می
سغه بی بیتز تو کمنز برشی ظن ایدرل.

۲۸۷۰ ارکک چوق دفعه آلدان دیغنی اقرار
ایدر؛ لکن هیچ بر وقت حق اولم دیغنی سویله مز.
۲۸۷۱ انسان ذهنک قبوسنده دقتلی نوبت

بکلیوب، کیرمک ایستین هر بر فکر و خیالی تحقیق
ایته دن، کیرمسنه مساعده ایتمه ملی، و خطایی در حال
تحقیق ایتملیدر .

۲۸۷۲ انسان ثروتی نزیید، واوینی تزیین ایله،
فقر و ضرورتک یولنی کیمک ایچون، دنیاك تا او بر
کوشه سنه قدر سفر ایتمکی، کندی نی یك تهلهکه یه
قومغی اختیار ایدرده، فکرینی نزیید، قلبی تصفییه
ایمک و بطلان و خطانك او کنی آلق ایچون، بر آدم
آتمغی، بر دقیقه یورلغی چوق کورور .

۲۸۷۳ بیوک مسنده نائل اولانلرله بیوک ثروتلر
قزانا نلر جناب حقه بو نعمتلره مقابل تشکر ایتدکلری
حالده، فکر سلیم و قلب صافی کبی نعمتلره نائل او-
لار نیچون بو نعمتلك تشکرینی ایفاده قصور ایندرلر؟

۲۸۷۴ هر کس کوردیکی کوچک اییلکله
تشکر و مقابله ایتمک مسارعت ایدر، کفران نعمت
بالکزیوک اییلکله قارشى وقوع بولور .

۲۸۷۵ هیچ کیمسه یوق-در، که بر نوع جنسه

۲۹۰۱ آجی نباتلر فن طبدہ نصل مفید ایسه، آجی مصیبتلر دخی فن اخلاقده اوله مفیددر.

۲۹۰۲ عاجزی ازمکدن یوک دنائت اوله ماز. سو- قاق کوپکری یالکز مسکین دینجیئرہ صالارلر.

۲۹۰۳ اولوم قورقوسیه میدان حربدن فرار ایدن آلچق جسورانه میدان آتیلان یکیتدن اول اولور.

۲۹۰۴ اسپانیوللرک بر ضرب مثلی : میشل، میشل ! آریک یوق، بال صاتیورسک؛ خرسز اولد- یغکه نصل امین اولهیم ؟

۲۹۰۵ انسانک طوغدیغنده اغلامه سنک سببینی آکلامق ایسترسهک، عمرینک هر بر کوننه دقت ایت.

۲۹۰۶ حضرت داود بر اوغلنک خسته، لغنده کچه کوندوز آغلادیغی حالدہ، اوغلی اولد کدن صکره اغلاماغہ باشلامش؛ سببینی صور دقلرنده « دواسر- درده اغلامق حاقه در. » دیمش.

۲۹۰۷ هر کس عقل، جسارت، فضیلت صاند- یغیچون، بو خصلتلرک رواجنه چوق سکتہ کلشدور.

۲۹۰۸ چالیشقان قادینک اوی دائما منتظم، چا-
لیشقان آدمک کتبخانه و یازبخانه سی دائما انتظامسز
بولنور .

۲۹۰۹ چین حکماسمنن بری دیور که : قانون
عالمه متعلقدر؛ عالم حادث اولوب، کوندن کونه تبدل
ایتدیکنندن، قانون دخی وقته کوره تبدیل و تعدیل
اولملیدر .

۲۹۱۰ صدق و خلوص قلبک بر پنچره سیدر، که
نادراً آچیق بولنور؛ اکثر خلقک کوستردیکی خلوص
ایسه انسانلری جلب ایچون بردوزا قدر .

۲۹۱۱ چوق دفعه سویلدیکمزی، قبول ایتدیرمک
ایچون، یالانله قاریشدیرمغه مجبور اولورز .

۲۹۱۲ ثروت مساوات اوزره یارادلش اولان
انسانلرک هر برینی بر قالبه صوقه رق، تفریق ایتک
ایستر؛ آنجق فرق حقیقی عالم ایله جاهل، عاقل ایله
احق، صالح ایله فاسد ییننده در؛ یوقسه زنکینک
کور کیله فقیرک پوسته کیسنی قالدیردیغک کبی، یینلرنده
هیچ برفرق قالمز .

۲۹۱۳ چین حکما سندن (چو - قونغ) دیور که :
 بيوك آدملىك قباحترلى كوش و آيك طوئلسنه بىزر؛
 بريوك آدم جزئى بريا كلىشلق ايدرسه، هر كس او -
 ياكلىشلقى كورور، وصبر سزاقله تصحیحى بىكر .

۲۹۱۴ انسانك - كندىسنى آلداتان ياخود طو -
 لاندیران - آدمك عليهنده حدت ايتسى غائب ايتدىكى
 منفعتندن دكل، باشليجه عقل و فهمده اوندن آشاغى
 بولنديغنى آكلاديغندندر .

۲۹۱۵ ابي بي فنادن، لندى آجیدن فرق ايتك
 هر كسك خرجى اولميان بر فضيلتدر .

۲۹۱۶ هر كس ابي بي فنادن فرق ايدى،
 طامده بك آز فنا شيلر كوريله جكدى .

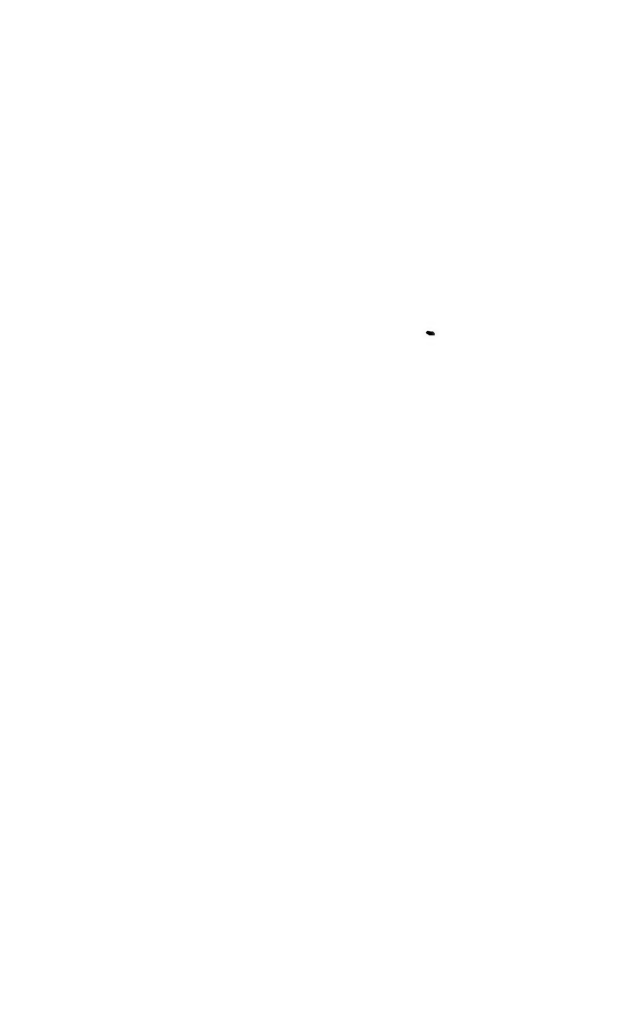
۲۹۱۷ بيوك آدملىر مورخلره سرمايه اولشلردر،
 فقط مورخلر دخی چوق دفعه عادی آدملىرى، و
 بعض دفعه هيچ وجودى اولميانلىرى بيوك آدم
 ايتشلردر . بيلم هانكيلىرى هانكيلىرینه منتدار اولمق
 اقتضا ايدر ؟

۲۹۱۸ بر آدمك قزاندیغی شهرته نائل اولمق
ایسترسهك، تمامیه اونك طوتدیغی یوله سلوك ایتمه،
حونكه او یولده اوندن ایتری کیتسهك بیله، اونك
پرووی عد اولنورسك؛ کندیکه مخصوص بر طریق
طوت، که او طریقده یکانه قالوب، شهرت قزانهك.
۲۹۱۹ انسان هرشیدن بیقار، اوصانیر، هرشیئی
تبدیل وتجدید ایتك ایستر؛ اصول حاضره یی تبدیل
ایچون، یکی بر اصول بوله مازسه، اصول سابقه یی
اعاده ایدر. عالمده مالك قرون وسطی طنطنه سندن
نفرت ایدوب، کیتدیکه ازمنه قدیمه سادهلکنه
یناشمقده اولدیغی کوریلیور.

صوك

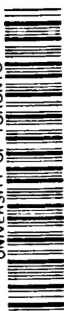

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 01454883 8